

АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТ
/2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар/

2023.06.22

Эрдэнэт хот

№	ЗДҮАХ-т тусгагдсан зорилт	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Хэрэгжүүлэх байгууллага	Хамтран хэрэгжүүлэх байгууллага	Эх үүсвэр	Нийт хөрөнгийн хэмжээ (сая төгрөг)	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин, үр дүн, хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр (сая төгрөг)			Хэрэгжилтийн явц	Хэрэгжилтийн хувь
									Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв (сая.төг)	Төсвийн гүйцэтгэл (сая.төг)		
1	2	3	4	5		6	7	8	9	10	11	12	13
НЭГ.ЭРҮҮЛ МЭНД, БИЕИЙН ТАМИР, ЧИЙРЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН БОДЛОГО													
ЭРҮҮЛ МЭНД													
1	1.1Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсролыг дээшлүүлж, иргэн бүр урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх эрүүл мэндийн үзлэг, оношилгоонд тогтмол хамрагдах нөхцөлийг сайжруулж, нотолгоонд суурилсан эрүүл мэндийг дэмжих бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийг хангаж, үр нөлөөг дээшлүүлэн ажиллах	2021-2024	ЭМГ	ЭМБ	Улс болон олон улсын төсөл хөтөлбөр	133.0	Хөтөлбөр үүдийн хэрэгжилтийн дундаж 83%	Хэрэгжилтийн хувь 86%-д хүрсэн байна.	30.0	Орон нутгийн төсөв 304,5	Засгийн газрын 2021 оны 10 дугаар сарын 13-ны өдрийн 314 дүгээр тогтоолоор Нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр хэрэгжиж байгаа үндэсний хөтөлбөрүүдийг хүчингүй болгосон. Монгол улсын Засгийн газрын 2020-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөө, Эрүүл мэндийн сайдын тушаалаар 9 арга хэмжээний төлөвлөгөө батлагдаж хэрэгжилт дунджаар 80 хувьтай байна. Тайлант хугацаанд аймгийн хэмжээнд нийт 306431 үзлэг хийгдсэнээс урьдчилан сэргийлэх үзлэгт 99690 буюу 32,5 хувь хамрагдсан. 54 удаагийн сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж давхардсан тоогоор 4523 иргэнийг хамруулж, цахим хуудаст 301 төрлийн гарын авлага, шторка, зөвлөмжийг байршуулан 919149 хандалттай байна. Арга хэмжээнүүдийн хүрээнд хүрсэн үр дүн: - Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэгийн хамралт 54,1% болж өмнөх оны мөн үеэс 41,5%-аар нэмэгдсэн байна. - Хорт хавдрын нас баралт өмнөх оны мөн үеэс 18 тохиолдлоор буюу 1.7 промиллоор буурсан. - Эхийн эндэгдэл бүртгэгдээгүй. - Жирэмсний эрт үеийн хяналт өмнөх оны мөн үеэс эрт үеийн хяналт 2,5%-аар нэмэгдсэн. - Халдварт өвчний 559 тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 52,6 промилл ногдож, өмнөх оноос (335,5)-промиллоор буурсан. Товлолт дархлаажуулалтад хамралт өмнөх оны мөн үеэс 0,8%-аар нэмэгдсэн байна.	93%

2		Хүн амын дунд эрүүл мэндийн суурь судалгааг хийж, түүнд түшиглэсэн эрүүл мэндийг дэмжих бодлого боловсруулан хэрэгжүүлэх	2022	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ ЭМБ	Олон улсын төсөл хөтөлбөр орон нутгийн төсөв	50.0	Суурь судалгааны тоо, үр дүн-1	Тандалт судалгаанд хүн амын 1%-ийг хамруулсан байна.	50.0		Тайлант хугацаанд 1 судалгаа хийгдэж, дэлхийн эмч нарын болон олон улсын сувилагч нарын өдрийг тохиолдуулан эрдэм шинжилгээний бага хурал зохион байгуулж 30 илтгэл хэлэлцүүлэгдсэн. Үүнд: - Эрүүл мэндийн салбарын 21 байгууллагын 405 эмч эмнэлгийн мэргэжилтний ажлаас халшрах хам шинжийг илрүүлэх судалгааг авсан ба үйлчлүүлэгчдийг сэтгэлээрээ мэдрэх чадвар буурах шинжийн хувьд 36.9% өндөр, 22.5% дунд, хувь хүний бүтээмж буурах байдал 31.2% өндөр, 17.6% нь дунд, бие хүний сэтгэл хөдлөлийн өөрчлөлтийн шинжээрээ 13.4% нь өндөр түвшинд, 25% нь дунд үүнээс 4% нь ажлаас халшрах хам шинжтэй, 3.7% ажлаас халшрах хам шинжид өртөх магадлал өндөр байна. Нэгдсэн дүгнэлтийг удирдлагуудад танилцуулж, сэтгэл зүйн сургалт, ярилцлагыг зохион байгуулахаар төлөвлөснөөс 1 удаагийн сургалт зохион байгуулж 25 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг хамруулаад байна.	70%
3		“Элэг бүтэн Монгол” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд зорилтот бүлгүүдэд элэгний вирусийг эрт илрүүлж, өвчлөлийг бууруулах, эмчлэх ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ЭМГ	СӨЭМТ	Эрүүл мэндийг дэмжих сан Улс, Орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	120.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь 83.4%	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, шалгуур үзүүлэлтийг бүрэн хангасан байна.	30.0		Эрүүл мэндийн сайдын 2022 оны А/577 дугаар тушаалаар батлагдсан “Элэг бүтэн Монгол” арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэн ажилласнаар хэрэгжилт 70 хувьтай байна. Тайлант хугацаанд элэгний В, С вирусийн илрүүлэх шинжилгээнд 6163 иргэн хамрагдсанаас 195 хүн буюу 3.2 хувьд нь С вирус, 153 хүн буюу 2.5 хувьд нь В вирус илэрсэн байна. Нярайн төрсний дараа 24 цагийн дотор гепатитын В вирусийн эсрэг дархлаажуулалтын хамралт 99.5%, 2 настай хүүхдийн А вирусийн эсрэг дархлаажуулалтын хамралт 100%-тай байна. В вирусийн эсрэг тархвар судлалын заалтаар дархлаажуулалтад 516 иргэн хамрагдсан. Тайлант хугацаанд вируст гепатитын 3 тохиолдол бүртгэгдэж 10000 хүн амд 0,3 промилл байна. Элэгний хорт хавдрын нас баралт өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.4 промилл, элэгний хатуурлын нас баралт 10000 хүн амд 0.1 промиллоор тус тус буурсан байна. Элэгний В, С вирусээс урьдчилан сэргийлэх, дархлаажуулалтыг таниулах 7 төрлийн зурагт хуудсыг цахимаар 1268 хүнд түгээсэн байна.	90%
4		Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрт	2021-2024	ЭМГ	ЭМБ	Улсын төсөв олон улсын	45.0	Эрт илрүүлэг 60.4%	Эрт илрүүлгийг 2%-иар	15.0	Орон нутгийн төсөв 12,0	Тайлант хугацаанд хөх, умайн хүзүү, элэгний хорт хавдар, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэх зэрэг өвчнийг эрт илрүүлэх үйл ажиллагааг зохион байгуулж үр дүнг тооцон ажилласан. Халдварт бус	90%

		илрүүлэг (хөх, умай, чихрийн шижин, цусны даралт ихсэх) үзлэгийг эрчимжүүлэх				төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв			нэмэгдүүлсэн байна.			өвчний эрт илрүүлэг үзлэгийн дундаж хувь тайлант хугацаанд 54,1% болж өмнөх оны мөн үеэс 41,5%-аар нэмэгдсэн байна. Үүнд: - Артерийн гипертензи эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 18-с дээш насны нийт 22850 буюу хамрагдвал зохих хүн амын 43.0 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 21.1 хувиар өсч үр дүнгийн үзүүлэлтээр 1.8 хувь нь онош батлагдсан. - Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгт нийт 40-дээш насны нийт 13779 буюу хамрагдвал зохих хүн амын 55.1 хувийг эзэлж, өмнөх оноос 28.2 хувиар өсч, үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.5 хувь онош батлагдсан. - Умайн хүзүүний эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 1719 эмэгтэй хамрагдаж, хамрагдвал зохих насны эмэгтэйчүүдийн 87.7 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеэс (71.8) хувиар өссөн. Пап шинжилгээнд нийт 799 сорьц хүлээн авсан байна. - Хөхний эрт илрүүлэг үзлэгт 8679 эмэгтэй хамрагдаж, хамрагдвал зохих насны эмэгтэйчүүдийн 45,9 хувийг эзэлж, өмнөх оны мөн үеэс 30,6 хувиар өссөн байна. - Элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэгт 40-65 насны 626 хүн хамрагдаж, хамрагдалт 38,6 хувьтай байна. Хүн амын нас, хүйс эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилсан зонхилон тохиолдох халдварт болон халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэгээр 21 хавдрыг эрт үед нь илрүүлж эмчлэн эрүүлжүүлж байна. Эмч, мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах цахим сургалтад 20 байгууллагын 80 эмч ажилчдыг хамруулсан. Халдварт бус өвчний эрсдэлт хүчин зүйлсийг бууруулах, сэргийлэх чиглэлээр 35 төрлийн постер, зөвлөмжийг 3200 иргэнд, цахимд 21 төрлийн гарын авлага, шторк, зөвлөмжийг байршуулан 151200 иргэнд хүргэж, орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр 10 удаагийн ярилцлагыг иргэдэд хүргэн ажиллалаа.	
5		Хорт хавдартай иргэдийн эмийн болон эмчилгээний зардалд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	БОЭТ	Орон нутгийн төсөв	280.0	Дэмжлэгт хамрагдсан хувь 16.8%	Дэмжлэгт хамрагдсан хувь 17.2%-д хүрсэн байна.	70.0	Орон нутгийн төсөв 20,8	Хорт хавдартай иргэдийн эмийн зардалд дэмжлэг үзүүлэхээр аймгийн эдийн засаг, нийгмийг хөгжүүлэх үндсэн чиглэлд 70.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлэснээс 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар аймгийн Засаг даргын захирамжаар 68 иргэнд 20,800,000 төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн байна. Тайлант хугацаанд хавдрын 67 тохиолдол шинээр батлагдсанаас 100 хувь дэмжлэгт хамрагдсан байна	100%

6		“Эрүүл хамт олон” ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих хөдөлгөөн өрнүүлж, жил бүр шалгаруулан сайн туршлагыг нийтийн хүртээл болгон урамшуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	ТББ	Орон нутгийн төсөв	24.0	ЭМДБ-ын тоо 66	0.5%-иар нэмэгдсэн байна.	6.0	-	Тайлант хугацаанд төрийн 28 байгууллагатай хамтран эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтыг сар бүр тогтмолжуулан ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих хөдөлгөөнийг өрнүүлэн ажиллаж байна. 21 төрийн байгууллагуудын 1180 албан хаагчийг эрүүл мэндийн боловсрол олгох сургалтад хамруулсан. Төрийн байгууллагын албан хаагчдын дунд “Энэ жилдээ эрүүл жиндээ ” аяны хүрээнд жин бууруулах 1 сарын эрүүл хамт олон хөдөлгөөн өрнүүлж байна. Тус арга хэмжээнд төрийн 10 байгууллагын 60 албан хаагч нар идэвхтэй оролцож байна. Аймгийн хэмжээнд Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллага 74 байгаагаас боловсролын байгууллага 43, үйлдвэр аж ахуйн нэгж 11, эрүүл мэндийн байгууллага 12, бусад 8 байна. Ажлын байранд эрүүл мэндийг дэмжих аян өрнүүлэх, эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагыг нэмэгдүүлэх зорилгоор аймгийн төсвөөс 10,0 сая төгрөгийг шийдүүлсэн. Эрүүл мэндийг дэмжигч байгууллагыг жилийн эцсээр шалгаруулна.	100%
7	1.2.Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх замаар сэргийлж болох өвчлөл, нас баралтыг бууруулна	БОЭТ-ийн харьяа Эрүүл мэндийг дэмжих төвийг байгуулан, үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ БОЭТ	ЭМБ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	400.0	-	Үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.	-	-	БОЭТ-ийн харьяа Эрүүл мэндийг дэмжих төв нь нийт 320 м2 талбай бүхий стандартын шаардлага хангасан байранд үйлчлүүлэгчдэд эрүүл аюулгүй орчныг бүрдүүлэн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна. Тус төв нь эмч 4, эмнэлгийн мэргэжилтэн 4, удирдлага, менежер 2 гэсэн орон тоотой ажиллаж байна. Эрүүл мэндийг дэмжих төв нь байгуулагдсанаас хойш нийт 6413 иргэнийг эрт илрүүлэгт үзлэгт хамруулсан бөгөөд ходоод, улаан хоолойн 18 хавдар оношлогдсоноос 88,8%-ийг эрт үед нь илрүүлэн орон нутагт ходоодны салст хуулах хагалгаанд 5, Хавдар судлалын үндэсний төвд 13 тохиолдлыг илгээсэн үзүүлэлттэй байна. Тайлант хугацаанд 4 насны багцаар 3133 хүнийг эрт илрүүлэг үзлэгт хамруулснаас үзлэгээр ходоодны архаг үрэвсэл 479, бамбайн өөрчлөлт 367, зүрхний архаг цус хомсдох эмгэг 319, элэгний архаг үрэвсэл 104, тэмбүү 34, ходоод, улаан хоолойн хавдар 9 илэрч, үүнээс лавлагаа шатлалын эмнэлэгт 46, өрхийн эрүүл мэндийн төв болон Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн нарийн мэргэжлийн эмчийн хяналтад 253 иргэнийг илгээж, 412 хүнд зөвлөгөө өгсөн байна.	100%
8	1.2.1.Бүсийн оношилгоо, эмчилгээний төвийн менежментийг	Тархины харвалт, шигдээсийн чиглэлээр шинэ дэвшилтэт	2021-2024	ЭМГ БОЭТ	Аймгийн ЗДТГ	Улс болон орон нутгийн төсөв	380.0	-	Тархины харвалт, шигдээсийн чиглэлээр шинэ	50.0	ОНТ-80,0	Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн мэдрэл, дотор, эрчимт эмчилгээний тасагт хийгдэх бүлэн хайлуулах эмчилгээг нутагшуулах ажлын хүрээнд: - 1 эмч, 1 сувилагч сургагдаж бэлтгэгдсэн. - Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн захирлын	100%

	сайжруулж, оношилгоо, эмчилгээний тусламж үйлчилгээ үзүүлэх чадавхийг нэмэгдүүлж, иргэд орон нутагтаа эмчлүүлэх боломжийг бүрдүүлэн шинэ дэвшилтэт технологийг нутагшуулна.	технологийг нутагшуулах						дэвшилтэт технологи нэвтэрч үйл ажиллагаа тогтмолжсон байна.			тушаалаар Тархины харвалтын нэгж байгуулагдаж, мэдрэлийн тасагт 2 ор, эрчимт эмчилгээний тасагт 2 ор, дотрын тасагт тархины харвалтын нэгж байгуулсан. - Тайлант хугацаанд судсан дотуурх оношилгоо эмчилгээг 40 хүнд хийж, зүрхний цочмог шигдээс өвчний нас баралт өмнөх оноос 0,1-оор буурсан - Эрүүл мэндийн даатгалаас тус өндөр өртөгт хагалгааны зардалд нэг иргэнд 4.9 сая төгрөгийг төлж байна. - Орон нутгийн төсвөөс 80,0 сая төгрөгийн санхүүжилт батлагдаж, 12 ширхэг бүлэн хайлуулах РЭПИ/актилизе/-р хангасан байна.	
9	1.2.2.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн чанар, аюулгүй байдлыг хангаж, эмнэл зүй, эм зүйн тусламж үйлчилгээг хөгжүүлэх, нянгийн тэсвэржилтийг судалж, антибиотикийн зохистой хэрэглээг төлөвшүүлэх, мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эмийн хяналтыг сайжруулна.	Эм зүйн салбарын ил тод хариуцлагатай байдлыг бэхжүүлж, стандартын хэрэгжилтийг хангуулан, тогтвортой үйл ажиллагааг дэмжих	2021-2024	ЭМГ	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага Эмийн сан Эм холбоо	-	-	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилт 88%	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилтийг 95%-д хүрсэн байна.	-	Эрүүл мэндийн газрын даргын 2022 оны А/108 тоот тушаалаар "Эмийн чанар, аюулгүй байдлын орон тооны бус салбар зөвлөл" 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулагдан 2023 оны төлөвлөгөөний дагуу 7 ажил хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс эхний хагас жилийн байдлаар 57,1% хэрэгжилттэй байна. Аймгийн хэмжээнд нийтийн үйлчилгээтэй 85 эмийн сан, 13 эм ханган нийлүүлэх байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас тайлант хугацаанд 2 эмийн санд шинээр үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл олгож, 2 эмийн сангийн тусгай зөвшөөрлийг цуцлан, 6 эмийн санг 1-3 сарын хугацаатай түдгэлзүүлсэн. Эмийн чанар, эмийн гаж нөлөөний сургалтад 86 эрхлэгчийг хамруулж, "Антибиотик эмийг жороор олгоё" 3 сарын аянд 85 эмийн сан нэгдээд байна. Тайлант хугацаанд эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангуудын стандартын хэрэгжилт дунджаар 92,9%-тай байна. Үүнд: - 30 эмийн санд "Эмийн санд тавих нийтлэг шаардлага MNS5260:2015 стандарт"-аар хяналт хийхэд дунджаар 90,8% үнэлгээтэй гарсан нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад стандартын хэрэгжилт 0,7%-аар сайжирсан байна. - "Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн хадгалалт түгээлтэд тавих шаардлага MNS5530:2014 стандарт"-аар 6 байгууллагад хяналт хийхэд дунджаар 95,1% байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад стандартын хэрэгжилт 1,7%-аар сайжирсан байна. Зөвлөмжийг эм ханган нийлүүлэх байгууллага, эмийн сангуудад хүргүүлж, хяналт тавин ажилласан	90%

10		Эмнэл зүй эм зүйн тусламжийг эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний шатлалд тохируулан нэвтрүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Эм ханган нийлүүлэх байгууллага Эмийн сан Эм холбоо	Улс болон орон нутгийн төсөв	-	Эмнэл зүйн эм зүйн тусламж үйлчилгээ 2 эмнэл зүйн эм зүйч ажиллуулах	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг ханган ажиллах.	-	-	Тайлант хугацаанд аймгийн хэмжээнд 113 эм зүйч, 143 эм найруулагч ажиллаж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад эм зүйч 2,6%, эм найруулагч 4,9 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд 3 клиник эм зүйч, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагуудад 9 клиник эм зүйч ажиллаж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9,09%-аар нэмэгдсэн байна. Эмнэлзүйн эм зүйн тусламж үйлчилгээнд хяналт хийхэд нийт өвчтөний 52,5-62%-д тарилгыг хийж, 22,5-46%-д уухаар эмийг өгсөн байгаа нь өмнөх онтой харьцуулахад эмийг тарилгын хэлбэрээр хэрэглэх явдал 2,5%-аар буурч, ууж хэрэглэх эмийн хувь 1,5-4%-аар нэмэгдсэн, зонхилон тохиолдох эмгэгийн оношилгоо, эмчилгээний удирдамжийн хэрэгжилт 82,3% болж 0,3%-аар нэмэгдсэн, эмийн зохистой хэрэглээ алдагдал өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1,2%-аар буурсан байна. Эмнэлзүйн тусламж үйлчилгээний хэрэгжилтийн хувь 81,8% байна.	100%
11	1.2.3.Төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлэх, үйлчлүүлэгчийг нэг дороос бүх төрлийн тусламжийг авах нөхцөлийг бүрдүүлсэн төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагуудын чадавхийг нэмэгдүүлнэ.	Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагын үйл ажиллагааг бүх талаар дэмжиж, зарим ажил үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	ХХЭМБ	Орон нутгийн төсөв	92.0	Төрийн үйлчилгээг гэрээгээр гүйцэтгэж буй байгууллагын тоо 1	Гэрээт үйлчилгээг 1-ээр нэмэгдүүлсэн байна.	25.0	-	Хувийн хэвшлийн 1 нэгдсэн эмнэлэг, 11 ор бүхий клиникүүдтэй аймгийн Засаг дарга, Эрүүл мэндийн газар хамтран ажиллах гэрээг байгуулан ажиллалаа. Тайлант хугацаанд хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд 45758 үзлэг хийсэн нь аймгийн хэмжээнд хийгдсэн нийт үзлэгийн 14,9%-ийг, 7918 иргэнийг хэвтүүлэн эмчилсэн нь нийт эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчийн 46.8%-ийг эзэлж, Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн ачааллыг хуваалцсан байна. Хувийн хэвшлийн төрөлжсөн эмнэлэг 1, хүүхдийн 4 клиник томуу томуу төст өвчний үеийн тусламж үйлчилгээний ачаалал, хүлээгдлийг бууруулах чиглэлээр уртасгасан цагийн зохицуулалт хийж хамтран ажилласан. Засаг даргын 2023 оны А/396 дүгээр захирамжаар зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдийг урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг зохион байгуулахад 6 хувийн хэвшлийн нөхөн үржихүйн клиникүүд оролцсон байна. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд оношилгооны чадавхыг сайжруулж, оношилгооны чадавх 90%-тай байна. Суурь өвчтэй хүүхдүүдийг чийрэгжүүлэх, гэр сувилал ажиллуулахаар орон нутгийн төсвөөс 30,0 сая төгрөгийг шийдвэрлэсэн. Тус ажлын хүрээнд гэр сувиллыг сонгон шалгаруулах, 2023 оны 6 сарын 15-наас эхлэн 7 ээлжээр авах үнийн тариф, хоолны цэс, суурь өвчтэй хүүхдийг эмчлэн	100%

											эрүүлжүүлэх эмнэлзүйн удирдамж батлуулах, хамрагдах 5 хүртэл насны суурь өвчтэй хүүхдийн судалгааг сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдээс авах зэрэг бэлтгэл ажлууд хийгдэж байна		
12		Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний хэрэгцээг тодорхойлж, төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлэх эрүүл мэндийн байгууллагыг дэмжих	2021-2024	Хувийн хэвшлийн байгууллагуд	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	Олон улсын төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв Төр, Хувийн хэвшлийн түншлэл	-	Төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж буй байгууллага-2	Хувийн хэвшлийн төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгүүдийн хүний нөөцийн чадавхыг сайжруулах	-	Орхон аймгийн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаанд амьсгал, хоол боловсруулах, шээс бэлгэс, цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчлөл тэргүүлж байна. Тайлант хугацаанд 13970 хүн хэвтэн эмчлүүлснээс 61,9% төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээ авсан байна. Хүн амын дунд зонхилон тохиолдох 17 өвчнөөр сум, өрхийн эмчийн идэвхтэй хяналтад 6331 хүн хянагдаж байна. Хүн амд дотор, мэдрэлийн тусламж үйлчилгээ эрэлттэй байгаа ба үйлчлэх хүрээний хүн ам, шилжилт хөдөлгөөн, эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдалт, зорилтот бүлгийн хүн амын тоог нарийвчлан гаргаж, тусламж үйлчилгээний эрэлт хэрэгцээг тооцсон. Аймгийн хэмжээнд Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Эрдэнэт Медикал, Баян-Өндөр мед эмнэлэг, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн ортой эмнэлгүүд төрөлжсөн мэргэшлийн тусламж үйлчилгээг үзүүлж байна. Хувийн хэвшлийн ор бүхий 8 клиник амбулатори, өдрийн эмчилгээний тусламж үйлчилгээгээр эрүүл мэндийн даатгалын сонгон шалгаруулалтад тэнцэж, 105 оронд өдрийн эмчилгээ хийж байна. Сум 8 өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд өдрийн эмчилгээний гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт авч байгаа нь дотор, мэдрэлийн чиглэлээрх лавлагаа шатлалын эмнэлгүүдийн хэвтэн эмчлүүлэх ачааллыг бууруулж байна. Хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд оношилгооны чадавхыг сайжруулж 90% байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 23%-аар нэмэгдсэн байна. Тайлант хугацаанд Ачит клиникт уламжлалтын тусламж үйлчилгээ, шинээр 2 эмийн сан, хавдрын хөнгөвчлөх тусламж үйлчилгээ 1, нүүр ам, судлалын тусламж үйлчилгээ 1, бэлгийн замаар дамжих халдвар, эмэгтэйчүүд, арьсны хавсарсан тусламж үйлчилгээний 1 клиникт 5 жилээр тусгай зөвшөөрлийг олгосон байна	100%	
13	1.2.4.Хүүхэд, өсвөр үе, нөхөн үржихүйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний	ЭМГ	БОЭТ ХХЭМ Б		Улс болон орон нутгийн төсөв Олон улсын	47.0	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн	Өсвөр үе болон нөхөн үржихүйн насны эмэгтэйчүүдийн үзлэгт	12.0	-	Эх, хүүхэд нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд" арга хэмжээг 2023 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө, шалгуурын хэрэгжилт 82,5 хувьтай байна. Жирэмсний хяналт, эх хүүхдийн тусламж үйлчилгээний чиглэлээр 2 албан тоот, 1 албан даалгавар, 4 мэдээллийг хүргүүлэн хяналт хийн зөвлөмж өгсөн. Тайлант хугацаанд:	90%

	нэмэгдүүлж, эх, хүүхдийн эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх хүчин зүйлийг бууруулна.	хүртээмжийг нэмэгдүүлэх				төсөл хөтөлбөр		үзлэгт хамруулсан хувь 10%	18 хувийг хамруулсан байна.			- Томуу, томуу төст өвчний алаг цоог дэгдэлтийн түвшинд хүрсэн тул 150-200 ор нэмэлтээр дэлгэж, гэрийн эргэлт, уртасгасан цагийн зохицуулалтаар өрхийн 75 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг нэмэлтээр ажиллуулан тусламж үйлчилгээний ачаалал чирэгдлийг бууруулсан. - Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв, БОЭТ-ийн эх хүүхэд, нөхөн үржихүйн тусламж үйлчилгээний стандарт, хүний нөөц, багаж тоног төхөөрөмжийн хангалт, чанар хүртээмжид үнэлгээ хийн зөвлөмжөөр хангасан. - Тайлант хугацаанд бүртгэгдсэн амьгүй төрөлт 4, гэрийн төрөлт 2, нярайн эндэгдэл 7, 29 хоногоос 1 нас хүртэл хүүхдийн 1, 1-5 хүртэл насны хүүхдийн 1 нийт 17 тохиолдолд үзүүлсэн тусламж үйлчилгээг эмчилгээ чанарын албад болон Магадлан хэлэлцэх зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэн зөвлөмж өгч ажилласан. - Эрт илрүүлэг үзлэгт нийт 35650 хүн буюу 33.0 хувь хамрагдсанаас 0-5 насны хүүхдийн 81.3 хувь, 6-17 насны хүүхдийн 58.2 хувь нь хамрагдаад байна. - ЭХЭМҮТ, ЭМХТ, ЭМГ-аас зохион байгуулсан сургалтад давхардсан тоогоор нийт 305 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн, нийгмийн ажилтныг хамруулан чадавхжуулсан. - Хүүхдийн эрхийг хамгаалах хороо 2 удаагийн хурлаар эрх нь зөрчигдсөн 2 кейсийг хэлэлцэж, СЭТҮТ-д өсвөр насны 1 хүүхдийг илгээн түр хамгаалах байранд 2 хүүхдэд сэтгэл зүйчийн тусламж үзүүлсэн. - Тайлант хугацаанд 765 эх төрснөөс 16-19 насны 21 буюу 1000 эмэгтэйд ногдох төрөлт 2.5 байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 1.1-ээр буурсан. Нялхсын эндэгдлийн 8 тохиолдол бүртгэгдэж, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 7 тохиолдлоор буюу 9.1 промиллоор, 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 9 тохиолдол бүртгэгдэж, өмнөх оны мөн үеэс 7 тохиолдлоор буюу 8.9 промиллоор өссөн үзүүлэлттэй байна	
14		Жирэмсэн болон хөхүүл эхчүүдийг нэмэлт аминдэмд хамруулах	2021-2024	ЭМГ	БОЭТ СӨЭМТ	Улсын төсөв Орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл	23.0	Нийгмийн халамж шаардлагатай жирэмсэн хөхүүл эхийг аминдэмээр	Нийгмийн халамж шаардлагатай жирэмсэн хөхүүл эхчүүдийн 15%-ийг аминдэмээр	6.0	Орон нутгийн төсөв 10,0	Нийгмийн халамж нэн шаардлагатай бүлгийн жирэмсэн болон хөхүүл эхийг аминдэмжүүлэхэд зорилгоор аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/195 дугаар захирамжаар батлагдсан 10 сая төгрөгийн санхүүжилтийн хүрээнд сум өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдэд 20100 ширхэг аминдэмийг хуваарилан зорилтот бүлгийн 287 эхийг хамруулахаас тайлант хугацаанд 106 буюу 36,9%-ийг аминдэмжүүлсэн. Аминдэмжүүлэлтэд хамрагдсан нийт эхээс цус	90%

						хөтөлбөр		хангасан хувь 10%	хангасан байна.			багадалттай 64 эх байгаа нь 60 хувийг, нийгмийн халамж дэмжлэг нэн шаардлагатай бүлгийн 28 эх байгаа нь 26 хувийг, эх барихын ужиг дутагдалтай 13 эх байгаа нь 13 хувийг биологийн эрсдэлтэй 1 эх байгаа нь 1 хувийг тус тус эзэлж байна. Эхийн аминдэмийн төсөв өмнөх онтой харьцуулахад 42 хувиар, аминдэмд хамрагдах эхийн тоо өмнөх онтой харьцуулахад 1,4 дахин нэмэгдсэн	
15		Нярайн тусламж үйлчилгээнд дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлэх	2021-2024	ЭМГ БОЭТ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	176.0	Нярайн эндэгдэлд эзлэх амьсгал хямралын хам шинжийн хувь 33.5%	Нярайн эндэгдэлд эзлэх амьсгал хямралын хам шинжийг 27.5% болгож бууруулна.	44.0	-	Орон нутагт нярайн тусламж үйлчилгээнд дэвшилтэт технологиудыг амжилттай нэвтрүүлсэн. Үүнд: - Тайлант хугацаанд сурфактант эмчилгээг амьсгал хямралын хам шинжтэй, дутуу төрсөн 7 нярайд хийж, 86,5 хувийн үр дүн өгсөн байна. - Нярайн эрт үеийн нэн шаардлагатай тусламжийг төрсөн 765 нярайд 100 хувь үзүүлсэн. - Нярайн тандалт скрининг шинжилгээнд төрсөн нярай бүрийг 100% хамруулж байгаа бөгөөд түнхний үений ЭХО оношилгоонд 864, давтан үзлэг 756, сонсголын скрининг 832, давтан үзлэг 12, ретинопатийн оношилгоонд давхардсан тоогоор 30 нярайг хамруулж, 4 нярайг лавлагаа шатлалд илгээсэн байна. Тайлант хугацаанд нялхсын эндэгдэлд эзлэх нярайн эндэгдэл 70% байгаа ба амьсгал хямралын хам шинжийн шалтгаант эндэгдэл 1 бүртгэгдсэн нь нийт нярайн эндэгдлийн 14,2%-ыг эзэлж, суурь түвшнээс 19,3 промилоор буурсан байна.	90%
16	1.2.5.Бүх шатны эмнэлэг, эрүүл мэндийн байгууллагуудыг барилга байгууламж, дэд бүтэц, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг сайжруулан стандарт,	БОЭТ-ийг орчин үеийн тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	ЭМГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	2.100.0	БОЭТ-ийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 75%	Тоног төхөөрөмжийн хангалтыг нэмэгдүүлэх	1.000.0	Орон нутгийн төсөв 210,0	Орон нутгийн 180,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар БОЭТ-д зүрхэн дотор цахилгаан сэдэл өгөх аппарат авахаар нээлттэй тендер зарлаж "Чоно гол трейд" ХХК шалгарч нийлүүлэгдсэн. - Орон нутгийн 30,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар зүрхний холтер монитор шийдвэрлэснээр тусламж үйлчилгээнд ашиглагдаж байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 90% байна.	100%

17	чанарын шаардлага хангасан үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.	БОЭТ-ийн барилга их засвар, дэд бүтцийг сайжруулан стандарт, чанарын шаардлага хангасан эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	ЭМГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	1.000.0	БОЭТ-ийн барилга их засвар	Лаборатори, амбулаторийн их засвар.	350.0	Орон нутгийн төсөв 647,6	БОЭТ-ийн амбулаторийн өргөтгөлийн барилгын зураг төсөв зуруулахаар 20,0 сая төгрөг батлагдаж, уг зураг төсөв хийх компани шалгаруулахаар бэлтгэл ажил хийгдэж байна. Тайлант хугацаанд байгууллагын төсвөөр лабораторийн тасгийн засварыг 274,8 сая төгрөг, амбулаторийн 3,4-р давхрын засварыг 372,8 сая төгрөгийн санхүүжилтээр засварлаж байна.	90%
18		Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг шаардлагатай лабораторийн болон бусад тоног төхөөрөмжөөр үе шаттайгаар хангах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ	Жаргалант сумын ӨЭМТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв	1.500.0	Сум өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмжийн хангалтын хувь 85%	2 өрхийн эрүүл мэндийн төв, сумын ЭМТ-ийн лабораторийн чадавхыг сайжруулах	240.0	-	Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд цусны дэлгэрэнгүй шинжилгээний анализатор, биохимийн аппарат, шээсний шинжилгээний аппарат, центрифугээр 100% хангагдсан. Зүрхний цахилгаан бичлэгийн аппарат 17, дефибриллятор 9, билиметр 9 байна. Сэргээн засах тусламж үйлчилгээний аппаратын хангалт 85%-тай байна. Сум өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн барилга байгууламж 100% стандартын шаардлага хангасан. Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн тоног төхөөрөмжийн хангалт 95%-тай байна	100%
19		Өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг зориулалтын байртай болгож ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.	2021, 2023	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ Жаргалант сумын ЗДТГ	Жаргалант сумын ӨЭМТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр Орон нутгийн төсөв	2.150.0	Стандартын шаардлага хангасан орчин бүрдүүлсэн Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төв-7	Жаргалант сумын ЭМТ-ийн засвар	100.0	Орон нутгийн төсөв 20,0	Өрхийн 8 эрүүл мэндийн төвүүдийг зориулалтын байртай болгосноор ажиллах орчин нөхцөл 100 хувь сайжирсан. Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төвд Жаргалант сумын төсвөөс 20 сая төгрөг шийдвэрлэн стандартын дагуу болгож засварлах урсгал засвар хийгдсэн. Өрхийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэхээр шинээр баригдаж буй Зэст багийн В1,1,2 давхрыг өрхийн эрүүл мэндийн төвийн зориулалт, стандартын дагуу засварлах шаардлагатай төсвийг төсвийн нэмэлт тодотголд оруулах саналыг хүргүүлсэн. Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн барилга байгууламж 100% стандартын шаардлага хангасан.	100%
20	1.3.Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрүүл мэндийн байгууллагын	Тохиолдол удирдлагын тогтолцоог бэхжүүлж хариу арга хэмжээний	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл	19.0	Хариу арга хэмжээний чадавх 75%	Аймгийн хэмжээнд чадавхжуулах дадлага сургуулилт	5.5	Орон нутгийн төсөв 25,0	Тохиолдол удирдлагын тогтолцоог бэхжүүлж, хариу арга хэмжээний чадавхыг нэмэгдүүлэх хүрээнд орон нутгийн төсөвт 25.0 сая төгрөгийг тусгаж, санхүүжилтийг шийдвэрлэсэн. ХӨСҮТ-д нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрсдэлийн үнэлгээ хийх төвийн сургалтад ЭМГ-аас	100%

	бэлэн байдал, хариу арга хэмжээ авах чадавхийг бэхжүүлнэ.	чадавхийг нэмэгдүүлэх				хөтөлбөр			ыг зохион байгуулах.			2 мэргэжилтнийг хамруулж чадавхжуулсан. ОБЕГ-аас зохион байгуулах Стратегийн команд штабын сургуулилтыг улс орон даяар зохион байгуулахтай холбоотой эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, цус цусан бүтээгдэхүүн, хүч, хэрэгслийн бэлэн байдалд тодотгол хийсэн. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын гамшгийн үеийн нөөцийн хангалт дунджаар 95% байна. Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшиг, онцгой байдлын үеийн хариу арга хэмжээний чадавх 95%-тай байна.	
21		Гамшиг, нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдлын үеийн эрүүл мэндийн байгууллагын нөөцийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	60.0	Нөөц бүрдүүлэлт 50%	Эрүүл мэндийн байгууллагуудын эм, эмнэлгийн хэрэгслийн нөөцийг нэмэгдүүлсэн байна.	20.0	Орон нутгийн төсөв 19,0 Улсын төсөв 220,0	Тайлант хугацаанд Эрүүл мэндийн яамнаас нийт 3 удаагийн татан авалтаар 9 нэр төрлийн 19 сая төгрөгийн эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, багаж хэрэгслийн хангалтыг хийж нөөцийг нэмэгдүүлсэн. ЭМГ-ын гамшгийн нөөцөөс 8 нэр төрлийн 220 сая төгрөгийн нэг удаагийн хамгаалах хэрэгсэл, оношлуур, эм, эмнэлгийн хэрэгслийг сумын болон өрхийн эрүүл мэндийн төвүүд, Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төв, Эрдэнэт Медикал төрөлжсөн төв эмнэлэгт хүлээлгэн өгч, нөөцийг нэмэгдүүлсэн. Нийгмийн эрүүл мэндийн ноцтой байдал, гамшиг, онцгой байдлын үеийн хариу арга хэмжээний чадавх 95%-тай байна. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын гамшгийн үеийн нөөцийн хангалт дунджаар 95% байна	100%
22	1.4.Эрүүл мэндийн салбарт цахим үйлчилгээг өргөжүүлэн, эрүүл мэндийн мэдээллийн сан бүрдэн, орон нутагт хийгдэх оношилгоо эмчилгээнд алсын зайн технологи ашиглаж, цахим эрт илрүүлэг, эргэн дуудах үйлчилгээг нэвтрүүлнэ.	Орон нутагт хийгдэх алсын зайн оношилгоо, телемедицинскийн техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулан, цахим эрт илрүүлэг, алсын зайн оношилгоо хийх үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ЭМГ БОЭТ	Эрүүл мэндийн байгууллагууд Олон улсын байгууллагууд	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Зайн оношилгоо-2 чиглэлээр хэрэгжиж байна. Алсын зайн оношилгоо, телемедицинскийн техник тоног төхөөрөмжийн хангалт 17%	Цахим эрт илрүүлэг, алсын зайн оношилгооны төрлийг нэмэгдүүлэх	-		Тайлант хугацаанд БОЭТ-ийн Төрөх тасгийн телемедицинскийн төхөөрөмжөөр ЭХЭМҮТ-тэй 1 өвчтөн, зүрх судасны өвчний оношилгоо, эмчилгээний чиглэлээр зөвлөгөө авах шаардлагатай 2 өвчтөн, Яаралтай тусламжийн хүлээн авах тасгийн ажиглах хяналтын хэсэгт телемедицинскийн төхөөрөмжөөр 1 өвчтөний мэдээллийг алсын зайн сүлжээгээр дамжуулж лавлагаа шатлалын эмнэлгүүдээс оношилгоо, эмчилгээний зөвлөмж авсан байна. Телемедицинскийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд: - Жаргалант сумын эрүүл мэндийн төвд эмнэлзүйн хүнд өвчтөнд авах арга хэмжээний зөвлөмжийг БОЭТ-ийн нарийн мэргэжлийн, мэргэшсэн эмч нараас телемедицинээр авах нөхцөл бололцоог бүрдүүлсэн. Байнгын асаргаа, сувилгаа шаардлагатай, хэвтэрт байдаг иргэдийг Эмнэлэг хөдөлмөр магадлах комиссын хуралд телемедицинээр гэрээсээ өрхийн эмчийн хамт орон хөнгөвчлөх ажлыг зохион	100%

												байгуулахаар туршилтын хурлыг зохион байгуулсан.	
23		Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн компьютерыг үе шаттайгаар шинэчлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ БОЭТ	Улсын төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн 10%-д компьютерыг шинэчлэл хийгдсэн.	Сум, өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн 70%-д компьютерийг шинэчилсэн байна.	-	Орон нутгийн төсөв 174,6	Сум, өрх эрүүл мэндийн төвүүдэд 121 компьютер ашиглагдаж байгаа ба тайлант хугацаанд ДЭМБ-ын санхүүжилтээр 25 компьютерийг шинэчлэн олгосноор нийт компьютерийн шинэчлэл 20,6% д хүрээд байна. "Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийн хүрээнд өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийг 20 ширхэг планшетаар хангаснаар түргэн тусламжийн дуудлага болон өрхийн гэрийн эргэлтээр тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн эмч тухайн иргэний өвчний түүхийн мэдээллийг цахим системээс харах, үзлэгийн бүртгэл шивэлт хийх, хөнгөлөлттэй эмийн жорыг тухай бүрт нь бичиж хүлээгдэл, чирэгдлийг бууруулсан. Сум өрхийн эрүүл мэндийн төвүүдийн компьютерын хангалт 95%-тай байна.	100%
24	1.5.Эрүүл мэндийн ажилтны ур чадвараа тасралтгүй хөгжүүлэх боломжийг нэмэгдүүлж, нийгмийн баталгааг сайжруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлэн тэдний эрүүл аюулгүй тав тухтай ажиллаж, амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Эрүүл мэндийн ажилтны нийгмийн асуудлыг дэмжих, "Эмч" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	520.0	Эмч хөтөлбөрийн хэрэгжилт 95.3%	Хөтөлбөрийн дунд хугацааны үнэлгээ хийгдэх	150.0	Орон нутгийн төсөв 60,0	Эрүүл мэндийн ажилчдын нийгмийн баталгааг дэмжих чиглэлээр аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 08-р тогтоолоор "Эмч" хөтөлбөрийг баталсан. Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/184-р захирамжаар "Эмч" хөтөлбөрийн 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөө болон 150,0 сая төгрөгийн төсөв батлагдсан. Тус хөтөлбөрийн хүрээнд: - Төгсөлтийн дараах сургалтад 99 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан байна. - Дэлхийн эмч нарын баярыг тохиолдуулан "UpToDate программын хэрэглээг өргөжүүлэх нь" ажил мэргэжлийн уралдааныг зохион байгуулж нийт 35 эмч оролцлоо. - Дэлхийн эмч нарын өдөр болон Олон улсын сувилагчдын өдрийг тохиолдуулан Эрдэм шинжилгээний бага хурлыг зохион байгуулж нийт 30 илтгэл хэлэлцүүлэв. - БОЭТ-ийн нийт 4 эмч, 1 техникч гадаадын өндөр хөгжилтэй оронд мэдлэг мэргэжлээ дээшлүүлсэн ба тус хөтөлбөрөөс 16,0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг олгосон. - Тайлант хугацаанд эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд эмнэлгийн мэргэжилтний ёс зүйн чиглэлээр нийт 24 удаагийн соён гэгээрүүлэх сургалт зохион байгуулж, 240 эмч, мэргэжилтнүүд хамрагдсан ба 2 өргөдөл ирснийг судлан шийдвэрлэсэн. - Хүний нөөцийн эрүүл мэндийг хамгаалах чиглэлээр 40-ээс дээш насны нийт 400 ажилтныг бамбай булчирхайн дааврын шинжилгээнд хамруулахаар төлөвлөснөөс 92,5%-ийг нь	90%

											хамруулж, "Эмч" хөтөлбөрөөс 16,0 сая төгрөгийг зарцууллаа. Эрүүл мэндийн байгууллагуудын Үйлдвэрчний эвлэлийн хорооноос зохион байгуулагдсан 4 төрөлт спортын наадамд эмч хөтөлбөрөөс 4,0 сая төгрөгийг зарцуулан зохион байгуулж, Орхон аймгийн эрүүл мэндийн салбарын баг тамирчид амжилттай оролцон 2-р байр эзэллээ. БНСУ-ын Дэгү хотын Кэймёон их сургуулийн Дунсан эмнэлэг, Бусан хотын Бусаны Их Сургуулийн эмнэлгүүдтэй аймгийн БОЭТ нь эрүүл мэнд, эмч нарын сургалт хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулсан. Мөн Мэди Сити Дэгү-Орхон аймгийн Эрүүл мэндийн газартай эрүүл мэнд, эмч нарын сургалт хамтын ажиллагааны санамж бичиг гэрээг шинэчлэн байгууллаа.	
25		Эрүүл мэндийн байгууллагуудын хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулж нэн шаардлагатай эмнэлгийн мэргэжилтнийг үе шаттай сургах	2021-2024	ЭМГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв олон улсын төсөл хөтөлбөр	-	Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан хувь 12.5%	Төгсөлтийн дараах сургалтад хамрагдсан хувь 14%-д хүргэсэн байна.	-	Тайлант хугацаанд 2022-2023 онд төрийн сангийн санхүүжилт болон хувийн зардлаар үндсэн болон төрөлжсөн мэргэшил, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад 99 эмч, сувилагч, эмнэлгийн бусад мэргэжилтэн суралцаж байгаагаас төрийн сангийн санхүүжилтээр 18,1% нь суралцсан. Нэн шаардлагатай мэргэжил эзэмшсэн эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний эзлэх хувь 76%-тай байна. Ажлын байрны болон алсын зайн сургалтад нийт 293 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан. Төвийн болон орон нутагт зохион байгуулсан ажлын байранд дадлагажуулах 10 удаагийн сургалтад 185 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэн хамрагдсан байна. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвийн Хүүхдийн тасагт томуу томуу төст өвчний дэгдэлттэй холбоотой өрхийн эрүүл мэндийн төвийн давхардсан тоогоор нийт 75 эмчийг ажлын байранд сэлгэн ажиллуулсан. БОЭТ-ийн 6 эмчид өндөр хөгжилтэй оронд мэргэжил дээшлүүлэх, ажил мэргэжлийн туршлага солилцох сургалтад хамрагдахад "Эмч" хөтөлбөрөөс 16 сая төгрөгийн дэмжлэг олгосон. Тайлант хугацаанд нийт эмч, эмнэлгийн мэргэжилтний 34,8% нь ажлын байрны, алсын зайн сургалтад хамрагдсан байна	100%
БИЕИЙН ТАМИР, ЧИЙРЭГЖҮҮЛЭЛТ												
26	1.6.Нийтийн биеийн тамирыг эрүүл, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг аж төрөх ёсны салшгүй хэсэг болгож,	Спортын магадлан итгэмжлэлд хамрагдах спортын клуб, фитнес клубын тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	ЭМД-ын сан	-	Магадлан итгэмжлэгдсэн клубын тоо 3	Магадлан итгэмжлэгдсэн клубын тоо 4	-	Манай аймгийн хэмжээнд 14 фитнес клуб үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд 3 клуб магадлан итгэмжлэл авч ажиллаж байна. 2023 оны эхний хагас жилд 1 фитнес клуб нэмэгдэж, фитнес клубээр өдөрт 1650 иргэн тогтмол хичээллэж байна.	70%

	идэвхтэй амьдралын хэвшилтэй иргэн, гэр бүлийг дэмжих, мэргэжлийн спорт, баг тамирчдын амжилтыг нэмэгдүүлнэ.												
27		Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдын тоог нэмэгдүүлж, хэрэглэл материалаар хангах	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Тамирчдын тоо 140	Тамирчдын тоо 182	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 75,0 УТ-32,9 Хувийн хэвшил-10,0	Тайлант оны эхний хагас жилд өсвөрийн шигшээ багийн 16 төрөлд 182 өсвөрийн тамирчин бэлтгэл сургуулилалт хийж байна. Өсвөрийн шигшээ багийн төрөл, тамирчдын тоо: сагсан бөмбөг 3х3, 5х5 төрөлд 28 хүүхэд, байт харваа-5, гимнастик-8, цана-16, хөл бөмбөг-20, бадминтон-5, бокс-10, буудлага-8, таеквондо-10, ширээний теннис-4, самбо, жүдо-18, чөлөөт бөх-12, волейбол-20, шатар-2, хөнгөн атлетик-16 тамирчин тус тус хичээллэж байна. Өсвөр үеийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнийг 17 төрлөөр зохион байгуулж нийт 2764 сурагчид хамрагдсан байна. Өсвөрийн улс, бүс, аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулах, оролцоход нийт 135,8 сая төгрөг зарцуулагдсан. Үүнээс: Орон нутгийн төсвөөс 92,9 сая төгрөг, улсын төсвөөс 32,9 сая төгрөг, ивээн тэтгэгч байгууллагаас 10,0 сая төгрөгийн зардлыг тус тус санхүүжүүлсэн. Өсвөрийн шигшээ багийн тамирчид эхний хагас жилд улс, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээнээс алт-31, мөнгө-29, хүрэл-38 нийт 98 медаль хүртсэн амжилтыг үзүүлсэн. 2023 оны эхний хагас жилд өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөрийн хүрээнд хамтран ажиллаж буй гадаад улсын буцалтгүй тусламжаар гүйлтийн цана 20 ширхэгийг хүлээн авч, цанын өсвөрийн шигшээ багийг хэрэглэл материалаар хангасан. Монголын хүүхдийн спортын зуны VII наадамд оролцох өсвөрийн шигшээ багийн тамирчдын хувцасыг хийлгэхэд орон нутгийн төсвөн 25,0 сая төгрөг зарцуулсан.	100%
28		Улс, бүсийн чанартай уралдаан тэмцээнийг орон нутагтаа зохион байгуулах	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв, Спортын холбоод болон ААНБ-ын хандив	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 2	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо 4	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 152,4,0 УТ-275,0	Тайлант оны эхний хагас жилд улсын аварга шалгаруулах тэмцээн 6, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээн 2 тус тус зохион байгуулж ажилласан нь өмнөх оноос улсын аварга шалгаруулах тэмцээнийг 1-ээр нэмэгдүүлж зохион байгуулсан. Улс, бүсийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулахад улсын төсвөөс 275,0, орон нутгийн төсвөөс 152,4 сая төгрөг нийт 427,4 сая төгрөгийг зарцуулж, Орхон аймагт 1 тэрбум, 200 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт, худалдан авалт хийгдэж худалдаа үйлчилгээ эрхлэгч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад дэмжлэг үзүүлсэн. Үүнд: -Засгийн газрын 2018 оны 183 дугаар тогтоолын дагуу Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн	100%

											XVI наадам, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадмыг тус тус аймагтаа амжилттай зохион байгуулсан. Тус наадмуудад 13 аймаг, 7 дүүргийн нийт 760 тамирчид 526 багц медалийн төлөө хурд хүч, авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөн.Үүнд: -Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадамд үндсэн төрлөөр гүйлтийн тэшүүр, шорт трек, уулын цана, гүйлтийн цана, шайбтай хоккей, үзүүлэх төрлөөр снөүбоардын тэмцээнд 8 аймаг, 7 дүүргийн 259 тамирчин, 17 дасгалжуулагч ; -Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадамд үндсэн төрлөөр гүйлтийн тэшүүр, шорт трек, уулын цана, гүйлтийн цана, шайбтай хоккей, үзүүлэх төрлөөр снөүбоардын тэмцээнд 13 аймаг, 7 дүүргийн 490 тамирчин, 24 дасгалжуулагч; -Байт харвааны заалны улсын аварга шалгаруулах 15 дахь удаагийн тэмцээнд 24 аймаг, дүүрэг, клуб оролцсон. Тэмцээнийн 2 төрөлд нийт 307 тамирчин 57 багц медалийн төлөө онч мэргэнээ сорин өрсөлдсөн. -2023 онд хэрэглэлтэй Пауэрлифтингийн 17 дахь удаагийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд 30 аймаг, дүүрэг, клуб оролцсон. Тэмцээнд өсвөр, насанд хүрэгчдийн ангилалд нийт 230 тамирчин 148 багц медаль, 10 цомын төлөө хүч чадлаа сорин өрсөлдсөн. -Авто спортын “SPRINT RALLY” улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд 4 ангилалд 45 тамирчин эр зориг, авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөн. -Монгол Улсын Усанд сэлэлтийн 32 дахь удаагийн өсвөр, насанд хүрэгчдийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд 27 клубийн 378 тамирчид; -“Эрдэнэт мөнгөн өвөл-2023” аяны хүрээнд уулын цанын снөүбоард, гүйлтийн тэшүүр, гүйлтийн цанын тэмцээнийг 2 насны ангиллаар 8 аймаг, 5 клубын 221 тамирчин оролцсон. -Монгол Улсын гавьяат тамирчин Д.Нармандахын нэрэмжит “Жудо бөхийн өсвөр үеийн аварга” шалгаруулах тэмцээнд 51 байгууллагын 1500 тамирчид оролцсон.		
29		Үндэсний болон багийн спортын төрлүүдээр иргэдийн спортын их наадмыг шат дараатай зохион байгуулж.	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Спортын 5 төрөл	Спортын 8 төрөл	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 15,0	2022 онд үндэсний болон багийн спортын төрлүүдээр иргэдийн спортын наадмыг Баян-Өндөр, Жаргалант сумын 25 багийн иргэдийн дунд спортын 6 төрөл /үндэсний бөх ширээний теннис, олс таталт, буудлага, сагсан бөмбөг, волейбол/-өөр тэмцээн зохион байгуулж, 1200 гаруй иргэдийг хамруулсан. Энэхүү тэмцээнд үндэсний спортын	70%

		төрлүүдийн тоог нэмэгдүүлэх									төрөл мөн техник спортын төрлүүдийг шинээр нэмэгдүүлсэн. 2023 оны уг арга хэмжээг 9-10 сард зохион байгуулахаар төлөвлөсөн.		
30		Спортын хэрэгслийн (ердийн болон цахилгаан дугуй, цана, тэшүүр, дугуйт цана, дугуйт тэшүүр) түрээсийн үйлчилгээг нэвтрүүлэх санал санаачилгыг дэмжих	2021-2024	НБХ	БТСГ ХЗА	Орон нутгийн төсөв	-	-	Түрээсийн үйлчилгээ үзүүлж буй ААНБ, иргэдийн тоо жил бүр нэмэгдсэн байна.	-	Тайлант оны эхний хагас жилд 3 байршилд 3 иргэн, аж ахуйн нэгжтэй гэрээ байгуулж, уулын цана, чарга, тэшүүр, ердийн болон гэр бүлийн дугуйн төлбөрт үйлчилгээг 3500 гаруй хүүхэд залууст хүргэж ажиллалаа.Үүнд: -"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Сархиа цанын баазад чарга, уулын цана, тэшүүр, хоккейн спортоор 2000 иргэн; -А.Амарын талбай, "Эрдэнэт спорт амралтын хүрээлэн"-д ердийн болон гэр бүлийн дугуйн төлбөрт үйлчилгээг үзүүлж, давхардсан тоогоор 1500 иргэн тус тус хамрагдаад байна.	90%	
31	1.7.Хүн амын зорилтот бүлгүүд ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд биеийн тамир, спортын үйл ажиллагааг дэмжиж хамтран ажиллана.	Ахмадуудад спортоор хичээллэх нөхцөлийг бүрдүүлэх, хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хичээллэгсдийн тоо 750	Хичээллэгсдийн тоо 900	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Тайлант оны эхний хагас жилд тус аймгийн БТСГ-ын А, Б заал, Баян-Өндөр сумын спорт заал, аймгийн ЗДТГ-ын спорт заал, нийт 4 спорт зааланд үнэ төлбөргүй 7 хоногт 2 цагаар 5 өдөр софт волейбол, хөлбөмбөг, волейбол, граунд гольф, дартс, ширээний теннис, хөлбөмбөг, бадминтоны спортоор хичээллэж чөлөөт цагаа идэвхтэй өнгөрүүлж 310 ахмад тогтмол хичээллэж байна. Ахмадуудын дунд софт волейбол, волейбол, ширээний теннис, шатрын тэмцээн тэмцээн зохион байгуулсан. Дээрх үйл ажиллагаануудад давхардсан тоогоор 600 гаруй ахмадууд хамрагдсан.	70%	
32		Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд зохион байгуулах уралдаан тэмцээний төрлийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хичээллэгсдийн тоо 250	Хичээллэгсдийн тоо 350	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 10,0	Тайлант оны эхний хагас жилд хөгжлийн бэрхшээлтэй 105 иргэд сагсан бөмбөг, дуут бөмбөг, пара хөнгөн атлетик, суугаа волейбол, ширээний теннис гэсэн спортын 5 төрлөөр БТСГ-ын А зааланд долоо хоногт 2 удаа хичээллэж байна. Мөн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн дунд суугаа волейболын аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээн зохион байгуулж 8 багийн 50 иргэдийг хамруулсан. 2023 оны 9-11 сард спортын 5 төрлөөр тэмцээн уралдаан зохион байгуулахаар төлөвлөсөн байна.	70%
33	1.8.Хийн болон эрүүл мэндийн дасгал хөдөлгөөн өрнүүлэх иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын санал санаачилгыг	Хийн болон эрүүл мэндийн дасгал хөдөлгөөнийг сурталчилж "Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хэвшье" аяныг аймгийн иргэд болон ААНБ-	2021-2024	БТСГ БШУГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хамрагдах иргэдийн тоо 8000	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		"Хичээллэе-Өрнүүлэе-Хэвшье" аян болон "Эрүүл Монгол хүн" аяны хүрээнд "Нэг анги Нэг өглөө", Уурхайн хот-100 км, Найрамдал дружба зэрэг арга хэмжээг 26 спорт заал, биеийн тамирын чийрэгжүүлэх танхимд зохион байгуулж, эхний хагас жилийн байдлаар давхардсан тоогоор 16148 иргэнийг хамруулсан. Үүнд:	100%

	дэмжиж, спортын заал талбайн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	уудын дунд өрнүүлэх									- “Нэг анги-Нэг өглөө” арга хэмжээг аймгийн хэмжээнд ерөнхий боловсролын бүх шатны сургуулиудын дунд 2023 оны 03 дугаар сарын 07-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 01-ний өдөр хүртэл зохион байгуулсан. Тус арга хэмжээнд 11 сургуулийн 12632 сурагч, 2597 эцэг эх нийт 15229 иргэнийг дасгал хөдөлгөөнд хамруулсан байна. -Нээлттэй хаалганы өдөрлөгөөр 8 сургуулийн 506 сурагч, 134 төрийн албан хаагчдад нэгдсэн дасгалын арга хэмжээг зохион байгуулсан. - Аймгийн Явган алхалтын холбоотой хамтран Орхон аймагт 21 аймаг, 9 дүүргийн алхагч иргэдийн дунд 100 км-ийн уртын алхалтыг зохион байгуулж, 100 алхагч иргэнийг хамруулсан. -Найрамдал дружба явган алхалтын арга хэмжээг 16км-ийн зайнд зохион байгуулж, 45 алхагч иргэнийг хамруулсан. -Төрийн албан хаагчдын дунд 7км-ийн алхалтыг зохион байгуулж 134 албан хаагчдыг тус тус хамруулсан. Ингэснээр иргэдийг хөдөлгөөний хомсдлоос урьдчилан сэргийлж, дасгал хөдөлгөөнөөр дамжуулан эрүүл амьдралын дадалыг олгох нөхцөл бүрдсэн.	
34		Биеийн тамир, спортоор хичээллэх заал талбайг нэмэгдүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ-ын НБХ	БТСГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	33	Жил бүр 1 талбай нэмэгдсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Аймгийн хэмжээнд төрийн болон төрийн өмчит байгууллагууд, ерөнхий боловсролын сургуулиудад 34 спорт заал үйл ажиллагаа явуулж байна. Тайлант оны эхний хагас жилд улс, орон нутгийн төсөв, төр, хувийн түншлэлийн хөрөнгө оруулалтаар спорт заал 4 баригдаж байна. Үүнд: - Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй ерөнхий боловсролын 16-р сургуулийн 18х24 харьцаатай спорт заалны барилгын ажлын явц 70%, ерөнхий боловсролын 3-р сургуулийн 18х24 харьцаатай спорт заалны барилгын ажлын явц 30%, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн хүрээнд Сансар худалдааны төвийн хажууд иргэн М.Мөнх-амгалангийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй 18х24 харьцаатай спорт заал бүхий цогцолборын барилгын ажлын явц 70 хувьтай тус тус явагдаж байна. Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй аймгийн Үйлдвэрчний эвлэлийн хорооны 18х24 харьцаатай спорт заалны барилгын ажлын тендер шалгаруулалт явагдаж байна. Шинээр баригдаж буй спорт заалнууд ашиглалтад орсоноор аймгийн 1 хүнд ногдох спорт заалны хүртээмжийн индекс 2022 онд 0.13м² байсан бол	91,6%

												2023 онд 0.15м ² болж өмнөх оноос 0.02м ² –иар нэмэгдэнэ.	
35	1.9.Аймгийн хэмжээнд өвлийн спортыг хөгжүүлж, боловсон хүчин болон материаллаг баазаар ханган хичээллэгсдийн тоог нэмэгдүүлнэ.	Өвлийн спортын дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2023	БТСГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хэрэгжилтийн хувь 10%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 1265,0	“Өвлийн спортыг хөгжүүлэх дэд хөтөлбөр”-г 4 үндсэн зорилтын хүрээнд 16 арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллахаар батлагдсанаас 2023 оны эхний хагас жилд 11 арга хэмжээг 100 хувь, 3 арга хэмжээ 50 хувиар, 2 арга хэмжээг 30 хувиар тус тус хэрэгжүүлж, хөтөлбөрийн биелэлт 81.8 хувьтай байна. -Засгийн газрын 2018 оны 183 дугаар тогтоолын дагуу Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадам, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадмыг Орхон аймаг амжилттай зохион байгуулсан. Тус наадамд 13 аймаг, 7 дүүргийн нийт 760 тамирчид 526 багц медалийн төлөө хурд хүч, авхаалж самбаагаа сорин өрсөлдсөн. -Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадамд үндсэн болон үзүүлэх 6 төрлөөр 8 аймаг, 7 дүүргийн 259 тамирчин, 17 дасгалжуулагч, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадамд үндсэн болон үзүүлэх 6 төрлөөр 13 аймаг, 7 дүүргийн 490 тамирчин, 24 дасгалжуулагч тус тус оролцсоноос Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадамд Орхон аймаг багийн дүнгээр 2-р байр мөнгөн медаль, өргөмжлөл цомоор, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадамд Орхон аймаг багийн дүнгээр 4-р байр эзэлж, шилдэг спортын төрөлжсөн сургалттай сургуулиар ерөнхий боловсролын “Ирээдүйн-Одод” сургууль шалгарсан амжилтыг тус тус үзүүлсэн. -“Эрдэнэт мөнгөн өвөл-2023” аяны хүрээнд уулын цанын снөүбоард, гүйлтийн тэшүүр, гүйлтийн цанын тэмцээнийг 2 насны ангиллаар 8 аймаг, 5 клубын 221 тамирчин оролцсон. -Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/229 дүгээр захирамжаар 2022 онд өвлийн спортын биатлон, гүйлтийн цанын, уулын цана, мөсөн шагайн төрлөөр тив, дэлхий, олон улс, улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд амжилт гаргасан 19 тамирчинд 865,0 мянган төгрөг, шилдэг спорт холбоогоор “Хос мөртөн цанын холбоо”-д 400.0 мянган төгрөг, нийт 1,265.0 мянган төгрөгөөр шагнаж урамшуулсан. -Хөтөлбөрийн хүрээнд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар цасны буу, цасны мотоцикль худалдан авч, өвлийн улиралд хиймэл цасаар гүйлтийн цана, уулын цана, снөүбоардын зам	90%

											талбайг барьж байгуулах техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан. - Швейцарь улсын өвлийн спортын төвтэй хамтран ажиллах гэрээний хүрээнд буцалтгүй тусламжаар 10 ширхэг цана хүлээн авч тамирчдын хэрэглэл материалыг нэмэгдүүлсэн.		
36		“Эрдэнэт-Спорт амралтын хүрээлэн” болон ЕБС-иудын гаднах талбайд өвлийн спортоор хичээллэх орчин бүрдүүлэх	2021-2024	БТСГ БШУГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Мөсөн талбайн тоо 3	Жил бүр 1 талбайн нэмэгдсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 11,0	Тайлант онд 3 байршилд мөсөн талбай 4, цанын зам 1 тус тус тавьж цана, чарга, тэшүүр, хоккейн спортоор хичээллэх орчин нөхцөлийг бүрдүүлж, түрээсийн үйлчилгээнд 2000 гаруй иргэн хамрагдсан. Үүнд: -"Эрдэнэт спорт, амралтын хүрээлэн"-д гүйлтийн тэшүүр 400м мөсөн талбай; -"Эрдэнэт спорт амралтын хүрээлэн"-д шорт трекийн битүү зам; -Сархиа цанын баазын цанын зам, -Сархиа цанын баазын мөсөн талбай; -Орос 19-р сургуулийн хоккейн талбайд мөсөн талбайг тус тус байгуулан ажиллаж Монголын бүх ард түмний спортын өвлийн XVI наадам, Монголын хүүхдийн спортын өвлийн VII наадмыг тус тус аймагтаа амжилттай зохион байгуулсан.	83%
ХОЁР.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ, ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУДЫН БОДЛОГО													
	ГЭР БҮЛ, ХҮҮХЭД ЗАЛУУЧУУД, АХМАД НАСТАН												
37	2.1.1.Гэр бүлд суурилсан салбар дундын уялдаа холбоог сайжруулан идэвхэжсэн хандлага оролцоог дэмжинэ.	Зорилтот гэр бүлд чиглэсэн ажил, үйлчилгээг сайжруулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв	60.0	Зорилтот гэр бүлийн 10%	Зорилтот гэр бүлийн 25%	15.0	-	2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар И-оффис программд зорилтот өрхийн 3 төрлийн бүртгэлд 952 өрх бүтгэлтэй байна. 2020 оноос "Халамжаас хөдөлмөрт" хөтөлбөр хэрэгжсэнээр зорилтот өрхийн тоо 47.6% бууруулсан байна. Тайлант хугацаанд 20 өрхөд хүнсний тусламж болон бусад шаардлагатай дэмжлэгийг үзүүлж, гэр бүлийн хүчирхийллийн 30 тохиолдлыг илрүүлж цагдаагийн байгууллагад шилжүүлэн холбогдох арга хэмжээг авч ажилласан. Аймгийн хэмжээнд гэр бүлээ цуцлуулсан гэр бүлээс салалтын гол шалгаан дээр судалгаа хийж үзэхэд зан харилцаа таарахгүй 44.3%, гэр бүлийн талаар тогтворгүй, гэр бүлээс гадуур харилцаа үүсгэдэг 24.3%, архи хэтрүүлэн хэрэглэдэг шалтгаанаас болж гэр бүл цуцлуулсан 22.9% нь байна. Гэр бүлээ цуцлуулсан гэр бүлээс 1 хүүхэдтэй 38.8%, 2 хүүхэдтэй 45%, 3 хүүхэдтэй 11.3%-ыг эзэлж байна. Иймд Орхон аймаг дахь Шүүхийн тамгын газартай хамтран "Гэр төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх байна. Энэхүү төслийн зорилго нь гэрлэгчдэд сэтгэл зүйн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, уулзалт хийх, гэр бүлийн хөгжил-боловсрол, тогтвортой байдлыг дэмжиж	90%

												сургалт, зөвлөгөөг явуулах замаар гэр бүл цуцлалтын тоог бууруулах чиглэлээр ажиллаж байна. Мөн архины хамааралтай 20 иргэнийг сайн дурын үндсэн дээр сонгон авч гэр бүлийн хамт сэтгэл зүй оюун санааны эмчилгээний хөтөлбөрт хамруулан ажиллаж байна.	
38		Гэр бүлийн боловсрол олгох сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Улсын төсөв	20.0	Нийт өрхийн 15%	Нийт өрхийн 30%	5.0	Улсын төсөв 25,0	Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/290 дүгээр захирамжаар сар бүрийн 4 дэх долоо хоногийн бямба гарагийг гэр бүлийн хөгжлийн өдөр болгон зарлаж, "Гэр бүлийн өдөр"-тэй болсны дагуу Засаг даргын А/363 дугаар захирамжаар 5 дугаар сарыг гэр бүлийн сар болгон "Бүх хайраа гэр бүлдээ" уриан дор сарын аяныг зарлаж, байгууллага, аж ахуй нэгжтэй хамтран ажиллаж байна. Түүнчлэн "Дэлхийн гэр бүлийн өдөр"-ийг тохиолдуулан нийгмийн анхдагч нэгж болох гэр бүлд чиглэсэн "Бүх хайраа гэр бүлдээ" уриан дор олон талт арга хэмжээг зохион байгуулсан. Үүнд "Бүх хайраа гэр бүлдээ" өдөрлөг, "Миний үнэ цэнэ миний гэр бүл" өглөөний сургалт уулзалт, "Харилцаагаа усалж-Хайраар гэрэлтүүлье" өдөрлөг, "Хүмүүжлийн эерэг арга" сургалт, "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх өдөрлөг, "Жендэрийн сургалт", "Сэтгэл нэмье-Гэр бүлийн өдөрлөг, Хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэдэв дор манлай үлгэр жишээ гэр бүлийг оролцуулсан 4 удаагийн нэвтрүүлэг зэрэг олон талт арга хэмжээг 1 сарын хугацаанд гэр бүл рүү чиглэсэн үйл ажиллагааны мэдээллийг иргэд олон нийтэд хүргэх, гэр бүлийн оролцоог нэмэгдүүлэх, идэвхжүүлэх, гэр бүлийн боловсрол олгох, мэдлэг мэдээллийг орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран сурталчилж ажилласан. Мөн Орхон аймаг дахь Шүүхийн тамгын газар хамтран "Гэр төсөл"-ийг хэрэгжүүлэх байна. Энэхүү төслийн зорилго нь гэрлэгчдэд сэтгэл зүйн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, уулзалт хийх, гэр бүлийн хөгжил-боловсрол, тогтвортой байдлыг дэмжиж сургалт, зөвлөгөөг явуулах замаар гэр бүл цуцлалтын тоог бууруулах чиглэлээр ажиллаж байна. Дээрх нийт 8 төрлийн арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 5000 гаруй өрхийн 6400 иргэн буюу нийт өрхийн 18 хувь нь хамрагдсан байна.	70%
39		Эцэг эх, асран хамгаалагчдад хүүхэдтэй харилцах эв дүй,	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Улсын төсөв	20.0	Эцэг эхчүүдийн 10%	Эцэг эхчүүдийн 25%	5.0	Улсын төсөв 16.0	Эцэг эх, асран хамгаалагчдад хүүхэдтэй харилцах эв дүй, хүмүүжлийн эерэг арга, хандлагыг төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажлыг эцэг эхийн зөвлөлөөр дамжуулан зохион байгуулж ЕБС,	90%

		хүмүүжлийн эерэг арга, хандлагыг төлөвшүүлэх сургалт, сурталчилгааны ажлыг эцэг эхийн зөвлөлөөр дамжуулан зохион байгуулах									цэцэрлэгийн эцэг, эхчүүдийн 20 хувийг хамруулсан. Орхон аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулдаг байгууллага, аж ахуй нэгжийн дэргэдэх "Эцэг эхийн зөвлөл"-ийн дарга, гишүүдийг чадавхжуулах, бусад эцэг эхэд сургалт зохион байгуулах арга зүй мэдээ, мэдээллээр хангах зорилгоор Олон улсын гэр бүлийн өдрөөр танин мэдэхүйн мэдлэг олгож урлаг соёл, спортын арга хэмжээ зохион байгуулж нийт 1350 гаруй иргэд хамрагдсан. Үүнээс 800 гаруй гэр бүл, 550 гаруй хүүхэд залуус хамрагдсан. - Дэлхийн гэр бүлийн өдрийг тохиолдуулан Орхон аймгийн эмэгтэйчүүдийн Зөвлөлтэй хамтран "Гэр бүлийн үнэ цэнтэй харилцаа" сургалтыг албан байгууллагууд болон Ерөнхий боловсролын сургуулиудын сурагчдын эцэг эхэд сургалт, ярилцлагыг зохион байгуулж, нийт 53 байгууллагын 2800 гаруй ажилтан албан хаагчид, эцэг эх асран хамгаалагч оролцсон. - Байгууллагын эцэг эхийн зөвлөлд "Гэрэлт ирээдүйд гар бүү хүр" уриатай хүүхдийг зодож шийтгэхийн эсрэг өдрөөр 10 удаагийн сургалт нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулж, 219 хүн хамруулсан. Байгууллагын пэйжээр нийтэлсэн 68 шторк, постерийг 163 хүн хуваалцаж, нийт 30922 хүнд хүрсэн байна. Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газраас зохион байгуулсан 5 удаагийн шууд лайвыг 50 хүн хуваалцаж 6000 гаруй хандалт авсан байна. Нийт 3 удаагийн арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 3000 гаруй эцэг эх, асран хамгаалагч, хүүхдүүд хамрагдсан.		
40		Зорилтот бүлгийн эмэгтэйчүүдэд чиглэсэн төсөл хөтөлбөр боловсруулан хэрэгжүүлэх	2021-2024	ГБХЗ ХГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	-	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн 60%-д хүрсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 50.0	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн 2021 оны 61 дүгээр тогтоолоор "Эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг батлуулан 3 зорилтын хүрээнд 16 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. "Жендерт суурилсан хүний эрхийг хүндэтгэе" аяныг 3 сарын турш зохион байгуулж, жендерийн тухай ойлголт мэдээллийг олон нийтэд сурталчилсан. Тухайлбал аяны хүрээнд: Эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах олон улсын өдрийг угтан "Оролцъё, Хайрлая, Хүндэлье" уриан дор явагдах нэгдсэн үйл ажиллагаа, Монголын эмэгтэйчүүдийн холбоотой хамтран "Эмэгтэйчүүдийн хөгжил оролцоо" чуулган, "Бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийн холбоо" ТББ хамтран "Өрхийн аж ахуйг хэрхэн амжилттай эрхлэх тухай" сургалт, "Эмэгтэйчүүдийн ёс зүй-нөлөөлөл хөгжлийн гарц болох нь" сэдэвт сургалт уулзалт.	90%

											Өрхийн бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах зорилгоор "Урам зоригтой эмэгтэйчүүд" төсөл, "Эмэгтэйчүүдийн манайлал ба харилцааны ур чадвар" сэдэвт сургалт, Эрдэнэтийн ээжүүдийг чадавхжуулах холбоотой хамтран гар урлаачдыг сургах, хөгжүүлэх өрхийн бизнес эрхлэгч эмэгтэйчүүдийг чадавхжуулах "Гэрэл" төсөл, Дэлхийн гэр бүлийн өдрийг угтан "Бүх хайраа гэр бүлдээ" уриан дор "Гэр бүлийн үнэ цэнтэй харилцаа" сургалт нөлөөллийн цуврал лекц, Эрдэнэтийн Сороптимист клуб НҮТББ дэргэдэх Шүүдэр охидын төвтэй хамтран "Бидний дуу хоолой"-2023" охидын чуулган зэрэг олон талт арга хэмжээг зохион байгуулсан. Түүнчлэн Шүүхийн тамгын газар хамтран гэрлэгчдэд сэтгэл зүйн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, уулзалт хийх, гэр бүлийн хөгжил-боловсрол, тогтвортой байдлыг дэмжиж сургалт, зөвлөгөөг явуулах чиглэлээр "Гэр төслийг хэрэгжүүлж байна. Эдгээр арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 8500 гаруй охид, эмэгтэйчүүд хамрагдсан. Эмэгтэйчүүдийн хөгжлийн хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд одоогийн байдлаар 50,0 сая төгрөгийг зарцуулж хөтөлбөр 60 хувийн хэрэгжилтэй байна.		
41	2.1.2.Хүүхдийн хөгжил, хамгааллын үйлчилгээний чанар хүртээмж, салбар дундын үйл ажиллагааг сайжруулна.	Хүүхэд хамгааллын хамтарсан багийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлэх, мэргэжил арга зүйгээр хангах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Аймгийн ГХУС АЗСЗ	Улсын төсөв, Орон нутгийн төсөв	40.0	Хамтарсан багийн гишүүдийн хамрагдалт 40%	Хамтарсан багийн гишүүдийн хамрагдалт 60%-д хүрсэн байна.	10.0	-	"Далд хүчирхийллийг ил болгоё" аяны удирдамж боловсруулан БШУГ-ын СӨБ, ЕБС-ын хүүхэд хамгааллын багуудад албан тоотын хамт хүргүүлсэн ба 12 сард дүгнэж урамшуулна. "Жендерт суурилсан хүчирхийлэлтэй тэмцэх нь" төслийн хүрээнд хамтарсан багийн гишүүдийг чадавхжуулах 2 өдрийн сургалтыг зохион байгуулсан. Хамтарсан багийн гишүүдийг чадваржуулах сургалтыг Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын яамны Гэр бүлийн бодлого зохицуулах газрын хүүхэд хамгааллын бодлого зохицуулалтын газар, Цагдаагийн газар, Галт шувуу ТББ, Хүчирхийллийн эсрэг үндэсний төв хамтран НҮБ-ын санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр дараах сургалтуудыг зохион байгуулсан. Жендерт суурилсан хүчирхийлэл, Гэр бүлийн хүчирхийлэл чиглэлээр 18 сэдэв агуулгын хүрээнд хамтарсан баг хэсгийн ахлагч нарт сургалт зохион байгуулж хамтарсан багийн 108 гишүүн хамрагдсан. Гэр бүлийн хөгжлийг дэмжсэн 4 төрлийн үйл ажиллагааг 2 ТББ, 2 төрийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулан ажилласан. "Гэр бүлийн үнэ цэнэ" сэдэвт сургалтыг 70 гаруй иргэдийг	90%

											хамруулсан. Хүнс тэжээлийн хөтөлбөрт хамрагддаг 952 өрхийг судалгааг гарган нэгтгэж ажилласан. Хөөрхөн зүрх төрийн бус байгууллагатай хамтран "Өөрийгөө хайрлахуй" сэтгэцийн эрүүл мэндийн чиглэлээр сургалт зохион байгуулан зорилтот бүлгийн 68 иргэн, 21 багийн нийгмийн ажилтан хамрагдсан. "Харилцаагаа усалж хайраар гэрэлтэе" өдөрлөгт 50 өрхийн 83 гаруй иргэнийг хамруулан оролцоог ханган ажилласан. ГБХЗХГ-аас зохион байгуулсан "Бүх хайраа гэр бүлдээ" соёл, урлаг, спортоор дамжуулан соён гэгээрүүлэх өдөрлөгт 800 гаруй өрх, 550 гаруй хүүхэд залуучууд хамрагдсан, 500 гаруй иргэнд хүүхдийн аюулгүй байдлыг хэрхэн хангах зөвлөгөө зөвлөмж тараан иргэдийг мэдээ мэдээллээр ханган ажилласан.		
42		Хүүхдийн эрхийн зөрчил, хүчирхийллээс хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохион байгуулахад холбогдох байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулах (108 утас, бусад хүсэлт, гомдол)	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Хамтарсан багууд	Улсын төсөв	60.0	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь 98%-д хүрсэн байна.	Өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийн хувь 98%-д хүрсэн байна.	15.0	Улсын төсөв 10.8	Тайлант хугацаанд хүүхдийн тусламжийн 108 утсанд нийт 125 дуудлага ирснээс хүүхэд хамгааллын 121, зөвлөгөө хүссэн 4 дуудлага байгаагаас 96,8 хувьтай байна. Нийт дуудлагын 91,2 хувь буюу 114 нь гэр бүлийн хүрээнд үйлдэгдсэн дуудлага бөгөөд дуудлагын 32 хувийг сэтгэл санааны хүчирхийлэл, 32 хувийг үл хайхрах /эцэг эх байх үүргээ биелүүлээгүй, хоол хүнсээр гачигдуулах/, 16 хувийг бие махбодын хүчирхийлэл, 1,6 хувийг үе тэнгийн дээрэлхэлт, 2,4 хувийг гэрээсээ дайжсан, 0,8 хувь нь хүүхэд хулгайлсан гэх дуудлага эзэлж байна. Гэр бүлийн хүчирхийллийн зөрчил гаргагч нь аав-38 буюу 30,4 хувь, ээж-44 буюу 35,2 хувийг эзэлж байна. Хүүхдийн тусламжийн 108 утас"-ны дуудлагын шийдвэрлэлтийн чанар, хэрэгжилт, гүйцэтгэл дээр чанартай ажиллах төлөвлөгөөний дагуу Улаанбаатар хотын "Хүүхдийн тусламжийн 108 утас"-ны үйлчилгээний төвийн ажилтнуудтай хамтран практикт суурилсан сургалтыг Баян-Өндөр сумын 27 багийн нийгмийн ажилтныг хамруулан зохион байгуулж, дуудлага тус бүрийг шууд багийн нийгмийн ажилтан хүлээн авч, түргэн шуурхай үйлчилгээг хүргэн ажиллах арга зүйд суралцсан. "Хүүхдийн тусламжийн 108 утас"-ны үйлчилгээ, хүүхдийн эрхийг хэрхэн хамгаалдаг талаар сурталчлан таниулах зорилгоор сургуулийн нийгмийн ажилтан, хүүхэд төлөвшлийн менежер, цэцэрлэгийн эрхлэгч нарт сургалт зохион байгуулан ажиллаж байна. Хүүхдийн тусламжийн 108 утасны дуудлагыг 2 сум, 26 багийн нийгмийн	98.7%

											ажилтнууд шууд хүлээн авч хариу үйлчилгээг шуурхай үзүүлж, дуудлагыг хааж, шийдвэрлэдэг болсноор дуудлагын шийдвэрлэлтийн чанар сайжирсан. Ирсэн дуудлагыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулбал дуудлагын тоо 4 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.		
43		Эрсдэлийн программд бүртгэгдсэн эрсдэлд нөхцөлд байгаа хүүхдүүдийг хөгжлийн үйлчилгээнд хамруулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	БТСГ	Улсын төсөв	40.0	Эрсдэлийн программд байгаа хүүхдүүдийн 6% хамруулсан.	Эрсдэлийн программд байгаа хүүхдүүдийн 10% хамруулсан байна.	10.0	Улсын төсөв 10.0	Орхон аймгийн хэмжээнд эрсдэлийн программд бүртгэлтэй эрсдэлт нөхцөлд байгаа 180 хүүхдийн нөхцөл байдалд дахин үнэлгээ хийж, 37 хүүхдэд кэйс менежментийн төлөвлөгөө гарган хариу үйлчилгээг үзүүлсэн. Нөхцөл байдлын үнэлгээгээр ар гэрийн дэмжлэг тааруу байгаа нь тогтоогдсон 100 хүүхдэд дархлаа сэргээх эрүүл мэндийн багцыг олгосон. Хүүхдийн ордны хөгжлийн хөтөлбөрийн ардын бүжиг, хар уран зураг, шатар, төгөлдөр хуур, математик, соробан сямпин зэрэг дугуйланд 18 хүүхдийг хамруулан ажиллаж байна. Эрсдэл өндөртэй гэр бүлийн зөрчил маргаантай, архины хамааралтай гэр бүлд амьдарч байгаа 29 хүүхдэд сэтгэл зүйн зөвлөгөө, халамжийн үйлчилгээ, хувцаслах зэрэг үйлчилгээг үзүүлсэн. Эхний хагас жилийн байдлаар Хүүхдийн эрхийн хууль зүйн хороогоор 4 хүүхдэд холбогдох үйлчилгээг үзүүлэн ажилласан байна. Аймгийн Хүүхдийн төлөө зөвлөлийн хуралдааныг 1 удаа зохион байгуулж, 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг баталж, өдөр өнжүүлэх үйлчилгээ эрхлэх хүсэлт ирүүлсэн 2 иргэний үйл ажиллагаанд хийсэн дүгнэлтийг хэлэлцэн, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрөл олгосон байна. 2023 онд 3 чиглэлээр 18 ажил хийхээр төлөвлөж, 42 хувийн биелэлттэй ажиллаж байна.	100%
44		Түр хамгаалах байрны үйл ажиллагааг сайжруулах	2022-2024	ГБХЗ ХГ	ХЭЗХ ЦГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Үйлчлүүлсэн иргэдийн тоо	Хамгаалах байрны тоног төхөөрөмжөөр хангагдаж, үйл ажиллагаа эхэлсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын төсөв 14.5	Баян-Өндөр, Жаргалант сумын 27 нийгмийн ажилтанд "Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээ үзүүлэх журам", "Хүүхэд хамгааллын үйлчилгээний зардлын норматив, санхүүжүүлэх аргачлал" сэдвээр сургалтыг зохион байгуулж, гарын авлагаар хангах ажлыг улирал тутам танхим болон цахимаар явуулж байна. Хүүхэд хамгааллын дуудлага мэдээллийг авч, шуурхай үйлчилгээ үзүүлж, эрсдэлийн болон нөхцөл байдлын үнэлгээ, аюулын зэргийн үнэлгээ хийж, холбон зуучилсан 37 кейсийн хамтарсан багийн гишүүдэд олгосон байна. Тайлангийн хугацаанд түр хамгаалах байраар 24 хүүхэд, 4 насанд хүрсэн хүнд нийт 28 хүнд үйлчилгээ үзүүлэн ажилласан. Үйлчлүүлсэн иргэд, хүүхдүүдэд 10 төрлийн үйлчилгээг давхардсан	90%

											тоогоор үзүүлсэн байна. Мөн түр хамгаалах байраар 28 хүүхэд /эр13, эм15/, 4 насанд хүрсэн хүн давхардсан тоогоор 180 хоног үйлчлүүлж, эрүүл мэндийн тусламж, аюулгүй байдлын хамгаалалт, сэтгэл зүй, хууль зүй, асрамжлах үйлчилгээ зэрэг давхардсан тоогоор 93 удаагийн үйлчилгээг авсан байна. Түр хамгаалах байраар үйлчлүүлсэн хүний хүчирхийллийн хэлбэрээр авч үзвэл бие махбод-6, үл хайхрах-20, сэтгэл санаа-4, бэлгийн 4 хүчирхийлэлд өртсөн байна. Дахин үйлчлүүлсэн хүн байхгүй ба дээрх арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлэхэд 14,5 сая төгрөгийг зарцууллаа.		
45	2.1.3.Залуучуудад чиглэсэн арга хэмжээ, нөлөөллийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлж, тэдний оролцоог дэмжинэ.	Залуучуудад чиглэсэн амьдрах ухаан, гэр бүлийн боловсрол олгох, нөхөн үржихүйн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг сайжруулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Улсын төсөв	32.0	Залуучуудын хамрагдалт 25%	Залуучуудын хамрагдалт 40%-д хүрсэн байна.	8.0	Улсын төсөв 30.0	Аймгийн Залуучуудын хөгжлийн хөтөлбөрийн хүрээнд 34 арга хэмжээ төлөвлөж, дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Эрүүл мэндийн чиглэлээр,"Хөдөлгөөнөөр эрүүлжье" ажлын байрны дасгал хөдөлгөөнийг тогтмол хийж, эрүүл мэндээ дэмжих дадлыг төлөвшүүлэх зорилгоор 4 арга хэмжээ "Шүүдэр" охидын төв, сэтгэл зүйн цогц боловсролын төвтэй хамтран гэр бүлийн эерэг харилцааг дэмжих, гэр бүлийн боловсрол олгох зорилготой "Ээж охидын болзоо" өдөрлөг, "Менторшип хөтөлбөр", Залуучуудыг амьдралын зөв дадал хэвшил, эерэг нөлөөллийг нэмэгдүүлэх, зорилгоор ""Эртэч залуу өглөөний уулзалт"-ыг Баян-Өндөр сумын багийн залуучуудын зөвлөлийн залуучууд, Орхон МСҮТ, ХААМСҮТ-ийн оюутнуудыг "Зөв хандлага-Харах өнцгөө өөрчилъе", Гэр бүлийн зорилго ба стандарт зэрэг сэдвээр, "Би хорт зуршилгүй залуу" аяны хүрээнд ерөнхий боловсролын 5 сургуулийн ахлах ангийн сурагчдад электрон тамхины хор нөлөө сэдэвт сургалт, Архи тамхины хор уршгийн талаар 5 цуврал мэдээлэл, Хөгжлийн бэрхшээлтэй залуучуудыг нийгэмд тэгш байр суурьтай оролцуулах, дэмжлэг үзүүлэх, чиглэлээр "Сэтгэл нэмье-сэтгэлгээгээ өөрчилъе" олон талт нөлөөллийн арга хэмжээ, эцэг эхчүүдэд "Эерэг хандлага" сэдэвт сургалт, "Гэрэл" залуучуудын хөгжлийн төв, Хүмүүн бие даан амьдрах төв Сайн дурын клуб, 12 НҮТББ хамтран олон талт урлаг спорт, сургалт нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж ажилласан. Нийт 8 төрлийн 23 арга хэмжээг зохион байгуулахад 30,0 сая төгрөгийг зарцуулж, 12500 гаруй иргэнийг хамруулсан байна.	90%

46		Залуучуудын ордны үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	Залуучуудын ордон	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Тохижилт хийгдсэн байна.	Үйл ажиллагаа жигдэрсэн байна.	224.0	Орон нутгийн төсөв 57,7	Залуучуудын чөлөөт цагийг зөв зохистой өнгөрүүлэх, ном унших соёлыг дэлгэрүүлэх, мэдлэг мэдээллийг нэмэгдүүлэх зорилгоор Орхон МСҮТ-ийн дотуур байрны 50 гаруй өсвөр үе, залуучуудад явуулын номын сангийн үйлчилгээг хүргэж, хэлэлцүүлгийг зохион байгууллаа. Залуучуудын ордны дэргэд залуучууд хөгжлийн 12 төрлийн клубд 85 сонирхлын клубийг идэвхжүүлэх зорилгоор англи хэл дээрх кино өдөрлөг, өглөөний алхалт, сайн дурын ажил зэрэг 4 төрлийн арга хэмжээг зохион байгуулж, 200 залуу хамрагдсан. Өсвөр насны хүүхдүүдийн аав ээжтэйгээ ойлголцох ойлголцлыг бэхжүүлэх, гэр бүлийн зөрөг уур амьсгалыг нэмэгдүүлэх зорилгоор "Танилцъя аав аа, ээж ээ" цахим нөлөөллийн аяныг 3 сарын хугацаанд өрнүүлэн ерөнхий боловсролын 6 сургууль дээр хайрцаг байршуулан хүүхдүүдийн ээж, аавдаа болон томчуудад хэлэхийг хүссэн үгтэй нийт 354 сэтгэлийн үгтэй захидлыг хүлээн авлаа. Хүүхдүүдийн захидлуудаас санаануудыг нэгтгэн 50 рийл хийж цахимд байршуулснаар нийт 61818 хандалт авсан байна. Итгэл хөтөлбөрийн хүрээнд "Амьдрах ухааны чадвар олгох" модуль сургалтыг 20 удаагийн давтамжтайгаар хорих 437-р ангид хүмүүжиж буй залуучуудад явуулж, нийт 70 хүнийг хамруулан амьдрах ухааны чадварт суралцаж бусадтай холбоо тогтоох, бусдын үзэл бодлыг хүндэтгэх, сонсох чадварт суралцсан. "Идэвхижсэн 2030" хөтөлбөрийн хүрээнд "Сайн дурын ажил болон түүний ач холбогдол"-ын талаар залуучуудад ойлголт мэдээллийг бэлтгэн хүргэж баг болгон хуваан тулгамдаж буй асуудал болон шийдлийн талаар хэлэлцүүлэг өрнүүлэн, шинэлэг сайн дурын ажлаар хамтран ажиллахаар болсон. Хэлэлцүүлэгт МСҮТ, ХАА-н МСҮТ-ийн 60 суралцагч оролцсон. Нийт тайлант хугацаанд 25 арга хэмжээнд 10700 гаруй хүүхэд залуучууд хамруулан 57,7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.	100%
47		Сайн дурын ажилд залуучуудын оролцоог дэмжих, сайн дурын ажилтнуудыг бүртгэлжүүлэх, холбон зуучлах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ГБХЗ ХГ	ХХҮГ	Улсын төсөв	4.0	Сайн дурын ажилд хамрагдагсдын тоо 25	Сайн дурын ажилд хамрагдагсдын тоо 40	1.0	-	Тайлант хугацаанд 16 Багийн залуучуудын салбар зөвлөлтэй хамтран эрүүл орчин аюулгүй хот, хүүхдийн тоглоомын талбайг засаж сайжруулах, тохижилтын ажил, сайн үйлсийн аян гэх зэрэг сайн дурын ажлыг зохион байгуулж 100 гаруй залуучуудыг хамруулсан. Жаргалант сумын хүн хүч муутай айлд туслан, малын тэжээлийн хашааг нь цэвэрлэж, хоол хүнс тусламжийн зүйл хандивласан. "Идэвхижсэн 2030" хөтөлбөрийн	100%

											хүрээнд сайн дурын ажил болон түүний ач холбогдолын талаар залуучуудад ойлголт мэдээллийг бэлтгэн хүргэж баг болгон хуваан тулгамдаж буй асуудал болон шийдлийн талаар хэлэлцүүлэг өрнүүлж, шинэлэг сайн дурын ажлаар хамтран ажиллахаар болсон. Хэлэлцүүлэгт МСҮТ, ХАА-н МСҮТ-ийн 60 суралцагч оролцсон.	
48		“Өндөр ёс зүйтэй-өөдрөг иргэд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	ГБХЗ ХГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 65%	Хөтөлбөр хэрэгжиж дуусна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 30.0	100%
49	2.1.4.Ахмад настанд ээлтэй, хүртээмжтэй орчин нөхцөлийг	“Ач санах” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	Аймгийн ахмад	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн	-	Хэрэгжилтийн хувь 80%	Батлагдсан төсвийн	Орон нутгийн төсөв 33,0	100%

	бүрдүүлж, олон талт үйл ажиллагааг зохион байгуулж, төсөл хэрэгжүүлнэ.				ын хороо		хүрээнд			хүрээнд		дуулал" арга хэмжээ, ахмад волейбол, ширээний теннис, шатрын тэмцээн, 2 удаагийн Дуулах өдөр дуун цэнгүүн, Ахмадын хорооны дэргэдэх "Эрдэнэт-Аялгуу хамтлагийн "Жаргалтай насны дуулал" тоглолт, үдэшлэгийн арга хэмжээ зэрэг урлаг спортын үйл ажиллагааг зохион байгуулсан бөгөөд Буурлын чагнуур ТББ-тай хамтран хүнд хэлбэрийн хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд гэрийн тусламж үйлчилгээ үзүүлэх ажлыг зохион байгуулж 90 ахмад, ахмадын өдрийн үйлчилгээнд 224 ахмад, ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээ, эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн зээл тусламжинд тус бүр 30 ахмад, 3 шатны сургалтанд 1150 ахмад хамрагдаж нийт давхардсан тоогоор 5500 гаруй ахмад олон нийтийн үйл ажиллагаанд хамрагдсан байна. Дээрх үйл ажилгаануудад орон нутгийн төсвөөс 33,0 сая төгрөг зарцуулаад байна.	
50		"Анхдагч" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	НБХ	ТББ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хэрэгжилтийн хувь 80%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв - 28.5	Анхдагч дэд хөтөлбөр нь 3 зорилт 10 үндсэн үйл ажиллагааг хийж хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Тайлант онд МАНЗ-Баатар холбоо, төрийн байгууллагуудын Соёмбо холбоо, Эрдэнэтийн овооны анхдагч илгээлтийн эздийн холбоо, Барилгачин дайчдын холбоо, Залуу насаа эргэн дурсахуй холбооны гишүүдийн дунд зохион байгуулах олон талт үйл ажиллагааны зардалд 28,5 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүллээ. Тус дэмжлэгийн хүрээнд хүнд нөхцөлд амьдарч буй 87 анхдагчид тусламж, хэвтрийн өвчтэй 127 анхдагчид гэр эргэлт, тэмдэглэлт өдрүүдийн арга хэмжээг 3 удаа зохион байгуулж 320 гаруй анхдагч, ахмадууд хамрагдсан.	70%
51	2.1.5.Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах дэд хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Жендэрийн боловсролыг бүх нийтэд олгох сургалт, сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг өрнүүлэх	2021-2023	ГБХЗ ХГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 20%	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 98%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 22,8	"Жендер" суурилсан хүний эрхийг хүндэтгэе" аяныг 3 сарын турш зохион байгуулж, жендерийн тухай ойлголт мэдээллийг олон нийтэд сурталчилсан. Тухайлбал аяны хүрээнд: "Хөгжилд хамтдаа" жендэрийн мэдлэг олгох сургалт, өдөрлөг "Жендер" суурилсан хүний эрхийг хүндэтгэе" нөлөөллийн арга хэмжээг зохион байгуулж иргэн, төрийн албан хаагчид нийгмийг бүрдүүлж байгаа бүх бүлгийн оролцоо тэгш байх тухай ойлголтыг өгөх сургалтыг зохион байгуулж Жендэрийн эрх тэгш байдлыг хангах тухай хуулийн хэрэгжилт, хангах чиглэлээр цуврал сургалт 5 удаа зохион байгуулсан байна. Түүнчлэн "Дэлхийн гэр бүлийн өдөр"-ийг тохиолдуулан гэр бүлд чиглэсэн "Бүх хайраа гэр бүлдээ" уриан дор олон талт арга	100%

											хэмжээг зохион байгуулсан. "Бүх хайраа гэр бүлдээ" өдөрлөг, "Миний үнэ цэнэ миний гэр бүл өглөөний сургалт уулзалт, "Харилцаагаа усалж-Хайраар гэрэлтүүлье" өдөрлөг, "Хүмүүжлийн зэрэг арга" сургалт, "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэтгэл зүйн зөвлөгөө өгөх өдөрлөг "Жендэрийн сургалт" " Сэтгэл нэмье-Гэр бүлийн өдөрлөг тус тус зохион байгуулсан. Хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран "Бүх хайраа гэр бүлдээ" сэдэв дор манлай үлгэр жишээ гэр бүлийг оролцуулсан 4 удаагийн нэвтрүүлэг "Далд хүчирхийллийг ил болгоё" аяны хүрээнд ерөнхий боловсролын 10 сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын 22 байгууллагад зөвлөн туслах, арга зүйгээр хангах зэрэг олон талт арга хэмжээг 1 сарын хугацаанд жендэр, гэр бүл рүү чиглэсэн үйл ажиллагааны мэдээллийг орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран иргэд олон нийтэд хүргэх, гэр бүлийн оролцоог нэмэгдүүлэх, идэвхжүүлэх, гэр бүлийн боловсрол олгох мэдлэг мэдээллийг сурталчилж ажилласан. Эхний хагас жилийн байдлаар 5 төрлийн 11 арга хэмжээнд 22,8 сая төгрөгийг зарцуулан давхардсан тоогоор 8700 гаруй иргэн хамрагдсан ба 12 шторк, 6 нэвтрүүлэг, 220 постер мэдээ, мэдээлэл бэлтгэн мэдээлснээр давхардсан тоогоор 283107 хандалттай байна.		
ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАЛАМЖ													
	2.2.Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа шаардлагатай өрх иргэдэд нийгмийн халамжийн үйлчилгээг хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэнэ.												
52	2.2.1.Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үе шаттайгаар цахимжуулна.	Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг ehalamj системд шилжүүлэх ажлыг хэрэгжүүлэх	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	10%	80%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Монгол Улсын Засгийн газраас хэрэгжүүлж буй "Цахим Монгол" хөтөлбөрийн хүрээнд 2020 оны 08 дугаар сараас эхлэн нийгмийн халамжийн үйлчилгээ нь ehalamj.mn цахим системд үе шаттайгаар шилжиж эхэлсэн. 2020 онд 6, 2021 онд 26 төрлийн үйлчилгээ дээрх системд шилжсэн. 2022 онд 40 үйлчилгээг цахимд шилжүүлснээр нийгмийн халамжийн үйлчилгээ 100% цахимжсан.	100%
53	2.2.2.Хүн амын зорилтот бүлгүүдийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн нийгмийн халамжийн үйлчилгээг үзүүлнэ.	Нийгмийн халамжийн багц хуулийн хүрээнд нийгмийн халамжийн 72 төрлийн үйлчилгээг үзүүлэх	2020-2024	ХХҮГ	-	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	40000 /давхардсан тоогоор/	41500 /давхардсан тоогоор/	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	улсын төсөв 5900.0 Орон нутгийн төсөв 91,2	2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар улсын төсвөөс нийгмийн халамжийн санд 5.9 тэрбум төгрөг хуваарилагдаж, орон нутгийн төсвөөс 91.2 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосныг аймгийн Хөдөлмөр халамжийн үйлчилгээний газар нь давхардсан тоогоор 33248 иргэнд нийгмийн халамжийн үйлчилгээг хүргэхэд зарцуулж, иргэдэд чирэгдэлгүй түргэн шуурхай үйлчилгээг үзүүлж ажилласан.	100%

54	2.2.3.Онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих нөхцөлд мөнгөн тусламж, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэнэ.	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжиж байгаа онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих нөхцөлд мөнгөн тусламж, /5 төрөл/ олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг (8 төрөл) хуулийн хүрээнд чирэгдэлгүй, түргэн шуурхай хүргэх	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	430 иргэн	490 иргэн	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 49.9	Орон нутгийн төсвөөс нийгмийн халамжийн санд 137.9 сая төгрөгийн санхүүжилт хуваарилагдсан. Тайлант хугацаанд онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих мөнгөн тэтгэмжид 18 нас хүрээгүй байхдаа бүтэн өнчин болсон 18-24 насны 7 иргэн, хорих ангиас суллагдсан өөрийн гэр оронгүй 8 иргэн, гэнэтийн аюул ослын улмаас гэр оронгүй болсон өрх, гэр орон нь цаашид амьдрах боломжгүй болсон 3 иргэн, нийт 18 иргэнд 21.6 сая төгрөгийг нийгмийн халамжийн сангаас олгосон. Гэр оронгүй тэнэмэл амьдралтай иргэдийг нийгэмшүүлэх, түр хоноглох байранд байрлуулах үйлчилгээг "Хамтдаа тэмүүлэх гэрэлт ирээдүй" НҮТББ-тай хамтран зохион байгуулж, 29 иргэн хамруулж 20.7 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгож ажилласан. Нийгмийн халамжийн дэмжлэг туслалцаа зайлшгүй шаардлагатай өрх, иргэнийг нийгэмшүүлэх, хамт олны бүлэг бүрдүүлэх, орлогын эх үүсвэртэй болгох бүлгийн 5 төсөл, 10 иргэнд 10.0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон. Нийт 57 иргэнд 49.9 сая төгрөгийн онцгой тохиолдлын болон амьжиргааг дэмжих нөхцөлт мөнгөн тусламж, олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг үзүүлсэн.	90%
2.2.4.Хөдөлмөр эрхлэлт, бүтээлч санаачилга, хандлага болон ур чадварыг хөгжүүлэх, аж ахуй эрхлэлтийг дэмжсэн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, залуучуудад бизнес эрхлэх зорилгодоо хүрэхэд шаардлагатай бүх төрлийн дэмжлэг, туслалцааг үзүүлэх, орчин, нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
55	2.2.5.Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх, мэргэжлийн сургалтад хамруулан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжинэ.	Иргэдийг мэргэжлийн сургалтад хамруулан, тогтвортой ажил, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	78 иргэн	92 иргэн	18.5	Улсын төсөв 47.9	Орхон болон ХАА-н МСҮТ-тэй хамтран цахилгаанчин, гагнуурчин, үсчин, оёдол, тогооч, гоо сайхан, барилгын засал чимэглэл 7 мэргэжлээр ажил хайгч 95 иргэн сургаж 42.7 сая төгрөг, тогооч, оёдол, гагнуурчин, барилгын засал чимэглэл 4 мэргэжлээр хөгжлийн бэрхшээлтэй 10 иргэнийг сургаж 5.0 сая төгрөг, нийт 105 иргэнийг 30 хоногийн хугацаатай мэргэжил олгох сургалтад хамруулж сургалтын төлбөрт 47.9 сая төгрөг зарцуулж, чадамжийн гэрчилгээ олгосон. . Иргэд мэргэжлийн сургалтад хамрагдаж суурь мэргэжил эзэмшснээр залуучууд хөдөлмөрийн харилцаанд орж, орлого олохоос гадна эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмрээ оруулах боломж бүрдсэн.	100%
56	2.2.6.Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох, зөвлөгөө өгөх үйлчилгээ үзүүлнэ.	ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчид, ажил олоход хүндрэлтэй иргэдэд мэргэжил сонгох, ажилд ороход шаардлагатай	2020-2024	ХХҮГ	БШУГ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1520 иргэн	1670 иргэн	14.1	Улсын төсөв 5.0	Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр тогтоолоор батлагдсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр 2023 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний хүрээнд ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох зөвлөгөө өгөх бүлгийн сургалтыг ХХҮЕГ-аас эрх авсан "Алтан алхам" сургалтын төв, Насан туршийн	70%

		зөвлөгөө, мэдээлэл өгөх										боловсролын төв зэрэг газруудтай хамтран ерөнхий боловсролын 7 дугаар сургуулийн 8 дугаар ангийн 329 сурагч, хорих ангид хүмүүжиж байгаа 40 иргэн, ажил хайгч 31 иргэн, нийт 400 иргэнд бүлгийн зөвлөгөө, 45 иргэнд ганцаарчилсан зөвлөгөө, нийт 445 иргэнд бүлгийн болон ганцаарчилсан зөвлөгөө мэдээллийг өгч ХЭДСангаас 5.0 сая төгрөг зарцуулсан.	
57	2.2.7.Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн тогтоолоор баталсан хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл, хөтөлбөр арга хэмжээний хүрээнд бичил, жижиг, дунд бизнесийг дэмжих замаар ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл хөтөлбөр арга хэмжээг хэрэгжүүлэх, оюутны цагаар ажиллах арга хэмжээний хүрээнд сул чөлөөтэй ажлын байрны мэдээллийг их, дээд сургууль, коллежийн оюутны хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төвүүдэд хүргүүлж холбогдох мэдээллээр хангах	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	81 төсөл	100 төсөл	460.0	Улсын төсөв 834,9	Хөдөлмөр эрхлэлтийн цахим бүртгэлийн Ejob цахим платформыг ажил хайгч, ажил олгогчдод тогтмол сурталчлан танилцуулж, тайлант хугацаанд 42 ажил олгогч байгууллагаас 72 ажлын байранд ажилтан авах захиалга хүлээн авч ХХҮГ-ын пэйж хуудас Баян-Өндөр сумын багуудын мэдээллийн сайтуудад тогтмол байршуулан иргэдэд түгээж байна. Ажилд зуучлах үйлчилгээнд 125 иргэнийг, шинэ ажлын байранд 200 иргэнийг бүртгэсэн. Орхон аймгийн малчин, тариаланчдын зөвлөгөөнтэй хамтатган "Хөдөлмөр эрхлэлт-2023" өдөрлөгийг Жаргалант суманд 2 өдөр зохион байгуулж 180 гаруй малчин, тариаланчид, Жаргалант сумын 110 иргэдэд хөдөлмөр эрхлэлтийн Ejob платформыг танилцуулж 32 иргэнийг ажил хайгчаар бүртгэсэн. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2023 оны 01 дүгээр тогтоолоор батлагдсан санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагааг 2 үе шаттайгаар зохион байгуулж нийт 101 иргэнд 830.0 сая төгрөгийг 50-100 хувь эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй 24-36 сарын хугацаатай хүүгүй барьцаагүй олгосон. Үүний үр дүнд 101 ажлын байр хадгалагдаж 75 шинэ ажлын байр бий болсон байна. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газраас эрх авсан" Монголын удирдлага шинэчлэл менежментийн академи" НҮТББ-ын дэргэдэх сургалтын төвтэй хамтран санхүүгийн дэмжлэгт хамрагдаж байгаа болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч нийт 130 иргэнийг төсөл бичих 1 өдрийн, бизнесээ хөгжүүлэх 2 өдрийн сургалтанд хамруулж, сургалтын зардалд 4.9 сая төгрөг зарцуулсан.	100%
58	2.2.8.Аймгийн хэмжээнд ажил олоход хүндрэлтэй иргэдийн бүртгэл, мэдээллийн сан бүрдүүлэх, ажил хайгчийг тохирох	Ажил олоход хүндрэлтэй иргэдийн бүртгэл, мэдээллийн сан баяжуулж, ажил хайгчийг тохирох ажлын байранд зуучлах	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1000 иргэн	1000 иргэн	7.0	Улсын төсөв 947.9	Хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, ажлын байр бий болгох, хөдөлмөрийн насны ажилгүй иргэдийг сургах, чадавхижуулах чиглэлээр хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих санд 1,493.5 сая төгрөгийг улсын төсвөөс хуваарилсныг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих чиглэлээр хэрэгжүүлэх 5 үйл ажиллагаа 23 арга хэмжээнд 900.0 сая төгрөгийг зарцуулсан. Хөдөлмөр эрхлэлтийн цахим бүртгэлийн Ejob	100%

	ажлын байранд зуучилж, ажлын байр бий болгосон аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг дэмжин ажиллана.										цахим платформыг ажил хайгч, ажил олгогчдод тогтмол сурталчлан танилцуулж, ажилд зуучлах үйлчилгээнд 125 иргэнийг, 200 иргэнийг шинэ ажлын байранд бүртгэсэн байна. Түр ажлын байр бий болгох ажлын хүрээнд Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын ЗДТГ-тай 3 удаагийн нийтийг хамарсан ажлыг зохион байгуулж 329 иргэнийг түр ажлын байраар хангаж 126.5 сая төгрөгийн урамшуулал олгож, ахмад мэргэжилтний зөвлөх үйлчилгээнд 30 ахмадыг хамруулж нийт 359 түр ажлын байр бий болсон. Энэ ажлын үр дүнд эхний хагас жилийн байдлаар 860 иргэн байнгын болон түр ажлын байртай болсон байна. Орхон, ХАА-н МСҮТ-тэй хамтран цахилгаанчин, гагнуурчин, үсчин, оёдол, тогооч, гоо сайхан, барилгын засал чимэглэл 7 мэргэжлээр ажил хайгч 95 иргэн, тогооч, оёдол, гагнуурчин, барилгын засал чимэглэл гэсэн 4 мэргэжлээр хөгжлийн бэрхшээлтэй 10 иргэн, нийт 105 иргэнийг 30 хоногийн хугацаатай чадамжийн гэрчилгээтэй мэргэжил олгох сургалтад хамруулж сургалтын төлбөрт 25.9 сая төгрөг, хоол унааны зардалд 22.0 сая төгрөг тус тус зарцуулсан.		
59		Тогтвортой ажлын байрыг бий болгож, шалгуур үзүүлэлтийг хангасан аж ахуйн нэгж байгууллагад урамшуулал олгох	2020-2024	ХХҮГ	НБХ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	11 аж ахуйн нэгж, байгууллага	15 аж ахуйн нэгж, байгууллага	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар ажил олоход хүндрэлтэй зорилтот иргэн авч ажиллуулах ажил олгогчийн гэрээ байгуулах хүсэлт аж ахуй нэгж байгууллагаас ирээгүй байна. Орхон аймгийн ХХҮГ пэйж хуудсаар болон багийн ажлын алба, мэргэжилтнүүдээр дамжуулан аж ахуй нэгж байгууллагуудад зар, мэдээллийг тогтмол хүргүүлж ажиллаж байна.	50%

[illegible]

61	3.1.Бүх шатны боловсролын байгууллагын багш суралцагчдын сурч хөгжих орчныг сайжруулж, иргэдэд үзүүлэх боловсролын үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэйгээр зохион байгуулан, сургалтын чанарыг нэмэгдүүлнэ.	Ерөнхий боловсролын 1, 2-р сургуулийн өргөтгөл, 16-р сургуулийн спорт заалны барилга, Рашаант багийн 250 хүүхдийн сургууль, Согоот багийн 4-р цэцэрлэгийн өргөтгөл, Яргуйт багийн 150 хүүхдийн цэцэрлэг, ХАА-н Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байрыг ашиглалтад оруулах	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС ААН	Улсын болон орон нутгийн төсөв	7.350.0	-	1 барилга байгууламж эхлүүлэх	Батлагдсан төсвө өр	Улсын төсөв 5400,0	Тайлант хугацаанд Согоот багийн 4-р цэцэрлэгийн 150 хүүхдийн өргөтгөлийн барилга, Яргуйт багийн 150 хүүхдийн хүчин чадалтай цэцэрлэгийн барилгууд тус тус ашиглалтад орсон. 2022 оны III улиралд улсын төсвийн 5,6 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 1 дүгээр сургуулийн өргөтгөлийн барилгыг ашиглалтанд хүлээлгэн өгсөн. -3-р сургуулийн барилгыг буулгаж шинээр барилга барих ажилд 2023 онд 2,7 тэрбум төгрөг хуваарилагдсан бөгөөд суурийн цутгалт бүрэн хийгдэн суурийн дүүргэлт хийгдэж байна. -8-р сургуулийн 320 хүүхдийн хүчин чадалтай өргөтгөлийн барилгын суурийг бүрэн хийж дууссан байна. (төсөвт өртөг нь 7,4 тэрбум төгрөг, 2023 онд 2,7 тэр бум төгрөг) -Орон нутгийн төсвийн 2,8 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаанчулуут багт 150 хүүхдийн ортой цэцэрлэгийн барилгын ажил үргэлжилж байна. Барилгын цутгалтын ажил дууссан ба дүүргэлт, дээвэр, гадна тохижилт ажил хийгдэж байна. (гүйцэтгэл 70%) Говил, Рашаант багийн 250 хүүхдийн сургууль, ХАА-н Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн хичээлийн байр, 16-р сургуулийн спорт заалны барилгын ажлууд 70-85 хувийн гүйцэтгэлтэй байгаа ба тодорхой шалтгаанаар барилгын ажил түр зогссон байна. Үүнд: -Говил багийн 250 хүүхдийн суудалтай сургуулийн барилга улсын төсвөөс 2,0 тэрбум төгрөгийн санхүүжилттэй баригдаж эхэлсэн боловч барилгын материалын үнийн огцом өсөлт, санхүүжилт хүрэлцэхгүй шалтгаанаар зогссон. (гүйцэтгэл 50%) -Рашаант багийн 250 хүүхдийн суудалтай барилга нь 2,5 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй баригдаж эхэлсэн боловч барилгын материалын үнийн огцом өсөлт, санхүүжилт хүрэлцэхгүй шалтгаанаар зогссон. Нэмэлт 2,6 тэрбум төгрөгийн төсөвт магадлал хийлгүүлэхээр “Барилгын хөгжлийн төв”-д хүсэлт хүргүүлсэн байна. (гүйцэтгэл 60%) -16-р сургуулийн спорт заалны барилга 798,6 сая төгрөгийн гэрээ байгуулж, 519,6 сая төгрөгөөр барилга баригдаж эхэлсэн боловч ажил зогссон. Гүйцэтгэгч компанид гэрээ цуцлах саналыг хүргүүлсэн. Барилгыг ашиглалтад оруулахад шаардлагатай нэмэлт төсөвт магадлал хийлгүүлэхээр “Барилга хөгжлийн төв”-д хүсэлт хүргүүлсэн байна. (гүйцэтгэл 85%)	90%
----	---	--	-----------	------	--------------------	--------------------------------	---------	---	-------------------------------	---------------------	-----------------------	--	-----

												-ХАА-н МСҮТ-ийн барилгын ажил 4,6 тэрбум төгрөгийн өртөгтэй гэрээ байгуулан 2,4 тэрбум төгрөгийн санхүүжилттэй эхэлсэн. 1, 2-р давхарын карказ бүрэн цутгагдсан. 2023 онд 1420,4 сая төгрөг батлагдаж барилгын ажил үргэлжилж байна. (гүйцэтгэл 40%)	
62		Сургууль, цэцэрлэгийн барилгад засвар хийх ажлыг үе шаттайгаар хийж, боловсролын чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС ААН	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	4 барилга байгууламж	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 2676,0	2023 онд орон нутгийн төсвөөс дараах 10 сургалтын байгууллагад 2,676.0 сая төгрөгийн төгрөгийн засвар үйлчилгээ хийгдэхээр батлагдаж, тендер сонгон шалгаруулалт явагдсан байна. Үүнд: • Уран эгшиг урлагийн төрөлжсөн сургуульд их засвар хийх 586,7 сая төгрөг • 1-р цэцэрлэгийн цонх засварлах 73,2 сая төгрөг • 15-р цэцэрлэгийн цонх засварлах 174,3 сая төгрөг • Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн радиатор солих 79,9 сая төгрөг; • Ирээдүйн одод сургуулийн спорт заалны өргөтгөл, үндсэн заалыг модон шалтай болгох 950,0 сая төгрөг; • 5-р цэцэрлэгийн фасад засварлах 157,2 сая төгрөг; • 21-р цэцэрлэгийн фасад засварлах 173,8 сая төгрөг; • Бялзуухай цэцэрлэгийн фасад засварлах 98,0 сая төгрөг. • "Унага" цэцэрлэгийн гадна ханын дулаалга хийх 176,8 сая төгрөг • 5-р сургуулийн гадна биеийн тамирын тохижилт хийх 206,1 сая төгрөг Засварын ажлууд 2023-2024 оны хичээлийн жил эхлэхээс өмнө бүрэн дуусна.	70%
63		СӨББ, ЕБС-ийн ачаалал, ээлжийн коэффициентийг бууруулж, анги дүүргэлтийг 35-аас хэтрүүлэхгүй байх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	-	-	Ээлжийн коэффициент-1.8 Хамран сургалт-91.1%	Ээлжийн коэффициент-1.6 Хамран сургалт-93%	-		Тайлант хугацаанд төрийн өмчийн 20, хувийн хэвшлийн 4, нийт 24 сургуулийн 781 бүлэгт 24751 хүүхэд суралцаж байна. Бүлэг дүүргэлт 31.6, үүнээс төрийн өмчийн сургуулиуд 32.9 байгаагаас бага ангид 35.3 байна. Ээлжийн коэффициент 1.5, анги дүүргэлт 29,2 байгаагаас бага анги 34,1, дунд анги 30,4, ахлах анги 27,7 болж, өмнөх оноос 1,0 %-иар буурсан үзүүлэлттэй байна. Тайлант хугацаанд төрийн өмчийн 31, төрийн бус өмчийн 8, нийт 39 цэцэрлэгт 8768 хүүхэд үндсэн сургалтад хамрагдаж байна. Хамран сургалт 92,2% байгаа нь өмнөх оноос 1,1%-иар өссөн үзүүлэлттэй байна.	90%

64		“Сургуулийн автобус”-ын үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх	2022-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	8	Чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын сургуульд 1, Баян-Өндөр сумын сургуулиудад 6 автобус, 7 чиглэлд 15 сургуулийн 1600 орчим хүүхдэд үйлчилгээ үзүүлж байна. 7 автобусны 3 нь Даваат, Шанд, Уртын гол, Яргуйт, Наран, Рашаант, Цагаанчулуут багийн хүүхдүүд болон хотын төвийн сургуульд суралцдаг хүүхдүүдийг сургуульд нь хүргэж үйлчилж байна. Тайлант хугацаанд 3 автобусны буудлын тоог 2-оор нэмэгдүүлж, сурагчид гэрийн ойроос үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн. 3-р сургуулийн хичээлийн байрыг "Хийморь" худалдааны төвд шилжүүлсэнтэй холбогдуулан Наран, Шанд багаас 3-р сургуулийн дунд, ахлах ангид сурдаг 68 хүүхдийг тус хичээлийн байранд хүргэж байхаар автобусны маршрутыг шинээр гарган батлуулж, алслагдсан багийн хүүхдүүд сургуульдаа автобусаар зорчих боломжтойг бүрдүүлсэн.	90%
65		Өмчийн бүх хэлбэрийн ЕБС, СӨББ-ын сургалтын чанарыг сайжруулж, ЭЕШ-ын чанарыг ахиулах	2020-2024	БШУГ	ЕБС СӨББ	-	-	Сургалтын чанар-80.5% ЭЕШ-507	Сургалтын чанар-84.0%, ЭЕШ-517	-	2023 оны элсэлтийн ерөнхий шалгалтад 1097 төгсөгч бүртгүүлсэн. Элсэлтийн шалгалтын чанарыг ахиулах, төгсөгчдийг элсэлтийн шалгалтад амжилттай оролцуулах зорилгоор 2 удаагийн цахим сорилыг зохион байгуулж, давхардсан тоогоор 2100 гаруй сурагч хамрагдсан байна. 2023 оны элсэлтийн ерөнхий шалгалт 06 дугаар сарын 15-18-ний өдрүүдэд зохион байгуулагдана. Төгсөх ангийн сурагчдын Монгол хэл, бичгийн шалгалт 04 дүгээр сард явагдаж, 1135 сурагч хамрагдсанаас 2 сурагч 800 оноо авсан байна. Монгол хэл, бичгийн хичээлийн хэмжээст онооны дундаж 519 байгаа нь улсын хэмжээнд 3-р эрэмблэгдэж байна.	70%
66		СӨББ-д бүтээмж дээшлүүлэх хөтөлбөр, ЕБС-иудад чанарын удирдлагын системийг нэвтрүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	-	-	5 цэцэрлэг, 4 сургууль	5 цэцэрлэг, 4 сургууль	-	Тайлант хугацаанд төрийн өмчийн 15 цэцэрлэг буюу нийт цэцэрлэгийн 51.7 хувь нь бүтээмж дээшлүүлэх хөтөлбөр хэрэгжүүлэн ажиллаж, харилцан суралцах, туршлага солилцох ажлыг зохион байгуулсан. ЕБС-ийн 4,5,14,15 дугаар сургуулиуд "Тогтвортой хөгжлийн боловсрол- II " төсөлд хамрагдаж, тайлангаа эцэг эх, багш, сурагчдадаа тавьсан. Эдгээр сургуулиуд сургуулиуд ажиллах, арга хандлагад суралцаж, хамт олны үйл ажиллагаа, оролцоог нэмэгдүүлэн ажиллаж байна. 5-р сургуулийн хамт олон байгууллагын төлөвлөлт менежментэд олон улсын PDCA /ТХҮС-ТӨЛӨВЛӨ-ХИЙ-ҮНЭЛ-САЙЖРУУЛ/ загварыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа ба энэ арга зүйгээ аймгийн ЕБС-	70%

											ийн захирлуудад танилцуулах, сурталчлах ажлыг зохион байгуулсан. Мөн 5, 7, 8, 9, 15, 19, 22, 27, 28 дугаар цэцэрлэгүүд үйлчилгээний чанар, соёлыг сайжруулах "Бүтээмжийн хөтөлбөр"-ийг доорх чиглэлээр хэрэгжүүлж байна. Үүнд: 1. Ажлын байрны зохион байгуулалтыг сайжруулах "5 S"-ийн арга 2. Ажилтнуудын оролцоог нэмэгдүүлэх чанарын дугуйлан, багийн үйл ажиллагаа 3. Кайзен хандлага, саналын тогтолцоог хэрэгжүүлэх Дээрх цэцэрлэгүүд 7 хоног бүрийн баасан гаригийг "5S" хэрэгжүүлэх "Эмх цэгцийн өдөр" болгон ажиллаж хэвшсэн. Ерөнхий боловсролын 6 сургууль олон улсын PDCA менежментийн загварыг хэрэгжүүлэн ажиллаж, өөрийн байгууллагын үйл ажиллагааг ЕБС-ийн захирлуудад танилцуулах сурталчилах ажлыг зохион байгуулсан.		
67		Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй их, дээд сургууль, МСҮТ-үүдэд дэмжлэг үзүүлж, хамтарч ажиллах	2022-2024	БШУГ	Их, дээд сургууль МСҮТ	Орон нутгийн төсөв	60.0	-	Дэмжлэг үзүүлж, хамтарч ажиллана.	20.0	Орон нутгийн төсөв 15.0	2022 онд орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй МУИС-ийн "Эрдэнэт" сургуультай хамтран ажиллах гэрээг байгуулсан. Гэрээний хүрээнд ЕБС-ийн гадаад хэлний багш нарын мэргэжил дээшлүүлэх аргазүйн сургалт, семинар, ЕБС-ийн багш нарт эрдэм шинжилгээний илтгэл, өгүүлэл бичих, судалгааны ажил хийх аргазүйн зөвлөгөө, зөвлөмж өгөх, төрийн болон орон нутгийн өмчит төсвийн байгууллагын нягтлан бодогчдод мэргэжил дээшлүүлэх, давтан сургалтыг зохион байгуулах, аймагт хэрэгжиж буй төсөл, арга хэмжээ, хөтөлбөрүүдийн үр ашгийн судалгааг хийж гүйцэтгэх, тайлан, дүгнэлт бичих зэрэг үйл ажиллагааг төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулсан. Мөн "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуультай хамтран ЕБС, СӨББ-уудад "Боловсролын байгууллагын менежментийн тогтолцоо-MNS ISO 21001-2021" стандарт нэвтрүүлэх, танилцуулах 3 модуль зохион байгуулж 325 багш, ажилтныг хамруулсан байна. Үүний үр дүнд аймгийн боловсролын байгууллагуудад дээрх стандартыг нэвтрүүлэх, дараагийн шатны үнэлгээнд хамрагдаж баталгаажуулалтын гэрчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлсэн байна. 2023 онд энэ чиглэлээр орон нутгийн төсөвт 15.0 сая төгрөг батлагдсан бөгөөд "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургуультай багш нарын судалгаа.	70%

											шинжилгээний ажлын арга зүйг дээшлүүлэх чиглэлээр 2023-2024 оны хичээлийн жилд хамтран ажиллахаар төлөвлөж байна.		
68		Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх Институтын “Хамтдаа хөгжье” хөтөлбөрт 3 цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын 3 сургуулийг хамруулах	2021-2024	БШУГ БМДИ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн болон байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	9.0	-	Үйл ажиллагааг түгээх	2.0	-	Боловсролын Ерөнхий газартай хамтран хамтран Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх 1, 5, 10 дахь жилийн үндсэн сургалтанд ерөнхий боловсролын 24 сургуулийн 13 судлагдахуунаар 248 багш танхимын сургалтанд хамрагдахаас 193 багш хамрагдаж, 77.5%-ийн ирцтэй, СӨББ-ын 40 цэцэрлэгээс 98 багш хамрагдахаас танхимд 86 багш хамрагдаж, 87.7%-ийн ирцтэй, СӨББ-ын арга зүйч, эрхлэгч, ЕБС-ийн нийгмийн ажилтан, сургалтын менежер, захирал 59 удирдах ажилтан, нийт 350 багш, удирдах ажилтан хамрагдсан.	90%
69	3.1.1.Суралцагчдыг бие даан бүтээлчээр суралцах боломж олгох, дээд болон мэргэжлийн боловсрол эзэмшихэд бэлтгэх зорилготой уян хатан сургалтын хөтөлбөрийг сурагчдад сонголт хийх боломжтойгоор хэрэгжүүлнэ.	ЕБС-иудын ахлах ангийн суралцагчдад инженерийн боловсрол, ажил мэргэжлийн баримжаа олгох сургалтыг орон нутгийн их, дээд сургуулиудыг түшиглэн зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	Их, дээд сургуулиуд	Байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Сургалт үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2.0		Тайлант хугацаанд 6-9-р ангийн сурагчдад өөрийгөө таньж мэдэх, ирээдүйн мэргэжлээ сонгоход нь дэмжлэг үзүүлэх, 10-12-р ангийн сурагчдад ирээдүйн мэргэжлийн дагуу сургалтын хөтөлбөрийг судлах, мэргэжилд өөрийгөө бэлтгэх, их дээд сургуульд элсэх бэлтгэлийг хангах зорилгоор ЕБС-ийн сурагчдад зориулсан "Мэргэжил сонгох хөтөлбөр"-ийг боловсруулж 2022 оноос хэрэгжүүлж эхэлсэн. Мөн ЕБС-ийн 10-12 дугаар ангийн сурагчид, оюутан залуучуудад "ТЭТГЭЛЭГ ЗАЛУУС БИДНИЙ АМЬДРАЛД" ЦАХИМ АЯН-2021" цахим үйл ажиллагааг зохион байгуулж 10-12-р ангийн сурагчдад болон их дээд сургуульд суралцаж байгаа оюутнуудад мэргэжлээ хэрхэн сонгох талаар, гадаадын 7 улсын Засгийн газрын тэтгэлэгийн мэдээлэл, түүнд хэрхэн хамрагдах талаар зөвлөгөө мэдээлэл өгсөн. 2022 оны II улиралд БШУГ, "Эрдэнэт" цогцолбор дээд сургууль хамтран "Сурагчдад ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох" үйл ажиллагааг "Инженерийн чиглэлийн мэргэжил сурталчлах хөтөлбөр"-ийн хуваарийн дагуу зохион байгуулсан. Үйл ажиллагааны хүрээнд: - 9-р ангийн 1089 сурагч тус сургуулийн лаборатори, инженерийн ажлын байруудтай танилцаж, сурагчдад инженерийн чиглэлээр суралцах боломж, ирээдүйн мэргэжлээ хэрхэн сонгох талаар мэдээлэл зөвлөгөө өгсөн. - 12-р ангийн инженер болох хүсэлтэй 343 сурагчийг сургалтын хөтөлбөр, лаборатори, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын үйл ажиллагаатай та 2023 онд сурагчдад ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйл ажиллагааны хүрээнд БШУГ,	90%

											"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ, "Эрдэнэт цогцолбор" дээд сургууль, аймгийн ЗДТГ-ын НБХ, хамтран "Мэргэжил сурталчлах аялал"-ыг 2 дахь жилдээ зохион байгуулж байна. Уг үйл ажиллагааны хүрээнд инженерийн болон нийгмийн ухааны чиглэлээр мэргэжил сонгосон нийт 876 суралцагч хамрагдахаас 769 суралцагч хамрагдаж 87,8% -ийн ирцтэй оролцлоо. Сурагчид "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Ил уурхай, "Эрдэнэт цогцолбор" дээд сургуулийн хичээлийн анги танхим, лаборатори, номын сантай мэргэжлийн ур чадвар, ажил мэргэжлийн чиг хандлагын талаар танилцуулга зөвлөгөө авч, сонирхсон асуултаа чөлөөтэй асуултандаа хариулт авлаа.		
70		ЕБС-иудын ахлах ангиудад байгалийн ухаан, математик, гадаад хэл, техник технологи, спорт, эрүүл мэнд, ёс зүй, урлагийн боловсрол олгох сургалтыг төрөлжсөн хэлбэрээр зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2.0	Орон нутгийн төсөв 441,0	Тайлант хугацаанд аймгийн Засаг даргын захирамжаар "Уран эгшиг" урлагийн төрөлжсөн сургалттай сургууль байгуулж, орон нутгийн нөөц бололцоонд тулгуурлан хичээлийн байрны асуудлыг шийдвэрлэж, шаардлатай техник хэрэгсэл, хэрэглэгдэхүүнээр хангасан. Тус сургуульд ятга, шанз, ёочин, хуучир, морин хуур, лимбэ, төгөлдөр хуур, уран нугаралт, уран зураг, дизайн, драм гэсэн урлагийн 13 хөтөлбөрөөр 1-12-р ангийн 350 сурагч хичээллэж байна. Мөн сурагчдад эрүүл мэндийн боловсрол олгох чиглэлээр "Эрүүл хүүхэд", спорт, техник технологи, урлагийн боловсрол олгох чиглэлээр "Хүүхдийн хөгжил", хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг боловсролд тэгш хамруулах чиглэлээр "Тэгш боломж" төслүүдийг 2022 оноос хэрэгжүүлж, төслүүдийн хүрээнд багш хичээл заах, дугуйлан секц, клуб хичээллүүлэх багш нарыг Улаанбаатар хотод туршлага судлах үйл ажиллагаа, сургалтуудад үе шаттайгаар хамруулсан. Мөн "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд 1,7,20 дугаар сургуулиудад "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийг дэмжих төв", 4 дүгээр сургуульд "Эрүүл мэндийг дэмжих төв" байгуулагдаж, ерөнхий боловсролын 7 сургуульд "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд хөгжим, техник хэрэгсэл, хэрэглэгдэхүүнүүд нийлүүлэгдсэн байна. Дээрх 3 төслийг 2023 онд үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж байна. "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд орон нутгийн төсвийн 150.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 3 сургуульд "Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн хөгжлийг дэмжих төв", 50.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар "Эрүүл хүүхэд" төслийн хүрээнд 15 дугаар сургуульд "Эрүүл мэндийг	90%

											дэмжих төв" байгуулагдаж, "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд ерөнхий боловсролын сургуулиудад 241.0 сая төгрөгийн хөгжим, техник хэрэгсэл, хэрэглэгдэхүүнүүд нийлүүлсэн байна. Төслийн хүрээнд төлөвлөгдсөн сургалт үйл ажиллагаа 2023-2024 оны хичээлийн жилд үргэлжлэн явагдана.		
71		Залуучуудын ордныг түшиглэн "Залуу зохион бүтээгчдийн төв" байгуулах	2022-2024	ГБХЗ ХГ БШУГ	"Эрдэ нэт үйлдвэр" ТӨҮГ "Эрдэ нэт цогцолбор" сургууль "ШУТ П"	Орон нутгийн болон байгууллагын төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Үйл ажиллагааг тогтворжуулах	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Залуу зохион бүтээгчдийн "Хос нислэг" клубтэй хамтран техник, загварын спортоор дамжуулан ерөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын техник сэтгэлгээ, инженер сэтгэлгээ, зохион бүтээх чадварыг хөгжүүлэх "Би инженер" төслийг хэрэгжүүлж байна. Уг төсөлд дунд, ахлах ангийн 40 гаруй сурагч хамрагдаж байна.	70%	
72	3.1.2.Бүх шатны боловсролын байгууллагуудад шаардлагатай хөрөнгө оруулалтыг үе шаттайгаар хийж, суралцагчдад ээлтэй сургалтын орчин бүрдүүлнэ.	ЕБС, СӨББ-ыг "Тогтвортой хөгжлийг дэмжигч байгууллага" болоход дэмжлэг үзүүлж "Ногоон хөгжлийн бодлого"-ыг хэрэгжүүлэх	2020-2024	БШУГ	БШУЯ БОАЖ Я	Орон нутгийн төсөв, олон улсын төсөл хөтөлбөр	48.0	-	4 сургууль, 4 цэцэрлэг	16.0	-	Боловсролын Ерөнхий газартай хамтран хамтран Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх 1,5, 10 дахь жилийн үндсэн сургалтанд ЕБ-ын 24 сургуулийн 13 судлагдахуунаар 248 багш танхимын сургалтанд хамрагдахаас 193 багш хамрагдаж 77.5%-ийн ирцтэй, СӨББ-ын 40 цэцэрлэгээс 98 багш хамрагдахаас танхимд 86 багш хамрагдаж 87.7%-ийн ирцтэй, СӨББ-ын арга зүйч, эрхлэгч, ЕБС-ийн нийгмийн ажилтан, сургалтын менежер, захирал 59 удирдах ажилтан, нийт 350 багш, удирдах ажилтан хамрагдсан.	90%
73		Ерөнхий боловсролын сургуулиудад "Цахим сургууль" программыг нэвтрүүлж, сургууль, эцэг эх, сурагчдын хооронд мэдээлэл солилцох цахим системийг боловсронгуй болгож, сургалт, хүмүүжил, төлөвшлийн үйл ажиллагаанд эцэг эхийн оролцоо,	2020-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	-	-	3 сургууль	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Тайлант хугацаанд 1, 7, 8-р сургуулиуд "Moodle систем", 5, 13-р сургуулиуд "Их нүүдэл" системийг нэвтрүүлэн цахим сургалтын технологийг хэрэгжүүлж байна. Үүний үр дүнд багш нар цахим хичээл бэлтгэн байршуулж, сурагчийн хичээлийн оролцоо нэмэгдэж, хичээл сургалтын үйл ажиллагаанд дахь эцэг, эх, асран хамгаалагчийн хяналт, оролцоо сайжирсан. Боловсролын үйлчилгээг цахимжуулах, оновчтой төлөвлөлт, шийдвэр гаргахад дэмжлэг үзүүлэх зорилго бүхий "Боловсролын мэдээллийн технологийн төв"-ийн esis.edu.mn үндсэн системд төрийн болон төрийн бус өмчийн 25 сургууль, 39 цэцэрлэгийг статистик мэдээллийн баазад нэгтгэж, сургууль, эцэг эх, сурагчдын хооронд мэдээлэл солилцох цахим системийг боловсронгуй болгож, сургалт, хүмүүжил, төлөвшлийн үйл ажиллагаанд	70%

		хяналтыг сайжруулах									эцэг эхийн оролцоо, хяналтыг сайжруулах ажлыг зохион байгуулж байна. 2023 онд "Мэдлээ" цахим сургуульд 17 сургуулийн 10 дугаар ангийн 432 сурагч, 14 судлагдахуунаар суралцаж байна. Урьдчилсан хичээл сонголтыг ерөнхий боловсролын 24 сургуулийн 9 дүгээр ангийн 68 бүлгийн 2048, 10 дугаар ангийн 1613 сурагч student.medle.mn хичээл сонголт хийсэн. Хичээл сонголтод дүн шинжилгээ хийж үзэхэд Англи хэл, Математик, Монгол хэл судлагдахууныг сурагчид анги нийтээр сонгох, Физик, Хими, Нийгмийн ухаан судлагдахууныг ангийн 50-60% сонголт хийсэн байна. 2023-2024 оны хичээлийн жилд сонголтын бүлэг үүсэж буй сургуулиудад тахимаар, сонголтын бүлэг үүсэхгүй сургууль, судлагдахуунаар "Мэдлээ" цахим сургуульд сурагчдыг хамруулан суралцуулахаар төлөвлөж байна.		
74		ЕБС, СӨББ-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, эд хогшлоор хангаж сургалтын орчныг сайжруулах	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	4 сургууль, 4 цэцэрлэг	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	улсын төсөв 1000,0 орон нутгийн төсөв 3023,3	2023 онд ЕБС, СӨББ-ыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, эд хогшлоор хангаж сургалтын орчныг сайжруулах ажлын хүрээнд доорх ажлууд хийгдсэн. Улсын төсвөөс: • Сургуулийн өмнөх боловсролын 31 байгууллага, ерөнхий боловсролын 17 сургуулийг шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног, төхөөрөмжөөр хангах (1.0 тэрбум), Орон нутгийн төсвөөс: • "Хүүхдийн хөгжил" төслийн хүрээнд ЕБС-иудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 241.0 сая төгрөг; • "Эрүүл хүүхэд" төслийн хүрээнд ЕБС-ийг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 50.0 сая төгрөг; • "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд ЕБС-иудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгслээр хангах 150.0 сая төгрөг; • Боловсрол хөтөлбөрийн хүрээнд ЕБС-д сандал ширээ худалдан авах 2.175.0 сая төгрөг; • "Уран эгшиг" урлагийн сургуульд шаардлагатай тоног, төхөөрөмж, эд хогшил худалдаж авах 345.0 сая төгрөг; • 26-р цэцэрлэгт гал тогооны шаардлагатай тоног төхөөрөмж авах 22.3 сая төгрөг • 11-р цэцэрлэгт шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдаж авах 40.0 сая төгрөг;	100%
75	3.1.3.Хүүхдийн авьяас, чадварыг	Хүүхдийн "Хөдөлмөр зуслан"	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн	Батлагдсан	-	Санаачилгыг дэмжинэ.	Батлагдсан		Эрдэнэ багт байрлах "Ёс заншлын өргөө"-ний дэргэдэх хөдөлмөр зусланд 2023 оны 07 дугаар	70%

	хөгжүүлэх, хүмүүжил төлөвшил, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаанд суралцуулах агуулга бүхий орон нутгийн онцлогт тохирсон төслийг төсөл, хөтөлбөрүүдийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	байгуулах ажлыг санаачлан хэрэгжүүлж буй төрийн болон ТББ, ААН, иргэнийг дэмжиж хамтарч ажиллах				төсөв, төсөл хөтөлбөр	төсвийн хүрээнд			төсвийн хүрээнд		сарын 01-ний өдрөөс ЕБС-ийн 8-12 дугаар ангийн 150 хүүхдийг тусгай хөтөлбөрөөр хамруулахаар төлөвлөж байна. Уг зуслалг зуны турш 8 ээлжээр хүүхэд хүлээн авч "Би монгол хүн" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, ногоо тарих арчлах, мал маллах арга ухаанд сургах, үндэсний ёс заншил зан үйлд сурах, эх оронч үзэл төлөвшүүлэх, малын түүхий эд боловсруулах зэрэг 5 чиглэлээр сургалт зохион байгуулна. Булган аймгийн Бугат сумын нутагт баригдаж буй "Эрдмийн Сан" сургуулийн дэргэдэх хөдөлмөр зуслангийн бүтээн байгуулалтын ажил 70 хувийн гүйцэтгэлтэй үргэлжилж байна. 2023 оны 08 дугаар сараас зуслангийн үйл ажиллагааг эхлүүлэхээр төлөвлөж байгаа ба сурагчид анги хамт олноороо амарч амьдрах арга ухаан, хөдөлмөр, ёс заншил, өв уламжлалаасаа суралцах боломж бүрдэнэ. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын "Энэрэл" зуслангийн үйл ажиллагаа хэвийн явагдана.	
76		"Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2020-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	20.0	-	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	5.0	-	Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн 04 дүгээр тогтоол "Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийг батлуулсан. "Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийн 2022 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг 4 зорилтын хүрээнд 31 үйл ажиллагаатайгаар батлуулж, "Монгол хэлний тухай хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхэд төр, хувийн хэвшлийн байгууллагын үүрэг оролцоо" уулзалт, зөвлөгөөн, төрийн байгууллагын архив, бичиг хэргийн ажилтнуудад зориулсан "Албан хэргийг хос бичгээр үйлдэх стандарт, монгол бичгээр эх бэлтгэх арга зүй" сургалт, "Үндэсний бичиг үсгийн өдөр"-ийн арга хэмжээ, аймгийн Хэлний бодлогын салбар зөвлөлтэй хамтарсан захиалгат сургалтууд, 6-12 дугаар ангийн сурагчдын анги нийтийн чанарын уралдаан зэрэг нийт 31 ажлыг төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж 82,3 хувьтай үнэлэгдсэн. "Эх хэл-Эрдэнэт" хөтөлбөрийг 2023 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын захирамжаар 4 зорилтын хүрээнд 28 үйл ажиллагаатайгаар батлуулж хэрэгжилтийг хангаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд "Үндэсний бичиг үсгийн баяр -2023" арга хэмжээ, 9 дүгээр ангийн Монгол хэлний хичээлийн анги нийтийн уралдаан, "Амьд бичиг" уран бичлэгийн уралдаан зэрэг үйл ажиллагаанууд зохион байгуулагдсан байна.	70%

77		Олон улс, улсын түвшинд зохион байгуулагдаж буй олимпиад, уралдаан тэмцээнд оролцох багш, сурагчдад дэмжлэг үзүүлж, амжилт гаргасан багш, сурагчдыг урамшуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Дэмжлэг үзүүлж, урамшуулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 7,3	2021 онд "Ковид-19" цар тахлын улмаас улс, олон улсын олимпиадын сорилгууд цахим хэлбэрээр явагдаж, математикийн хичээлээр 2, физикийн хичээлээр 1, химийн хичээлээр 1 сурагч тус тус шалгарч олон улсын олимпиадын нэгдсэн бэлтгэлд хамрагдсан. Улсын математикийн олимпиадаас 2 сурагч мөнгө, 1 хүрэл медаль хүртсэн. 2022 онд улсын төрөлжсөн олимпиадын II даваанд сурагчийн төрөлд 9 судлагдахууны 20 төрлөөр 509 сурагч, багшийн төрөлд 9 судлагдахууны 9 төрлөөр 278 багш оролцлоо. Багийн дүнгээр 14, Эрдмийн сан, 4 дүгээр сургууль эхний байруудыг эзэлсэн. Олимпиадын II даваанд эхний 3 байрт шалгарсан 61 сурагч, 27 багшийг орон нутгийн төсвөөс 4,278,000 төгрөгөөр шагнаж урамшуулсан. Олимпиадын III даваанд 9 судлагдахуунаар 24 сурагч, 10 багш оролцсноос 1 алт, 7 хүрэл, нийт 8 медаль хүртсэн. 2023 онд улсын олимпиадад оролцсон 14 судлагдахууны багш, сурагчдад 7,6 сая төгрөгийн урамшуулал олгосон байна.	90%
78		Үндэсний ёс заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаанд суралцуулах агуулга бүхий цахим контентыг хийх, түгээн дэлгэрүүлэх чиглэлээр мэргэжлийн байгууллага, иргэдтэй хамтран ажиллах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Цахим контент хийнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Тайлант хугацаанд олон улсын эко сургууль, цэцэрлэг төсөлд хамрагдаж буй 4, 5, 14, 15, дугаар сургуулиуд өөрийн онцлогтой ардын зан заншил, байгаль экологийн боловсрол олгох, амьдрах арга ухаанд сургах хөтөлбөртэй болж, аймаг, улсын хэмжээнд туршлагаа түгээн дэлгэрүүлэн ажиллаж байна. Дээрх 4 сургуульд хэрэгжүүлж буй "Ардын ёс заншил", "Дотоод агаарын чанар", "Цахилгааны хэмнэлт", "Байгалийн ухаан" төслийн хүрээнд БОАЖЯ, БШУЯ, Байгаль орчны мэдээлэл, сургалтын төв, Монголын үндэсний олон нийтийн телевизтэй хамтран цахим контент хийж олон нийтийн хүртээл болгосон бөгөөд БОАЖЯ-ны төлөөллийг оролцуулан аймгийн хэмжээнд үзүүлэх ажил зохион байгуулсан. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар Баян-Өндөр сумын ИТХ-аас баталсан "Суралцагч хот хөтөлбөр"-ийг БШУГ-тай хамтран СӨББ-ын хэмжээнд бага насны хүүхдийг үндэсний ёс заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаан, зөв дадал хэвшилд сургах зорилготой цахим контентыг хийж сурталчлах, түгээн дэлгэрүүлэх чиглэлээр хэрэгжүүлсэн. Мөн "Би найз байя" аяныг өрнүүлж, уг аяны хүрээнд зам тээврийн осол, ахуйн ослоос урьдчилан сэргийлэх агуулга бүхий 5 цахим контент бэлтгэж түгээсэн байна. Баянбулаг багийн	90%

											27-р цэцэрлэг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйн талаар 8 цуврал подкаст бэлтгэж эцэг, эх, асран хамгаалагчдад хүргэсэн.		
79		Боловсролын чиглэлээр улс, бүсийн чанартай 1-ээс доошгүй арга хэмжээг жил бүр орон нутагтаа зохион байгуулах (Олимпиад, уралдаан, тэмцээн, хурал, зөвлөгөөн)	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	1 арга хэмжээ зохион байгуулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 39.9	2022 онд Улсын Нийгмийн ухааны 24-р олимпиадыг зохион байгуулж, 21 аймаг, 9 дүүргийн 30 багш, 30 сурагч оролцлоо. Олимпиадыг БШУЯ, аймгийн ЗДТГ, БШУГ, МУБИС, 14-р сургууль хамтран зохион байгуулсан бөгөөд 14-р сургуулийн багш О.Эрдэнэболд III байранд шалгарсан. Олимпиадын зардалд орон нутгийн төсвөөс 39,5 сая төгрөг зарцуулсан. 2023 онд Улсын биологийн 33 дугаар олимпиадыг зохион байгуулж, 21 аймаг, 9 дүүргийн, нийт 60 сурагч, 31 багш оролцож орон нутгийн төсвөөс 39,9 сая төгрөг зарцуулсан байна. Олимпиадын хүрээнд аймаг, орон нутгаа улсын хэмжээнд сурталчилж, орон нутгийн аж ахуй нэгж байгууллагуудыг дэмжиж хамтарч ажилласан. Мөн биологийн шинжлэх ухааныг орон нутгийн хэмжээнд сурталчилж, энэ чиглэлийн мэргэжлийн багш нарыг чадавхижуулах үйл ажиллагааг МУИС-тай хамтран зохион байгуулсан.	100%
80		ЕБС-иудад Хүүхдийн хөгжил, төлөвшлийн ажилтнуудыг үргэлжлүүлэн ажиллуулж, сэтгэл зүйч мэргэжилтэй боловсон хүчнээр хангах	2020-2024	БШУГ	ЕБС	-	-	17	Сэтгэл зүйч ажиллуулах 2 сургуульд	-		Тайлант хугацаанд төрийн өмчийн ерөнхий боловсролын сургуульд 17 хүүхдийн хөгжил төлөвшлийн ажилтан, 18 сэтгэл зүйч ажиллаж байна. Нийт 11 сэтгэл зүйч БШУЯ-ны мэргэшүүлэх сургалтад хамрагдаж Боловсролын сэтгэл зүйч мэргэжил эзэмшсэн байна. ЕБС-ийн сэтгэл зүйчид сэтгэл зүйн гарааны үнэлгээг 2601 сурагч,170 эцэг эх, асран хамгаалагч, 306 багш, 21 удирдах ажилтанд, сэтгэл зүйн бүлгийн зөвлөгөөг 1421 сурагчид, сэтгэл зүйн бүлгийн сургалтыг 17000 гаруй сурагч, 1334 багш, 68 удирдах ажилтанд явуулж сэтгэл зүйн тусламж үйлчилгээ үзүүлэн 848 сурагчид хувийн хэрэг нээж ажилласан. Мөн ЕБС-ийн сэтгэл зүйчид "Сонсьё, Хайрлая, Мэдэрьё" сэтгэл зүйн өдөрлөгийг цувралаар зохион байгуулж, иргэд олон нийтэд сэтгэл зүйн боловсрол олгох, зөвлөгөө өгөх үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. Тайлант хугацаанд ерөнхий боловсролын сургуулиудад захирал, нийгмийн ажилтан, хүүхэд төлөвшлийн ажилтан, сэтгэл зүйч нарын хамтарсан "Нийгэм сэтгэл зүйн алба"-ыг байгуулан ажилласнаар хүүхэд хамгааллын бодлогыг амжилттай хэрэгжүүлэх нөхцөл бүрдсэн. Сургуулиудад ажиллаж буй сэтгэл зүйчдийн 84.2 хувь нь "Боловсролын сэтгэл зүйч" байгаа нь улсын дундажтай харьцуулахад өндөр үзүүлэлт юм.	90%

81		Хүүхдийг цахим халдлагаас урьдчилан сэргийлэх, цахим хэрэглээний зохист байдлыг бий болгох сургалтуудыг ЕБС-ийн хэмжээнд тогтмол зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	ЕБС	Орон нутгийн төсөв, байгууллагын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	ЕБС-уидад жилд 2 удаа	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Тайлант хугацаанд БШУГ, ГБХЗХГ хамтран "Гэр бүлийн хүчирхийлэлтэй тэмцэх тухай хууль"-ийг эцэг эх, асран хамгаалагч, багш сурган хүмүүжүүлэгч, олон нийтэд сурталчилж, хүүхдийн хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж, постер, шторк бэлтгэн цахимаар олон нийтэд хүргэсэн. Мөн ЕБС-ийн сэтгэл зүйчид хамтран хүүхдийг цахим гэмт хэргийн золиос болох, энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх сургалт, нөлөөллийн ажлыг хийж, хөл хорионы үеийн нийгэм, сэтгэл зүйн айдсыг даван туулах дэмжлэг бүхий 15 хичээлийг цахим орчинд байршуулж 1669 хүнд хүргэсэн байна. 2022 онд уг ажлын хүрээнд 2 сургалт, 2 нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: - 01-р сарын 26-ны өдөр "Хүүхдээ сонсох өдөр" арга хэмжээний хүрээнд ГБХЗХГ, ЦГ-тай хамтран "Цахим орчны зохистой хэрэглээ-донтолт болох нь" уулзалтыг зохион байгуулж, дунд болон ахлах ангийн 130 сурагч хамрагдсан. - 02-р сард АУБ, эцэг эх, асран хамгаалагчдад "Цахим орчны зохистой хэрэглээ" сэдвээр танхимын сургалтыг хийж, 15674 багш, эцэг эх хамрагдсан. - Цахим орчны зөв хэрэглээ, дэлгэцийн донтолтоос урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ЕБС-иудын хүүхэд хамгааллын баг нийт 57 зурагт хуудсыг цахим орчинд байршуулж, олон нийтэд хүргэсэн байна. Боловсрол, шинжлэх ухааны газраас 2022 оны 09,10 дугаар саруудыг "Үе тэнгийн дарамт, дээрэлхэлтийг бууруулах сар" болгон зарлаж сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. 2023 онд аймгийн Цагдаагийн газартай хамтран 6-12-ангийн "Иргэний ёс зүйн боловсрол" хичээлийн цагаар цахим халдлагаас урьдчилан сэргийлэх чиглэлийн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан. Энэхүү сургалтад өмчийн бүх хэлбэрийн 25 сургуулийн 283 бүлгийн 9905 хүүхэд хамрагдсан. Сургууль тус бүр ГБХЗХГ болон Цагдаагийн газартай хамтран "Цахим орчны зохистой хэрэглээ-донтолт болох нь" уулзалтуудыг зохион байгуулж, ахлах ангийн сурагчид эцэг, эх, асран хамгаалагчийн төлөөлийг оролцуулсан. Мөн энэ чиглэлээр сургуулиудын "Хүүхэд хамгааллын баг" нийт 57 зурагт хуудсыг цахим орчинд байршуулж, олон нийтэд хүргэсэн байна.	90%
----	--	---	-----------	------	-----	--	----------------------------	---	-----------------------	----------------------------	---	-----

82	3.1.4.Бүх шатны боловсролын байгууллагын багшлах боловсон хүчний мэргэжил арга зүйн хөгжлийг дэмжих, ажлын үр дүнг бодитойгоор үнэлж, дүгнэх, урамшуулах, харилцан туршлага солилцох боломжийг бүрдүүлнэ.	"Багш" хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлж бүх шатны боловсролын байгууллагын багшлах боловсон хүчний мэргэжил арга зүйн хөгжлийг дэмжих	2021-2024	БШУГ	СӨББ, ЕБС, Их, дэд сургууль, МСҮТ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 75%-д хүргэнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 62.6	Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 06 дугаар сарын 30-ны өдрийн Ээлжит бус II хуралдааны 06 дугаар тогтоолоор "Багш" хөтөлбөрийг хүрээнд 3 зорилт 17 арга хэмжээ, 20 үйл ажиллагаатай баталж, багш нарыг судалгаа шинжилгээний ажил хийх арга зүйд суралцуулах, анги удирдсан багшийг мэргэшүүлэх, хөгжүүлэх, багш, ажилтны ёс зүй, харилцаа хандлагыг дээшлүүлэх, Математик, Монгол хэлний хичээлийн сургалтыг сайжруулах, элсэлтийн ерөнхий шалгалт, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлэх зэрэг олон шинэлэг арга хэмжээг тусган хэрэгжүүлж хөтөлбөрийн 2021 хэрэгжилт 88.2 хувьтай үнэлэгдсэн. 2022 онд "Багш" хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг 3 зорилтын хүрээнд 18 үйл ажиллагаатайгаар төлөвлөн батлуулж, багш нарыг судалгаа шинжилгээний ажил хийх арга зүйд суралцуулах, Математик, Монгол хэлний хичээлийн сургалтыг сайжруулах, элсэлтийн ерөнхий шалгалт, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлэх, анги удирдсан багш нарыг чадавхижуулах, багшийн ёс зүй, харилцаа хандлагыг дээшлүүлэх зэрэг арга хэмжээг төлөвлөгөөний дагуу хэрэгжүүлж 93,3 хувьтай үнэлэгдсэн. "Багш" хөтөлбөрийг 2023 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг аймгийн Засаг даргын 2023 оны 04 дүгээр сарын 28-ны А/306 дугаар захирамжаар 3 зорилтын хүрээнд 21 үйл ажиллагаа төлөвлөн батлуулж, хэрэгжилтийг хангаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд ЭЕШ-ын чанарыг сайжруулах чиглэлээр төгсөх ангийн сурагчдыг ЭЕШ-ын урьдчилсан сорилд 2 удаа хамруулж, нийт 2100 сурагч өөрийн сонгосон 3 хичээлээр хамрагдсан байна. Мөн аймгийн Насан туршийн боловсролын төвийн багш, ажилтнуудыг Улаанбаатар хотод мэргэжил дээшлүүлэх богино хугацааны сургалтад хамруулах болон 14 дүгээр сургуулийн 2 багш, ажилтанг Япон улсад богино хугацааны сургалтад хамруулахад тус тус дэмжлэг үзүүлсэн байна. Аймгийн мэргэжлийн зэрэгтэй багш нарыг түшиглэн залуу багш нарын арга зүй, ур чадварыг нэмэгдүүлэх, багшийн тасралтгүй хөгжлийг хангах зорилгоор Баян-Өндөр сумын ерөнхий боловсролын 2, 3, 7, 15, 17, 18, 20, "Ирээдүй Одод" сургуулиуд дээр "Ментор багш" төслийг хэрэгжүүлж байна. 2023 онд хөтөлбөрт 140.0 сая төгрөг батлагдсан бөгөөд хагас жилийн	90%
----	---	--	-----------	------	-----------------------------------	--------------------	----------------------------	---	---	----------------------------	-------------------------	--	-----

												дээр дурьдсан үйл ажиллагаануудад 62.6 сая төгрөг зарцуулсан байна.	
83		Орон нутгийн онцлогт тохируулан сургууль, цэцэрлэг, багшийн ажлын үр дүнг бодитойгоор үнэлж, дүгнэх аргачлал боловсруулан хэрэгжүүлж, сургалтын чанар ажлын үр дүнгээр шалгарсан багш нарыг урамшуулах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв	40.0	20 багш	20 багш ажилтан	10.0	-	Тайлант хугацаанд багшийн ажлын үр дүнг үнэлж, дүгнэх аргачлал боловсруулж Боловсролын газрын даргын тушаалаар баталсан. Уг аргачлалын дагуу сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн 35 багш, эрдэм шинжилгээний илтгэлийн уралдаанд тэргүүлсэн 12 удирдах ажилтан, амжилт гаргаж ажилласан 56 багш, 9 байгууллагыг шагнаж урамшуулсан. Мөн 2021 оны ЭЕШ-д сурагчид нь 800 оноо авсан 9 багшийг тус бүр 500.0 төгрөгөөр шагнаж, "Батламж" гардуулсан. 2022 онд ажлын үр дүнгээр шалгарсан болон ЭЕШ, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн 30 багш, удирдах ажилтан, боловсролын салбарын үйл ажиллагааг дэмжин ажилласан төрийн болон төрийн бус 6 байгууллагыг шагнаж урамшуулахад орон нутгийн төсвөөс 12,6 сая төгрөг зарцуулсан байна. 2023 онд ажлын үр дүнгээр шалгарсан болон ЭЕШ, анги нийтийн сургалтын чанарыг дээшлүүлсэн багш нарыг урамшуулах үйл ажиллагааг "Монголын багш нарын 57 дахь өдөр" -өөр зохион байгуулна.	90%
84	3.1.5.Бүх шатны боловсролын байгууллагын ажилтан албан хаагчдын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	"Багш" хөтөлбөрийн хүрээнд бүх шатны боловсролын байгууллагын багш, ажилтны нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв	-	60 багш, ажилтан	Жилд 60 багш, ажилтан	Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төсвөөр	-	2021 онд "Багш" хөтөлбөрийн хүрээнд нийгмийн дэмжлэг олгох журмын дагуу боловсролын салбарын 39 багш, ажилтанд 5 чиглэлээр 300,0-500,0 мянган төгрөгийн буюу нийт 16.7 сая төгрөгийн дэмжлэг олгосон. 2022 онд уг журмын дагуу 18 багш, ажилтанд 11.0 сая төгрөгийн дэмжлэг олгосон байна. 2023 онд уг журмын дагуу дэмжлэг олгох ажлыг 11 дүгээр сард зохион байгуулна.	70%
85	асуудлыг шийдвэрлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Шаардлагатай цэцэрлэгүүдэд багш нарыг 2 ээлжээр ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх	2021-2024	БШУГ	СӨББ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Цэцэрлэгүүдэд багш нарыг 2 ээлжээр ажиллуулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	2022 оны 03-р сарын 01-нээс ачаалал ихтэй 10 цэцэрлэгийн 84 бүлэгт ээлжийн 42 багш ажиллаж байна. Ээлжийн багш ажиллаж буй 10 цэцэрлэг өглөө 07:00 цагаас орой 19:00 цаг хүртэл 12 цагаар үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа бөгөөд эцэг, эхчүүд ажил, хөдөлмөрөө тайван эрхлэх боломжийг бүрдүүлсэн.	100%
86	3.1.6.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдүүдийн жирийн ангид шилжин суралцах боломжийг нэмэгдүүлэх, орчин нөхцөлийг	Багш, ажилтнуудыг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах чиглэлээр мэргэшүүлэх сургалтад хамруулах	2021-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	4.0	-	2 багш	1.0	-	2021 онд 7 дугаар сургуулийн дэргэд хичээллэдэг тусгай хэрэгцээд боловсролын 4 ангид 47 хүүхэд суралцаж, 5 багш хичээл сургалтын үйл ажиллагааг зохион байгуулдаг 4 багш 9 удаагийн мэргэшүүлэх сургалтад цахимаар сууж мэргэжлээ дээшлүүлсэн. Мөн Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх Институттэй хамтран зохион байгуулсан "Хамтдаа хөгжье" хөтөлбөрийн хүрээнд СӨББ, ЕБС-ийн хөгжлийн	90%

	сайжруулах, сэргээн засах үйлчилгээг нийгэм, хамт олонд нь түшиглэн үзүүлэх үйл ажиллагааг тасралтгүй зохион байгуулна.										бэрхшээлтэй хүүхдийн асуудал хариуцсан "Дэмжлэгийн баг"-ийн чадавхжуулах сургалтад 50 багш, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажилладаг багш нарт зориулсан Боловсролын хүрээлэн, Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх Институтээс зохион байгуулсан сургалтад бага ангийн 314 багш, БШУЯ, "Койка" олон улсын байгууллага, Багшийн мэргэжил дээшлүүлэх Институтээс зохион байгуулсан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах багш нарыг чадваржуулах 3 удаагийн цуврал сургалтад 15 сургуулийн 15 багш тус тус хамрагдсан. 2022 онд Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг ердийн сургууль, цэцэрлэгт тэгш хамруулах, шаардлагатай хүүхдийг ганцаарчилсан сургалтын төлөвлөгөөгөөр хичээллүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх чиглэлээр Боловсролын хүрээлэн, Боловсролын ерөнхий газартай хамтран зохион байгуулсан сургалтад 400 гаруй багшийг хамруулсан. 2022 онд 240 багш, ажилтан хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхэдтэй ажиллах арга зүйн чиглэлээр мэргэжил дээшлүүлсэн. 2023 онд сургууль, цэцэрлэгийн "Дэмжлэгийн баг"-уудын үйл ажиллагаа тогтмолжиж хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг боловсролд тэгш хамруулах ажлын хүртээмж нэмэгдсэн. Орон нутагт энэ чиглэлээр ажиллах боловсон хүчнийг нэмэгдүүлж үндэсний сургагч багш 1, орон нутгийн сургагч багш 60 бэлтгэгдсэн байна. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад 12, ерөнхий боловсролын сургуулиудад 60 гаруй багш "Ганцаарчилсан сургалт"-ын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж, хуульд заасны дагуу үндсэн цалингийн 10%-ийн нэмэгдлийг олгож байна.		
87		Жаргалант сумын сургууль, 7-р сургууль, 27-р цэцэрлэгийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг зөөх дунд оврын автобустай болгох	2022-2024	БШУГ	СӨББ ЕБС	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1 автобус	1 автобус	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 130.0	Тайлант хугацаанд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Жаргалант сумын сургуулийн хүүхдийн автобусыг шинэчилж, COUNTY маркийн дунд оврын автобус, "Тэгш боломж" төслийн хүрээнд 130,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Баянбулаг багийн 27 дугаар цэцэрлэгт хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг зөөх тусгай зориулалтын "Starrex" маркийн авто машиныг тут тус хүлээлгэн өгсөн.	90%
88	3.1.7.Бүх нийтийн боловсролын үйлчилгээний хүртээмж, чанар менежментийг	Иргэдийн эрэлт, хэрэгцээнд тулгуурласан бизнес амьдрах ухаан, ёс суртахуун	2021-2024	БШУГ	НТБТ	Орон нутгийн төсөв, төсөл	15.0	-	Хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	5.0		2023 онд иргэдийн хэрэгцээнд суурилсан сургалтыг 2 чиглэлээр зохион байгуулж байна. Үүнд: 1. Иргэдийн боловсролын түвшин дээшлүүлэх захиалгат сургалтад гэр бүл, амьдрах ухаан, иргэний, ёс суртахуун, гоо зүйн боловсролын	100%

	дээшлүүлж, орон нутгийн захиргааны байгууллагын үүрэг оролцоог нэмэгдүүлэн “Насан туршийн боловсрол төв”-ийг хүн амын насан туршийн боловсролыг дэмжигч, мэдээлэл түгээгч байх нөхцөл боломжийг бүрдүүлнэ.	төлөвшил, гоо зүй, гэр бүлийн, байгаль орчны, иргэний боловсрол олгох гэсэн чиглэлээр сургалтыг олон талт хэлбэрээр зохион байгуулж , ардын уламжлалт гар урлал, амьдрах ухааны чиглэлээр шавь сургалтыг иргэдийн дунд зохион байгуулах				хөтөлбөр						агуулгын хүрээнд 60 гаруй байгууллага, Баян-Өндөр сумын 10 гаруй багийн 5220 иргэнийг хамрууллаа. 2. Үндэсний бичиг, англи хэл, компьютер, шатар, хөгжим, гар урлал, оёдол эсгүүрийн сургалтуудыг иргэдийн хүсэлтээр зохион байгуулж байна. Сургалтыг 15-120 цагаар төлөвлөж нийт 877 иргэн хамрагдсан байна. Тухайлбал: Үндэсний бичгийн сургалтад 12 байгууллагын 290 ажилтан, англи хэлний хэрэглээний 10 удаагийн сургалтад 185 иргэн, компьютерын хэрэглээний анхан ба дунд шатны 16 удаагийн сургалтад 172 иргэн, оёдол эсгүүр 79 иргэн, шатар 120 иргэн, гитар хөгжим 15 иргэн, төгөлдөр хуур хөгжмийн сургалтад 16 иргэн тус тус хамрагдан байна. Сургалтын 10-30% нь онол, 70-90% нь дадлага, бие даалт хэлбэрээр суралцагч төвтэйгээр зохион байгуулж амжилттай төгссөн иргэдэд гэрчилгээ гардуулсан.	
89		Насан туршийн боловсролын төвд бүх насны иргэд ашиглах боломжтой цахим сургалтын кабинетыг бий болгож, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	БШУГ	НТБТ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	18.0	-	Шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр хангана.	6.0	улсын төсөв 18.5	Тайлант хугацаанд БШУЯ, НТБҮТ, Азийн хөгжлийн банкны санхүүжилтээр "Ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох" төслийн хүрээнд 18.5 сая төсөвт өртөгтэй цахим сургалтын кабинетын хэрэглэгдэхүүнийг аймгийн Насан туршийн боловсролын төвд нийлүүлсэн.	90%
СОЁЛ УРЛАГ													
90	3.2.Эрдэнэтийн өв соёлыг хадгалах, ёс заншил, уламжлалаа түгээн дэлгэрүүлэх, соёл урлагийн байгууллагын материаллаг бааз, хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх, иргэдэд үзүүлэх, соёл урлагийн үйлчилгээний	Соёл, урлагийн байгууллагуудыг мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангах, мэргэжил дээшлүүлэх сургалтад үе шаттай хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	6.0	-	Жилд 2-3 уран бүтээлч	1.5	Орон нутгийн төсөв 11.6	2023 онд соёл, урлагийн байгууллагуудын албан хаагчдад “Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн”, “Дотоод хяналт, шалгалтыг зохион байгуулах тухай”, “Гамшгийн бэлэн байдал”, “Хэрэглээний англи хэл”, “Авлигын эсрэг хууль”, “Жендерийн тэгш байдал”, “Соёлын салбарын хүүхэд хамгааллын бодлого”, “Гэр бүлийн үнэ цэнэ”, аймгийн Цагдаагийн газартай хамтарсан “Анзаар”, “Соёлын өвийг хамгаалах нь” сургалтуудыг тус тус зохион байгуулж, давхардсан тоогоор нийт 346 ажилтан, албан хаагч хамрагдсан байна. Аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын 14 уран бүтээлчийг мэргэжлийн нүүр хувиргалтын 2 өдрийн сургалтад хамруулсан. Аймгийн Мүзейгээс “Музейн хадгалалт хамгаалалт. Боловсролын ажлын арга	90%

	хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёлын үйлдвэрлэлийг дэмжиж, мэргэжлийн боловсон хүчнээр хангана.										зүйн сургалт"-ыг төвийн бүсийн аймгуудын дунд 7 дугаар сард зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.		
91		Аймгийн номын төвийн өргөтгөл, Номын өргөө бүхий цогцолбор барилга, Даваат, Наран багуудын соёлын төвийн барилгыг ашиглалтад оруулах, соёл, урлагийн байгууллагын барилгыг өргөтгөх, шинээр барих ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	-	1 барилга	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 4300.0	Улсын төсвийн 1.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Даваат багийн соёлын төвийн барилгыг 2021 оны 01 сард ашиглалтад оруулсан. Орон нутгийн төсвийн 4,3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй "Номын өргөө бүхий цогцолбор"-ын барилгыг 2023 оны III улиралд ашиглалтад хүлээн авахаар төлөвлөж байна. -Улсын төсвийн 1.0 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй Наран багийн соёлын төвийн барилгын ажил 82%-ийн гүйцэтгэлтэй зогссон бөгөөд нэмэлт санхүүжилтийг ажлын тоо хэмжээгээр гаргасан төсөвт дүн 479.7 сая төгрөгийг 2024 оны улсын төсөвт тусгахаар хөрөнгө оруулалтын цахим системд шилжих ажлаар бүрэн оруулсан.	70%
92		Соёл, урлагийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэл, хувцас хэрэглэлээр хангах ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	165.0	-	Тоног төхөөрөмжөөр хангана.	50.0	Орон нутгийн төсөв 356,4	2021 онд соёл, урлагийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлээр хангахад зориулж, орон нутгийн төсвөөс 32.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн. Үүнд: -Хүүхэд залуучуудын театрт шаардлагатай тоног төхөөрөмж авах /17.0 сая/ -Аймгийн музейд шаардлагатай тоног төхөөрөмж авах /15.0 сая/ Мөн соёл, урлагийн байгууллагуудын орчин нөхцөлийг сайжруулахад зориулж аймгийн Музейн засвар /7.5 сая/, номын төвийн засвар /49.9 сая/, номын төвийн дээврийн засварын /21,7 сая/ ажлууд тус тус хийгдсэн байна. 2022 онд соёл, урлагийн байгууллагуудыг шаардлагатай тоног төхөөрөмж, техник хэрэгсэлээр хангахад зориулж, улсын төсвөөс 40,9 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн. Үүнд: -Соёл, урлагийн газарт 18.3 сая, Аялгуу соёлын төвд 17.8 сая, Номын төвд 6.8 сая төгрөгний тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, Хүүхэд, залуучуудын театрт 1.6 сая төгрөгний зөөврийн компьютер тус тус олгосон. 2023 онд аймгийн Нийтийн номын санд шаардлагатай техник хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж худалдан авахад 55,6 сая, "Аялгуу", "Хэмнэл" соёлын төвд шаардлагатай тоног, төхөөрөмж худалдан авахад 134,4 сая, аймгийн Музейд виртуал төхөөрөмж худалдан авахад 19,4 сая, Жаргалант сумын Соёл мэдээллийн төвд шаардлагатай техник, хэрэгсэл авахад 147.0 сая	100%

											тус тус төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусгаж худалдан авах үйл ажиллагааг зохион байгуулсан байна.		
93		Хувийн хэвшлийн соёл, урлагийн байгууллага, иргэдэд дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллах	2020-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	80.0	-	Дэмжлэг үзүүлнэ.	20.0	Орон нутгийн төсөв 48.9	2023 онд "Мэлмий" гэрэл зургийн бүлгэмийн зурагчин Т.Шинэсүлдийн Эрдэнэт хотын шилдэг гэрэл зургуудаас бүрдсэн шинэ уран бүтээлд 4.9, ахмад уран бүтээлч М.Гомбонасангийн гэр бүлийн "Түмэндээ өргөх дуу" тоглолтод 5.0, "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Хэвлэл, мэдээлэл, олон нийттэй харилцах албанаас зохион байгуулсан "Ижийдээ захидал бичээрэй" уралдаанд 3.0, "Эрдэнэтийн мисс" уралдааны зардалд 1.5, дуучин Д.Мөнх-Эрдэний "Найзууд" бие даасан тоглолтын зардалд 1.5, ОХУ-д зохиогдсон дуурийн дуулаачдын уралдаанд оролцсон Б.Заяатад 1.5, бүжгийн "Оюу" холбооноос зохион байгуулсан "Эрдэнэтийн бал" тэмцээнд 4.0, АНУ-д төгөлдөр хуурын уралдаанд оролцсон Ц.Энх-Ундаргад 1.5, чөлөөт уран бүтээлч М.Алтанхундагын хөрөг зургийн үзэсгэлэнд 3.5, "Emmy.s piano" төгөлдөр хуурын сургалтын төвийн хүүхдүүдийн Дархан хотод тэмцээнд оролцох зардалд 1.3, нийтийн цэнгээнт бүжгийн аймгийн аварга шалгаруулах тэмцээнд 2.2, аймгийн "Бүжгийн нэгдсэн холбоо"-ноос зохион байгуулсан тэмцээнд 2.2, 4 дүгээр сургуулийн төгсөгчдөөс бүрдсэн СУИС-ийн үндэсний хөгжмийн "Түмэн" хамтлагийн Эрдэнэт хотод тоглосон тоглолтод 1.0, Эрдэнэт хотоос төрөн гарсан 3 бүдүүн хамтлагийн 20 жилийн ойн тоглолтод 8.0, аймгийн Хүүхэд залуучуудын театрын найруулагч Е.Баярмагнайн тайз, дэлгэц хосолсон театрчилсан тоглолтод 5.7 сая, аймгийн "Зураач, урчуудын холбоо"-ноос зохион байгуулсан "Эрдэнэтийн хавар" үзэсгэлэнд 2.0, нийт 9 иргэн, 2 хамтлаг, соёл, урлагийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 5 байгууллагад 48.9 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн байна.	100%
94	3.2.1.Соёл, урлагийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг дэмжин, гадаад харилцааг өргөжүүлж, соёл, урлагийн үйлчилгээг аялал	Соёл, урлагийн байгууллагын ажилтнуудыг гадаад улс орнуудад туршлага судлах, мэргэжил дээшлүүлэх боломжоор хангах	2022-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	75.0	-	10 уран бүтээлч Жил бүр	25.0	Орон нутгийн тасөв 4,1	Тайлант хугацаанд Япон улсын Нигата хотод зохион байгуулагдсан Тайшо-Кото хөгжмийн уралдаанд сурагчдын хамт оролцсон 1 дүгээр сургуулийн дуу хөгжмийн багш Г.Дашзэвэгт 2.1 сая төгрөг, Болгар улсын Пловдив хотод зохион байгуулагдсан олон улсын дуурийн дуу дуулаачдын уралдаанд оролцсон дуучин Д.Дагвадоржид 2.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг тус тус үзүүлсэн байна.	50%

95	жуулчлалтай холбон сурталчлах, хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	Орон нутгийн мэргэжлийн урлагийн байгууллага болон бусад уран бүтээлчдийг шинэ уран бүтээл гаргахад нь дэмжлэг үзүүлэх	2021- 2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбө р	110.0	-	Дэмжлэг үзүүлнэ.	30.0	Орон нутгийн төсөв 18.3	2021 онд Тайлант хугацаанд Согоот багийн иргэн Б.Мажинбуугийн санаачилсан "Марканд мөнхөрсөн Монгол минь" зөөврийн музей байгуулах төсөл, Эрдэнэ багийн иргэн, уртын дууч Д.Пүрэврагчаагийн "Жороо баахан улаан" дууг дүрсжүүлэх, "Бачата " бүжгийн улсын аварга шалгаруулах тэмцээнд оролцох Орхон аймгийн "Өсөх ирээдүй" бүжгийн спортын клубын бүжигчдийн замын зардалд дэмжлэг үзүүлж хамтран ажилласан байна. 2022 онд "Эрдэнэт" ДБЧ-ын дуучин Д.Нямсүрэнгийн "Хайрламаар сайхан" бие даасан тоглолтод 4.8 сая, "Эрдэнэт" ДБЧ-ын дуучин Х.Мөнхбаярын "Хүндэтгэл" бие даасан тоглолтод 5.0 сая төгрөг, дуучин Б.Нямдэлгэрийн "Үүрд хамтдаа" бие даасан тоглолтод 5.0 сая төгрөгийн дэмжлэгийг орон нутгийн төсвөөс, аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын 2 уран бүтээлийн зардалд 40.0 сая төгрөгийг улсын төсвөөс олгосон байна. 2023 онд аймгийн Хүүхэд залуучуудын театрын найруулагч Е.Баярмагнайн тайз, дэлгэц хосолсон театрчилсан тоглолтод 5.7 сая, аймгийн "Зураач, урчуудын холбоо"-ноос зохион байгуулсан "Эрдэнэтийн хавар" үзэсгэлэнд 2.0, 2023 онд "Мэлмий" гэрэл зургийн бүлгэмийн зурагчин Т.Шинэсүлдийн Эрдэнэт хотын шилдэг гэрэл зургуудаас бүрдсэн шинэ уран бүтээлд 4.9 сая, аймгийн Хүүхэд, залуучуудын театрын "Асаж буй толгод" жүжгийг Өмнөговь аймаг тоглоход 3.2, тус театраас зохион байгуулсан "Хүүхэлдэйн урлагийн их наадам"-д 2.5 сая төгрөгийн дэмжлэгийг тус тус үзүүлсэн байна.	100%
96		Орон нутагт гадаад дотоодын аялал жуулчлалыг татах зорилгоор улс, бүсийн чанартай соёл, урлагийн арга хэмжээг жилд 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулах	2021- 2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбө р	80.0	-	2 арга хэмжээ зохион байгуулна.	25.0	-	2022 онд Аймгийн Соёл, урлагийн газар, Орхон аймгийн Бүжгийн холбоод хамтран "Бүжин наадъя" бүжгийн фестивалийг зохион байгуулсан. Фестивальд 13 аймгийн 1300 гаруй бүжигчид оролцсон бөгөөд орон нутгийн төсвөөс 6.1 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Мөн Соёлын яамнаас зохион байгуулсан "Нүүдэлчин Монгол" фестивальд аймгийн соёл, урлагийн салбраас 60 гаруй хүний амжилттай оролцож, орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөг зарцуулсан байна. Орхон, Булган аймгийн хамтын ажиллагааны гэрээний хүрээнд "Хангинахын шугуйн шагайн тойром" соёл, спортын үйл ажиллагааг Булган аймгийн ЗДТГ-тай хамтран зохион байгуулсан. 2022 онд "Соёлыг түгээе" аяныг "Хувийн соёл-Байгууллагын соёл-Хотын соёл" уриатайгаар зохион байгуулж	90%

												боловсрол, эрүүл мэнд, гэр бүл, хүүхэд залуучууд, соёл, спорт, нийтийн тээвэр, тохижилт үйлчилгээ, худалдаа үйлчилгээ зэрэг нийгмийн томоохон салбаруудад чиглэсэн 40 гаруй арга хэмжээг төлөвлөн зохион байгуулсан байна. 2023 онд "Бүргэдийн баяр-2023" арга хэмжээг орон нутагтаа зохион байгуулж Казах түмний соёл, ёс заншлыг сурталчилсан. Уг үйл ажиллагаанд Баян-Өлгий аймгаас 13 бүргэдчин оролцож, гадаад, дотоодын 3000 гаруй иргэд үзэж сонирхсон байна. Мөн "Соёлыг түгээе" аяныг 2023 оны III улиралд зохион байгуулахаар төлөвлөж байна.	
97		Улсын хэмжээний шилдэг уран бүтээлийг орон нутгийн иргэдийн хүртээл болгоход дэмжлэг үзүүлэх	2022-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 20,0	2022 онд УДЭТ-ын уран бүтээл "Анна каренина" жүжгийг аймгийн иргэдийн хүртээл болгоход орон нутгийн төсвөөс 20.0 сая төгрөг зарцуулсан байна. "Тамгагүй төр" жүжгийг 2023 оны III улиралд аймгийн иргэдийн хүртээл болгохоор төлөвлөсөн байна.	70%
98	3.2.2.Соёлын биет болон биет бус өв, түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хадгалах хамгаалах, сурталчлах ажлын чанарыг нэмэгдүүлэн, иргэд олон нийтийн хяналт оролцоог нэмэгдүүлнэ.	Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг гэрээгээр хамгаалах өрхийн тоог нэмэгдүүлж иргэд олон нийтийн хяналт оролцоог сайжруулах	2021-2024	БШУГ	Аймгийн Музей	Орон нутгийн төсөв	12.0	11 өрх	20 өрхөд урамшуулал олгоно.	4.0	Орон нутгийн төсөв 4.0	Орхон аймгийн нутаг дэвсгэрт байрлах түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалуудыг гэрээгээр хамгаалж буй 12 айл өрхтэй гэрээг шинэчлэн байгуулж, гэрээгээр хамгаалах бүсчлэлийг шинэчилсэн. 2022 оноос гэрээгээр хамгаалах өрхүүдийн тоог нэмэгдүүлэх чиглэлээр аймгийн Засаг даргын А/227 дугаар захирамжаар Баян-Өндөр, Жаргалант сумын нийт 20 өрхтэй гэрээ байгуулж нийт 343 түүх, соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хамгаалалт, аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааг зохион байгуулсан. 2023 онд дээрх өрхүүдтэй гэрээг сунгаж харьяалах нутаг дэвсгэрт орших түүх, соёлын үл хөдлөх 28 дурсгалт газрын 343 булш, оршуулгын дурсгалыг аюулгүй байдлыг хангах үйл ажиллагааг үргэлжлүүлж байна.	90%
99		Айргийн гозгорын археологийн малтлагыг үргэлжлүүлэн хийж аймгийн Музейн үзмэрийн сан хөмрөгийг баяжуулах	2023-2024	БШУГ	Аймгийн Музей	Орон нутгийн төсөв	60.0	-	Малтлага судалгааны ажлыг хийх	30,0		2023 оны орон нутгийн төсөвт малтлага судалгааны ажлыг үргэлжлүүлж хийх санал оруулсан боловч батлагдаагүй.	0
100		Соёлын биет бус өв тээгчдийг сурталчлах ажлыг техник, технологийн шийдлийг ашиглан	2021-2024	БШУГ	СУБ	Орон нутгийн төсөв	40.0	-	Сурталчилгах ажлыг зохион байгуулна.	-	Орон нутгийн төсөв 34,0	2021 онд соёлын биет бус өв тээгчдыг сурталчлах, алдаршуулах ажлын хүрээнд өв тээгчдийн судалгааг шинэчилж, 120 өвлөн уламжлагчийг цахим орчинд сурталчилсан. Мөн "Номин" телевизтэй хамтран шилдэг 15 өвлөн уламжлагчаар "Эрдэнэтийн өв соёл" видео контентыг хийж иргэдийн хүртээл болгоход 4.0 сая	100%

		шинэлэг хэлбэрээр зохион байгуулах									төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн байна. Энэ нь иргэд, хүүхэд багачуудад уламжлал, өв соёлыг таниулах, түгээн дэлгэрүүлэх чухал нөлөө үзүүлсэн томоохон ажил болсон. 2022 онд соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагчдын улсын үзлэг тооллогыг зохион байгуулж, бүртгэлийн www.ich.mongoluv.mn сайтад 198 хүний бүртгэлийг хийж, нийт өв тээгчдийн мэдээллийг цаасан болон цахим хэлбэрээр хадгалж байна. Соёлын яамнаас зохион байгуулсан "Нүүдэлчин Монгол" фестивалд аймгийн биет бус өв тээгч, өвлөн уламжлагчид оролцоход орон нутгийн төсвөөс 30.0 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. 2023 онд соёлын биет бус өв өвлөн уламжлагчдыг сурталчилах зорилгоор МҮОНТ-ийн "Монгол өв соёл" нэвтрүүлэгт угийн бичгийг арьсан дээр тусгай аргаар 8 үеэ судалж хөтөлсөн Гарьд овгийн Г.Пүрэв, Эр зориг овгийн Д.Жаргалсайхан нарыг оролцуулж олон нийтэд хүргэсэн. Мөн тус нэвтрүүлэгт Монгол марк цуглуулга, эсгий урлал, ширмэл ширдэг, модон эдлэл, модны үндсээр гар аргаар сийлбэр хийх, Урианхай ардын уртын дуу болон ерөөл магтаал, зодог шуудаг хийх, Монгол ардын оньсон тоглоом, гангаар гэр ахуйн эдлэл хийх, алт мөнгөний дархан, Монгол бичиг, Монгол зураг, зоосон ширээ, уран хатгамал, бурхан урлалын төрлөөр соёлын өвийг өвлөн уламжлагч иргэдийг оролцуулсан.	
ШИНЖЛЭХ УХААН, ТЕХНОЛОГИ												
3.3.Шинэ технологи нэвтрүүлэх, инновацыг дэмжих төсөл хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлнэ.												
101	3.3.1.Аймгийн онцлог, давуу талд тулгуурлан катодын зэс боловсруулах үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулна.	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-т үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах ажлын хүрээнд исэлдсэн хүдрээс катодын зэс үйлдвэрлэх төслийг хэрэгжүүлэх	2021-2022	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	“Эрдэнэ т үйлдвэр” ТӨҮГ	167.3	-	Төслийг ажлын явцыг 100%-д хүргэнэ. Төсөл бүрэн хэрэгжиж дуусна. /2022 онд/	83.7	Үйлдвэр технологийн паркийн бүрэлдэхүүнд Исэлдсэн хүдрийг нуруулдан уусгах (HL-SX/EW) технологиор боловсруулж, жилд 10000 тонн катодын зэс үйлдвэрлэх үйлдвэр (Катодын зэсийн үйлдвэр) байгуулахаар төлөвлөгдсөн ба тус үйлдвэрийн ТЭЗҮ-ийг "Майнинг шорт лонг терм" ХХК хийж, нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлыг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэж байна. "Майнинг шорт лонг терм" ХХК-ийн боловсруулсан ТЭЗҮ-ийг УУХҮЯ-ны Эрдэс баялаг металлургийн зөвлөлийн 2023 оны 04 дугаар сарын 04-ний өдрийн хуралдаанд амжилттай хамгаалж, 2023 оны 04 сарын 21-ний өдөр Ашигт малтмал газрын тосны газрын даргын Т/39 дугаар "ТЭЗҮ бүртгэх тухай" тушаал, ЭБМЗ-ийн СТР/23-01-04 дугаар дүгнэлт тус тус гарч баталгаажсан. Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ болон Техник технологийн түвшний үнэлгээ хийлгэх ажлуудын	30%

											техникийн даалгаврыг боловсруулж дууссан ба чиглэл хариуцсан бүтцийн нэгжүүдтэй хамтран худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулахаар ажиллаж байна.	
102		“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ-т үйлдвэрлэл технологийн парк байгуулах ажлын хүрээнд зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэр байгуулах төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2024	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	1628.4	-	Баяжуулах үйлдвэрийн өргөтгөл, шинэчлэлийн ажил 100%-д хүргэнэ.	488.5	Зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэрийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийх ажлын гүйцэтгэгчээр "Хатан далай" ХХК шалгарч, гэрээ байгуулсан ба гэрээний хугацаа 2023.07.28-нд дуусна. БОАЖЯ-нд ерөнхий дүгнэлт гаргуулахаар хүргүүлсэн. Зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэр-ийн техник технологийн түвшний үнэлгээ хийлгэх ажлын техникийн тодорхойлолтыг боловсруулж батлуулж, тендер зарлах бэлтгэл ажил хийгдэж байна. Тус ТЭЗҮ-ийг үндэслэн "Зэсийн баяжмал хайлуулах боловсруулах үйлдвэрийн төслийн нарийвчилсан инженерийн зураг төсөл боловсруулах" ажлын техникийн даалгаврыг боловсруулж, худалдан авах ажиллагааг зарлахаар ажиллаж байна. Эрдэс баялаг металлургийн зөвлөлөөс Зэсийн баяжмал боловсруулах үйлдвэрийн ТЭЗҮ-д өгсөн зөвлөмжийн дагуу "Аж үйлдвэрийн бүсэд мөрдөх агаарын чанарын стандартууд болон зэс хайлуулах үйлдвэрийн хаягдал утааны найрлага дахь агаар бохирдуулах бодисуудын ялгарлын олон улсын стандартуудыг судалж үндэсний болгон боловсруулж батлуулах зөвлөх үйлчилгээ"-ний тендерт шалгарсан Эс Ай Си Эй ХХК-тай 2022.11.28-ны өдөр 06/002-22 дугаартай ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулан ажиллаж, ажлын эхний тайланг ажлын хэсэг хүлээж авсан. Гэрээний дагуу 30% санхүүжилт хийгдсэн ба 2023.05.04-нд ажлын дундын тайлангийн танилцуулга хийгдээд байна.	70%
103		Эрдэнэтийн баяжуулах үйлдвэрт өргөтгөл, шинэчлэл, ил уурхайд мөчлөгт урсгалт тээврийн технологи, эмульсийн тэсрэх бодисын үйлдвэрийг байгуулах төслүүдийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г УТП “ШУТ П”	“Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨҮГ	1495.1	-	Төслийн ажлын явц 70%. Төслийн ажлыг үргэлжлүүлнэ.	488.5	Ил уурхайд мөчлөгт урсгалт тээврийн технологи нэвтрүүлэх төслийг "түлхүүр гардуулах" нөхцөлтэй гэрээний дагуу ХБНГУ-ын "ЗВТЕС Aufbereitungssysteme GmbH" ХХК гүйцэтгэж байна. Цар тахал, Орос-Украины дайн, Европ дахь эрчим хүчний хямрал, тээвэр логистикийн байдал, үнийн өсөлт зэрэг олон хүчин зүйлийн улмаас төслийн ажил графикт хугацаанаасаа хоцрогдолтой явж байгаа тул гэрээний хугацааг сунгаж, төслийн үнийг нэмэгдүүлж өгөхийг хүссэн хүсэлтийг гүйцэтгэгч компанийн зүгээс удаа дараа ирүүлсэн. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Ерөнхий захирлын 2022 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдрийн А/685 дугаар тушаалаар уг төслийн ажилд хяналт тавьж, асуудлыг шийдвэрлэх, зохих арга хэмжээ авах	70%

											ажлын хэсгийг шинэчлэн байгуулж, гүйцэтгэгч компанийн тавьсан хүсэлтийг шийдвэрлэх талаар хамтран ажиллаж байна. 2023 оны 06 дугаар сарын 01-ний байдлаар нийт гүйцэтгэл 30 орчим хувьтай байна. Эмүльсийн тэсрэх бодисын үйлдвэр шинээр барих ажлыг "түлхүүр гардуулах" нөхцөлтэйгөөр "Монголиан Инвестмент Корпорэйшн" ХХК гүйцэтгэж байна. Цар тахлын халдварын дэгдэлтээс шалтгаалан давагдашгүй хүчин зүйл үүссэн, БНХАУ-ын хил хаагдсан, тээвэрлэлт саатсан, материалын үнэ өссөн зэргээс шалтгаалан хугацаа алдсан гэх үндэслэлээр тавьсан гүйцэтгэгч компанийн удаа дараагийн хүсэлтийн дагуу төслийн ашиглалтад оруулах хугацааг 2023 оны 06 дугаар сарын 30 хүртэл сунгасан. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Ерөнхий захирлын 2022 оны 11 дүгээр сарын 15-ны өдрийн А/746 дугаар тушаалаар шинэчлэн байгуулагдсан ажлын хэсэг уг төслийн ажилд хяналт тавьж, асуудлыг тухай бүрд нь шийдвэрлэж, зохих арга хэмжээг авч ажиллаж байна. Одоогийн байдлаар ажлын гүйцэтгэл 86 хувьтай байна.		
104	3.3.2. Эрдэнэт шинжлэх ухаан технологийн паркийг түшиглэн боловсрол эрдэм, шинжилгээ, үйлдвэрлэлийн уялдаа холбоог бий болгон, сургалтын чанарыг дээшлүүлэх, оюутан суралцагчдын бүтээлч байдлыг хөгжүүлнэ.	Их, дээд сургууль, МСҮТ, ЕБС-ийн ахлах ангийн сурагчдыг хамруулсан гарааны бизнесийг дэмжин хөгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ “ШУТ П” Хувийн хэвшил	ХХАА Г ХХҮГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	35.0	Гарааны 5 төслийг дэмжсэн.	Гарааны 5 бизнес санааг дэмжин хөгжүүлнэ.	10.0	Орон нутгийн төсөв 10.0	Тайлант хугацаанд “Судлаач-Энтрепренер” хөтөлбөр хэрэгжүүлж инновацийн төсөл, гарааны компани хөгжүүлэх 18 залуу судлаач, оюутны төсөл хүлээн авсан. Оролцогчдыг 2 сарын турш сургалтад хамруулж, сонгон шалгаруулалтаар 1 дүгээр шатанд шалгарсан ШУТИС-ийн 2 оюутныг төслөө хэрэгжүүлэхэд ажлын байраар хангаж байна. Дараагийн төслүүдийг дэмжиж хамтран ажиллах ба хугацаа хүлээгдэж байна.	50%
105		Бизнес эрхлэгчдэд зөвлөх үйлчилгээг үе шаттай хүргэх, чадавхжуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ “ШУТ П” Хувийн хэвшил	ХХАА Г ХХҮГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	35.0	10 бизнес эрхлэгч	10 бизнес эрхлэгчийг чадавхжуулна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 10.0	Орон нутгийн өрхийн болон бичил бизнес эрхлэгчдэд бизнес ширээг тогтмол ажиллуулж 40 гаруй аж ахуйн нэгж, давхардсан тоогоор 200 гаруй өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчдэд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж төсөл бичих, бизнесээ эхлэх, оюуны өмчийн үйлчилгээ авах зэрэгт зөвлөн туслан ажиллаж байна.	100%

106	3.3.3.Инновацийн төсөл хэрэгжүүлэх хүрээнд технологийн парк, технологи дамжуулах төв, гарааны бизнесийг хөгжүүлж, бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг гадаад, дотоодын зах зээлд гаргах, тэлэх, нээлттэй болоход нь дэмжлэг үзүүлнэ.	"Эрдэнэт шинжлэх ухаан, технологийн парк" ОНӨААТҮГ-ын дэргэд технологи дамжуулах төв байгуулах	2021	"ШУТ П" ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	2.0	-	-	-	Засгийн газрын 2023 оны 39 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Гарааны компани болон программ хангамжийн үйлдвэрлэл, хөгжүүлэлтийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг аж ахуйн нэгжид дэмжлэг үзүүлэх журам"-ын дагуу Инновацийн төсөл, түүнийг хэрэгжүүлэгч гарааны бизнес бүртгэх Технологи дамжуулах төв, дундын оффисийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж, 40 гаруй аж ахуйн нэгж, 200 иргэдэд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж байна. Хүнсний ногооны үр үйлдвэрлэлийн чиглэлээр 1 аж ахуйн нэгжид технологи дамжуулж үйлдвэрлэлийг эхлүүлэн ажиллуулж байна.	100%	
107		Бизнес эрхлэгчдэд инновацийн төслийн ТЭЗҮ боловсруулах, бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг зах зээлд гаргах, хөгжүүлэхийг дэмжих	2021-2024	"ШУТ П" ХБТХ ОХ	ХХҮГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	34	1 бизнес эрхлэгчид технологи дамжуулсан.	3 бизнес эрхлэгчийг дэмжинэ.	10.0	Олон улсын байгууллага 12.0	Хүнсний ногооны үр үйлдвэрлэлийн төслийг инновацийн төслөөр хөгжүүлэхээр зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж байна. "Баяжуулагч-Одод" ХХК-ийн хатаасан аарц, "Идэрбаялаг" ХХК-ийн давсалсан махны хатаамал зэрэг инноваци шингэсэн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг дэмжихэд тус бүр 6.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг үзүүлсэн. Цаасны хог хаягдлаар эко түлш боловсруулах үйлдвэрлэл эрхэлж буй "Агдир бүтэмж" ХХК гарааны бизнес эрхлэхэд нь дэмжлэг үзүүлж үйлдвэрлэсэн түлшээ нөөцлөхөд зориулж 20,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн дэмжлэг чиглэлээр 11 өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгч нэгдэн хоршоо байгуулж мөөгний субрстад үйлдвэрлэж байна. Ингэснээр сард 500 кг мөөгийг ургуулах боломжийг бүрдүүлээд байна.	100%
ДӨРӨВ.ЭРҮҮЛ ХҮНС, ЦЭВЭР ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ													
	ЦЭВЭР ОРЧИН, НОГООН ХӨГЖИЛ												
	4.1.Байгаль орчныг хамгаалах, хүрээлэн буй орчны бохирдол, аюулыг бууруулж, иргэдийн эрүүл орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.												
108	4.1.1.Байгалийн аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгийг тандан судлах, эрт илрүүлэх, урьдчилан мэдээлэх тогтолцоог бэхжүүлж, үүсэж	Гэр хорооллын үерийн хамгаалалтын далан сувгийн бэлэн байдлыг ханган ахуйн хог цэвэрлэгээг улирал бүр зохин байгуулах	2021-2024	ХЗА	ХТГ ОБГ ХХҮГ	Орон нутгийн төсөв	60.0	Хотын хэмжээнд	100%	15.0	Хотын захирагчийн алба, Онцгой байдлын газар хамтран 5,6-р сард усархаг бороо орж байгаагай холбогдуулан гэр хорооллын үерийн далан сувагт тогтмол үзлэгийг хийж ажиллаж байна. Дүүргэлт ихтэй үерийн сувгийг сэргээх, ахуйн хог хаягдалыг цэвэрлэх ажлыг Хот тохижуулах газар хариуцан ажиллаж байна. Мөн 4-р сард 2 үе шаттайгаар хотын үерийн далангийн хог хаягдалыг бүх нийтийн цэвэрлэгээний хүрээнд цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулж төрийн 57 байгууллагын 1550 албан хаагч	90%	

	болзошгүй аваар ослыг бууруулна.										1941439м2, 515 аж ахуй нэгж, байгууллагын 1615 иргэн 38173м2 талбайд цэвэрлэсэн. Хөдөлмөр халамж үйлчилгээний газартай хамтран 270 ажилгүй иргэнийг түр ажлын байраар ханган, 5 хоногийн турш үерийн далан суваг гуу жалга дагуу 631925м2 талбайд цэвэрлэгээг хийлгэх ажлыг зохион байгуулсан. Баян-Өндөр сумын хэмжээнд цэвэрлэгээгээр 261.1 га талбайгаас 1223 м3 хог хаягдлыг зөөж,дарж устгалаа.		
109		Гэр хорооллын шороон үерийн хамгаалалтын суваг шинээр татах	2021-2024	ХЗА ОБГ	ХТГ	Орон нутгийн төсөв	100.0	Хотын хэмжээнд	90%	30.0	Аймгийн хэмжээнд 72,8 км шороон үерийн суваг байгаагаас инженерийн хийцлэлтэй 10,2 км, далд 11,0 км, 51,6 км нь байгалийн гуу жалга болон авто замын ус зайлуулах хаялага байна. Хотын доторх үерийн суваг шуудуунд тогтмол үзлэг хийж цэвэрлэх ажлыг зохион байгуулж байна. Гэр хорооллын шороон үерийн сувгийн дүүргэлт ихтэй 6,7км сувгийг сэргээх ажлыг 6-р сард хийхээр төлөвлөөд байна.	50%	
110		Барилга байгууламж, инженерийн шугам сүлжээ, зам талбай, тохижилтын нэгдсэн мэдээллийн сан байгуулж болзошгүй аваарыг түргэн шуурхай илрүүлж, засварлах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЗА	ХЗА ОНӨГ ОБГ СТСХ	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	80.0	-	Аюул эрсдэлийг бууруулна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 159,2	2022 онд "Аюулыг мэдээлэх аппликейшн"-ыг шинээр нэвтрүүлж тогтмол ажиллуулж, ирсэн мэдээллийн дагуу холбогдох газруудтай хамтран газар дээр нь үзлэг шалгалт хийж болзошгүй гэмтэл эвдрэлийг илрүүлж, засварлах ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байгаа бөгөөд одоогийн байдлаар уг апплейкшнд 29 аюул ослыг мэдээлэх мэдээ ирж, шийдвэрлэлт 75.0 хувьтай байна. 2023 оны хагас жилийн байдлаар аваарийн байдалтай байсан Уурхайчин баг, ДГТ-3-р байрны подвалын ИШС-г шинэчлэх ажилд 79,9 сая төгрөг, төрийн албан хаагчдын чийрэгжүүлэлтийн танхимын инженерийн шугам сүлжээ, узлыг засварлаж шинэчлэх ажилд 79,3 сая төгрөг нийт 159,2 сая төгрөгийг болзошгүй аваарийн зардлаар шийдвэрлэснээр нийт ажлын гүйцэтгэл 50%-тай хэрэгжиж байна.	90%
111	4.1.2.Гэр хорооллын дахин төлөвлөлт, шинэ суурьшлын бүсийг бий болгох, байгальд ээлтэй, эрчим хүчний хэмнэлттэй, дулааны алдагдалгүй ногоон барилга байгвуламжийг	Эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаах хэрэгсэл нэвтрүүлэх	2021-2024	ХЗА БОАЖ Г	Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	50 өрх	Төсөв болон Хувийн зардал		Гэр хороололын Цагаанчулуут багийн 47 дугаар гудамж 6 тоотын өрхөд нарны эрчим хүч хураах 4 панель ашиглаж, өрхийнхөө цахилгааны хэрэглээ болон нам даралтын цахилгаан халаагуурыг халаан ашиглаж байна. НҮБ байгууллагын Хүүхдийн сан, Байгаль орчны яам, ЗДТГазар хамтран гэр дулаалах СНІР багцыг гэрт амьдардаг 51 өрхөд олгогдоод байна. НҮБХС, ШУТИС-тай хамтран газрын гүний дулааныг ашиглах технологийг нэвтрүүлэхээр ажиллаж байна. Тус ажлын хүрээнд НҮБХС-аас 1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлүүлсэн. Газрын гүний дулааны эх	70%

	нэмэгдүүлэх, дэд бүтэц барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.										үүсвэрийг Яргуйт багийн 28 дугаар цэцэрлэгийг газрын гүний дулаан ашиглан халаалтын системд холбох ТЭЗҮ-г НҮБХС-аас хийх, мөн Даваат, Шанд багуудын сургууль, цэцэрлэгийн халаалтын асуудлыг газ буюу хийгээр шийдэхээр судалгаа хийгдэж байна. Цаашид банкуудаар дамжуулан “Ногоон зээл”-д хамруулахаар зохион байгуулан ажиллаж байна.		
112		Бие даасан сэргээгдэх эрчим хүчний эх үүсвэртэй барилга, гэрэлтүүлэг шинээр барих (Нарны болон салхины эрчим хүч)	2021-2024	ХЗА ХБТХ ОХ	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Төсөл хөтөлбөр Иргэдийн оролцоо	500.0	-	25 өрх	Төсөв болон Хувийн зардал	Орхон аймгийн Засаг даргын А/399 тоот захирамжаар байгуулсан Ногоон амины орон сууцны төсөл хэрэгжүүлэгчийг сонгон шалгаруулах ажлын хүрээнд Эрчим хүчний хэмнэлттэй ногоон амины орон сууцны зориулалттай 60 айлын хотхон байгуулахаар төсөл сонгон шалгаруулалтыг зарлаад байна. Тус төсөлд Эрчим хүчний суурилагдсан хүчин чадалд сэргээгдэх эрчим хүчний эзлэх хувийг 20 хувиас доошгүй буюу байгалийн гэрэлтүүлэг, нарны эрчим хүчийг ашиглах шийдлээр төлөвлөх, урд зүгт харсан байрлалтай, газрын байрлалаас шалтгаалан хаалганы төлөвлөлтийг шийдэх, нарны тусгалын өргөн 2:1 харьцаатай байх, гадна зам талбайн гэрэлтүүлэгт хөдөлгөөн мэдрэгчтэй байх ба дотоод гэрэлтүүлэгт LED гэрэл хэрэглэхээр төлөвлөх зэргийг ажлын даалгаварт тусгаж өгсөн.	30%	
113	4.1.3.Хотын доторх ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг стандартын түвшинд хүргэж, шинэчилнэ.	“Ногоон-Эрдэнэт” төслийг боловсруулан хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЗА	БОАЖ Г ЦНБ	Орон нутгийн төсөв	1000	-	Төслийн хэрэгжилт 25%	Төлөв лөгөө биелэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв 608.2	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Орхон аймгийн хэмжээнд 2030 он хүртэл хугацаанд 20.0 сая ширхэг мод тарих “Ногоон Эрдэнэт” хөтөлбөрийг боловсруулан аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын 2022 оны 07/02 дугаар тогтоолоор батлуулсан. Хөтөлбөрийг 2 үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх бөгөөд 3 зорилтын хүрээнд 14 арга хэмжээтэй байхаар төлөвлөн хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Чимээгүй хотын хамгаалалтын ойн зурвас, Цагаан чулуутын ам, А1001 авто зам дагуух ойн зурвас, Эрдэнэт хаалга, зэрэг газруудад таримал 11500 ширхэг навчит болон шилмүүст мод, Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ хаягдлын аж ахуйн орчимд Цагаан тоосны дэгдэлтийг сааруулах зорилгоор ойн зурвас байгуулах ажлыг 50 га талбайд 100 000 ширхэг мод тарих зэрэг ажлуудыг олон нийтийн оролцоотой зохион байгуулж, 56 га талбайгаар нэмэгдүүллээ. Жаргалант сумын Хөндлөнгийн амны ойн санд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг ойн мэргэжлийн	100%

											байгууллага Хөвөнтөн ой ХХК-аар гүйцэтгүүлж, ойжуулсан талбайг 18 га талбайгаар нэмэгдүүлж, 92 га талбайд хүргэлээ. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний 2023 оны зардлаас 48 га талбайд ойжуулалтыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх тендерийн тодорхойлолтыг орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлээ. 2023 онд орон нутгийн орон нутгийн төсвөөс 608,2 сая төгрөгийг зарцуулан олон нийтийн оролцоотойгоор хотын доторхи ногоон байгууламжийг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэхээр 12 багийн нутаг дэвсгэрт 3541 мод бут, 4100 м2 талбайд хуйлдаг зүлэг, 15000м2 талбайд согооврын үрээр зүлэгжүүлэлтийн ажлыг хийхээр төлөвлөн ажиллаж байгаа ба ажлын гүйцэтгэл 50%-тай явагдаж байна. Аймгийн Засаг даргын 2021 оны А/228 дугаар захирамжаар зарлагдсан “Ногоон Эрдэнэт” болзолт уралдаанд оролцож, 25313 ширхэг мод тарьж шалгарсан 26 иргэнийг урамшууллаа. Бүх нийтээр мод тарих хаврын ажлын хүрээнд ховор төрлийн 400 ширхэг сибирь гацуур худалдан авч, борлуулалтын дэмжлэг үзүүлж, бүх нийтээр мод тарих хаврын ажлын хүрээнд чимээгүй хотын ойн зурвас, Баян-Өндөр уулын Хүрэн булгийн амны Гэр бүлийн ойн төгөл зэрэг газруудад олон нийтийн оролцоотой тарьж, ургуулах ажлыг зохион байгуулж, усалгаа арчилгааны ажлыг гүйцэтгэж байна. 2023 онд 1.050.063 ширхэг мод тарихаар төлөвлөснөөс орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр болон аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэдийн оролцоотой бүх нийтийн хаврын мод тарилтын ажлын хүрээнд 339.676 ширхэг мод тарьсанаар өссөн дүнгээр нийт 1.583.374 ширхэг мод тариад байна.	
114		Нийтийн эзэмшлийн талбайн ногоон байгууламжийг иргэд аж ахуй нэгж, байгууллагуудын оролцоотойгоор нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХЗА	Сумдын ЗДТГ	Байгууллагын зардал	ААНБ н зардал	20 ААНБ	25 ААНБ	Хувийн зардал	2023 онд Орон нутгийн хөрөнгөөр болон Цэцэрлэгжүүлэлт ногоон байгууламжийн үйл ажиллагааны зардлаас олон нийтийн оролцоотойгоор хотын доторх ногоон байгууламжийг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх ажил 8 багийн нутаг дэвсгэрт 3541 мод бут, 4100м2 талбайд хуйлдаг зүлэг, 15000м2 талбайд согооврын үрээр зүлэгжүүлэлт хийх ажилд нийт 608,2 сая төгрөг төсөвлөн ажлыг эхлүүлснээр одоогийн байдлаар 50%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Энэ ажлын хүрээнд: Уртын гол багт ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх, хуйлдаг зүлэг, туя мод	70%

												нийлүүлэх, согооворын үрээр нийтийн эзэмшлийн гудамж талбайг зүлэгжүүлэх, нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжид нөхөн тарилт хийх зэрэг ажил хийгдэж байна. Үүнээс олон нийтийн оролцоотойгоор 1064 ширхэг шинэс модыг Сархиа уулын энгэрт бүх нийтийн мод тарилтаар тарьлаа.	
115		Гэр хорооллын айл өрхүүдэд стандартын шаардлага хангасан эко ариун цэврийн байгууламжийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г ХЗА	Сумд ын ЗДТГ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв, олон улсын төсөл хөтөлбө р	800.0	500 ш	200 ш	200.0	орон нутгийн төсөв 200,0	Гэр хорооллын айл өрхөд стандартын шаардлага хангасан эко ариун цэврийн байгууламжийн суурийн байгууламжийг барьж, гүйцэтгэх 2023 оны ажлын гүйцэтгэгчээр БИ ЮУ ЭМ ДИ ХХК ХХК шалгарч, орон нутгийн хөрөнгөөр 200.0 сая төгрөгөөр нийт 60 өрхийг хамруулахаар гэрээ байгуулагдаад байна.	90%
116	4.1.4.Гэр хороололд стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжийг нэмэгдүүлэх, усны зөв хэрэглээний талаар бүх нийтийн ойлголт мэдлэгийг дээшлүүлж, хөрсний бохирдлыг бууруулна.	Усны хэрэглээний талаар зөв мэдлэг, хандлага, дадлыг бий болгох сургалт сурталчилгааны ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г МХГ СГСГ 3	Сумд ын ЗДТГ “ЭУДТ С” ОНӨХ К	БОХАХ 3	4.0	16 удаа	4 удаа	1.0	Орон нутгийн төсөв 1.0	Монгол улсад Усны салбар үүсэж хөгжсөний 85 жилийн ойн хүрээнд "Өөрчлөлтийг хурдасгая-Дэлхийн усны өдөр"-ийг хамтран зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөний дагуу мэдээлэл, сурталчилгааны чиглэлээр дараах үйл ажиллагааг мэргэжлийн байгууллагуудтай хамтран зохион байгууллаа. Үүнд: -Монгол Улсад усны салбар үүсэж хөгжсөний 85 жилийн ойн хүрээнд ус хэмнэх чиглэлээр "УС 85" дүрс бүхий сурагчдын зураг авалтыг Colorfilm студитэй хамтран хийлээ. Тус арга хэмжээнд ерөнхий боловсролын 4, 5, 14, 15-р сургуулиудын ахлах ангийн усны элч 85 сурагч хамрагдлаа. -Хотын ус хангамж, түгээлт, нийлүүлэлтийн талаар сурагчдын дунд аялал зохион байгуулж, Бүрэнбүстийн унд, ахуйн ус хангамжийн эх үүсвэрт ажиллалаа. Мөн сурагчдын дунд усны чиглэлээр АХА танин мэдэхүйн тэмцээнийг зохион байгуулж, тэмцээнд амжилттай оролцсон сурагчдыг өргөмжлөл, мөнгөн шагналаар урамшуулав. -Хүүхэд, залуучуудын театртэй хамтран "Ус" драмын жүжгийг сурагчдад үзүүлж, усны үнэ цэнэ, ач холбогдлын талаар мэдээлэл хүргэлээ. -Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилгаар Дэлхийн усны өдрийг тохиолдуулан "Цэнхэр алт" усны салбарын үндэсний чуулган "Өөрчлөлт, сэргэлтийг хурдасгая" уриалгын хүрээнд 2023 оны 03 дугаар сарын 20-24-ний өдрүүдэд амжилттай зохион байгуулагдлаа. Тус чуулганд Орхон аймгаас Сэлэнгэ голын сав газрын захиргаа, БОАЖГ, Эрдэнэт Үйлдвэр ТӨҮГ-	100%

											ын Ус хангамжийн цех, Эрдэнэт Ус ДТС ОНӨХК-иас нийт 20 гаруй төлөөлөл оролцлоо. "ЭУДТС" ОНӨХК иргэдэд цэвэр усаа хайрлан хамгаалах, усны зөв хэрэглээний талаар мэдээ мэдээллийг өөрийн цахим хуудсаар тогмол дамжуулан сурталчлан, брошур гарын авлага тарааж, усны өдрийг тохиолдуулан зөвлөгөөн зохион байгуулж гарсан санал хүсэлтийн дагуу ажил зохион байгуулан ажиллаж байна. Мөн 5-р сард Амарын талбайд нээлттэй хаалганы өдөр зохион байгуулан иргэдэд усны хэрэглээний талаар зөв мэдлэг, хандлага, дадлыг бий болгох мэдээ мэдээлэл өгөх ажлыг зохион байгууллаа.		
117	4.1.5.Агаарын бохирдлыг бууруулах боломжит судалгааг хийж төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлж, байгальд ээлтэй дэвшилтэт ногоон технологийг бодлогоор дэмжинэ.	Эрдэнэт хотын агаарын бохирдлыг бууруулах хөтөлбөр хэрэгжүүлж, бохирдлыг бууруулах	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г ХЗА Сумд ын ЗДТГ	ААНБ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв	330.0	Pm10- ст- с 1.4 дахин давсан	MNS4585:2 00 ст-ын түвшин	100.0	-	Эрдэнэт хотын агаарын чанарын хязгаарлалтын бүс, бүсэд мөрдөх журмын хэрэгжилтийг хангах хүрээнд дараах арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллалаа. Үүнд: Эрдэнэт хотын агаарын чанарын бүсийг шинэчлэн батлуулсантай холбогдуулан агаарын чанарын бүсийн зураг, бүсэд мөрдөх журам, Агаарын тухай хуулийн холбогдох заалтуудыг тусгасан гарын авлагыг бэлтгэн хэвлүүлж, Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, гэр хорооллын 19 багийн ажлын албаны хэрэгцээнд олгож, мэдээллээр хангаж ажиллалаа. Орчны бохирдлыг бууруулах үндэсний хорооны хөрөнгө оруулалтаар Интеллигент технологи ХХК-ийн нийлүүлсэн 1100ш угаарын хий мэдрэгч төхөөрөмжийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах хүрээнд Баян-Өндөр уул, Говил багт тус тус сүлжээний антенийг тавиулж, айл өрхөд суурилуулахад бэлэн болголоо. Азийн хөгжлийн банкны "Агаарын чанарыг сайжруулах, мэдлэг үйл ажиллагааг бэхжүүлэх төсөл"-ийн удирдагч Орхон аймагт 2023 оны 03 сарын 09-10-ны өдрүүдэд ажиллаж, төслийн хэрэгжилтийн явц болон Эрдэнэт хотын агаарын чанарын тулгамдаж буй асуудлуудтай газар дээр нь танилцаж, аймгийн удирдлага, мэргэжлийн байгууллагуудтай уулзалт зохион байгуулж ажиллалаа. Уулзалтын үр дүнд төслийн тайланг монгол хэлээр хөрвүүлэн хүлээлгэж өгөх, төслийн оролцогч талуудын уулзалтыг өргөтгөсөн хэлбэрээр зохион байгуулах, сурталчилгаа мэдээллийг өргөжүүлэх, төслийн хүрээнд боловсруулагдах цэвэр агаарын төлөвлөгөөнд тулгуурлан дараагийн шаардлагатай хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг боловсруулах. Цагаан	90%

											тоосны агуулга сөрөг нөлөөллийг нарийвчлан судлах талаар хамтарч ажиллахаар боллоо. Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/759 дугаар захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн тоо бүртгэлийг 13614 айл өрх, 11 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 28 уурын зуух /хүчин чадлаар ялгаатай/, 24398 авто тээврийн хэрэгслийг хамруулан зохион байгууллаа. 2022-2023 оны өвлийн улиралд 57775м3 мод, 18219 тн нүүрс түлсэн байна. 2023 эхний хагас жилийн байдлаар хүхрийн давхар исэл 562 удаагийн давталттай, азотын давхар исэл 562 удаагийн давталттай, рМ2,5 тоосонцорт 260 удаа хяналт-шинжилгээ хийлээ. Агаарын чанарын хяналт шинжилгээний дүнгээр 1,2,3 сарын байдлаар хүхрийн давхар ислийн дундаж агууламж 12 мкг/м3 , азотын давхар ислийн дундаж агууламж 94 мкг/м3, РМ2.5 тоосонцрын дундаж агууламж 75 мкг/м3 байна. Агаарын чанарын стандарт MNS4585:2016 дагуу 1,2,3 сарын РМ2.5 тоосонцрын нийт хэмжилтийн дундаж агууламж хүлцэх агууламжаас 1.5 дахин давсан байна.		
118		Байгальд ээлтэй газрын хэрэглээ болон бусад үр ашигтай дэвшилтэт ногоон технологийг бодлогоор дэмжих	2021-2024	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	ХЗА Сумдын ЗДТГ	БОХАХ 3 болон улсын төсөв	300.0	Хийн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл-1363 ш Хийн халаалтын систем-0	Хийн халаалтын систем -10	100.0	-	Эрдэнэт хотын хэмжээнд ахуйн болон тээврийн хэрэгслийн зориулалтаар шингэрүүлсэн шатдаг хийн түлш түгээдэг 4 аж ахуйн нэгж байгууллага тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж байна. Агаарын бохирдлын эх үүсвэрийн 2022 оны тоо бүртгэлээр агаарын бохирдлын хөдөлгөөнт эх үүсвэрийн тоо аймгийн хэмжээнд 29523 ширхэг авто тээврийн хэрэгсэл тоологдсоноос хийн хөдөлгүүртэй 1877ш, цахилгаан хөдөлгүүртэй 7ш, хосолсон хөдөлгүүртэй 9705ш тээврийн хэрэгсэл бүртгэгдсэн нь суурь түвшинтэй харьцуулахад хийн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл 514 ширхгээр, цахилгаан хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгсэл 7- оор нэмэгдсэн байна. Орхон аймагт цахилгаан автомашин цэнэглэх станцын тоог нэмэгдүүлэхийн тулд байршлын судалгааг хийж улсын чанартай А1001 зам дагуух томоохон худалдааны төвүүдийг гадна зогсоол болон бусад боломжтой талбайд цахилгаан автомашин цэнэглэх талбайг гарган цэнэглэгч станц байрлуулах талаар холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудтай санал солилцон Оргил худалдааны төвийн гадна зогсоолд хийхээр төлөвлөн саналыг тухайн аж ахуйн нэгжид хүргүүлээд байна.	100%

119	4.1.6.Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлын менежментийг сайжруулах төсөл хэрэгжүүлнэ.	Эрдэнэт хотын хатуу хог хаягдлын боловсруулах, татан зайлуулах менежментийг сайжруулах төслийг хэрэгжүүлэх	2021-2023	ХБТХ ОХ ХЗА	ХТГ	Гадаад ын зээл	30150.0	-	Төслийн хэрэгжилт 90%	1507.5		Эрдэнэт хотын хатуу хог боловсруулах үйлдвэр байгуулах, хог хаягдлыг татан зайлуулах менежментийг сайжруулах" төслийг Улаанбаатар хотноо 2017 онд байгуулсан. Бүгд Найрамдах Польш улсын Засгийн газар, Монгол улсын Засгийн газар хоорондын нөхцөлт зээлийн ерөнхий хэлэлцээрийн хүрээнд хамтран хэрэгжүүлж байна. Төслийг хэрэгжүүлэхээр Польш улсын ППЭйч Мелиорекс ХХК шалгарч, түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй ажлын гэрээг Орхон аймагтай 2019 онд байгуулсан. Гэрээний бүрэлдэхүүн хэсэг болох хог хаягдлыг татан зайлуулах машин механизмуудыг бүрэн хүлээн авч 2023 оны 02 дугаар сард Хот тохижуулах газар хүлээлгэн өгсөн. Төслийн хүрээнд баригдах хог ангилан ялгах үйлдвэрийн барилгын ажил явагдаж байна.	70%
120		Олон нийтэд хог хаягдлын талаар боловсрол олгох, үүрэг хариуцлага оролцоог нэмэгдүүлэх, сургалт зохион байгуулах	2021-2024	ХЗА	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Иргэдийн оролцоог 10%-иар нэмэгдүүлсэн байна.	Иргэдийн оролцоог 10%-иар нэмэгдүүлнэ.	5.0	-	Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах хөтөлбөрийн хүрээнд 2023 онд "Иргэн иргэндээ-хөрш хөршдөө" нөлөөлье хөтөлбөр хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн Баян-Өндөр сумын 1050 хөршийн холбооны ахлагч нарыг чадавхжуулах ээлжит сургалтыг 2023 оны 02-р сард зохион байгууллаа. Тус сургалт, үйл ажиллагаагаар Сургалтын ЛАБ-ын сургагч багш Г.Оюунгэрэл, Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах чиглэлээр хөршийн холбоодын ахлагч нарыг мэргэшүүлэх, чиглүүлэх ажлыг зохион байгуулсан. Үүнд: - Орон нутгийн хөгжлийн бодлогуудад иргэдийн саналыг тусгах үйл ажиллагааг хөршийн ахлагч нараар дамжуулж хүртээмжтэй болгох - Хог хаягдлын талаар иргэдийн дадал, хандлага өөрчлөх - Иргэдтэй ажиллахад шаардлагатай ур чадварт суралцуулах - Хөршийн ахлагч нар хамтран санаачилж ажил хэрэгжүүлэхэд нь дэмжих - Хөршийн ахлагч нарыг иргэд, олон нийтэд таниулах зэрэг ажлуудыг зохион байгуулаад байна.	70%
121		Хот тохижуулах газарт техник, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэлтийг үе шаттай хийх	2021-2024	ХЗА ХТГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	Тухайн төсвийн хүрээнд	Парк шинэчлэлт 5%	Парк шинэчлэлт 45%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 2300,0	2021-2022 онд Хот тохижуулах газрын парк шинэчлэлтэнд гэр хорооллын хог татан авалтыг оновчтой байдлаар шийдвэрлэх зорилгоор хөдөлгөөнт чингэлэг тээвэрлэх 4 автомашин, хөдөлгөөнт 40 ширхэг чингэлэг, газарт 7 ширхэг шинэ авто машин нийлүүлэгдсэнээр Хот тохижуулах нийлүүлэгдсэнээр парк шинэчлэлт 63% хүрсэн. Орон нутгийн 2,3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Хот тохижуулах газрын парк	70%

											шинэчлэлийг хийж байна. Хог хаягдлын ачиж тээвэрлэх 7 ширхэг автомашин 45 ширхэг хөдөлгөөнт чингэлэг худалдан авахаар тендерийн сонгон шалгаруулалт явагдаж, Хьюндай ХХК шалгараад байна. Мөн Баян-Өндөр сумын хөрөнгөөр хог хаягдал ачиж тээвэрлэх 20 ширхэг хөдөлгөөнт чингэлэг худалдан авахаар сонгон шалгаруулалт явагдаж байна.		
122	4.1.7.Гүний усны ашиглалтын хязгаарлан, гадаргын усны хуримтлал бий болгож, усны нөөцийг бохирдол, хомсдолоос сэргийлэх нэгдсэн менежментийг хэрэгжүүлж, аймгийн цэвэр усны хангамжийн асуудлыг үе шаттай шийдвэрлэж, цэвэрлэсэн болон саарал усыг үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашиглана.	Гадаргын усны чанарын хяналт, мониторингийг тогтмол, хуваарийн дагуу хийж мэдээллээр хангах	2021-2024	УЦУОШТ	БОАЖГ МХГ	Улсын төсөв	-	-	MNS 4586:98 Стандартын түвшин	-	-	2023 эхний хагас жилийн байдлаар Орхон аймгийн УЦУОШТ-ийн БОШЛ нь Хангал, Эрдэнэт, Орхон голуудаас хагас жилийн байдлаар 32 сорьц авч 23 үзүүлэлтээр нийт 736 удаагийн давталттай чанарын хяналт шинжилгээ MNS 4586:1998 усан орчны чанарын үзүүлэлт ерөнхий шаардлагын дагуу хийж гүйцэтгэсэн. Шинжилгээний дүнгээр Хангал голын эрдэсжилт 422-995 мг/л, аммоны азот Хангал-Эрдэнэт доод цэг дээр 4-20 дахин буюу нийт хэмжилтийн 80%-д нь, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгчийн агууламж 2,3 саруудад хүчилтөрөгчийн горим алдагдаж 2-6 дахин хүлцэх агууламжаас давсан байна. Хангал-Улаантолгой цэг дээр биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгчийн агууламж 5 саруудад хүлцэх агууламжаас давсан байна. Хангал-Эрдэнэт дээд, Хангал-Хангал өртөө цэгүүдэд усны чанар хэвийн горимд байна. Хангал гол 3-р зэрэг буюу бага бохирдолтой түвшинд байна. Орхон-Хангал дээд цэгийн эрдэсжилт 169.0-577.5 мг/л хооронд хэлбэлзэж байна. Орхон-Хангал доод цэгийн эрдэсжилт 392.1-584.9 мг/л хооронд хэлбэлзэж, умбуур бодисын агууламж Хангал голын нөлөөгөөр ихэссэн байна. Аммоны азотын агууламж 5 сард хүлцэх агууламжаас 1.7 дахин давсан байна. Орхон гол 2-р зэрэг буюу Цэвэр гэсэн ангилалд байна. Хяналт шинжилгээний дүн мэдээг ЦУОШГ-ын мэдээллийн сан болон БОХЗТЛабораторит сарын бүрийн 5-ны дотор дамжуулж байна. Мөн Орхон аймгийн УЦУОШТ-ийн http://orkhon.tsag-agaar.gov.mn/ сайтан дээр сар бүрийн тайлан мэдээг оруулж ард иргэдэд мэдээлж байна.	100%
123		Бохирдуулагч эх үүсвэрүүдийн технологийн хяналтыг сайжруулж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах	2021-2024	МХГ БОАЖГ	УЦУОШТ	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	-	-	-	-	-	Орхон аймагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа төрийн болон хувийн хэвшлийн албан байгууллагуудын MNS 4943:2015 Хүрээлэн буй орчин, Усны чанар, Хаягдал ус, Ерөнхий шаардлагын дагуу болон MNS 6561:2015 Ариутгах татуургын сүлжээнд нийлүүлэх хаягдал усны ерөнхий шаардлагын дагуу хяналт шинжилгээ хийж гүйцэтгэж байна. Эхний хагас жилийн байдлаар цэвэрлэх байгууламжийн 24	100%

											дээж, хяналтын цооногийн 183 дээжид хяналт шинжилгээ хийсэн. Томоохон бохирдуулагч эх үүсвэрүүд болох 28 үйлдвэр аж ахуйн нэгж байгууллагын 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө-Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хянан баталгаажуулж, технологийн болон холбогдох хууль, журмын хүрээнд тогтмол хяналт тавин ажиллаж байна. Бохирдуулагч эх үүсвэрүүдийн эрсдэлийг бууруулах зорилгоор эхний хагас жилийн байдлаар төлөвлөгөөт хяналт шалгалтаар 7 аж ахуйн нэгж байгууллага, төлөвлөгөөт бус болон урьдчилан сэргийлэх хяналт шалгалтыг 71 үйлдвэр, аж ахуйн нэгж байгууллагад гүйцэтгэж, 25 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд улсын байцаагчийн албан шаардлага, 30 аж ахуйн нэгж байгууллага, иргэнд мэдэгдэл өгч, Хог хаягдлын тухай хууль зөрчсөн 4 аж ахуйн нэгж байгууллага, 6 иргэнд зөрчлийн тухай хуулийн дагуу 1460,0 мян.төгрөгийн торгууль ногдуулж, зөрчлийг арилгуулж ажиллалаа.		
124		Хөв цөөрөм байгуулах, булаг шандын эх ундаргыг хамгаалж, тохижуулах	2021-2024	ХЗА БОАЖ Г	Сумд ын ЗДТГ	БОХАХ 3	252.0	Хөв цөөрөм 1ш , булаг шанд 3	3	9.0	Орон нутгийн төсөв 284,0 Гадаадын рөнгө оруулалт 60,0	Дүйцүүлэн хамгаалах, нөхөн сэргээх ажлын хүрээнд Баян-Өндөр сумын нутаг дэвсгэрт байрлах Баянцагаан, Далиу, Долоонбулаг, Хөөвөр, Хүрэнбулаг зэрэг 5 булгийн эх ундаргыг бүрэн хашиж, сэргээн засварлах ажлыг хамтран зохион байгуулахаар төлөвлөж байна. Хотын захирагчийн албанаас Бүрэнбүстийн овооны хөв цөөрмийн ажилд орон нутгийн төсөвт 284.0 сая төгрөгийг батлуулж, зураг төсвийг ХЗА-аас хийж гүйцэтгэсэн. НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөрийн NAP төслийн нэгжийн удирдлага, мэргэжилтнүүд газар дээр нь хүрэлцэн ирж, холбогдох төрийн байгууллагуудтай мэдээлэл солилцож, хамтран ажиллан хөв цөөрмийн хамгаалалтын хашааны зардлыг шийдвэрлэн ажлыг гүйцэтгүүлж, ашиглалтанд хүлээлгэн өглөө.	90%
125		Айл өрхүүдийн хашаанд гаргасан ундны усны худгуудаас дээж авч шинжилгээнд хамруулан дүгнэлт гаргаж мэдээллээр хангах	2021-2024	БОАЖ Г	МХГ	БОХАХ 3	20.0	Шинжилгэ энд хамруулс ан худгийн тоо 11	Шинжилгээ нд хамрагдах худгийн тоо 60	5.0	Орон нутгийн төсөв 5.0	Шаардлага хангасан ундны усны эх үүсвэрээр хангагдсан хүн амын эзлэх хувийг гаргах, "Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын ногоон, тогтвортой хөгжлийн хэтийн зорилт-2025" бодлогын баримт бичигт туссан Хүн амыг аюулгүй, баталгаат ундны усаар хангах зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд цаашид авах арга хэмжээний санал боловсруулах зорилгоор "Орхон аймгийн Жаргалант сумын иргэдийн гар худгуудын усыг чанарын шинжилгээнд хамруулах"	90%

												ажлыг Сантгидро консалтинг ХХК усны мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэхээр гэрээг байгуулаад байна. Тус ажлын хүрээнд нийт 25 цэгээс хими, нянгийн хосолсон 50 усны дээж авч, аймгийн Стандарт хэмжилзүйн хэлтсийн лабораторид шинжлүүлж байна.	
126		Гадаргын болон газрын доорх усны чанарын хяналт, мониторингийн сүлжээг өргөтгөх, ус бохирдуулагч эх үүсвэрийг бууруулах, ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах	2021-2024	БОАЖ Г Татварын хэлтэс	МХГ СГСГ 3	БОАЖЯ, БОХАХ 3	70.0	Мониторингийн цооног тоноглох, 2 ш Ус бохирдуулагч эх үүсвэр, 10 %	1 багц	35.0	Орон нутгийн төсөв 35.0	Байгаль хамгаалах арга хэмжээний санхүүжилтээр 2023 онд "Дэнж багийн нутаг дэвсгэрт байрлах унд ахуйн эх үүсвэрийн цооногийг бүрэн автомат төхөөрөмжөөр тоноглож, улсын сүлжээнд холбох" ажлыг гүйцэтгүүлэхээр усны мэргэжлийн байгууллагын тусгай зөвшөөрөлтэй Сантгидро консалтинг ХХК-тай "БОАЖГ-23/18" тоот гэрээ байгууллаа. БОАЖЯ, Усны газар, Орхон-Чулуут голын сав газрын захиргаатай хамтран томоохон ус ашиглагч байгууллагуудыг хамруулсан хууль эрх зүйн сургалтыг 2023 оны 06 дугаар сард багтаан зохион байгуулахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна.	70%
127	4.1.8.Хот орчмын орон нутгийн хамгаалалтай газарт таримал ойн төгөл, ногоон зурвас байгуулж, жилд ойжуулах талбайг хэмжээг нэмэгдүүлж, тарьц, суулгацын нөөц бүрдүүлнэ.	Эрдэнэт хотын ойролцоох суурьшлын бус газруудад үе шаттайгаар мод тарьж, ойн төгөл, зурвас байгуулах	2021-2024	БОАЖ Г ХЗА	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ	БОХАХ 3, дүйцүүлэн хамгаалах зардал	352.0	1 га	18 га	50.0	Орон нутгийн төсөв 261,0	Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Орхон аймгийн хэмжээнд 2030 он хүртэл хугацаанд 20.0 сая ширхэг мод тарих Ногоон Эрдэнэт хөтөлбөрийг аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 07/02 дугаар тогтоолоор батлуулж, Чимээгүй хотын хамгаалалтын ойн зурвас, Цагаан чулуутын ам, А1001 авто зам дагуух ойн зурвас, Эрдэнэт хаалга, зэрэг газруудад таримал 11500 ширхэг навчит болон шилмүүст мод, Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ хаягдлын аж ахуйн орчимд Цагаан тоосны дэгдэлтийг сааруулах зорилгоор ойн зурвас байгуулах ажлыг 50 га талбайд 100 000 ширхэг мод тарих зэрэг ажлуудыг олон нийтийн оролцоотой зохион байгуулж, 56 га талбайгаар нэмэгдүүллээ.	100%
128		Жилд ойжуулах талбайн хэмжээг 25 га-д хүргэх, хэрэгцээтэй тарьц, суулгацын нөөцийг бүрдүүлэх	2021-2024	БОАЖ Г	СДОА	БОХАХ 3	137.5	14 га	21	23.1	Орон нутгийн төсөв 129,6	Жаргалант сумын Хөндлөнгийн амны ойн санд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр ойжуулалт, ойн нөхөн сэргээлтийн ажлыг ойн мэргэжлийн байгууллага Хөвөнтөн ой ХХК-иар гүйцэтгүүлж, ойжуулсан талбайг 18 га талбайгаар нэмэгдүүлж, 92 га талбайд хүргэлээ. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний 2023 оны зардлаас 48 га талбайд ойжуулалтыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэх тендерийн тодорхойлолтыг орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүллээ. Аймгийн хэмжээнд мод үржүүлгийн чиглэлээр үйл	100%

												ажиллагаа эрхэлж байгаа иргэд, аж ахуйн нэгж, нөхөрлөл, төрийн бус байгууллагуудад тарьц, суулгац, үрийн нэгдсэн тооллогыг зохион байгуулж 4 төрлийн шилмүүст модны 0.4 сая ширхэг, 20 төрлийн навчит модны 2.0 ширхэг тарьц, суулгацын нөөцтэйг тогтоолоо.	
129	4.1.9.Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын үйл ажиллагааны улмаас болон хууль бус үйл ажиллагаанаас бохирдсон, доройтсон, эвдэрсэн газар, газрын хэвлийг нөхөн сэргээх, хамгаалах ажлын үр дүн, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	Тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын уулын ажлын төлөвлөгөө болон байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд жилд 1 га доошгүй техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгүүлэх	2021-2024	БОАЖ Г МХГ ЦГ	Сумы н ЗДТГ	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын өөрсдийн зардлаар	Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөлтэй ААНБ-уудын өөрсдийн зардлаар	1190.24 га	5 га	-		Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй аж ахуйн нэгж байгууллагууд болох "Эрдэнэт Үйлдвэр" ТӨҮГ 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөндөө "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөн, "Ногоон Эрдэнэт" хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарих ажлыг тусгуулан батлуулсны дагуу орон нутгийн тусгай хамгаалалттай Баян-Өндөр хайрханы зүүн талын энгэрт 2га газарт 630 метр хамгаалалтын хашаа хийж, 3 төрлийн 1000 ширхэг навчит болон шилмүүст модыг тарьж биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэж байна. Мөн хаягдлын аж ахуйд хамгаалалтын ногоон зурваст 63.3 га-д 310 000 ширхэг шар хуайс тарьж, биологийн нөхөн сэргээлтийг хийгээд байна. Эрдмин ХХК Эрдэнэт шинэ хаалга болон А1001 авто зам дагуу 1 га талбайд 560 метр хамгаалалтын хашааг хийж, 1000 ширхэг улиас мод тарьж арчлан ногоон зурвас байгуулж байна. Гал сэнтий ХХК Эрдэнэт голын голдирол дагуу 140 метр хамгаалалтын хашааг хийж 1000 ширхэг бүргас, Очир төв ХХК Хангал гол дагуу 500 ширхэг улиас моднуудыг 0.5га талбайд, Зэс эрдэнийн хувь ХХК үйлдвэрийнхээ замын ногоон зурваст 500 ширхэг улиас, моднуудыг тус тус тарьж арчлан ургуулж байна.	70%
130		Аймгийн хэмжээнд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон газруудын нөхөн сэргээлтийг үе шаттайгаар гүйцэтгүүлж нийтийн эзэмшилд шилжүүлэх	2021-2024	БОАЖ Г МХГ ЦГ	Сумы н ЗДТГ	БОХАХ 3	47.5	10	2 га	9.5	Орон нутгийн төсөв 9.5	Орхон аймгийн Жаргалант сумын Улаантолгой багийн нутаг дэвсгэрт буюу Тасгийн толгойд эвдэрч, эзэнгүй орхигдсон 1.5га газрын техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг нөхөн сэргээлтийн мэргэжлийн байгууллагын эрхтэй "ӨҮ БИ БИ ТАУН" ХХК-тай гэрээ байгуулан БОНХАЖС-ын 2015 оны А/138 дугаар тушаалаар батлагдсан уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлалын дагуу гүйцэтгүүлж ажлын гүйцэтгэлийг газар дээр нь аймгийн Засаг даргын 2020 оны А/540 дүгээр захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэг шалгаж, танилцан актаар хүлээн авч тус талбайд дахин эзэнгүй хог хаягдал асгуулахгүй, эвдэрсэн газар шинээр бий болгохгүй байхыг Жаргалант сумын ЗДТГ-ын байгаль орчны хэсэг, байгаль хамгаалагч нарт даалгаж ажиллалаа.	90%

131	4.1.10.Байгальд ээлтэй, нөөцийн хэмнэлттэй, үр ашигтай хэрэглээ, үйлдвэрлэлийг дэмжиж, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, цагаан тоосны дэгдэлтийг бууруулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулна.	Аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийж, сөрөг нөлөөллийг бууруулах	2021-2024	МХГ БОАЖ Г	МХГ БОАЖ Г	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	-	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээнд хамрагдсан ААНБ-ын тоо 32	ААНБ-ын тоо 5	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт гаргах процессыг И-Монголиа цахим системд шилжүүлэн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль, Засгийн газрын 2013 оны 374 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний журмын дагуу 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар шинээр хэрэгжих болон хэрэгжиж буй нийт 22 төсөлд Байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийж, тус төслүүдийг нөхцөл болзолтойгоор хэрэгжүүлэх боломжтой гэж дүгнэж, БОАЖЯ-ны цахим мэдээллийн санд оруулан байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулан ажиллаж байна.	100%	
132		Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах богино хугацааны хөтөлбөрийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ	ХБТХ ОХ БОАЖ Г	ААНБ-ын өөрийн зардлаар	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын зардлаар	10%	70%	“Эрдэ нэт үйлдвэр” ТӨҮГ-ын зардлаар	Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах дэд хөтөлбөр, төлөвлөгөө"-г Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-тай хамтран 5 зорилт, 17 арга хэмжээний хүрээнд боловсруулж, аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2019 оны 49 дүгээр тогтоолоор батлуулан хэрэгжүүлж, 2022 онд хөтөлбөрийн хугацаа дууссан тул аймгийн Засаг даргын Зөвлөлийн хурал болон ИТХ-ын Зөвлөлийн хурлаар тус тус хэлэлцүүлэн дүгнүүлж, цаашид хөтөлбөр төлөвлөгөөг шинэчлэн батлуулж, үргэлжлүүлэхээр шийдвэрлэсэн. Аймгийн ИТХ-ын даргын баталсан удирдамжийн дагуу ИТХ-ын Байгаль орчин, хөдөө аж ахуйн хөгжлийн хороо, Эрх зүй, нутгийн удирдлагын хөгжлийн хороо, ИТХ-ын ажлын албаны төлөөлөл, аймгийн ЗДТГ, бусад мэргэжлийн агентлагууд хамтран Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ-ын Хаягдлын аж ахуйн үйл ажиллагаатай танилцаж, Цагаан тоосны дэгдэлт, сөрөг нөлөөллийг бууруулах чиглэлээр хийгдэж буй ажилтай газар дээр нь танилцаж, тулгамдаж буй хүндрэл бэрхшээл, цаашид хийгдэх ажлын талаар хэлэлцэж, нээлттэй уулзалт зохион байгууллаа. ЗГХЭГ-аас цагаан тоосны дэгдэлтийг бууруулах ажлын хэсгийг байгуулан ажиллаж эхэлсэн.	70%	
ЭРҮҮЛ ХҮНС													
133	4.2.Гол нэрийн хүнсний бүтээгдэхүүний хэрэгцээг орон нутгийн үйлдвэрлэлээр хангана.	“Эрүүл Хүнс-Эрүүл Монгол Хүн” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж хүн амын хүнсний хэрэгцээт мах, төмс, гурилыг бүрэн, хүнсний	2021-2023	ХХАА Г ХБТХ ОХ	МХГ ЭМГ Сумын ЗДТГ СХЗХ	Орон нутгийн төсөв	75.0	Хэрэгжилтийн хувь 30%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	25.0	-	2022 оны үйлдвэрлэлтээр аймгийн хүн амын хэрэгцээт малын махны 87.6 хувь, сүүний 2.6 хувь, цагаан идээний 3.4 хувь, гурил-0.1 хувь, гурилан бүтээгдэхүүний 44.3 хувь, төмсний 83.8 хувь, хүнсний ногооны 90.0 хувь, жимсний 0.5, өндөгний 6.1 хувийг орон нутгийн дотоодын үйлдвэрлэлээр хангаж, махны хангамж 26.1 хувиар, сүүний хангамж 0.6 хувиар, гурилан бүтээгдэхүүний	70%

		ногооны 50-аас доошгүй хувийг орон нутгийн үйлдвэрлэлээс хангах									хангамж 7.5 хувиар, өндөгний хангамж 2.9 хувиар, төмс 1.3 хувиар тус тус өссөн дүнтэй байна. Монгол Улсын Их Хурлын 2022 оны 36 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал" үндэсний хөдөлгөөнийг Орхон аймагт 2022-2027 онд хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 11 дүгээр сарын 22-ны өдрийн 12/02 дугаар тогтоолоор батлуулж, 23 зорилтын хүрээнд 49 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн. Энэ онд тус төлөвлөгөөний хүрээнд 10 ажлыг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, хэрэгжүүлэхэд шаардагдах 52,0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Төлөвлөсний дагуу 3 арга хэмжээг бүрэн хэрэгжүүлсэн, 2 арга хэмжээ хэрэгжилтийн шатанд, 5 арга хэмжээ төлөвлөгдсөн хугацаа хүлээгдэж байна.		
134		Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	184.0	Хэрэгжилтийн дундаж хувь 85%	Хэрэгжилтийн хувь 100%	46.0	Орон нутгийн төсөв 29.6	УИХ-ын 2015 оны 104 дүгээр тогтоолоор "Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого", аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн 2017 оны 63 дугаар тогтоолоор "Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх аймгийн дэд хөтөлбөр" батлагдаж, хэрэгжилтийг ханган ажилласан. Төрөөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх аймгийн дэд хөтөлбөрийн 2017-2021 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсан мал аж ахуйн салбарын 15 арга хэмжээний хэрэгжилт 91.5 хувь, мал эмнэлгийн салбарын 11 арга хэмжээний хэрэгжилт 92.7 хувь, газар тариалангийн 19 арга хэмжээний хэрэгжилт 94.7 хувь, хүнсний аюулгүй байдлын 14 арга хэмжээний хэрэгжилт 87.8 хувь, хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний 3 арга хэмжээний хэрэгжилт 90 хувь буюу нийт хэрэгжилтийн дундаж 91.3 хувь бөгөөд тус бодлогын бичиг баримт нь УИХ-ын 2021 оны 89 дүгээр тогтоолоор хүчингүй болсон.	100%
135		Хаврын хүнсний улирлын нөөц бүрдүүлэх зорилгоор махны нөөц бүрдүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Хувийн хэвшил	Орон нутгийн төсөв	2.200.0	Хаврын хэрэгцээт махны 25%-ийг хангасан.	50-аас доошгүй хувийг хангана.	600.0	-	Аймгийн хүн амын 2023 оны хаврын махны хэрэгцээнд нөөцийн мах бэлтгэн нийлүүлэх зорилгоор урамшуулалд шаардагдах 500,0 сая төгрөгийг 2023 оны төсөвт батлуулсан. 2022 онд Авлигатай тэмцэх газраас ирүүлсэн зөвлөмжийн дагуу нөөцийн мах бэлтгэн нийлүүлэгчийг сонгон шалгаруулах нээлттэй тендер зарласан боловч хүчингүй болж, дахин тендер зарлах нь нөөцийн мах бэлтгэгдэн худалдаанд гарах цаг хугацааны хувьд боломжгүй, мах борлуулах хугацаа хоцорч үр	90%

												дүнгүй ажил болох тул тус тендэрийг зогсоож, нөөцийн мах худалдаанд гараагүй. Нөөцийн мах худалдаанд гараагүй боловч аймгийн хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж буй 3 махны үйлдвэр, 9 махны төрөлжсөн дэлгүүрт малын махны нөөцтэй, нийлүүлэлт тасралтгүй үргэлжилж, үйлдвэрийн нэрийн барааны дэлгүүрт борлуулагдаж, шинэ махны нийлүүлэлт эхэлсэн.	
136	4.3.Хүнсний сүлжээний бүх шатанд түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангана.	Давсны хэрэглээг бууруулах үндэсний стратегийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	ЭМГ МХГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Бүтээгдэх үүний давсны агууламж 47.9 хувиар буурсан.	Бүтээгдэхүү ний давсны агууламж 53.0 хувиар буурна.	5.0	-	Хүнсний боловсруулах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 30 үйлдвэр, цехэд үйлдвэрлэж буй бараа бүтээгдэхүүний давсны орц, найрлагыг бууруулах зөвлөмж мэдээлэл тогтмол хүргэж ажилласан. “Давсны мэдээлэл сурталчилгааны 7 хоног”-ийг “Давсаа хасъя” уриан дор тэмдэглэн өнгөрүүлж давсны зохистой хэрэглээ, хэтрүүлэн хэрэглэхийн хор уршгийг олон нийтэд сурталчилж ажилласан. Тус аяны үеэр төр, хувийн хэвшлийн байгууллагуудад хандсан “Давсаа хэтрүүлэн хэрэглэх дадлаа зогсооё” уриалгыг хүргүүлсэн. “Давсны зохистой хэрэглээ” сургалтад цэцэрлэг, сургуулийн 47 эмч, 7 хоол зүйч, 46 тогоочийг хамрууллаа. Мөн цэцэрлэг, сургуулийн насны хүүхдүүдийн нийт 1879 эцэг, эхчүүдэд эмч нараар дамжуулан хүнсний бүтээгдэхүүний шошго унших, давсны агуулга харах талаар сургалт зохион байгуулж 1100 ширхэг сурталчилгааны материал эмнэлэг, сувилал, сургууль, цэцэрлэг, албан байгууллагуудад хүргүүлэн “Давсны хэрэглээ ба эрүүл мэнд” сэдэвт цахим хичээл, зөвлөмжийг олон нийтэд түгээсэн. Хүүхдэд олгож буй хоолны давсыг хэмжих зорилгоор ерөнхий боловсролын 3 сургуулийг давс хэмжигчтэй болгосон.	70%
137		Хүнсний бүтээгдэхүүний чанар, стандартын талаар үйлдвэрлэгчдийн мэдлэгийг дээшлүүлэх	2022-2024	СХЗХ ХБТХ ОХ	ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв	6.0	20 үйлдвэрлэл эрхлэгч	20 үйлдвэрлэл эрхлэгч	2.0	-	Түүхий эд, бүтээгдэхүүний чанар аюулгүй байдлыг хангуулах, экспортод чиглэсэн хүнд хөнгөн үйлдвэрлэлийг дэмжих, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, чанар стандартын хэрэгжилтийн түвшинг сайжруулахад аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын чанарын дэд бүтэц болох сорилтын болон шалгалт тохируулгын лабораториудын удирдлага зохион байгуулалт, техникийн чадавхийг MNS ISO/IEC 17025:2018 стандартад нийцүүлэх арга зүйгээр хангаж чадавхаа дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор "Сорилтын болон шалгалт тохируулгын	90%

											лабораторийн чадавхид тавих ерөнхий шаардлага MNS ISO/IEC 17025:2018" сэдэвт сургалтыг хүнс, хөнгөн үйлдвэрлэлийн, эрчим хүчний үйлдвэрлэлийн нийт 7 салбарын дотоодын хяналтын лабораторийн 17 ажилтанд, бүтээгдэхүүн үйлчилгээний өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэхэд чиглэсэн Чанарын удирдлагын тогтолцоо, Шаардлага MNS ISO 9001 стандартын сургалтад 9 байгууллагын 20 ажилтан хамруулан сургаж гэрчилгээ олголоо.		
138		Тохирлыг илэрхийлэх чанар, аюулгүй байдлын тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн бий болгох замаар өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэх	2022-2024	СХЗХ	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Орон нутгийн төсөв	9.0	Аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүний эзлэх хувь 0%	Аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүний эзлэх хувь 3%	3.0	-	Тохирлыг илэрхийлэх чанар, аюулгүй байдлын тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн бий болгох зорилгоор 6 удаагийн сурталчилгаагаар иргэд, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчийг мэдээллээр хангасан. 2023 оны байдлаар хэлтсийн дэргэдэх "Бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний баталгаажуулалтын орон тооны бус зөвлөл" -ийн шийдвэрээр "Баталгаажсан бүтээгдэхүүн" тэмдгийг катодын зэсийн 1, талх нарийн боовны 1 үйлдвэрийн 4 нэр төрлийн 19 нэрийн бүтээгдэхүүн, нийт 7 үйлдвэрийн 16 нэр төрлийн 44 бүтээгдэхүүнд хэрэглэх эрх олгоод байна. /13,4%/ Аюулгүйн тэмдэгийн талаар мэдлэг ойлголтыг 95 хүнсний үйлдвэрлэл, худалдаа эрхлэгчдэд өгч, мэдээллийн самбарт нь зурагт хуудсаар байршуулж нийтэд сурталчилах ажлуудыг хийлээ. Аюулгүйн тэмдэгтэй бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх техникийн зохицуулалтын шаардлагыг хангаж тохирлын баталгаажуулалтад хамрагдсанаар "Жүр үр" ХХК аюулгүйн тэмдгийг бялуун бүтээгдэхүүний 12 нэрийн бялуун бүтээгдэхүүнд хэрэглэх эрхийг авч нийт бүтээгдэхүүний 2,9 хувь нь аюулгүйн тэмдэгтэйгээр зах зээлд нийлүүлэгдэж байна.	96.6%
139		Хүнсний аюулгүй байдлыг хангах (НАССР) болон ISO:22000 стандартыг үйлдвэрүүдэд нэвтрүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх	2022-2024	СХЗХ ХБТХ ОХ	Хамта рсан багууд	Орон нутгийн төсөв	7.5	Хамрагдсан үйлдвэрийн тоо 5	Хамрагдсан үйлдвэрийн тоо 15	2.5	-	"Хүнсний аюулгүй байдлын удирдлагын тогтолцоо" ISO:22000 стандарт, (НАССР)-ыг хэрэгжүүлэх стандарт болох "Хүнсний эрүүл ахуйн ерөнхий зарчим "(олон улсын зөвлөмж) MNS CAC/ RCP 1:2003 стандартын сургалтад нийт хүнс үйлдвэрлэгч 3 аж ахуйн нэгж, хоол үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч 16 аж ахуйн нэгжийг хамруулан хүнсний үйлдвэрлэл үйлчилгээнд мөрдөх зохистой дадал болон дээрх стандартуудыг хэрэгжүүлэх арга замыг таниулсан. Аймгийн хэмжээнд нийт 5 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 8 үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд стандартыг хэрэгжүүлэх ажил хийгдэж байгаагаас	70%

												2021 онд "Хаан хүнс картеринг" ХХК, "Эрдмийт" ХХК Хүнсний аюулгүй байдлын менежментийн тогтолцоо MNS ISO 22000:2019 /HACCP/ стандартаар, "Жаргалант мах маркет" ХХК, "Эрдэнэт мах маркет" ХХК, "Эрдмийт" ХХК MNS CAC /RCP 1:2003 (HACCP) стандартаар тус тус гэрчилгээжсэн байна. "Жаргалант мах маркет" ХХК, "Эрдэнэт мах маркет" ХХК-д нь ISO:22000 стандартын 2 дахь шатны аудитын үе шатандаа явж байна.	
140	4.4.Мал амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хангах мал амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлж нийтийн эрүүл мэндийг хамгаална.	Мал, амьтны халдварт, гоц халдварт, шимэгчтэх өвчинтэй тэмцэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	210.0	Халдварт, гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 126.9 мянган толгой мал хамрагдсан.	125.0 мянган толгой мал хамруулна.	55.0	Улсын төсөв 24,7 сая Орон нутгийн төсөв 61.9	Мал, амьтны халдварт, гоц халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр ерөнхий мэргэжлийн тусламж үйлчилгээний 7, төрөлжсөн мэргэжлийн 1 мал эмнэлэг үйлчилгээний нэгж, сумдын Засаг даргатай гурвалсан гэрээ байгуулан ажиллаж байна. Дотрын халдварт хордлого өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх 18.0 мянган толгой бог мал, шөвөг яр өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад 18.0 мянган толгой бог малыг тус тус хамруулж нийт 36.0 мянган толгой мал, амьтныг урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад хамруулж, гүйцэтгэл 32.9% хэрэгжиж байна. Тус арга хэмжээний санхүүжилтэд улсын төсвөөс 24.7 сая/төг, орон нутгийн төсвөөс 36.3 сая/ төг төсөвлөж, эхний хагас жилийн байдлаар 6 төрлийн дархлаажуулалтын ажилд 11.5 сая төгрөгийг зарцуулсан. Шүлхий өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад аймгийн хэмжээнд нийт 27600 толгой үхэр, 600 толгой гахай нийт 28200 толгой мал, амьтныг хамруулахаас 720 өрхийн 22664 үхэр, 386 толгой гахай нийт 23050 мал, амьтныг дархлаажуулалтад хамруулж гүйцэтгэл 82.0% хэрэгжсэн. Тус арга хэмжээнд 14.8 сая төгрөг зарцуулсан байна. Бог малын мялзан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтад аймгийн хэмжээнд нийт 696 өрхийн 105.0 мянган ямаа, хурга, ишиг хамруулахаас 204 өрхийн 41.5 мянган ямаа, 12.6 мянган хурга, 9.4 мянган ишиг нийт 63.5 мянган малыг дархлаажуулалтад хамруулж гүйцэтгэл 61% хэрэгжиж байна. Тус арга хэмжээнд 14.1 сая төгрөг зарцуулан ажиллаж байна.	70%
141		Малын бруцеллөз, лейкоз, адууны халдварт цус багадалт, ям өвчнүүд болон	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	95.0	Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ.	9.0 мянган толгой мал хамруулна.	25.0	-	Малын бруцеллөз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх РЭВ-1 вакцинд 24000 толгой бог мал хамруулахаар шаардагдах төсөв хөрөнгө, хүн хүчний асуудлыг шийдвэрлэн, вакцинжуулалтыг 9 дүгээр сард хийхээр төлөвлөөд байна.	70%

		архаг халдварт өвчнүүдтэй тэмцэх						тандалт судалгаанд 3.4 мянган толгой мал хамрагдсан.				Малын бруцеллёз өвчний тандалт шинжилгээнд буур 3, бух 339, ухна 392, хуц 456 нийт 1190 хээлтүүлэгч малыг хамруулах төлөвлөгөө гарган, тандалт шинжилгээг 9 дүгээр сард зохион байгуулж, шинжилгээгээр өвчтэй гарсан малыг мал эмнэлгийн улсын байцаагчийн хяналтын дор хэрэгцээлүүлж, хээлтүүлэгч малыг эрүүлжүүлэх арга хэмжээг авч ажиллахаар ажиллаж байна.	
142		Мал аж ахуйн гаралтай хүнсний бүтээгдэхүүн, антибиотек, пестицитийн үлдэгдлийг тодорхойлох, малын эмийн зохистой хэрэглээг хангах	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	160.0	124 дээжид антибиотек, пестицидийн үлдэгдлийг тодорхойлсон.	450 дээжийг шинжилгээнд хамруулна.	40.0	-	Мал эмнэлгийн лабораторид мал, амьтны гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний дээжид антибиотикийн үлдэгдлийг тодорхойлох магадлан шинжилгээнд 9 аж ахуй нэгж (давхардсан тоогоор), 11 иргэний махны 30, дайвар бүтээгдэхүүний 3, сүүний 6 дээжид эмийн үлдэгдлийн шинжилгээг хийж гүйцэтгэхэд сөрөг буюу эмийн үлдэгдэл илрээгүй, стандартын шаардлагыг хангаж байна.	70%
143		Нийгмийн эрүүл мэндийг хамгаалах, халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	2021-2024	МЭГ	ХБТХ ОХ	Орон нутгийн төсөв	24.0	221.0 мянган м/кв талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийсэн.	200.0 мянган м.кв талбайд ариутгал, халдваргүйтгэл хийнэ.	6.0	Орон нутгийн төсөв 14.3	Аймгийн хэмжээнд 1245 толгой мал зүй бус хорогдлоор хорогдсон. Мал, амьтны гоц халдварт өвчин, хүн, мал амьтнаар дамжин халдварлах өвчин гарахаас урьдчилан сэргийлэх зорилгоор өвөлжөө, хаваржааны ойр орчмын малын сэг зэмийг цуглуулж устгах ажлыг 2023 оны 05 дугаар сарын 01-ээс 6 сарын 1-ний хооронд зохион байгуулан ажилласан. Үүнд 142 адуу, 278 үхэр, 394 хонь, 534 ямаа, 40 нохой, нийт 1388 мал, амьтны гаралтай сэг зэм устгаж 72724 мкв талбайд халдваргүйтгэл хийсэн. 2023 оны 10 дугаар сарын 15 хүртэл хугацаанд ариутгал халдваргүйтгэлийн ажлыг үе шаттайгаар хийж гүйцэтгэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Тус арга хэмжээнд нийт 14.3 сая төгрөг зарцуулна.	70%
ТАВ ДЭД БҮТЦИЙН ХӨГЖИЛ													
ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ													
5.1.Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн салбарын бодлого, төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үр нөлөө, хүртээмжийг дээшлүүлж, хүн амын эрүүл, аюулгүй, ая тухтай орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
144	5.1.1.Орхон аймгийн газар зохион байгуулалтын 2021-2037 он хүртэлх 16 жилийн ерөнхий төлөвлөгөөг	Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын даалгаврын дагуу мэргэжлийн байгууллагаар	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	85.0	-	Төлөвлөгөөний 15%-ийг хэрэгжүүлсэн байна.	-	-	Газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөг "Ланд овнер" ХХК шинэчлэн боловсруулан аймгийн ИТХ-ын 2022 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн XI хуралдаанаар хэлэлцүүлж, нэмэлт мэдээллийг тусган ээлжит аймгийн ИТХ-аар IV дүгээр улиралд хэлэлцүүлэн батлуулж, хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Төлөвлөгөөний хэрэгжилт одоогоор 10 хувьтай байна.	70%

	боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	хийж гүйцэтгүүлэн хүлээн авах										. /	
145		Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан үе шаттай зохион байгуулах	2021-2024	ГХБХ БГ Сумдын ЗДТГ	БОАЖ Г ХХАА Г	-	-	84517 га	Төлөвлөгөөний 15%-ийг хэрэгжүүлсэн байна.	-		Аймгийн газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан сумдын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг боловсруулахад чиглэл өгч ажиллаж байна. Баян-Өндөр сумын ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 02 дугаар тогтоолоор сумын тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөг 9 арга хэмжээний хүрээнд боловсруулан батлуулж, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний тодотголыг сумын ИТХ-ын 2023 оны 05 дугаар сарын 03-ний өдрийн 13/06 дугаар тогтоолоор батлуулж хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар төлөвлөгөөний биелэлт 62.68 хувьтай хэрэгжиж байна. Жаргалант сумын ИТХ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний 02 дугаар тогтоолоор сумын Газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөөг 11 арга хэмжээний хүрээнд боловсруулан батлуулж хагас жилийн байдлаар 45.7 хувьтай хэрэгжиж байна.	90%
146	5.1.2.Эрдэнэт хотод гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжилтыг батлагдсан стандартын дагуу хэрэгжүүлнэ.	Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжуулалтын зургийг боловсруулж, батлуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ГХБХ БГ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	-	-	Гэр хорооллын багуудад хаягжуулсан байна. 50%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Аймгийн хэмжээнд Газрын кадастрын мэдээллийн санд бүртгэлтэй, хаяг олгогдоогүй нийт 21064 нэгж талбарт хаягийн мэдээллийн системээр хаяг олгож баталгаажуулсан байна. Үүнээс 2023 онд 2630 нэгж талбарт хаягийн мэдээлэл олгогдсон. Гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжуулалтын зургийг төсөв боловсруулах төсөвгүйн улмаас хийгдээгүй.	50%
147		Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн нэр, эд хөрөнгийн хаягжуулалтын ажлыг иргэд, олон нийтэд сурталчилж, зохион байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХББЗ А ГХБХ БГ	ХЗА Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	-	-	8 багт сурталчилна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Баян-Өндөр сумын 16 баг Жаргалант сумын 3 багт зохион байгуулсан "Нээлттэй хаалга"-ны өдөрлөгөөр 500 иргэнд хаягжуулалтын зураг төслийг танилцуусан. Мөн Эрдэнэт хотын гудамж, талбайн хаягжуулалтын зургийг erdenet.gazar.gov.mn цахим хуудсанд байршуулан давхацсан тоогоор 650 иргэн мэдээлэл авсан байна.	70%
148	5.1.3.Газар ашиглалт, газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгаа, газрын мониторингийн байнгын	Суурьшлын бүсэд газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгааны дүгнэлт гаргах ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	50.0	-	Жил бүр 5-10 га	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 50.0	Орхон аймгийн хэмжээнд суурьшлын бүсэд газрын төлөв байдал чанарын хянан баталгааны ажил хийх тусгай зөвшөөрөл бүхий 21 аж ахуйн нэгж байгууллагаас газрын удирдлагын цахим системээр дамжуулан хагас жилийн байдлаар нийт 270 нэгж талбар бүхий 16,38 га газарт газрын төлөв байдал чанарын захиалгат хянан баталгааны	100%

	ажиллагаатай хяналтын систем бий болж, газрыг хамгаалах, нөхөн сэргээх үйл ажиллагааг дэмжинэ.	хийж гүйцэтгүүлэн хүлээн авах									тайлан, дүгнэлт ирүүлснийг хуулийн хугацаанд нь баталгаажуулан ажиллаж байна.		
149		Газрын мониторингийн байнгын ажиллагаатай хяналтын цэгийг сайжруулах, нэмэгдүүлэх	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	-	-	7 цэг	Хяналтын цэгийг сайжруулсан байна.	-		Орхон аймгийн Жаргалант суманд фото мониторингийн 5 цэг, Баян-Өндөр суманд 2 цэг байрладаг. Баян-Өндөр суманд байрлах фото мониторингийн 2 цэг нь суурьшлын бүс үүссэний улмаас судалгааны зориулалтаар ашиглах боломжгүй болсон тул Газар зохион байгуулалт, геодези, зураг зүйн газарт сүлжээнээс хасуулах хүсэлт илгээн тус 2 цэгийг хасуулсан. Жаргалант суманд 2021 онд бэлчээрийн мониторингийн 3 цэг нэмж байршуулан ажилласан. Аймгийн хэмжээнд нийт 8 мониторингийн цэг бүхий 28008.8га бэлчээрийн газрыг хамруулан жил бүрийн 08 дугаар сарын эхний 10 хоногт багтаан хээрийн судалгааны ажлыг зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна.	90%
150		Газар хамгаалах, нөхөн сэргээсэн ажлын гүйцэтгэлийг цахим мэдээллийн санд бүртгэх	2021-2024	ГХБХ БГ БОАЖ Г	Сумдын ЗДТГ МХГ	-	-	-	Жил бүр 5 га	-		Орхон аймгийн Жаргалант сумын ИТХ-ын 2 дугаар тогтоолоор батлагдсан Газар зохион байгуулалтын тухайн жилийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан Улаантолгой багийн нутаг дэвсгэрт буюу Тасгийн толгойд эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 1,5 га газрын техникийн нөхөн сэргээлтийг 2023 оны 05 дугаар сард нөхөн сэргээлтийн эрхтэй мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газартай хамтран Жаргалант сумын ЗДТГ Улаантолгой багт актаар хүлээлгэн өгч ажилласан.	90%
151	5.1.4.Геодезийн сүлжээг шинэчлэн сайжруулж, аймгийн нийт нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд байр зүйн зургийг үе шаттай бий болгоно.	Геодезийн сүлжээний цэгүүдэд үзлэг тооллого хийж, гэмтсэн болон устсан цэгүүдийн судалгааг гаргаж, нөхөн сэргээх, шинээр байгуулсан цэг тэмдэгтийг хүлээн авах	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	-	-	116 цэг	Жил бүр 2 цэг нэмэгдүүлнэ.	-		Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум, Баянцагаан багийн нутаг дэвсгэрт “Эрдэнэт үйлдвэр” ТӨУГазрын “Үйлдвэр технологийн паркийн” байр зүйн зураглалын ажлын хүрээнд “Тэгш хэм групп” ХХК 33 цэг тэмдэгтийг шинээр суулгаж улсын нэгдсэн санд хүлээлгэн өгсөн.	100%
152		Шинэ болон хуучин суурьшлын бүсэд бага, том масштабтай байр зүйн зурагт тодруулах хийх	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	-	-	5 га	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээнд холбогдох боломжгүй Эрдэнэ багт 2.5га газрыг ногоон эко амины орон сууцны зориулалтаар ЗДТГазрын нэр дээр эзэмшүүлэх эрчим хүчний хэмнэлттэй дулаан алдагдалгүй инженерийн бие даасан систем бүхий амины орон сууцны төслийг түлхүүр гардуулах нөхцөлтэй өөрийн хөрөнгөөр барих компанийг	70%

											сонгон шалгаруулахаар бэлтгэл ажлыг хангах ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна.	
153	5.1.5.Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, үнэлгээ, төлбөр, татвар, биржийн системийг хөгжүүлж, үйл ажиллагааг нь эхлүүлнэ.	Газар, үл хөдлөх хөрөнгийн нэгдсэн бүртгэл, газрын үнэлгээ, төлбөр, татварын системийг цахим системд хамруулах	2021-2024	ГХБХ БГ Сумдын ЗДТГ	Татварын хэлтэс	-	-	12800 Нэгж талбар	22800	-	Газрын кадастрын программ хангамжид бүртгэгдсэн Баян-Өндөр сумын 4933 нэгж талбарт 27123,5 сая төгрөгийн ногдуулалт хийж 6123 нэхэмжлэх, Жаргалант сумын 1071 нэгж талбарт 110,8 сая төгрөгийн ногдуулалт хийж 1133 нэхэмжлэхийг тус тус үүсгэн татварын нэгдсэн системд илгээгээд байна. Тайлант онд орон нутгийн төсөвт газрын төлбөрийн орлогоос 26,5 тэрбум төгрөг төвлөрүүлэх төлөвлөгөө батлагдсан ба газрын төлбөрийн орлогоос 13046,9 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлсэн. Дээрх төлбөрийн орлогын 97,98 сая төгрөг нь газрын төлбөрийн өр барагдуулах ажлын хүрээнд орлого төвлөрүүлсэн. Газрын үл хөдлөх эд хөрөнгийн татвар ногдуулах ажлын хүрээнд 2023 онд 15106 нэгж талбарт газрын татварын бодолтыг хийж, Баян-Өндөр суманд 14790 иргэнд 33,9 сая төгрөг, Жаргалант суманд 316 иргэнд 82 мянган төгрөгийн ногдуулалт хийж нэхэмжлэх үүсгэлээ 2023 оны эхний хагас жилд улсын тэмдэгтийн хураамжийн 908 нэхэмжлэлийг татварын удирдлагын нэгдсэн системд илгээж 9.58 сая төгрөгийг хураамжийн орлого оруулаад байна. Нийт газар өмчлөх, эзэмших ашиглах эрхтэй 21110 нэгж талбарт газрын төлбөр, татварын ногдуулалтыг хийж татварын системд илгээсэн.	92,5%
154		Газрын биржийн үнийн судалгааг жил бүр гаргаж цахим системд хамруулах	2021-2024	ГХБХ БГ	Сумдын ЗДТГ	-	-	2300	4000	-	Газрын биржийн www.mle.mn цахим системээс иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага нь -гэр бүлийн хэрэгцээний, -худалдаа бүх төрлийн үйлчилгээний, -ХАА-н үйлдвэрлэл, -ХАА-аас бусад үйлдвэрлэлийн гэсэн газар ашиглалтын 4 зориулалтаар бүртгэгдсэн үнийн мэдээний тоо, дундаж үнэ, хамгийн бага үнэ, их үнэ, үнийн мэдээний эзлэх хувь, төрөл, эх сурвалж, эрхийн төрлийн тоон мэдээллүүдийг авах боломжтой. Мөн Улсын хэмжээнд газрын дуудлага худалдаа, төсөл сонгон шалгаруулалтын талаар мэдээлэл авч оролцох бүрэн боломжтой. 2023 оны эхний хагас жилд газар өмчлөх, эзэмших, ашиглах эрхээ шилжүүлсэн 338 нэгж талбарын үнийн мэдээг Газрын биржийн www.mle.mn цахим программд бүртгэгдсэнээр өссөн дүнгээр 4224 нэгж талбарын үнийн мэдээ цахим системд бүртгэгдлээ.	100%

155	5.1.6.Гэр хорооллын багуудад "Миний гудамж-Бидний гэр", орон сууцны хорооллын багуудад "Миний орц-Бидний байшин" төслүүдийг хэрэгжүүлж зам талбай, гэрэлтүүлэг, шугам сүлжээ, камержуулалтыг үе шаттайгаар үргэлжлүүлэн шийдвэрлэнэ.	"Хашаандаа хаус" хөтөлбөрийн хүрээнд гэр хорооллын багуудад "Миний гудамж-Бидний гэр" төслийн хүрээнд төвлөрсөн шугам барих, ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ Х3А	ХББЗ А ГХБХ БГ	Орон нутгийн төсөв	8.600.0	Холбогдох нөхцөл бүрдсэн өрхийн тоо 431	Холбогдох нөхцөл бүрдсэн өрхийн тоо 120	3.00.0	Улсын болон орон нутгийн төсөв 9900,0	2021-2022 онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2.9 тэрбум төгрөгөөр гэр хорооллын 7 багт инженерийн шугам сүлжээний ажил хийсэн. Булаг багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 0.9 км, цэвэр усны 0.9 км, бохирын 0.5 км, Рашаант багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 1.6 км, цэвэр усны 1.6 км, Наран багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 1.1 км, цэвэр усны 1.1 км, бохирын 0.5 км, Цагаанчулуут багт бохир усны 0.8 км, Баянцагаан багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 1.0 км, Дэнж багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 0.9 км, цэвэр усны 0.9 км, бохир усны 0.3 км, Говил багт дулаан, хэрэглээний халуун, хүйтэн усны 2.2 км, нийт 14.3 км төвлөрсөн инженерийн шугам сүлжээний ажил хийгдсэн. Үүний үр дүнд 1245 өрх төвлөрсөн шугамд холбогдох боломж бүрдэж байгаа бөгөөд 113 өрх бүрэн холбогдсон. 2023 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн УДХТ хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1,2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх ажлын нийт төсөвт өртөг 4,3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК шалгарсан. Төлөвлөгөөний дагуу 2022 оноос угсралтын ажил эхэлсэн ба одоогийн байдлаар ус дулаан хуваарилах төвийн дотор тоног төхөөрөмжийг угсарч дуусган, заслын ажил, гадна шугам угсралтын ажил хийгдэж байна. Тус ажил 47%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Их залуу багт төв дулаан, цэвэр усны шугам, ус дулаан дамжуулах төвийн барилга, 1,7 км 3 хос гадна инженерийн шугам сүлжээний ажлын нийт төсөвт өртөг 1,3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажил 2022 оноос угсралтын ажил эхэлсэн ба одоогийн байдлаар гадна шугам угсралтын ажил хийгдэж байна. Нийт 88%-ын гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Хотын нийтийн орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3,5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барихаар улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн санхүүжилттэй ажлын гүйцэтгэгчээр шалгарсан."Эрин гүрэн" ХХК 2022 оноос тус ажлыг эхлүүлснээр одоогийн байдлаар ажил 56%-ийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Дээрх ажлууд хийгдсэнээр Цагаанчулуут, Наран, Их залуу багийн айл өрх ИШС-ний	90%
-----	--	--	-----------	-------------	----------------	--------------------	---------	---	---	--------	---------------------------------------	---	-----

												найдвартай эх үүсвэрээр хангагдах нөхцөл бүрдэх юм.	
156		Орон сууцны хорооллын багуудад "Миний орц-Бидний байшин" төслийг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ГХБХ БГ СӨХ	Орон нутгийн төсөв	147.9	-	Аюулгүй, тохилог орчин бүрдэнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		"Миний орц-Бидний байшин" төслийн хүрээнд Дэнж багийн 3 байрны орцны засварын ажлыг Алист констракшн ХХК гүйцэтгэж 2023 оны 05 сарын 24 хүлээн авах комисс ажиллан ашиглалтад оруулсан. Баянцагаан багийн Вокзалын 3.4-р байрны орцны засвар хийх ажлыг Өвөлжөөн булаг ХХК 65 хувийн гүйцэтгэлтэй хийж байна.	70%
157		Орон сууц болон гэр хорооллын гудамжны гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	"ЭУДТ С" ОНӨХ К	Орон нутгийн төсөв	1.550.0	9700 ш гэрэлтүүлэг	Жилд 200 ш гэрэлтүүлэг	200.0	орон нутгийн төсөв - 2250,0	2022 онд орон нутгийн 2250.0 сая төгрөгийн хөрөнгө 279 гэрэлтүүлэг шинээр хийгдэж, 1482 ширхэг гэрэлтүүлгийн толгойг шинэчлэх, 1480 ширхэг гэрэлтүүлгийн тэжээлийн блок солих, 0.4кв-ын 70874 метр СИП кабель шинээр татах ажлыг гүйцэтгэсэн. 2023 онд орон нутгийн төсөв, Баян-Өндөр, Жаргалант сумын 1,7 тэр бум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 14 ажил, 568 ш гэрэлтүүлэг шинээр хийхээр төлөвлөөд байна.	70%
158		Хотын камержуулалтыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА	ХТГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	2.000.0	30%	Нийт талбайн 45%	200.0	Орон нутгийн төсөв 609,7	Баян-өндөр сумын багуудын Засаг дарга, ажлын алба, хэсгийн байцаагч, иргэдийн төлөөлөл нартай уулзалт зохион байгуулж гэмт хэрэг ихээр гардаг хар цэгийн судалгаа дээр үндэслэн камер суурилуулах байршил, цэгийг 26 багаар нарийвчлан гаргасан. Судалгааны дагуу 2023 онд орон нутгийн төсвөөр теле хяналтын камержуулалт хийгдэхээр Уурхайчин багт 95,0 сая, Булаг багт 174,7 сая, Эрдэнэ багт 220,0 сая, Цагаанчулуут багт 78,0 сая, Зэст багт 42,0 сая нийт 609,7 сая төгрөг батлагдан тендерт шалгарсан компаниудад гэрээ байгуулах мэдэгдэл хүргүүлсэн. Дэвшилтэд технологид боловсруулсан өгөгдлийг ашиглан хяналтын камеруудыг үр ашигтай, эдийн засгийн үр өгөөжтэй ашиглаж хиймэл оюун ухаанд суурилсан системийг нэвтрүүлэх туршилтыг амжилттай хийсэн. Уг систем нь энгийн камераар авто машины дугаар илрүүлэх, хүний биометрик мэдээлэл, царай төрхөөр олж илрүүлэх боломжтой. Тайлант хугацаанд Баян-Өндөр сумын 5 багт шилэн кабелийн үндсэн сүлжээний тархалт бүдүүвчийн зураг гарж, гэмтэлтэй болон хуучирсан камеруудыг солих ажлууд бүрэн хийгдэж, 88 ширхэг камерыг дагалдах хэрэгслийн хамт бүрэн шинэчилж дууссан. Аймгийн хэмжээнд нийт бүртгэлтэй 516 ширхэг камер хэвийн ажиллаж байна.	70%
159	5.1.7.Нарны эрчим хүчийг дулааны эх	Нарны эрчим хүчээр халдаг халаалтын систем	2021-2024	Төр, хувийн	ХЗА	Төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсви	-	-	Батлагдсан төсви		Эрчим хүчний хэмнэлттэй цахилгаан халаах хэрэгсэл нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд БНХАУ-ын HISENSE VRF группийн "Сэргээгдэх эрчим хүчний	50%

	үүсвэр болгон ашиглах технологи нэвтрүүлнэ.	нэвтрүүлэх төсөл боловсруулж хэрэгжүүлэх		хэвшил, иргэдийн оролцоо	Сумдын ЗДТГ		йн хүрээнд			йн хүрээнд		нарны халуун агааран үлээлтийн системийн танилцуулга" төслийг турших үйл ажиллагааг эхлүүлээд байна. Төсөл санаачлагчтай хамтран 28кв болон 630кв цахилгаан халаалт бүхий 2 тоноглолыг Эрдэнэ багийн 11-р цэцэрлэг, Шанд багийн гудамжны айл өрхүүдэд суурьлуулж туршилтыг эхлүүлсэн. Туршилтын үр дүнгээр Азийн хөгжлийн банкны Сэргээгдэх эрчим хүчний TA9608 төслийн хүрээнд "жишиг ногоон гэр хороолол" төслийг эхлүүлэхээр харилцан санал солилцон төсөл боловсруулж байна. НҮБХС, ШУТИС-тай хамтран ажиллаж, НҮБХС-аас 1 тэрбум төгрөг шийдвэрлүүлж, газрын гүний дулааны эх үүсвэрийг Яргуйт, Даваат, Шанд, Эрдэнэ багуудад ойрын хугацаанд бие даасан эх үүсвэр суурилуулахаар судалгааны ажил хийгдсэн, Яргуйт багт багийн байр болон 28 дугаар цэцэрлэгийг газрын гүний дулаан ашиглан халаалтын системд холбох ТЭЗҮ-г НҮБХС-аас хийхээр харилцан тохиролцсон.	
160	5.2. "Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө-2040"-г шинэчлэн боловсруулж батлуулна.	Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг боловсруулах бэлтгэл ажлыг хангаж, зургийн даалгаварт санал өгөх орон нутгийн ажлын хэсгийг байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ	ГХБХ БГ ХББЗ А	Улсын төсөв	-	-	Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулганд батлагдсан байна.	Улсын төсөв		"Хангайн бүсийн тулгуур төв Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах ажлын даалгавар"-ыг боловсруулах ажилд холбогдох мэргэжлийн байгууллагуудаас саналыг авч тусгуулан 2021 оны 10 дугаар сарын 5-ны өдрийн 2021/68 дугаартай ажлын даалгавар батлагдсан. Энэ онд хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө боловсруулах хөрөнгийг улсын төсөвт тусгагдаагүй.	0%
161		Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг үе шаттай сурталчлах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ГХБХ БГ ХББЗ А	ХБТХ ОХ ХЗА	Орон нутгийн төсөв	15.0	-	Иргэд хотын ерөнхий төлөвлөгөөний талаар мэдээлэлтэй болно.	5.0		Баян-Өндөр болон Жаргалант суманд зохион байгуулсан "Нээлттэй хаалга"-ны өдөрлөгөөр Эрдэнэт хотын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө болон Жаргалант сумын хэсэгчилсэн ерөнхий төлөвлөгөөг зурагт самбар, альбом ботиудыг дэлгэн сурталчилж 340 гаруй иргэнд мэдээлэн сурталчилсан. Цахим хуудас, олон нийтийн сүлжээнд Хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө, хэсэгчилсэн төлөвлөлтийг байршуулан олон нийтийн сүлжээнд байршуулж иргэдэд мэдээлэл ажиллаж байна.	90%
162	5.3. Инженерийн хангамжтай орон сууц болон хувийн сууцны хангамжийг нэмэгдүүлж, иргэдийн амьдралын	Инженерийн хангамжтай нийтийн болон амины орон сууцны хорооллуудыг барьж аймгийн орон сууцны санг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ГХБХ БГ ХББЗ А	Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалт	-	Инженерийн хангамжтай нийтийн болон амины орон	Шинээр 150 айл	-	Эрдэнэт үйлдвэр, Орон нутгийн төсөв 27400.0	Орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар дундаж орлоготой өрхүүдэд зориулан түрээслэх болон өмчлөх хэлбэрээр Уртын гол багт 5 блок бүхий 260 айлын орон сууцны барилгын ажил 80 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Мөн хувийн хөрөнгө оруулалтаар нийтийн орон сууцны 863 айлын 15 төсөл Оюут, Цагаан чулуут, Найрамдал, Зэст баригдаж байна. "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын	90%

	чанарыг дээшлүүлнэ.							сууцанд амьдардаг өрхийн тоо 13180 айл				хөрөнгө оруулалтаар 400 айлын "Уурхайчин-3" амины орон сууцны хороололын барилга угсралын ажил 50% гүйцэтгэлтэй явагдаж байна.	
163		Орон сууцны хорооллуудын ИШС-г үе шаттайгаар шинэчлэх	2021-2024	ХББЗ А ХЗА	"ЭУДТ С" ОНӨХ К	Улсын болон орон нутгийн төсөв	1.000.0	123.7км	30%	300.0	Улсын төсөв 4300,0 Орон нутгийн төсөв 442,9	2023 онд Баянцагаан багт цагаан байрны айл өрхүүдийн шугам сүлжээг шинэчлэх ажилд 30,0 сая төгрөг, Говил баг Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн дотор халаах хэрэгслийг шинэчлэх ажилд 79,9 сая төгрөг, 186-р ангийн гадна ИШС-г шинэчлэх ажилд 253,0 сая төгрөг, нийт 442,9 сая төгрөг батлагдаад байна. Мөн болзошгүй аваарийн зардлаар Уурхайчин баг, ДГТ-3-р байрны подвалын ИШС-г шинэчлэх ажлыг 79,9 сая төгрөгийн санхүүжилтээр "ЭУДТС" ОНӨХК гүйцэтгэж байна. 2023 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хотын нийт орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3,5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барихаар 2022 оны улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК гүйцэтгэгчээр шалгарч, тус ажлыг 2023 онд багтаан дуусгахаар төлөвлөн ажиллаж байгаа ба одоогийн байдлаар 56%-ын гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Европын сэргээн босголт хөгжлийн банкны санхүүжилтээр Бүрэнбүст багийн цэвэр усны шугамын ажилд 691,1 сая төгрөг, Уурхайчин багийн цэвэр усны шугамын ажилд 833,5 сая төгрөг, Хүрэнбулаг багийн УДДТ №4-2-ын гадна 5 хос 1км шугам шинэчлэх ажилд 1,0 тэрбум төгрөг тус тус батлагдсан ба одоогоор тендер сонгон шалгаруулалтын ажил явагдаж байна	70%
5.4.Гэр хорооллын айл өрхүүдийг ухаалаг тоолуурт шилжүүлж, цахилгааны шөнийн тарифын хөнгөлөлтийг үзүүлж, агаарын бохирдлыг бууруулна.													
164	5.4.1.Хотын бүх айл өрхийг цахилгааны 2 тарифт тоолуурт шилжүүлэн иргэдэд цахилгааны хөнгөлөлт үзүүлэх	Гэр хорооллын айл өрхүүдэд 2 тарифт тоолуур нэвтрүүлэх	2021-2023	ХЗА	БОАЖ Г Баян-Өндөр сумын ЗДТГ "ЭУДТ С" ОНӨХ К	Орон нутгийн төсөв	196.0	Гэр хорооллын айл өрх	500 өрх	65.0		2021 оноос он дамжин хийгдэж байгаа Орхон аймагт Дэлхийн банкны 1.5 сая долларын санхүүжилтаар Баян-Өндөр сумын хэмжээнд айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг 2 тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх ажил 55,8%-ийн гүйцэтгэлтэй байна.	70%
165		Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт	2021-2022	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА "ЭУДТ С"	Гадаадын зээл, Улсын төсөв	1.548.620 ам.доллар	2 тарифт тоолуур-24000 ш	-	-		2021 оноос он дамжин хийгдэж байгаа Орхон аймагт Дэлхийн банкны 1.5 сая ам долларын санхүүжилтээр Баян-Өндөр сумын хэмжээнд айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг 2 тарифт	70%

		ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх			ОНӨХ К							ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх ажил 55.8 хувийн гүйцэтгэлтэй байна.	
166		Дахин төлөвлөх үйл ажиллагааг олон нийтийн оролцоотой зохион байгуулж, төлөвлөлтийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж хүлээн авах	2021-2024	ХБТХ ОХ Х3А	ГХБХ БГ ХББЗ А	-	-	-	Төсөл хэрэгжилт	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 618,6	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 05 дугаар тогтоолоор батлагдсан. Цагаанчулуут багт 11.9 га, Уурхайчин багт 1.3 га газарт дахин төлөвлөлт хийх тогтоол гарсан. Тус тогтоолыг хэрэгжүүлэхээр хэсэгчилсэн төлөвлөлтийг боловсруулж байна. Эрдэнэ багийн 2,5 га-д дахин төлөвлөлтийн зураг төсөл боловсруулах ажлын даалгаварыг боловсруулан сонгон шалгаруулалт зарлахаар бэлтгэл ажлыг хангаж байна. Оюут багийн Сархиа уулын энгэрт 4 га талбайд 300 айлын амины орон сууцны төслийг хэрэгжүүлэхээр суурь судалгааны ажил хийгдэж байна.	50%
167	5.5.Гэр хорооллын багуудын дахин төлөвлөлтийн иж бүрэн төлөвлөгөөг боловсруулан хэрэгжүүлэх, багийн төвүүд болон айл өрхийг төвлөрсөн шугам (халаалт, цэвэр бохир)-д холбож барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	Гэр хорооллын багийн төвүүд болон айл өрхийг төвлөрсөн шугам барих ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ Х3А	ГХБХ БГ ХББЗ А	Улсын төсөв	12000.0	-	3.1 км	Улсын төсөв	Улсын төсөв 9900.0	2023 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн УДХТ хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1,2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх ажлын нийт төсөвт өртөг 4,3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК шалгарсан. Төлөвлөгөөний дагуу 2022 оноос угсралтын ажил эхэлсэн ба одоогийн байдлаар ус дулаан хуваарилах төвийн дотор тоног төхөөрөмж угсарч дууссан, заслын ажил, гадна шугам угсралтын ажил хийгдэж байна. Одоогийн байдлаар ажил 47%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Их залуу багт төв дулаан, цэвэр усны шугам, ус дулаан дамжуулах төвийн барилга, 1,7 км 3 хос гадна инженерийн шугам сүлжээний ажлын нийт төсөвт өртөг 1,370 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК шалгарсан. Төлөвлөгөөний дагуу 2022 оноос угсралтын ажил эхэлсэн ба одоогийн байдлаар гадна шугам угсралтын ажил хийгдэж байна. Тус ажил 88%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Дээрх 2 ажил хийгдсэнээр Цагаанчулуут, Наран, Их залуу багийн иргэд инженерийн шугам сүлжээний найдвартай эх үүсвэрээр хангагдах юм. Хотын нийтийн орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3,5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барихаар 2022 оны улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК гүйцэтгэгчээр	90%

												шалгарсан 2023 оны хагас жилийн байдлаар 56%-ын гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Төлөвлөгөөний дагуу 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Дээрх ажлууд хийгдсэнээр Цагаанчулуут, Наран, Их залуу багийн айл өрх ИШС-ний найдвартай эх үүсвэртэй болох нөхцөл бүрдэх юм.	
168		Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын ус хангамж, ариутгах татуургын сүлжээг байгуулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХЗА БОАЖ Г ЭМГ	“ЭУДТ С” ОНӨХ К Сумд ын ЗДТГ	Улс болон орон нутгийн төсөв	3.458. 8	0 өрх	30 өрх	Иргэн айл өрхий н зардл аар	-	Европын сэргээн босголт хөгжлийн банкны санхүүжилтээр 2023 онд Даваат багт байрлалтай 57 дугаар ус түгээх байрыг гадна цэвэр усны шугамд холбох ажилд 62,6 сая, Шанд багийн 18 дугаар ус түгээх байрыг гадна цэвэр усны шугамд холбох ажилд 106,1 сая, Наран багийн бохирын шугамыг төвийн шугамд холбох ажилд 107,1 сая, Баянцагаан багийн цэвэр усны шугамыг шинэчлэх ажилд 2,0 тэрбум, Говил багийн цэвэр усны шугамыг шинэчлэх ажилд 152,0 сая, нийт 2,5 тэрбум төгрөг батлагдсан ба одоогоор тендер сонгон шалгаруулалтын ажил явагдаж байна.	70%
169	5.6.Хотын инженерийн шугам сүлжээний дэд бүтцэд гамшгийн эрсдэлийн үнэлгээг үе шаттайгаар хийж, гэмтэл доголдол аваарыг бууруулах, инженерийн дэд бүтцийг сайжруулах бодлогыг төлөвлөлтийн дагуу хэрэгжүүлнэ.	35/6кВ-ын ЦРП-Өмнөд дэд станцыг 2х10000кВА-иар өргөтгөж цахилгааны найдвартай ажиллагааг хангах	2021-2024	“ЭБЦТ С” ТӨХК	ХЗА	Улсын төсөв	3.200. 0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 2500,0	2022 онд орон нутгийн 2,5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 35/6кВ-ын ЦРП-Өмнөд дэд станцыг 2х10000кВА-иар өргөтгөх ажлыг "Орхон тек" ХХК хийж дууссан. 2023 онд хуучин станцад байгаа хэрэглэгчийг холбох ажлыг "ЭБЦТС" ТӨХК хийхээр төлөвлөөд байна.	90%
		Хотын гэр хорооллын цахилгааны эх үүсвэрийн найдвартай ажиллагааг хангах зорилгоор Эрдэнэ багийн хабитатын хэсэгт 35кВ-ын ЦДАШ, 35/6 кВ-ын дэд станц шинээр барих	2022-2024	“ЭБЦТ С” ТӨХК	ХЗА	Улсын төсөв	900.0	-	-	-	ЭБЦТС ТӨХК-ний хөрөнгө 322,4	2023 онд ЭБЦТС" ТӨХК 322,4 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар Эрдэнэ багийн Хабитатын хэсэгт 35кВ-ын ЦДАШ ажлыг хийж гүйцэтгэж байна. Мөн 251,2 сая төгрөгийн хөрөнгөөр Хуучин 35/6кВ-ын ЦРП-8 дэд станцыг Эрдэнэ баг руу шилжүүлэх ажлыг хийхээр төлөвлөөд байна.	70%
171		Өвөлжилтийн бэлтгэл хангах ажлын хүрээнд дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог тогтмол хийх	2021-2024	“ЭДЦ С” ТӨХК “ЭУДТ С” ОНӨХ К	ХЗА	“ЭДЦС” ТӨХК “ЭУДТС” ОНӨХК	Байгуулагын дотоод зохион байгуулалтаар	-	100%	-	Орон нутгийн төсөв 95,0	2021 оны орон нутгийн 95,0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хотын хэмжээнд байгаа дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог хийх зөвлөхөөр ШУТИС-ын судалгааны баг шалгарч ажлыг гүйцэтгэн горим тооцоог боловсруулан хүлээлгэн өгсөн. Мөн хангагч байгууллага "ЭДЦС"ТӨХК, "ЭУДТС"ОНӨХК хотын шугам сүлжээнд жил бүр үзлэг шалгалт, горим тохируулга хийж, тухай бүр хэрэглэгчдийн ачааллын тооцоог хийж ажиллаж байна.	100%

172		Хотын шугам сүлжээнд эрсдэлийн үнэлгээг хийж цаашид авах шаардлагатай ажлын төлөвлөгөөг гаргах	2021-2024	“ЭДЦС” ТӨХК, “ЭУДТС” ОНӨХК	ОБГ	“ЭДЦС” ТӨХК, “ЭУДТС” ОНӨХК	Байгууллагын дотоод зохион байгуулалтаар	-	40%	-	-	2021 оны орон нутгийн 95,0 сая төгрөгийн хөрөнгөөр ШУТИС-ын баг бүрэлдэхүүнээр хотын хэмжээнд байгаа дулааны шугам сүлжээнд горимын тооцоог хийснээр эрсдлийн үнэлгээ хийх шаардлагагүй болж хотын дулааны шугамын насжилт, өргөтгөл шинэчлэлт хийх шаардлагатай шугам сүлжээнүүдийн тооцоо судалгаа гарсан. Уг судалгааны дагуу улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хотын нийтийн орон сууцнууд болон ААНБ-ыг төвлөрсөн дулаан хангамжаар хангадаг 3,5 км төв дулааны шугамыг ф720 мм-ын шугамаар өргөтгөн барихаар 2022 оны улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК гүйцэтгэгчээр шалгарсан 2023 оны хагас жилийн байдлаар 56%-ын гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Төлөвлөгөөний дагуу 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна. Цагаанчулуут багийн өргөх насос станцаас Наран багийн УДХТ хүртэлх Ф125, Ф159 мм-н 1,2 км ил дулааны шугамыг шинэчилж сувагт хийх ажлын нийт төсөвт өртөг 4,3 тэрбум төгрөгийн дүнтэй ажлын тендер сонгон шалгаруулалтаар "Эрин гүрэн" ХХК шалгарсан. Төлөвлөгөөний дагуу 2022 оноос угсралтын ажил эхэлсэн ба одоогийн байдлаар ус дулаан хуваарилах төвийн дотор тоног төхөөрөмж угсарч дууссан заслын ажил, гадна шугам угсралтын ажил хийгдэж, одоогийн байдлаар ажил 47 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна.	70%
5.7.Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн дэвшлийг салбар бүрд нэвтрүүлнэ.													
173	5.7.1.Харилцаа холбоо, мэдээллийн технологийн дэвшлийг салбар бүрд нэвтрүүлнэ.	“Ухаалаг-Эрдэнэт” төсөл хэрэгжүүлэх	2021-2022	Харилцаа холбоо, мэдээлэл технологийн газар	Аймгийн ЗДТГ	Улсын төсөв	10.000.0	Шинээр эхлэх төсөл	-	-		Цахим, ухаалаг хот хөгжүүлэх "Цахим Эрдэнэт - 1" хөтөлбөрийг Тогтвортой хот ба олон нийтийн хамтын үйл ажиллагаа - Ухаалаг хотын үзүүлэлтүүд ISO 37122:2019 стандартын шаардлагууд, үндэсний болон орон нутгийн хөгжлийн бодлогын баримт бичиг, төсөл, хөтөлбөрүүд, хууль эрх зүйн орчинд үндэслэн 5 зорилт, 17 арга хэмжээтэйгээр боловсруулан Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 20 дугаар тогтоолоор баталсан. Мөн иргэдийн бизнес эрхлэх, нутгийн удирдлагатай харилцах харилцааг хялбар, шуурхай байх Цахим Эрдэнэт платформ, түүний статистикийн систем, газар зүйн мэдээллийн систем тус бүрийг ашиглалтанд оруулсан. Төрийн үйлчилгээг нэгдсэн системээр дамжуулан үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, хоёр суманд E-Mongolia төвийг байгуулан үйлчилгээний ажилтнуудыг сургаж, бэлтгэн ашиглагдах тоног төхөөрөмж, интернэтийн	90%

												эх үүсвэрээр ханган иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж хэвшээд байна. Мөн аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дэргэд 24 цагийн үйлчилгээ бүхий "Цахим төв"-ийг нээн ажиллуулж байна. Уг төвд хоёр ширхэг e-mongolia-аас лавлагаа авах киоск машин, нэг ширхэг ТҮЦ машин, улсын бүртгэлийн лавлагаа мэдээллийн нэг ширхэг киоск машин, төлбөр тооцооны gegege-ийн киоск машин нэг ширхэг, ХААН банкны АТМ, киоск машин, Голомт банкны АТМ, Төрийн банкны АТМ тус бүр нэг ширхгийг байршуулан хэвийн үйл ажиллагааг ханган иргэдэд үйлчилж байна. И-Монголиа систем, Хур, Дан системтэй интеграци хийсэн платформ ашиглалтанд оруулсан. Смарт Эрдэнэт платформ байгуулах ажлыг гүйцэтгэж хэрэглээнд нэвтрүүлж эхлээд байна. Платформ хэрэглээнд нэвтэрснээр мэдээллийн веб сайт, статистик судалгааны бааз, иргэдийн орон нутгийн төрийн үйлчилгээ авах, харилцах, ажиллаж, амьдрах таатай орчныг бүрдүүлэх, бизнесийн харилцааг дэмжих аппликейшн бүтээгдсэн.	
174		“Цахим Эрдэнэт” хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлж, шинэ суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээг ойртуулах	2021-2023	ХБТХ ОХ	“МЦХ” ХК “МХС” ХХК “МШ” ХК	Төрийн болон, Хувийн хэвшлийн хөрөнгө оруулалтаар	60.0	Суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээ 35.9% байна.	Суурьшлын бүс захын хорооллын айл өрх, иргэдэд интернетийн үйлчилгээг 70%-д хүргэнэ.	20.0	-	Гэр хороололын, Дэнж, Говил, Баянцагаан багууд болон Жаргалант сумын нийт 48 айл өрхүүд хосолсон, гурвалсан, интернэт, дан суурин гэсэн үйлчилгээг хэрэглэж байна. Мобинет ХХК нь Жаргалант сумын иргэдэд интернетийн voo+home үйлчилгээг нэвтрүүлж 56 айл өрх хамрагдсан. Univishon ХХК-аас Баян-Өндөр сумын Баянцагаан, Уртын гол, Баянбулаг, Даваат, Дэнж багийн 158 айл өрхийг гурвалсан үйлчилгээний сүлжээг шинээр ашиглалтад оруулсан. "Эрд нетворк" ХХК-иас нийгмийн хариуцлагын хүрээнд утасгүй интернетийн бүсийг үүсгэх WiFi төхөөрөмжийг А.Амарын талбайд байршуулан иргэдийг үнэ төлбөргүй интернетээр хангаж байна. Тус төхөөрөмж нь 500 метр радиусд WiFi цацах бөгөөд нийт 4,0 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр хийж гүйцэтгэсэн. "Юнивишн" ХХК-иас 2 байршилд 5G станцын өргөтгөлийг хийж дуусгасан. Мөн утасгүй интернетийн үйлчилгээг иргэдэд хүргэх зорилгоор алслагдсан багуудад 22 ширхэг гэр интернетийг байршуулсан. Суурьшлын бүс захын хорооллын нийт өрхийн 61,7 хувь нь интернетийн үйлчилгээнд хамрагдаад байна.	88,1%
175	5.8.Барилга байгууламжийн ашиглалтын төлөв, газар	Барилга байгууламжийн ашиглалтын төлөв байдалд	2021-2024	ХБТХ ОХ МХГ	ХЗА ГХБХ БГ	Улсын болон орон	-	Шинээр ашиглалтад орсон 20	Барилга байгууламжийг паспортжуу	Батлагдсан төсвийн		Хагас жилийн байдлаар Миний гэр цэцэрлэг, Ойн генетикийн нөөцийн эрдэнэт төвийн барилга, "Тотал дистрибушин ХХК" Агуулахын барилга, Platinum palace хотхоны 1-р блок 10 давхар 65	30%

	хөдлөлтийг тэсвэрлэх байдлыг тодорхойлох ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	мэргэжлийн байгууллагаар дүгнэлт гаргуулах, паспортжуулах ажлыг үе шаттай зохион байгуулах				нутгийн төсөв		барилгыг паспортж уулж гэрчилгээ олгосон.	лах ажлын гүйцэтгэл 30%	хүрээнд		айлын орон сууцны барилгууд ашиглалтад орж паспортжуулсан. Барилга хот байгуулалтын яамнаас зохион байгуулсан барилгын чанар аюулгүй байдал паспортжуулах улсын зөвлөгөөнд оролцсон. Зөвлөгөөний хэлэлцүүлгийн үеэр орон нутагт барилга байгууламжийг паспортжуулахад хууль эрх зүй, бусад тулгамдаж буй асуудлыг танилцуулсан.	
ЦАХИЛГААН, ДУЛААНЫ ЭРЧИМ ХҮЧ													
5.9.Цахилгаан, дулааны эрчим хүчний үйлдвэрлэлийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн, өсөн нэмэгдэж байгаа хэрэгцээг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.													
176	5.9.1.Дэлхийн банкны төслөөр хэрэгжих Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх, гэр хорооллын багуудын гудамж хоорондын цахилгааны модон тулгууруудыг төмөр бетонон шонгоор солих, цахилгааны шугамыг өргөтгөн шинэчилнэ.	Эрдэнэт хотын айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг хоёр тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх, гэр хорооллын багуудын гудамж хоорондын цахилгааны модон тулгууруудыг төмөр бетонон шонгоор солих	2021-2022	"ЭБЦТ С" ТӨХК	ХЗА "ЭУДТ С" ОНӨХ К	Гадаадын зээл, Улсын төсөв	17.500.0	0.4кВ-ын ЦДАШ-266.4км 2 тарифт тоолуур-24000ш Дэд станц -9 ш	-	-		2021 оноос он дамжин хийгдэж байгаа Орхон аймагт Дэлхийн банкны 1.5 сая ам долларын санхүүжилтээр Баян-Өндөр сумын хэмжээнд айл өрх, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудыг 2 тарифт ухаалаг тоолуурт шилжүүлэх ажил 55.8 хувийн гүйцэтгэлтэй байна. Дэлхийн банкны 6.98 сая долларын /19.5тэрбум/ санхүүжилтээр Баян-Өндөр сумын гэр хорооллын 16 багийн гудамж хоорондын 0.4кВ-ын цахилгааны модон тулгууруудыг төмөр бетонон шонгоор солих ажлыг "Ричвелл инженеринг" ХХК гүйцэтгэж байна. Одоогоор 0,4кВ-ын 6719ш бетонон шон, 260.18 км СИП кабель татагдаж, 6/0,4кВ-ын 3ш дэд станц баригдсанаар нийт ажлын гүйцэтгэл 63%-тай болоод байна. 2023 оны 6-р сард ажлыг үргэлжлүүлэн эхлүүлэхээр бэлтгэл ажил хийгдэж байна.	70%
177	5.9.2.БНХАУ-ын хөнгөлөлттэй зээлээр барьж байгаа "Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийг МВт-ын хүчин чадалтай турбогенератораар өргөтгөх төслийн ажлыг бүрэн гүйцэтгэнэ.	"Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийн турбогенераторыг СС-50 мВт-иар өргөтгөх ажлыг дуусгах	2021-2022	"ЭДЦ С" ТӨХК ХЗА	ЭХЯ	Гадаадын зээл тусламжаар	51.8 сая ам. доллар	36мВт	-	-		БНХАУ-ын Засгийн газрын 51.8 сая долларын хөнгөлөлттэй зээлээр энэ төслийг хэрэгжүүлэхээр Засгийн газрын тогтоол гарч, "Human Industrial Equipment Installation" компани тендерт шалгарч Эрчим хүчний яамтай гүйцэтгэлийн гэрээ байгуулсан. "Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц" ТӨХК-ийн өргөтгөлийн ажил 2021 оны 9 дүгээр сарын 3-ны өдрөөс Турбинд эргэлт өгч нэгдсэн сүлжээнд залган ажиллаж эхэлсэн. Ингэснээр "ЭДЦС" ТӨХК нь 7 зуух, 4 машинтай суурилагдсан хүчин чадал 71мВт болсон. Хэвийн үйл ажиллагаатай явж байна.	100%

178	5.9.3.Хотын ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу шинээр барьж байгаа 2А, 7А, 7, 11-р хорооллуудыг дулааны эх үүсвэрээр хангах “Эрдэнэтийн дулааны цахилгаан станц” ТӨХК-иас 9-р цэг хүртэл Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр барина.	9-р цэг хүртэл Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр барих	2021-2023	“ЭДЦ С” ТӨХК	Эрчим хүчний яам	Улсын төсөв	3.692.0	-	-	2.692.0	2022 онд Улсын төсвийн 4.3 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар ЭДЦС ТӨХК-иас 9 дүгээр цэг хүртэлх Ду700мм-ийн 3.5 км дулааны төв шугамыг шинээр “Эрин гүрэн” ХХК гүйцэтгэгчээр шалгарсан. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар ажил 56 хувийн гүйцэтгэлтэй явагдаж байна. Төлөвлөгөөний дагуу 2023 онд дуусгахаар ажиллаж байна.	70%	
179	5.9.4.Европын Сэргээн босголт, хөгжлийн банкны хөнгөлөлтэй зээл, буцалтгүй тусламжаар хэрэгжих “Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал” төслийг хэрэгжүүлнэ.	“Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал” төслийн хүрээнд үерийн сувгийг үе шаттай барих	2021-2023	Төслийн нэгж	БХБЯ ЕСБХ Б ХЗА ХТГ	Гадаадын зээл тусламжаар	39.900.0	Одоо байгаа Гэр хорооллын байгалийн гуу жалга нийт 72.8км	-	-	2022 онд “Эрдэнэт хотын гамшигт тэсвэртэй байдал” төслийн зөвлөх үйлчилгээний компани Дани улсын “СВЕКО Дэнмарк” ХК шалгарсан бөгөөд Монгол улсын талаас “Мон консалт” ХХК ажлын зураг төслийг боловсруулж батлуулсан. Одоо гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулах тендер зарлах бэлтгэл хийгдэж байна. Нийт 14 сая долларын хөрөнгө оруулалтаас 10,65 сая доллар үерийн хамгаалалтын далан, 3,35 сая доллар хотын инженерийн шугам сүлжээний ажилд зарцуулахаар төлөвлөөд байна. 2023 онд инженерийн шугам сүлжээний 8 ажлын тендер зарлагдсан боловч гүйцэтгэгч шалгараагүй удаашралтай байна.	30%	
ТЭЭВЭР, АВТО ЗАМ													
180	5.10.1.Ухаалаг системд тулгуурласан хотын доторх нийтийн тээврийг хөгжүүлж, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, тээврийн төрлүүдийн харилцан уялдааг хангасан, өрсөлдөх чадвар бүхий аюулгүй, ая тухтай.	Хотын доторх нийтийн тээврийн үйлчилгээнд төлбөрийн цахим карт нэвтрүүлэх	2021-2022	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшилтэй хамтарч төсөл арга хэмжээний хүрээнд	500.0	0%	-	-	хувийн хэвшлийн 500,0	Аймгийн Засаг дарга “Сим” ХХК-тай 2021 оны 12 дугаар сарын 9-ний өдөр нийтийн тээврийн үйлчилгээнд Цахим картын үйлчилгээ буюу E-Pass төслийг хэрэгжүүлэхээр хамтран ажиллах гэрээг байгуулан ажиллаж байна. Төсөл хэрэгжих хугацаанд 36 автобусанд карт унших төхөөрөмж, спикер, 20 буудалд зарлан мэдээлэх төхөөрөмж, 21 автобусанд дэлгэц, 36 автобусанд хяналтын болон хүн тоологч нийт 72 ширхэг камер, дэлгэцийг байршуулсан ба тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл үргэлжлэн хийгдэж байна. Нийтийн тээврийн хэрэгслээр үнэ төлбөргүй зорчих иргэдэд Хөдөлмөр, халамж үйлчилгээний хэлтэстэй хамтран 6000 ширхэг картыг олгосон бөгөөд 2 байршилд карт худалдан борлуулах, мэдээлэл өгөх	100%

	зорчигч тээврийн үйлчилгээг үзүүлнэ.											түр төвийг байгуулж иргэдэд карт олгох ажлыг зохион байгуулж байна.	
181		Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний автобус парк шинэчлэлтэд дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшил, олон улсын зээл, тусламж	зээл, тусла мж	20 автобус 55.5%	3 автобус парк шинэчлэлт	зээл, тусла мж	Орон нутгийн төсөв 2200,0	Нийтийн тээврийн парк шинэчлэлтэд зориулж орон нутгийн төсөвт 2,2 тэрбум төгрөгийг зарцуулж "Хьюндай моторс Монгол" ХХК БНСУ-д үйлдвэрлэгдсэн шинэ 12 ширхэг дунд оврын автобусыг 2022 онд хүлээлгэн өгснөөр тус автобуснууд нийтийн тээврийн үйлчилгээнд явж байна. Нийтийн тээврийн үйлчилгээнд байгаль орчинд ээлтэй, эдийн засгийн үр ашигтай тээврийн хэрэгслийг нэвтрүүлэх ажлын хүрээнд 2023 онд орон нутгийн төсвийн 1,1 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 6 ширхэг дунд оврын автобус худалдан авахаар төлөвлөн техникийн нөхцөл, даалгаврыг Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлсэн.	90%
182		Байгаль орчинд ээлтэй, эдийн засгийн үр ашигтай тээврийн хэрэгслийн төрлийг судлан нийтийн тээвэрт нэвтрүүлэх	2021-2022	ХБТХ ОХ	АТТ	Хувийн хэвшилтэй хамтарч төсөл арга хэмжээн ий хүрээнд	Авто замын тээврийг хөгжүүлэх хөтөлбөрийн хүрээнд	5.0	-	-		Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээнд ашиглагдах ЭКО тээврийн хэрэгслийг судлах ажлын хүрээнд "Монгол машин байгууламж" үйлдвэр, "Цахилгаан тээвэр" компанийн "J-800 EV", Оросын холбооны улсын "ГАЗ" болон "КАМАЗ" "МАЗ"-ийн үйлдвэрийн Электробус зэрэг тээврийн хэрэгслийг судалж ажилласан. Судалгааны үр дүнд EURO 4 стандартын шаардлагад нийцсэн хөдөлгүүртэй тээврийн хэрэгслийг нийтийн тээвэрт ашиглах нь зохимжтой гэж үзсэн. Үүний хүрээнд орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 1,1 тэрбум төгрөгийг төсөвлөн бараа бүтээгдэхүүний тодорхойлолтыг Орон нутгийн өмчийн газарт хүргүүлсэн. Өнөөдрийн байдлаар хот хооронд болон орон нутаг, хотын доторхи нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээнд ажиллаж байгаа 458 тээврийн хэрэгслийн 226 буюу 49.3 % нь байгальд ээлтэй /ЭКО/ хийн түлш хэрэглэж байна.	70%
183		Шинээр бий болж буй суурьшлын бүсэд нийтийн тээврийн үйлчилгээг хүргэх, маршрут нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Төр, хувийн хэвшил хамтарч	Хөрөнгө шаардлагагүй.	100%	Шинээр бий болсон суурьшлын бүсэд нийтийн тээврийн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн иргэдийн ая тухтай зорчих боломж	Хөрөнгө шаардлагагүй		Иргэдийн санал, хүсэлтийн дагуу Аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/86 дугаар захирамжаар "Төгөл-Вокзал" чиглэлд шинээр нийтийн тээврийн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн. Иргэдийн санал хүсэлтийн хүрээнд Хабитат-Дэнж-Уртын, Яргуйт-Хүлэг зах гэсэн 2 чиглэлд шинээр маршрут нэвтрүүлэхээр холбогдох тооцоо судалгааг хийж бэлэн болсон.	90%

									бүрдсэн байна.				
184	5.10.2.Сурагчдын автобусны буудал болон хот хоорондын зорчигч тээврийн үйлчилгээний нэгдсэн авто буудал байгуулж, зорчигч тээвэрлэлтийн аюулгүй байдал, үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.	Хотын доторх чиглэлийн нийтийн зорчигч тээвэр, сурагчдын автобусны үйлчилгээнд шаардагдах зогсоол, сүүдрэвч барих	2021-2024	ХБТХ ОХ	АТТ	Орон нутгийн төсөв	460.0	75 сүүдрэвч 80%	10 сүүдрэвч 25% /жил бүр/	115.0		Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Наран, Баянцагаан багуудад нийтийн тээврийн үйлчилгээний 2 автобусны зогсоол буудал барих ажил гэрээний дагуу хийгдэж байна.	50%
185		Нийтийн зорчигч тээврийн үйлчилгээний төвлөрсөн "Орхон" авто буудлыг барьж, иргэдийг ая тухай зорчих нөхцөлөөр хангах	2021-2022	Аймгийн ЗДТГ	АТҮТ	Улсын болон рон нутгийн төсөв	-	Аймгийн хэмжээнд авто буудал байхгүй.	-	-	Улсын төсөв 3900.0	2022 онд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар Шинжүү ХХК нь орон нутагт зорчигч тээврийн үйлчилгээний нэгдсэн "Авто буудал"-ын барилгын ажлыг эхлүүлсэн. 2023 онд 3,9 тэрбум төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр барилгын ажлыг гүйцэтгэж байгаа ба эхний хагас жилийн байдлаар барилгын ажил 60 хувийн гүйцэтгэлтэйгээр 2023 онд ашиглалтад оруулахаар ажиллаж байна.	70%
186	5.10.3.Аймгийн хэмжээнд хатуу хучилттай замын сүлжээ болон уулзваруудыг өргөтгөж, авто зам ашиглалтын үйлчилгээг сайжруулна.	Хотын доторх хатуу хучилттай авто замын өргөтгөл, шинэчлэлтийн ажлыг эхлүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	436.5	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 92 км хатуу хучилттай авто зам ашиглагд аж байна.	300 м хатуу хучилттай авто зам барьсан байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 3102,	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хатуу хучилттай авто замыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд Яргуйт багийн 299 метр авто замыг А1002 авто замтай холбох ажилд 786,8 сая, ББ парк хотхоныг асфальтан замаар төв замтай холбох 0.55км авто замыг 134,4 сая, Эко хорооллыг 7-р хорооллын авто замтай холбох 20 м авто замын ажилд 26,8 сая, 7-р хорооллын дотор замтай холбох үлдэгдэл 574 м 2 авто замын хийх ажилд 66,5 сая, Их залуу багт 15-р сургуулийн авто зогсоолоос 23-р цэцэрлэгийн хажуугийн авто замтай холбох 788.6 м2 ажилд 84,6 сая, Захиргааны 4 дүгээр байрны зүүн талын авто замын уулзварыг өргөтгөх, шинэчлэх ажилд 1026,4 сая, аймгийн төвийн хэсэгт дугуйн зам хийх 976,6 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгөөр тус тус хийгдэж байна.	90%
187		Хотын доторх авто зогсоолыг нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	840.0	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 69650 м.кв авто зогсоол	5-6 авто зогсоолыг ашиглалтад оруулсан байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Улсын, Орон нутгийн төсвийн 357,1	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар авто зогсоолыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд Ундрагын 3-р гудамж 17-р сургуулийн ар тал Соёлын төвийн дэргэд 1395 м2 авто зогсоолыг 170,4 сая, 4-25-д байрны хажууд 320 м2 авто зогсоолыг 49,5 сая, 5-17 дугаар байрны авто зогсоолыг 5-18 дугаар байрны авто зогсоолтой холбох 225 м2 талбайг 49,7 сая, Орон сууцны 1-р хорооллын 25-р байрны гадна 323м2 зогсоолыг 26,3 сая, 11-р хороолол "Тамирын 3 чулуу" байрны зүүн талын автомашины	70%

								ашиглагд аж байна.				417.5 м2 зогсоолыг 26,9 сая төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр тус тус хийж гүйцэтгэж байна. Баян-Өндөр сумын хөрөнгө оруулалтаар 4-р хорооллын 8 дугаар байрны урд талд 285 м2 34,3 төгрөгийн төсөвт өртөгтэйгээр авто зогсоолын байгуулах ажлыг гүйцэтгэж байна	
188		Хотын доторх авто замын нөхөөс, тэмдэг тэмдэглэгээг үе шаттайгаар хийх	2021-2024	ХБТХ ОХ	ХЗА ХББЗ А	Орон нутгийн төсөв	299.6	Өнөөдрийн байдлаар аймгийн хэмжээнд нийт 92 км хатуу хучилттай авто замын 15 % -д нь нөхөөс, тэмдэг тэмдэглэгээний ажил хийгдэж байна.	5000 м.кв талбайд нөхөөсний ажил хийгдсэн байна.	Тухайн жилийн батлагдсан төсвийн хүрээнд	Авто замын сангийн 150,0	Аймгийн Засаг дарга "Орхон АЗЗА" ТӨХК-тай 2023 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдөр 07/23 дугаартай гэрээг байгуулсан. Гэрээний хүрээнд аймгийн хэмжээнд хатуу хучилттай авто зам, замын байгууламжид 6 нэр төрлийн ажил тусгагдсан. Үүнд: Асфальтбетон хучлагын нүхэн эвдрэлийг халуун асфальтбетоноор засварлах, хучлагын гадаргууд тэмдэглэгээ хийх, хуучныг сэргээх, хөвөөний угаагдсан буюу суулт өгсөн хэсэгт шороо нэмж засварлах, хучлагын суурийг сольж шинэ материал хийж засварлах, замын мэдээллийн тэмдэг суулгах, хучлагын ан цав хагарлыг гагнах зэрэг ажил үйлчилгээг хийж гүйцэтгүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна. Эхний хагас жилийн байдлаар авто замын хагарлыг хөрөөдөж авах ажил эхэлсэн байна. Тус ажилд 150 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдсэн байна.	70%
189		"Явган зам" дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЗА ХББЗ А	ХБТХ ОХ	Улс орон нутгийн төсвөөс	1502.4		-	250.0	Орон нутгийн төсөв 250,0	MNS 5682:2006 "Явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан зам", техникийн шаардлага, стандартын хүрээнд Хот байгуулалт, барилга захиалагчийн албаны дарга, Ерөнхий архитекторын баталсан нэг загварын зургийн дагуу орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар болон Баян-Өндөр, жаргалант сумын хөрөнгө оруулалтаар дараах байршлуудад явган хүн, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдэд зориулсан замыг барьж байгуулах, засварлах ажлыг төлөвлөн хийж гүйцэтгэж байна. Үүнд : 1. 2-1 а,б, 2-11 а,б, дугуй дэлгүүрийн зүүн талаар 815м 2, явган хүний зам, 2. 17-р сургуулийн ар тал Соёлын төвийн дэргэд 124 м 2 явган хүний зам, 3. 7-р хорооллын дотор авто замтай цуг 52.5м 2 4. 1-р хорооллын 25-р байрны гадна зогсоолын орчим 12 м2 явган хүний зам 5. Эко хорооллыг 7-р хорооллын авто замтай холбох зам дагуу 50 м2 явган хүний зам	70%

												6. 5-17, 18 дугаар байрны авто зогсоолыг хүүзүүвч холбох хэсэгт 43 м2 явган хүний зам 7. Яргуйт багийн авто замыг А1002 авто замтай холбох хэсэгт 1192 т2 явган хүний зам 8. Уурхайчин баг. 3-16, 20 дугаар байранд явган хүний замын ажлыг тус тус хийж эхлүүлээд байна. Эхний хагас жилийн байдлаар 2384,5 м2 явган хүний замын ажил 67 хувьтай явагдаж байна.	
ЗУРГАА.АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БОДЛОГО													
6.1.Түүх, соёл, уул уурхайд түшиглэсэн шинэлэг бүтээгдэхүүн үйлчилгээг нэвтрүүлсэн, цахим систем бүхий тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.													
190	6.2.Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, чанар, стандартыг сайжруулж, өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэн, иргэд, жуулчдын тоог нэмэгдүүлнэ.	“Хөх Монгол”, “Их шүтээн”, “Ёс заншлын өргөө” цогцолборуудын материаллаг бааз, менежментийг сайжруулж, амралтын бүс болгох	2021-2024	Аймаг, Сумдын ЗДТГ	БОАЖГ	Орон нутгийн төсөв	13.0	-	Иргэд чөлөөт цагаа өнгөрөөх боломж бүрэн хангагдсан байна.	5.0		БОАЖЯ, Орчны бохирдлыг бууруулах Үндэсний хорооны дэмжлэгтэйгээр аялал жуулчлалын отоглох цэгүүдэд аялагч, түр амрагч нарт зориулсан MNS5924:2015 стандартын шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламж, хогийн цэг байгуулж, тухайн орон нутгийн хөрс, гүний усны бохирдол, хог хаягдлыг бууруулж, аялагч, амрагчдыг эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ариун цэврийн байгууламжаар хангах, байгаль орчныг хамгаалах зорилгоор улсын хэмжээнд 6 байршилд нийтийн ариун цэврийн байгууламж барих ажлыг Дархан нэгдэл ХХК гэрээний дагуу хийж гүйцэтгэлээ. Тус ажлын хүрээнд аялал жуулчлалын түр буудаллах цэг /Эрдэнэт хаалга орчимд/-ийн нийтийн ариун цэврийн байгууламжид зориулсан гүний худаг шинээр гаргах байршлыг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран тодорхойлсон ба нарны гэрлээр цэнэглэгддэг шон, ангилдаг хогийн сав бүхий 3.5х7м урттай эко ариун цэврийн байгууламжийг улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хийж гүйцэтгэн ашиглалтад орууллаа.	90%
191		Зочид буудал, жуулчны баазуудын үйлчилгээний чанар, стандартыг мөрдүүлэх	2021-2024	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ	Хувийн хэвшил	-	Зэрэглэлтэй Зочид буудал-3 жуулчны баазын тоо-1	Шаардлага хангасан байгууллагын тоо 2	-		Аймгийн хэмжээнд 574 ор бүхий 26 зочид буудал, 10 дэн буудал үйл ажиллагаа явуулж байгаагаас 3 одны зэрэглэлтэй 2 зочид буудал, 1 одны зэрэглэлтэй 1 зочид буудал, 2 цэцгийн зэрэглэлтэй, 1 амралтын бааз үйл ажиллагаа явуулж байна. Аймгийн хэмжээнд 1 зочид буудал шинээр ашиглалтад орж, 1 зочид буудал зэрэглэлийн стандартад нийцүүлэн засвар үйлчилгээ хийж дуусгалаа,	70%
192	6.3.Орхон аймаг, Эрдэнэт хотын соёлын онцлогт тохирсон	Брэнд бүтээгдэхүүнийг шалгаруулан, гадаад, дотоодод	2021-2024	БОАЖГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	5 брэнд бүтээгдэхүүн	Худалдан борлуулах боломжийг	5.0	-	Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх, сурталчлан таниулах үйл ажиллагааг хариуцан зохион байгуулах ажлын хэсэг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдан ажиллаж байна.	70%

	шинэлэг, брэнд бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг дэмжин, аялал жуулчлалаас орлого олох боломжийг нэмэгдүүлнэ.	сурталчлах, худалдан борлуулах боломжийг нэмэгдүүлэх							бүрдүүлсэн байна.			Эрдэнэтэд үйлдвэрлэсэн бараа бүтээгдэхүүнийг худалдан борлуулах төв барих зорилгоор газрын байршлыг Баян-Өндөр сумын ЗДТГ, ХХААГ, ГХБХБГ-ын мэргэжилтнүүдийн хамт үзэж 2023 оны төсвийн тодотголд барилгын зураг төсөл боловсруулахад шаардагдах төсвийн санал өгөв. Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих төслөөс аймгийн хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгч аж ахуйн нэгжүүдэд брендийн сургалт явуулж, шалгарсан Эрдэнэт өндөг ХХК, Идэр баялаг ХХК, Эт хот орчмын сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо, Ариус дэсерт катеринг ХХК зэрэг 4 аж ахуйн нэгжид тус бүр 10,0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмж авах эрх олгосон. Брэнд хөгжүүлэх дэд төслийн сонгон шалгаруулалтад 10 аж ахуйн нэгж оролцож “Өндөрлөг урлан” ХХК-ийн арьсан урлал, “Үлэмж нандин” ХХК-ийн CARA брэнд, “Арга билиг арвин сүрэг” хоршооны цагаан идээний багц, “Баяжуулагч-Одод” ХХК-ийн хатаасан аарц шалгарч тоног төхөөрөмжийн дэмжлэгт хамрагдахаар болсон.	
193		Аймгийн аялал жуулчлалын нэгдсэн маршрутыг шинэчлэн гаргаж мөрдүүлэх, ААНБ, ТББ-уудын үйл ажиллагааг дэмжих	2021-2024	ХБТХ ОХ	БОАЖ Г Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	52.0	14 чиглэлийн маршрут	Хувийн хэвшил, ТББ-д хэрэгжүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн байна.	15.0	-	Нөхөрлөл-Тэмүүлэл-Амжилт уриан дор зохион байгуулагдсан Бүх ард түмний спортын өвлийн наадмын хүрээнд 12 аймаг нийслэлийн 7 дүүргийн 722 тамирчдыг оролцуулсан арга хэмжээг зохион байгуулж, бүх тамирчдыг нэгдсэн зохион байгуулалттай зочид буудалд байрлуулах, хооллох, худалдаа үйлчилгээний төвүүдээр үйлчлүүлэх боломжийг бүрдүүлж, Эрдэнэт хотыг танилцуулах “city tour” аялалын маршрутыг гарган аймгийн Музей-Цахим музей-Лед гэрлийн Анд энерги компани-Ойн генетик нөөцийн Эрдэнэт төв-Эрдэнэт хивс зэрэг аймгийн шилдэг томоохон ААНБ-тай хамтран зохион байгуулж ажилласан. Мөн хил орчмын аялал жуулчлалын маршрутыг гаргах ажлын хүрээнд хот доторх болон нүүдэлчин ахуй, байгаль, түүх соёлын маршрутыг гарган БОАЖЯ-нд хүргүүлээ.	70%
194	6.4.Аялал жуулчлалын салбарт технологийн дэвшил нэвтрүүлж, дотоод, гадаад сурталчилгааг өргөжүүлнэ.	Аялал жуулчлалын нэгдсэн мэдээллийн төв цэгийг хэлбэрээр байгуулах	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	БОАЖ Г Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв БХАХЗ	18.0	-	Мэдээллийн чанар хүртээмжийг сайжруулсан байна.	5.0	-	Аймгийн зочид буудал, амралт сувиллын газар, ресторан зоогийн газар, үзвэр үйлчилгээ, тээврийн хэрэгслийн мэдээлэл, маршрут, түүх дурсгал зэрэг мэдээллийг багтаасан аялал жуулчлалын веб сайтыг бэлэн болгон мэдээ, мэдээллийг цахимаар авах боломжийг бүрдүүлээд байна. Мөн Орхон аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар пэйж хуудсаар дамжуулан Welcome to Erdenet видео контент болон аялал жуулчлалын цаг үеийн	90%

												мэдээ, мэдээлэл, зохион байгуулсан ажлыг нийт 8300 орчим хүнд хүргэн ажиллалаа. Монголд зочлох жилийн хүрээнд БОАЖЯам, АЖХТөвтэй хамтран QR хэлбэртэй мэдээллийг зам дагуух 3 самбарт байршуулан бүх нийтэд мэдээллийг тогтмол хүргэж байна.	
195		Өвлийн аялал жуулчлалын материаллаг баазыг нэмэгдүүлж, дотоодын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ	БОАЖГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	Жуулчлалын оператор компаниудтай хамтран ажиллах боломж бүрдсэн байна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 13.4	Тусгай сонирхлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх зорилгоор казак түмний үндэсний баяр болох Наурызын баярыг тохиолдуулан 03-р сарын 18-ны өдөр аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/142 тоот захирамжийн дагуу Бүргэдийн баяр-2023 эвент арга хэмжээг зохион байгууллаа. Тус арга хэмжээний хүрээнд Баян-Өлгий аймгаас 12 бүргэдчин хүрэлцэн ирж Орхон аймагт анх удаа хамтарсан арга хэмжээг зохион байгуулсан бөгөөд 8000 орчим хүн оролцож 6 аж ахуйн нэгж байгууллага худалдаа, хоолны үйлчилгээ үзүүлэн 8 сая төгрөг, зочид буудлын үйлчилгээнд 1.2 сая төгрөг нийтдээ 9.2 сая төгрөгийн орлого төвлөрлөө.	70%
ДОЛОО.ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖИЛ													
7.1.Ил тод, хариуцлагатай уул уурхай, нэмүү өртөг шингэсэн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлж, зэсийн баяжмал, төмөрлөг зэрэг хүнд үйлдвэрүүдийн бүтээн байгуулалтыг эхлүүлнэ.													
196	7.1.1.Металлургийн үйлдвэрлэлийн үндсэн хэсэг болох ширмийн үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	Хувийн хэвшлийн оролцоотой ширмийн үйлдвэр байгуулах	2021-2022	Хувийн хэвшил	ХБТХ ОХ	Хөгжлийн банк	Төслийн санхүүжилтээр	Үйлдвэр байгуулах	Үйлдвэр байгуулсан байна.	Төслийн санхүүжилтээр		Үндсэн болон туслах түүхий эд (төмрийн хүдэр, кокс, шохойн чулуу, галд тэсвэртэй материал) нийлүүлэгч компаниудын судалгаа хийгдсэн. Түүхий эдийн шинж чанарын судалгааг хийж гүйцэтгэж байна. Зуухны галд тэсвэртэй доторлогоог шинэчлэн доторлосон. Агаар халаах зуухны форсунк, хий дамжуулах шугамд засвар хийсэн. Домен зуухны тоосны байгууламжийн уутан филтрүүдийг шинээр сольж, засвар гагнуур хийсэн. Зуухны хаалтуудад тосолгоо үйлчилгээ хийсэн. Зуухны фурмын нөөц бэлдэх ажил хийж шинээр 20 ширхэг фурм хийж нөөцөд бэлдсэн. Түүхий эд ачаалах автомат систем зураг төсөл хийж, угсрах бэлтгэл ажил хийгдэж байна. 2-р ээлжийн 70 м.куб Домен зуухны бүтээн байгуулалт, 70 м.куб-ийн Домен зуухны агаар халаах зуух, материал ачаалах системийн угсралт, гагнуурын ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. Хөгжлийн банкны зээлтэй холбоотой 2022 оны 6 дугаар сараас хойш үйл ажиллагаа явуулаагүй.	30%
197	7.1.2."Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ыг түшиглэн үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулна.	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ыг түшиглэсэн үйлдвэрлэл, технологийн	2021-2024	Эрдэнэт үйлдвэр ТӨҮГ	ХБТХ ОХ	"Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ	Төслийн санхүүжилтээр	Төслийн хэрэгжилт 50%-д хүрнэ	Төсөл хэрэгжилт 35%	-		Үйлдвэр технологийн паркийн авто замыг барих /Багц-1/ тендерт "Шилдэг зам" ХХК шалгарч, 2023 оны 3-р сард гэрээ байгуулсан. Гэрээний хугацаа 2024.11.01-нд дуусна. Авто замын гэрэлтүүлгийг хийх /Багц-2/ тендерт "Орхон тех" ХХК шалгарч, 2023.03.07-ны өдөр гэрээ байгуулсан. Гэрээний	50%

		паркийг дэмжин ажиллах									хугацаа 2024.11.01-нд дуусна. Ажил хэвийн үргэлжилж байна. Төмөр зам барих тендерт "Туулын гүүр далай" ХХК шалгарч, 2023.01-р сард ажил гүйцэтгэх гэрээ байгуулсан. Гэрээний хугацаа 2023.12.31-ний өдөр дуусна. Одоогоор ажил хэвийн үргэлжилж байна. Цахилгаан хангамжийн ТЭЗҮ-г боловсруулж, Эрчим хүчний яамны ШУТЗ-ийн хуралд хэлэлцүүлэн батлуулж, Диспетчерийн үндэсний төвөөр горимын тооцоо хийж батлуулсан. 3 дэд станц дээр техникийн нөхцөл гарсан. Цахилгаан хангамжийн нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлын техникийн даалгаврыг ЭХЯ-ны мэргэжилтнүүд боловсруулан 2022.11.01-нд ирүүлсэн. Дээрх ажлыг "Эрдэнэт үйлдвэр" ТӨҮГ-ын Зураг төслийн хүрээлэн гүйцэтгэж байна. Нарийвчилсан зураг төслийг 2023.07.31-ны дотор хийж дуусгах хүсэлтийг ЗТХЯ-д хүргүүлсэн. ҮТП-ын газрыг тойруулан хашаа барих ажлын тендерт "Орчлонтулга" ХХК шалгарч, гэрээ байгуулан ажил хэвийн үргэлжилж байна. ҮТП-ийн бүрэлдэхүүнд Исэлдсэн хүдрийг нуруулдан уусгах (HL-SX/EW) технологиор боловсруулж, жилд 10.0 мянган тонн катодын зэс үйлдвэрлэх үйлдвэр (Катодын зэсийн үйлдвэр) байгуулахаар төлөвлөгдсөн ба тус үйлдвэрийн ТЭЗҮ болон нарийвчилсан зураг төсөл боловсруулах ажлыг 2021 оны 09 дүгээр сарын 17-ны өдөр байгуулсан гэрээний дагуу "Майнинг шорт лонг терм" ХХК гүйцэтгэж байна. Гүйцэтгэгч "Майнинг шорт лонг терм" ХХК нь Катодын зэсийн үйлдвэрийн нарийвчилсан зураг төслийг боловсруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хийж байгаа ба тус зөвлөх үйлчилгээний ажлын гэрээний хугацаа 2023 оны 06 дугаар сард дуусна.		
7.2.Эдийн засгийн өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэн, экспортод чиглэсэн үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлнэ.													
198	7.2.1.Жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээ эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын төсөл, хөтөлбөрт хамрагдаж хөнгөлөлттэй зээл, батлан даалтын үйлчилгээ авахад дэмжлэг үзүүлнэ.	Жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийг хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумы н ЗДТГ	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	1.3 тэрбум төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон.	Хөнгөлөлттэй зээл олгоно.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хоршоо хөгжүүлэх сан 500,0 ХААҮДС2 759,2	Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн зээлд хамрагдахаар төсөл ирүүлсэн аж ахуйн нэгжүүдээс 70-аас дээш оноо авсан 5 аж ахуйн нэгжийн 894,0 сая төгрөгийн санхүүжилт хүссэн төсөл хэлэлцэгдэж, тэнцсэн төслүүдийг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газарт хүргүүлсэн. Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 27 хоршоо, аж ахуйн нэгж, иргэнд 500,0 сая төгрөгийн зээл олгосон. Хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих хөтөлбөрөөс газар тариалангийн салбарт 2023 оны 06 сарын 09-ны байдлаар эргэлтийн	90%

												хөрөнгийн зээл 5 аж ахуйн нэгжид 1475.7 сая төгрөг, 15 иргэнд 459.0 сая төгрөг, хөрөнгө оруулалтын зээл 2 аж ахуйн нэгжид 789.5 сая төгрөг, 1 иргэнд 35.0 сая төгрөгийн, нийт 7 аж ахуйн нэгж, 16 иргэнд 2759.2 сая төгрөгийн зээл олгогдоод байна. Арилжааны банкаар дамжуулан гарч байгаа эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийг дэмжих зээлд 3 бизнес эрхлэгч хамрагдаж 300.0 сая төгрөгийн зээлд хамрагдсан.	
199		Бизнес эрхлэгчдийг гадаад, дотоодын төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээл, батлан даалтын үйлчилгээ авахад дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	24.0	415.5 сая төгрөгийн зээл, 513.0 сая төгрөгийн батлан даалт гаргасан.	Шаардлага хангасан төслийн тоогоор	4.0	Орон нутгийн төсөв - 100,0	Орхон аймгийн Засаг даргын Тамгын газар, ШУТП-Бизнес хөгжлийн төв, Германы хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн Эдийн засгийн өсөлт, бизнес эрхлэлтийг дэмжих GIZ-PROGRESS төсөлтэй хамтран эмэгтэй бизнес эрхлэгчдийг дэмжих хөтөлбөрт 4 аж ахуйн нэгжид 30.0 сая төгрөг, Хүний нөөцийн менежемент, бизнесийн эрх зүй 3 аж ахуйн нэгжид 10.0 сая төгрөг, хүнсний үйлдвэрийг дэмжих хөтөлбөрт 4 аж ахуйн нэгжид 30.0 сая төгрөг, орон нутгийн брэнд хөгжүүлэх хөтөлбөрт 4 аж ахуйн нэгжид 30.0 сая төгрөг, нийт 15 аж ахуйн нэгжид 100.0 сая төгрөгийн тоног төхөөрөмжийн санхүүжилт олгосон.	90%
200	7.2.2.Ахуйн үйлчилгээний салбарыг хөгжүүлнэ.	Ахуйн үйлчилгээ хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	100.0	Суурь судалгаа хийгдсэн.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 60%-д хүргэнэ.	30.0	Орон нутгийн төсөв 9.9	"Ахуйн үйлчилгээг хөгжүүлэх үндэсний хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд аймгийн 2023 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд 11 арга хэмжээг тусган Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын даргаар батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Аймгийн хэмжээнд ахуйн үйлчилгээний салбарт 346 цэгт аж ахуйн нэгж, иргэн үйл ажиллагаа явуулж байгаагийн 14 буюу 4.0 хувь нь нийтийн халуун ус, 80 буюу 23.1 хувь нь усчин, гоо сайхан 85 буюу 24.6 хувь нь хувцас захиалга, засвар, 4 буюу 1.4 хувь нь гэрэл зураг авах, угаах, 3 буюу 0.9 хувь нь хими цэвэрлэгээ, угаалга, 3 буюу 0.9 хувь нь ахуйн электрон, цахилгаан хэрэгсэл засвар, 24 буюу 6.9 хувь нь гутал захиалга, засвар, 19 буюу 5.5 хувь нь гэр ахуйн модон эдлэл захиалга, засвар, 8 буюу 2.3 хувь нь алт, мөнгө, үнэт эдлэлийн захиалга, засвар, 106 буюу 30.6 хувь нь бусад үйлчилгээний чиглэлээр тус тус үйл ажиллагаа явуулж байна.	90%
201		Ахуйн үйлчилгээний чанар, стандартын хэрэгжилтийн түвшин	2022-2024	СХЗХ	ХХАА Г Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	6.0	Шаардлага хангасан үйлчилгээний хувь	Жил бүр 10%	2.0		Ахуйн үйлчилгээний чанар, стандартын хэрэгжилтийн түвшин дээшлүүлэхэд тохирлын баталгаажуулалтад хамрагдах талаар нийт 5 удаагийн мэдээлэл сурталчилгааг зохион байгуулж нэг удаагийн сургалтанд халуун усны 2 үйлчилгээ	70%

		дээшлүүлэхэд сургалт, сурталчилгааны ажлуудыг зохион байгуулж, тохирлын үнэлгээнд хамруулах						20%				эрхлэгчийг хамруулснаар нэг аж ахуйн нэгжийн 2 үйлчилгээг баталгаажуулалтад хамруулан гэрчилгээ олгосон. /6,4 хувиар нэмэгдсэн/.	
202		“Эрдэнэт үйлдвэрлэл” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	191.0	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 70%	Хөтөлбөрийг шинэчлэн боловсруулж хэрэгжүүлнэ. Хэрэгжилт 50%	50.0	Орон нутгийн төсөв 17.5	Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2018 оны Элжит Х хуралдаанаар "Эрдэнэт үйлдвэрлэл" дэд хөтөлбөр батлагдсан. Тус хөтөлбөр нь 2018-2021 онд 94.4 хувийн гүйцэтгэлтэй хэрэгжсэн. Тус хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхээр "Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр"-ийг аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 14/02 дугаар тогтоолоор батлуулан ажиллаж байна.	90%
203	7.2.3.Орон нутгийн нэмүү өртөг шингэсэн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний борлуулалтыг дэмжинэ.	“Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г Сумдын ЗДТГ	“ШУТ П” ХХҮГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Хөтөлбөрийн төслийг боловсруулсан.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 50%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	ӨҮДС 372,0	Аймгийн ИТХ-ын 2023 оны 14/02 дугаар тогтоолоор "Өрхийн болон бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээг дэмжих хөтөлбөр" батлагдсан. Хөтөлбөрийн хүрээнд дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. "Бялхам Ивээл" ХХК-тай хамтран дэвшилтэт техник, технологийг нэвтрүүлэх, хүлэмжийн аж ахуйг эрчимжүүлэн хөгжүүлэх, ажилтнуудын мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх, мэдээллээр хангах замаар хүний нөөцийн чадавхийг сайжруулах зорилгоор "Хөдөө аж ахуй технологи" сэдэвт сургалтыг 2023 оны 04 дүгээр сарын 20, 21-ний өдрүүдэд зохион байгуулсан. Сургалтад хүлэмжийн аж ахуй эрхлэгч 45 иргэн хамрагдаж, хөрсний менежментийн технологи, суулгачын технологи, эрт тариалах технологи, усалгааны технологи, урьдчилсан сэргийлэх, халдварт өвчнөөс сэргийлэх технологи, улаан лооль тарилах технологи, өргөст хэмх тариалах технологийн мэдлэгтэй болсон. Мөн Сэлэнгэ аймгийн Баруунхараа суманд хүлэмжийн аж ахуйн туршлага судлах аялал хийгдсэн. Хүнсний үйлдвэрлэл эрхлэгчдийн хүнсний аюулгүй байдлын талаарх хууль эрх зүйн мэдлэг, салбарын өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлэх, чадавхжуулах 1 сарын хөтөлбөрт сургалтыг Best хөтөлбөр, Обзерв Консалтинг хүнсний аюулгүй байдлын зөвлөх байгууллагатай хамтран зохион байгуулж, хүнсний боловсруулах 35 үйлдвэр, цехийг нийт 5 удаагийн сургалтад хамруулан мэдлэг олгон сертификат гардуулав. Хоршоог хөгжүүлэх сангаас 2023 оны эхний хагас	50%

											жилд хөнгөн үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн чиглэлийн 21 өрхийн үйлдвэрлэл эрхлэгчид 372.0 сая төгрөгийн хөнгөлттэй зээл олгогдоод байна.		
204	7.2.4.Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний боловсруулах үйлдвэрлэлийг дэмжин хөгжүүлнэ.	Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний боловсруулах үйлдвэрийг зээлийн бодлогоор дэмжин ажиллах	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г Сумдын ЗДТГ	ХХҮГ	Улсын төсөв болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	2.000.0	7 төсөл 330.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээлд хамрагдсан.	500.0 сая төгрөгийн зээлд хамруулна.	-	Хоршоо хөгжүүлэх сан 500,0 ХААҮДС 2759,2	Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 63 дугаар тогтоолоор хүнсний болон хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийг дэмжих 5-6 хувийн хүүтэй хөнгөлөлттэй зээлийг арилжааны банкны эх үүсвэрээр санхүүжүүлж Засгийн газраас хүүгийн зөрүү 13 хувийг олгохоор шийдвэрлэсний дагуу тус хөтөлбөрөөс 2023 оны 06 сарын 09-ны байдлаар газар тариалангийн салбарт эргэлтийн хөрөнгийн зээл 5 аж ахуйн нэгжид 1475.7 сая төгрөг, 15 иргэнд 459.0 сая төгрөг, хөрөнгө оруулалтын зээл 2 аж ахуйн нэгжид 789.5 сая төгрөг, 1 иргэнд 35.0 сая төгрөгийн, нийт 7 аж ахуйн нэгж, 16 иргэнд 2759.2 сая төгрөгийн зээл олгогдоод байна. Жижиг, дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх сангийн зээлд хамрагдахаар төсөл ирүүлсэн аж ахуйн нэгжүүдээс 70-аас дээш оноо авсан 5 аж ахуйн нэгжийн 894,0 сая төгрөгийн санхүүжилт хүссэн төсөл хэлэлцэгдэж, тэнцсэн төслүүдийг Засгийн газрын хэрэгжүүлэгч агентлаг Жижиг, дунд үйлдвэрийн газарт хүргүүлсэн. Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 27 хоршоо, аж ахуйн нэгж, иргэнд 500.0 сая төгрөгийн зээл олгосон.	90%
205		Хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлж, малын гаралтай бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэхэд тохирлын баталгаажуулалтаар дэмжлэг үзүүлэх	2021-2024	СХЗХ	ХХАА Г МХГ	Орон нутгийн төсөв	20.0	Нийт үйлдвэрлэлийн 20%	Нийт үйлдвэрлэлийн 35%	5.0	-	Тус аймагт идэвхтэй үйл ажиллагаа явуулж байгаа мах, махан бүтээгдэхүүний 10, сүүний 2, гурил, тэжээлийн 3, ноос, ноолуурын 2, нийт 17 үйлдвэр ажиллаж байна. Үүнээс сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 2 аж ахуйн нэгж, гурил, малын тэжээл үйлдвэрлэгч 2 аж ахуйн нэгжийн, мах, махан бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэгч 5, ноос ноолууран бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэгч 1, нийт 10 аж ахуйн нэгжийн хүсэлтээр 26 нэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд тохирлын үнэлгээ хийж, тохирлын гэрчилгээ олгон, бүтээгдэхүүнээ тохирлын баталгаатайгаар хэрэглэгчдэд нийлүүлэх, тендерт өрсөлдөхөд болон гадаад оронд экспортлоход нь дэмжлэг үзүүлээ. Өрсөлдөх чадвараа дээшлүүлэх, гадаад худалдааны экспорт хийх зорилгоор MNS ISO 9001 стандартыг хэрэгжүүлэн гэрчилгээ авсан мах, махан бүтээгдэхүүний 4 аж ахуйн нэгж, MNS ISO 22000 стандартыг хэрэгжүүлэн гэрчилгээ авсан 2 аж ахуйн нэгж, хэрэгжүүлж байгаа 2 аж ахуйн нэгж байна. Нийт үйлдвэрлэлийн 64.7 хувь	90%

												баталгаажуулсад хамрагдсан байна. Эрдэнэт хивс ХХК-ийн үйлдвэрлэж экспортонд гаргадаг 8 нэрийн бүтээгдэхүүнд тохирлын гэрчилгээ олгож, 5 нэрийн хивсэнд "Баталгаажсан бүтээгдэхүүн" тэмдэг эзэмшүүлэн өрсөлдөх чадварыг дээшлүүлээ. Мал төхөөрөх, мах боловсруулах 3 үйлдвэр бүгд баталгаажуулалтад хамрагдан, тохирлын гэрчилгээ авч 2 нь гадаад экспорт хийж байна. Тус 2 үйлдвэрийн махны экспортод гаргах тухай бүрд нь тохирлын баталгаажуулалтад хамруулан гэрчилгээжүүлж, гадаад худалдааг хөнгөвчиллөө. Эрдэнэт хивс, Эрдэнэт кашмер ХХК-ийн 4 нэр төрлийн 13 нэрийн бүтээгдэхүүний, Мал төхөөрөх, мах боловсруулах 3 үйлдвэр баталгаажуулалтад хамрагдан, тохирлын гэрчилгээ авч гадаад экспорт хийж байна. Тус үйлдвэрүүдийн бүтээгдэхүүний экспортод гаргах тухай бүрийд нь тохирлын баталгаажуулалтад хамруулан гэрчилгээжүүлж, гадаад худалдааг хөнгөвчилсөн ба нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн 31,2 хувь нь гадаад экспорт хийж байна.	
7.3.Хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалт, эдийн засгийн эргэлтийг эрчимжүүлж, тооноос чанар, бүтээмжид шилжүүлнэ.													
206	7.3.1.Тариалангийн нийт эргэлтийн талбайн ашиглалтыг сайжруулж, газар тариалангийн хүрсэн түвшинг тогтворжуулан хөгжүүлнэ.	Төмс, хүнсний ногооны техник шинэчлэлийг үргэлжлүүлэн, ашиглалтыг сайжруулан, агропарк байгуулах	2021-2022	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	240.0	Агро үйлчилгээний төвд 41.8 сая төгрөгийг шийдвэрлэн LOVOL-824 трактор худалдан авсан.	-	-		Жаргалант сум дахь Агропаркийг түшиглэн төмс, хүнсний ногооны 500 тн багтаамжтай зорь барихаар орон нутгийн төсөвт шаардагдах хөрөнгийг тусган төндөр зарласнаар Сэнгүн констракшин ХХК шалгарч суурийн цутгалтын ажил хийгдэж, ажлын гүйцэтгэл 5 хувьтай явагдаж байна. Төмс, хүнсний ногооны үйлдвэрлэл эрхлэгчдийг дэмжих зорилгоор Жаргалант сумын техник дундын үйлчилгээний үйл ажиллагааг өргөжүүлэхээр орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр дунд оврын трактор, анжис, борной худалдан авах ажил хийгдэж байна. Энэ хаврын тариалалтад давхардсан тоогоор 128 өрхөд 5 төрлийн үйлчилгээ үзүүлэн ажиллаж байна.	70%
207		Төмс, хүнсний ногооны талбайг хашаажуулах ажлыг зохион байгуулах	2022-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Улсын төсөв	84.0	Жаргалант суманд төмс, хүнсний ногооны 250 га талбайг хашаажуулсан.	Төмс, хүнсний ногооны 20 га талбайг хашаажуулна.	28.0		Улсын төсвийн хөрөнгөөр 193 иргэний эзэмшлийн 257 га төмс, хүнсний ногооны талбайг хашиж хамгаалсан. Энэ онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр төмс, хүнсний ногооны талбайг хашаажуулахаар төлөвлөж Жаргалант сумын Бөөн бургастад 3.6 км хашаа шинээр барьж, 36-р тоочигт 5.1 км хашаа сэргээн засварлахаар бэлтгэл хангаж байна.	70%
208	7.3.2.Усалгаатай тариалангийн	Усалгааны тоног төхөөрөмжийг	2022-2024	ХХАА Г	-	Улсын төсөв	600.0	1 аж ахуйн	Аж ахуйн нэгжийг	300.0		Төмс, хүнсний ногооны талбайг усалгаажуулах зорилгоор 1 га талбайг услах хүчин чадалтай	50%

	талбайг нэмэгдүүлж үр тариа, тэжээл, төмс, хүнсний ногоо, жимс, жимсгэний тариалангийн талбай, нэгжээс авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	хөнгөлөлттэй зээлээр худалдан авахад иргэн, аж ахуйн нэгжийг дэмжин ажиллах		ХААДС		болон төсөл хөтөлбөр		нэгж 50 га талбайн инженерийн хийцтэй услалтын системийн дэмжлэгт хамрагдсан.	услалтын системийн дэмжлэгт хамруулна.			усалгааны системийн техникийн нөхцөлийг боловсруулан Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд хүргүүлсэн. Үүний үр дүнд Шинэ хөдөө төслийн хүрээнд улсын төсвийн хөрөнгөөр 10 ширхэг услалтын системийг орон нутагт нийлүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна.	
209		Өрхийн тариалалтыг дэмжих хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2021-2024	Аймгийн ЗДТГ ХХААГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	600.0	Жил бүр 1000 өрхийг хөтөлбөрт хамруулсан.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 80%	150.0	Орон нутгийн төсөв 40.0	Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2021 оны 10 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Өрхийн тариалалтыг дэмжих" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангаж жил бүр шаардагдах хөрөнгийг орон нутгийн төсөвт тусган ажиллаж байна. Тайлант онд аймгийн Засаг даргын 2023 оны "Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах тухай" А/166 дугаар захирамжийн дагуу төмс, хүнсний ногооны үрийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр олгохоор Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар нь "Хан төгөл хайлааст" ХХК-тай "Ажил гүйцэтгэх гэрээ"-г байгуулан Баян-Өндөр сумын Засаг даргын Тамгын газраас баталгаажуулан ирүүлсэн 26 багийн нийт 500 өрхөд төмс, хүнсний ногооны тариалалт хийх технологийн сургалтыг үе шаттай зохион байгуулсан. Сургалтад хамрагдсан 500 өрхөд 40.0 сая төгрөгийн санхүүжилтээр төмсний 20 тн үр, хүнсний ногооны 5 төрлийн үрийн багц буюу нийт 90 кг-ийг олгож, технологит ажлын гарын авлага, зөвлөмжөөр ханган ажилласан. Мөн Засгийн газрын 2022 оны "Хүнсний ногооны үйлдвэрлэлийг дэмжих талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 118 дугаар тогтоолын дагуу Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яамнаас манай аймагт 13 төрлийн 2.6 тн хүнсний ногооны үр хуваарилсаныг орон нутагт татан авч сумын Засаг даргын Тамгын газраар дамжуулан нийт 5 аж ахуйн нэгж, 230 өрхөд 80 хувийн хөнгөлөлттэй үнээр олгосон. Энэ онд орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр төмс, хүнсний ногооны талбайг хашаажуулахаар төлөвлөсөн. Үүнд Жаргалант сумын Бөөн бургаст 3.6 км хашаа шинээр барьж, 36 дугаар точикт 5.1 км хашаа сэргээн засварлахаар бэлтгэл хангаж байна. Агропаркийг түшиглэн төмс, хүнсний ногооны 500 тн багтаамжтай зоорь барих ажлыг "Сэнгүн констракшин" ХХК гүйцэтгэж байна.	70%

210	7.3.3.Малын чанар, ашиг шимийг сайжруулж, малын тоог чанарт шилжүүлж малын генийн санг хамгаалах, биотехнологийн ололтыг нэвтрүүлэх, эрчимжсэн мал аж ахуйн салбарын хөгжлийг дэмжинэ.	Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгчдийг чадавхжуулах сургалтад хамруулах, туршлага судлах арга хэмжээг зохион байгуулах	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	2-оос доошгүй сургалтад хамруулсан байна.	10.0	Орон нутгийн төсөв 73,0	2023 оны эхний хагас жилд аймгийн хэмжээнд 168 иргэн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлж өмнөх оноос 27.0 хувиар өссөн байна. Үүнд: 30 иргэн мах, сүүний чиглэлийн 370 толгой үхэр, 11 иргэн махны чиглэлийн 414 толгой үхэр, 2 иргэн 269 толгой махны чиглэлийн нарийн ноост хонь, 12 иргэн 590 толгой гахай, 78 иргэн 3195 толгой шувуу, 15 иргэн 329 бүл зөгий, 4 иргэн 96 толгой туулайг тус тус өсгөн үржүүлж байна. Жаргалант сумын "Хоршоо хөгжүүлэх сан"-аас мах, сүүний чиглэлийн үхэр сүргийн чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд 3 иргэнд 73.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч фермерүүдийг дэмжих ажлын хүрээнд "Эрдэнэт хот орчмын сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо"-нд ногоон тэжээл боох төхөөрөмж худалдан авахад дэмжлэг үзүүлсэн.	70%
211		Аймгийн өвс, тэжээлийн аюулгүйн нөөцийг бүрдүүлэх	2021-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	220.0	өвс 190 тн, тэжээл 70 тн	Аюулгүйн нөөцийг 100% бэлтгэнэ.	60.0		Аймгийн хөдөө аж ахуйн салбарын 2023-2024 оны өвөлжилт, хаваржилтын бэлтгэл хангах ажлын төлөвлөгөөг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023 оны 15/02 дугаар тогтоолоор батлуулан хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Төлөвлөгөөнд мал аж ахуйн чиглэлээр 13, мал эмнэлгийн чиглэлээр 4, газар тариалангийн чиглэлээр 14, хүнсний чиглэлээр 1, нийт 32 арга хэмжээг тусгасан. Тус төлөвлөгөөнд "Өвс тэжээлийн нөөцийг бүрдүүлэх ажлыг зохион байгуулах" арга хэмжээг тусган Жаргалант сум 50.0 сая төгрөг, Баян-Өндөр сум 50.0 сая төгрөг, аймгийн төсөвт 75.0 сая төгрөг буюу нийт 175.0 сая төгрөг тусгасан. Өвс тэжээлийн нөөцийг 9, 10 дугаар сард бүрдүүлнэ.	70%
212		Эрчимжсэн мал аж ахуйг эрхлэх ажлыг өргөжүүлэн, фермерүүдийг дэмжих	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөр	1.800.0	Үхрийн фермер 15, гахай фермер 1, тахианы аж ахуй 5, зөгийн 14 аж ахуйн нэгж	Төсөл хөтөлбөрт хамруулан дэмжсэн байна.	600.0	Орон нутгийн төсөв 129,0	2023 оны эхний хагас жилд аймгийн хэмжээнд 168 иргэн эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлж өмнөх оноос 27.0 хувиар өссөн байна. Үүнд: 30 иргэн мах, сүүний чиглэлийн 370 толгой үхэр, 11 иргэн махны чиглэлийн 414 толгой үхэр, 2 иргэн 269 толгой махны чиглэлийн нарийн ноост хонь, 12 иргэн 590 толгой гахай, 78 иргэн 3195 толгой шувуу, 15 иргэн 329 бүл зөгий, 4 иргэн 96 толгой туулайг тус тус өсгөн үржүүлж байна. Жаргалант сумын "Хоршоо хөгжүүлэх сан"-аас мах, сүүний чиглэлийн үхэр сүргийн чанарыг сайжруулах, үйл ажиллагаагаа өргөжүүлэхэд 3 иргэнд 73.0 сая төгрөгийн хөнгөлөлттэй зээл олгосон. Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхлэгч фермерүүдийг дэмжих ажлын хүрээнд "Эрдэнэт хот орчмын	70%

												сүүний үхрийн фермерүүдийн холбоо"-нд ногоон тэжээл боох төхөөрөмж худалдан авахад дэмжлэг үзүүлсэн.	
213	7.3.4.Бэлчээрийг усжуулах, худагжуулах ажлыг үргэлжлүүлэн малын бэлчээрийн усан хангамжийн хүрэлцээг тогтвортой байлгана.	Худаг уст цэгийг шинээр гаргах болон сэргээн засварлаж малчдад эзэмшүүлэх	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	270.0	Бэлчээрт 71 худаг ашиглагд аж, малчин өрхийн 80% усаар хангагдсан.	2 худаг шинээр, 2 худаг сэргээн засварлана.	90.0	Улсын төсөв 60,0	Аймгийн хэмжээнд инженерийн хийцтэй 144, энгийн 97, нийт 241 худаг, уст цэг байна. Үүнээс: Бэлчээрийн зориулалттай 74 худаг ашиглагдаж, бэлчээрийн усан хангамж 87.0 хувьтай, худаг, уст цэгийг малчдад гэрээгээр эзэмшүүлэн ажиллаж байна. 2022 онд бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах зорилгоор улсын төсвийн 60.0 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар 2 худаг гаргах тендер зарлагдаж Бимм ХХК шалгаран ажиллаж байна. Жаргалант сумын Дулаан-Уул багийн Хөндлөн намаг, Жаргалант гэдэг газруудад шинээр 2 худаг шинээр гаргаснаар 26 өрхийн 5420 толгой мал усаар хангагдах боломжтой болно.	70%
214		Бэлчээрт үлийн цагаан оготны тандалт судалгаа хийх	2022-2024	ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	6.0	Бэлчээрийн тандалт, судалгааг бэлчээрийн 30%-д хийсэн байна.	Бэлчээрийн тандалт, судалгааг бэлчээрийн 10%-д хийсэн байна.	2.0		Бэлчээрийн талбайд үлийн цагаан оготны тандалт судалгааг жил бүр хийж, тайланг Хүнс, хөдөө аж ахуй, хөнгөн үйлдвэрийн яаманд илгээдэг. Энэ жил үлийн цагаан оготны тандалт судалгааг 9 дүгээр сард хийхээр төлөвлөж байна.	50%
215	7.3.5.Орон нутгийн онцлогт зохицсон ашиг шимийн чиглэлийн үүлдэр, омгийн цөм сүргийн малаар сайжруулна.	Бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид ялган төвлөрүүлэх	2022-2024	ХБТХ ОХ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	150.0	496 толгой хуц, ухна тоологдсоноос 81% буюу 402 толгой хуц, ухныг 3 суурьт ялган төвлөрүүлсэн.	Бог малын хээлтүүлэгчийн 80-аас дээш хувийг ялган төвлөрүүлнэ.	50.0		Аймгийн хэмжээнд 2023 оны эхэнд 848 хуц, ухна тоологдсоноос бог малын хээлтүүлэгчийг мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжид ялган төвлөрүүлэх ажлын хүрээнд 724 толгой хуц, ухна буюу 85.4 хувийг 4 суурьт ялган суурилж, мэргэжлийн ажил үйлчилгээний нэгжийн хяналтад авч үзлэг ангилалт, хянан баталгаажуулалт, ялган тэмдэглэгээ хийж, мал эмнэлгийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд бүрэн хамруулан, малын бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэсэн.	100%
216		Мал сүрэгт үзлэг ангилалт, ялган тэмдэглэгээ хийх, бүртгэлжүүлэх ажлыг эрчимжүүлэх, бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд хамруулах	2021-2024	ХХАА Г ХБТХ ОХ ХХАА Г	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	24.0	35.8 мянган толгой малд үзлэг ангилалт, хянан баталгаа жуулалт хийсэн.	Нийт богийн хээлтүүлэгчийг 100, богийн хээлтэгчийн 60 хүртэлх хувийг хамруулна.	6.0		Орон нутагт үржүүлж байгаа үүлдэр, омог, хэвшлийн малын ашиг шимийг нэмэгдүүлэх зорилгоор адуун сүргийг хурдны чиглэлээр, үхэр сүргийг Сэлэнгэ, Алатау, Семменталь, Хар тарлан үүлдрээр, хонин сүргийг Монгол, Баяд, Барга хуцаар, ямаан сүрэгт Өлгийн улаан, Эрчмийн хар ухна зэргийг үндсэн сайжруулагчаар ашиглаж байна. Үржлийн малд хаврын үзлэг, ангилалт, ялган тэмдэглэгээ, бүртгэлжүүлэх ажлыг сумдын хөдөө аж ахуйн тасаг, мал үржүүлэг, технологийн ажил	70%

												үйлчилгээний нэгжтэй хамтран зохион байгуулсан. Энэ жил аймгийн хэмжээнд 37.5 мянган толгой малд үзлэг ангилалт, 2.0 мянган толгой үхэрт ялган тэмдэглэгээ хийхээс 2023 оны 05 дугаар сарын 16-ны байдлаар хаврын үзлэг ангилалтанд 22.2 мянган толгой мал хамрагдсанаас 2397 толгой буюу 10.8 хувь цөм сүрэг, 19373 толгой буюу 87.2 хувь үржлийн сүрэг, 430 толгой буюу 2.0 хувь нь хэрэгцээний сүрэгт бүртгэгдэж анги чанарыг тодорхойлон ажилласан. Мөн 2000 толгой үхэр сүргийг ялган тэмдэглэж, малын үндэсний бүртгэл мэдээллийн нэгдсэн санд бүртгэх ажлыг хийж хийж байна.	
217	7.4.Татвар төлөгчдөд чиглэсэн сургалт, зөвлөгөөг тогтмол явуулж, эрсдэлийн удирдлагын тогтолцоог сайжруулан, төрийн болон төрийн бус байгууллагатай хамтарсан сургалт, үйлчилгээг үзүүлнэ.	Иргэд, татвар төлөгчдөд үйлчилгээ үзүүлэх цахим сургалтын төвийг тохижуулах	2021-2024	Татварын хэлтэс	СТСХ	Орон нутгийн төсөв	12.0	Иргэд, татвар төлөгчдөд үйлчилгээ үзүүлэх цахим сургалт хийх боломж бүрдсэн байна.	Иргэд, татвар төлөгчдөд цахим сургалтын төвөөр дамжуулан 20 удаа сургалт зохион байгуулна.	0.5	Орон нутгийн төсөв 10,0	Аймгийн Татварын хэлтэс нь сургалтын танхимыг тохижуулан цахим сургалтын төвийг бүрэн байгуулсан. Татвар төлөгчдөөс авсан зан хандлага, хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлсон судалгааны үр дүнд дүгнэлт хийж, хэрэгцээг тодорхойлон сургалтын танхимаар 30, ажлын байраар 38, цахимаар 31 удаа нийт 99 удаагийн сургалт зохион байгуулж, давхардсан тоогоор дунд сегмент 35, жижиг сегмент 297, бичил сегмент 3968, хувь хүн 12715 нийт 17015 татвар төлөгчийг хамруулсан. Татвар төлөгчийг мэдээллээр хангах зорилгоор давхардсан тоогоор 15000 татвар төлөгчид масс мессеж илгээсэн. Орхон аймгийн ИТХурал, СХТСХэлтэс, Жаргалант сумын ЗДТГазар, Аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтран сургалтуудыг зохион байгуулсан. Орхон аймгийн татварын хэлтсийн пэйж хуудас, or.mta.gov.mn вэб сайт, “И баримт хэрэглэгчдийн нэгдсэн групп” болон орон нутгийн хэвлэл мэдээллийн хэрэгсэл “Тусгал”, “Номин”, ETV, “Гэрэгэ” TV “Арвис” сайтаар сургалт сурталчилгааг явуулж, телевизэд 89, вэб сайтад 92, FM-д 3 удаагийн ярилцлага, мэдээ мэдээлэл, сургалт сурталчилгаа хийсэн. Олон нийтийн цахим сүлжээнд 402 сургалт сурталчилгаа, мэдээ байршуулснаар нийт 183765 хүнд хүрч, 3439 лайк, 35857 иргэн хуваалцсан байна.	100%
НАЙМ.НАЙДВАРТАЙ ЗАСАГЛАЛ													
“ЦАХИМ ЭРДЭНЭТ” ТӨРИЙН ШУУРХАЙ ҮЙЛЧИЛГЭЭ													
8.1.Төрийн үйлчилгээг шуурхай, хариуцлагатай, хүртээмжтэй хүргэх нөхцөлийг бүрдүүлж, иргэдийн цаг хугацаа, зардлыг хэмнэнэ.													
218	8.1.1.“Цахим төрийн үйлчилгээ”	Төрийн үйлчилгээний нэгдсэн системийн	2020-2024	ТЗУХ	Холбогдох байгуу	Улсын болон орон	200.0	16%	70%	50.0	-	Аймгийн ИТХ-ын 2021 оны 07-р сарын 02-ны өдрийн 20 дугаар тогтоолоор “Цахим Эрдэнэт-1” хөтөлбөрийг батлуулсан. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх	90%

	хөтөлбөр хэрэгжүүлж төрийн байгууллагад байгаа мэдээллийг иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас шаарддаг байдлыг зогсоож, иргэд нэг удаа бүртгүүлээд төрийн цахим үйлчилгээг шуурхай авдаг болгох ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	хүрээнд “Цахим төрийн үйлчилгээ” хөтөлбөрийг батлуулан хэрэгжүүлэх			ллагу уд	нутгийн төсөв					аймгийн Засаг даргын 2022 оны А/202 дугаар захирамжаар Мастер төлөвлөгөөг батлуулан ажлын хэсэг байгуулагдан ажиллаж байна. Хөтөлбөрийн хүрээнд 17 арга хэмжээ төлөвлөгдсөн бөгөөд менежмент, зохион байгуулалтын 5 ажил үргэлжилж байгаа бол хөрөнгө оруулалтаар хийгдэх 9 ажил бүрэн дуусч 3 ажлын төсөл боловсруулагдсан. Смарт Эрдэнэт платформ байгуулж хэрэглээнд нэвтрүүлээд байна. Платформ хэрэглээнд нэвтэрсэнээр мэдээллийн веб сайт, статистик судалгааны бааз, иргэдийн орон нутгийн төрийн үйлчилгээ авах, харилцах, ажиллаж, амьдрах таатай орчныг бүрдүүлэх, бизнесийн харилцааг дэмжих боломж бүрдэж байна. Сумдын веб сайт хийгдэж ашиглалтанд орсон. Газарзүйн мэдээллийн систем хийгдэж бүрэн дууссан. Уг систем ашиглалтанд орсоноор орон зайн мэдээлэлд үндэслэсэн иргэдийн болон төрийн захиргаа, үйлчилгээний байгууллагуудын лавлах, шуурхай удирдлагын нөхцөл бүрдсэн. Багийн цахим төвүүд байгуулагдсан. Мэдээллийн дэд бүтцийн хүрээнд шилэн кабелийн ашиглалтын судалгаа хийх, өргөтгөх төлөвлөлт хийх ажил дуусч, мэдээллийн аудит Смарт Эрдэнэт платформын гүйцэтгэлд хийгдсэн. Төслийн нэгж зохион байгуулалтын ажлуудыг хийж гүйцэтгэж байна. Нийтийн тээврийн цахимжуулалтын хүрээнд маршрут харах, хянах, төлбөр тооцооны цахим систем нэвтрүүлж, дугаар илрүүлэгчтэй камер нийлүүлэгдэж ашиглагдаж эхэлсэн. Гэрэлтүүлгийн ухаалаг хяналт, удирдлагын системийн төсөл, Цэвэр ус хангамжийн хяналт, удирдлагын системийн төслүүд хийгдсэн. Бизнес хөгжүүлэлтийн хүрээнд Смарт Эрдэнэт платформд ажиллах бизнес эрхлэгчдийг чадавхижуулах ажил хийгдэж байна. Төрийн цахим үйлчилгээ бүхий аймаг, хот болох зорилготойгоор 2021 онд E-Mongolia төвийг төрийн үйлчилгээний 4 дүгээр байранд, 2022 онд Жаргалант суманд ажиллуулж иргэдэд үйлчилж байна.		
219		Иргэд, байгууллагууд төрийн үйлчилгээг цахимаар авдаг болгох ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулах	2020-2024	ТЗУХ	-	Улсын төсөв	-	16%	70%	-	Улсын төсөв 84,0	Төрийн үйлчилгээг нэгдсэн системээр дамжуулан үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлж, Жаргалант, Баян-Өндөр суманд E-Mongolia төвийг байгуулан үйлчилгээний ажилтнуудыг сургаж, бэлтгэн ашиглагдах тоног төхөөрөмж, интернетийн эх үүсвэрээр ханган иргэдэд үйлчилгээ үзүүлж хэвшээд байна. Мөн аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дэргэд 24 цагийн үйлчилгээ бүхий “Цахим	100%

											төв"-ийг нээн ажиллуулж байна. Уг төвд 2 ширхэг лавлагаа авах киоск машин, ТҮЦ машин, улсын бүртгэлийн лавлагаа мэдээллийн киоск машин, төлбөр тооцооны gerege -ийн киоск машин, Хаан банкны АТМ, киоск машин, Голомт банкны АТМ, Төрийн банкны АТМ зэргийг тус бүр 1 ширхэгийг байршуулан хэвийн үйл ажиллагааг ханган иргэдэд үйлчилж байна. Төрийн үйлчилгээг нэгдсэн системээр дамжуулан үзүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлснээр 330 гаруй төрлийн үйлчилгээг цахимаар үзүүлж байгаа ба эхний хагас жилд шинээр байгуулагдсан цахим төвөөр 780 гаруй иргэн үйлчлүүлж цахим үйлчилгээ авсан байна.		
220		Төрийн байгууллагуудын И-Оффис системийн хөгжүүлэлтийг сайжруулах	2021-2023	ТЗУХ	-	орон нутгийн төсөв	30.0	20.0%	100%	-	Орон нутгийн төсөв 45,0	Төрийн байгууллагуудын албан хэргийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа И-Оффис системд хэрэглэгчдийн хүсэлтийн дагуу дотоод үйл ажиллагаанд ашиглагддаг цахим шуудан бичих, илгээх ажиллагаанд ирсэн цахим шууданг дамжуулах, хууль болон хуулийн өөрчлөлтийг нэг дороос төрийн албан хаагчид ашиглах боломжийг бүрдүүлж хуулийн сан бүхий функцийг нэмж оруулан хөгжүүлж, үйл ажиллагаандаа ашиглаж эхлээд байна. Мөн Улсын хэмжээнд Засгийн газрын хэрэг эрхлэг газар, яам, агентлагууд, төрийн байгууллагуудтай албан бичиг солилцох дундын https://docx.gov.mn/ системд интеграци хийж албан бичиг солилцох хөгжүүлэлт бүрэн хийгдэж ашиглалтад орсон. Системийг 151 байгууллагын 1550 гаруй хэрэглэгч албан хэргийн үйл ажиллагаандаа ашиглаж байна. И-оффис системийн ашиглалтыг өмнөх онтой харьцуулахад байгууллага 11%, хэрэглэгч 14%-р өссөн байна.	100%
221	8.1.2.Иргэдийн өргөдөл гомдлыг шуурхай шийдвэрлэж, бодлого шийдвэр, үүрэг даалгаврын биелэлтийг цахимаар хянадаг тогтолцоог улам сайжруулна.	Иргэд, төрийн байгууллага, албан тушаалтанд гаргасан өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтийг цахимаар хянах боломжийг бүрдүүлэх	2021-2023	ТЗУХ	-	Орон нутгийн төсөв	50.0	20.0%	80.0%	-		Аймгийн хэмжээнд И-оффис системийг ашиглан иргэдийн өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтэнд байнгын хяналт тавин ажиллаж байна. 2023 оны эхний хагас жилд аймаг, сумдын Засаг даргын Тамгын газар болон хэлтэс, албадууд, төрийн чиг үүрэг бүхий байгууллага, ажилтанд нийт 2299 өргөдөл, гомдол ирсний 264 нь шийдвэрлэх хугацаа болоогүй, 2035 буюу 88.5 хувь нь хуулинд заагдсан хугацаанд шийдвэрлэгдсэн. Аймгийн хэмжээнд "Иргэдийн санал хүсэлтийг хүлээн авах"-70353511 дугаарын утсыг ажиллуулан тус 70353511 утсаар 766 өргөдөл, гомдол ирснээс 729 нь буюу 95,1 хувь нь хуулинд заасан хугацаанд шийдвэрлэгдсэн, 37 нь шийдвэрлэх хугацаа болоогүй байна. Ирсэн өргөдөл гомдлын 5 нь гомдол, 12 нь санал, 63 нь талархал, 686 нь хүсэлт	100%

											байна. Тус төвд ирж буй өргөдөл, гомдлын шийдвэрлэлтийн талаар 7 хоног тутамд мэдээлэл бэлтгэн аймгийн Засаг даргын шуурхай зөвлөгөөнд танилцуулан холбогдох албан тушаалтанд үүрэг даалгаварыг өгч, хэрэгжилтийг хангуулан ажиллаж байна. Орхон аймгийн иргэд IRGEN.ERDENET.MN вэб системийг ашиглаж цахимаар төрийн байгууллагуудад илгээж шийдвэрлэлтийг иргэд хянах боломжтой болсон.		
222	8.1.3.Багийн хөгжлийг дэмжих дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх бөгөөд хүн амын тоо, байршлыг харгалзан Баян-Өндөр сумын зарим багуудыг хувааж шинээр баг нэмж байгуулах асуудлыг шийдвэрлэнэ.	“Багийн хөгжлийг дэмжих” дэд хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	2020-2024	ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	260.0	-	80%	65.0	Орон нутгийн төсөв 42,7	2023 онд 15 арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлэн ажиллалаа. Тухайлбал: Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар баригдаж буй Баян-Өндөр сумын Зэст багийн байрны ажлын явц 90%-тай байна. 2023 оны эхний хагас жилд Баян-Өндөр сумын хөрөнгө оруулалтаар Рашаант, Найрамдал багийн байранд урсгал засвар хийхэд 1.9 сая төгрөг зарцууллаа. Иргэдийн өргөдөл гомдлыг цахимаар хүлээн авах irgen.erdenet.mn вэб системд иргэд баг дээрээсээ цахимаар орж төрийн байгууллага, албан тушаалтанд санал, өргөдөл гомдлоо илэрхийлэх боломж олгохоор Баян-Өндөр суманд шинээр байгуулагдсан Чандмань, Найрамдал, Баян-Овоот, Чингэл багт "Иргэний булан"-г тохижуулахаар орон нутгийн төсвөөс 8.0 сая төгрөгийг шийдвэрлэснээр тайлант хугацаанд 29 багийн цахим булангаар нийт 1090 иргэд үйлчлүүлсэн байна. Хэсгийн ахлагчдын үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлж, төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай хүргэх ажлыг сайжруулах чиглэлээр орон нутгийн төсвөөс бичиг хэргийн зардалд 32.8 сая төгрөгийн дэмжлэг үзүүлсэн. Холбогдох төрийн бус байгууллагатай хамтран зохион байгуулсан "Албан хаагчийн манлайлал, ёс зүй" сэдэвт сургалтанд 29 багийн Засаг дарга нарыг, бусад байгууллагуудаас зохион байгуулсан "Алсын хараа-2050", "Иргэдийн цахим үр чадварыг дээшлүүлэх нь", "Өөрийгөө хайрлахуй" зэрэг 20 гаруй сургалтуудад давхардсан тоогоор 198 албан хаагчдыг хамрууллаа. Тайлант хугацаанд багууд нийт 50 гаруй өргөдөл, гомдлыг хүлээн авч шийдвэрлэж хариуг өгсөн байна. Багийн ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор "Хэсгийн	90%

											ахлагчдын хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг боловсруулан Баян-Өндөр сумын ИТХ-аар батлуулан ажиллаж байна. Нийт багуудын хэмжээнд бодлого хөтөлбөр, ажлын төлөвлөлт, гүйцэтгэл, захиргаа хүний нөөц, албан хэрэг хөтлөлт зэрэг бүхий л үйл ажиллагааг хамруулсан "E-Office" онлайн систем, мэдээллийн аппликейшн, веб сайтыг ашиглаж мэдээлэл солилцох ажлуудыг хийж байна.	
223		Хүн амын тоо, байршлыг харгалзан Баян-Өндөр сумын зарим багийг хувааж, баг нэмж байгуулах асуудлыг шийдвэрлэх	2021-2023	ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	2.500.0	-	100%	-	2022 онд Аймгийн ИТХ-ын Элжит VIII дугаар хуралдааны 03 дугаар тогтоолоор хүн амын тоо, байршлыг харгалзан Баян-Өндөр сумын Эрдэнэ багийг хувааж Чингэл, Яргуйт багийг хувааж Баян-Овоот, Цагаанчулуут багийг хувааж Найрамдал, Чандмань багуудыг байгуулан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.	100%
224	8.1.4.Иргэдийн санал, хүсэлт, санаачилгыг дэмжин бүртгэх, хүлээн авах, бодлого шийдвэрт тусгах нэгдсэн цахим платформ бий болгоно.	Нэгдсэн платформтой болох	2022-2024	ХЗА ТЗУХ	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв	80.0	-	75%	-	"Цахим Эрдэнэт-1" хөтөлбөрийн хүрээнд иргэдийн өргөдөл гомдлыг хүлээн авах, шийдвэрлэлтийн явц болон шийдвэрлэлт нь иргэдэд нээлттэй, ил тод харагддаг байдлаар төрийн байгууллагуудын албан хэрэг хөтлөлтийн И-Оффис системтэй уялдаж ажилладаг байхаар нэгдсэн вэб системийн техникийн тодорхойлолтыг боловсруулан 2022 оны 10 дугаар сараас ашиглаж эхлээд байна. Уг системд Хувийн мэдээллийг хамгаалах тухай хууль, Нийтийн мэдээллийн ил тод байдлын тухай хуулийн хүрээнд хувийн нууцад хамаарах асуудлаар гаргасан өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг зөвхөн өргөдөл гомдол гаргагч иргэнд өөрт нь харагдахаар, нийтэд хамаарал бүхий асуудлаар гаргасан өргөдөл, гомдлыг нийтэд харагдаж байхаар зохион байгуулагдсан. Тус систем нь Windows, Mac, android, iOS аль ч үйлдлийн системийн орчинд ажилладаг байхаар вэб программчлалын html, php, javascript хэлүүдийг ашиглан бичигдсэн бөгөөд цаашид өргөжүүлэн хөгжүүлэх бүрэн боломжтой систем болсон. Мөн хөтөлбөрийн хүрээнд Орхон аймгийн иргэдэд зориулсан Смарт Эрдэнэт платформ байгуулах ажлыг Монгол контент ХХК гүйцэтгэж дуусган хэрэглээнд нэвтрүүлээд байна. Платформ хэрэглээнд нэвтэрсэнээр мэдээллийн веб сайт, статистик судалгааны бааз, иргэдийн орон нутгийн төрийн үйлчилгээ авах, харилцах, ажиллаж, амьдрах таатай орчныг бүрдүүлэх, бизнесийн харилцааг дэмжих аппликейшн бүтээгдсэн.	100%

ХАРИУЦЛАГАТАЙ ТӨРИЙН АЛБА

8.2 Аймгийн хэмжээнд төрийн албаны хүний нөөцийн чадавхийг улам сайжруулж, хариуцлагын тогтолцоог боловсронгуй болгоно.													
225	8.2.1Төрийн албаны мэргэшсэн тогтвортой байдлыг хангаж, албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг дүгнэх системийг	Аймгийн хэмжээнд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг төлөвлөх, дүгнэх системийг бий болгож И-Оффис системд холбох	2021-2022	ТЗУХ	-	Орон нутгийн төсөв	65.0	-	-	-	-	Монгол Улсын Засгийн газрын 2020 оны 206, 216, 217, 218 дугаар тогтоол, Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын даргын 2020 оны 100 дугаар тушаалыг хэрэгжүүлэх зорилгоор Стратеги төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Зохион байгуулалтын нэгжийн болон төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг программ хангамж ашиглан түргэн шуурхай, хялбар байдлаар төлөвлөх, тайлан гаргах, хяналт үнэлгээ хийж, үйл явцыг автоматжуулах программ хангамжийг И-Оффис цахим системд холбосон бөгөөд программ хангамжийн сургалтыг 2 удаа зохион байгуулсан. Төрийн захиргааны байгууллагууд Стратеги төлөвлөгөө, Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, Зохион байгуулалтын нэгжийн болон төрийн жинхэнэ албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг үйл ажиллагаандаа ашиглаж хэвшээд байна.	100%
226	үлгэр жишээ хэрэгжүүлнэ. Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгана.	Төрийн албан хаагчийн үйл ажиллагааг үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах зохион байгуулалтын арга хэмжээ авах	2020-2024	ТЗУХ	Нийт төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллага, аж ахуйн нэгжү үд	-	-	30%	90%	-	-	Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх нутгийн захиргааны байгууллага, төрийн албан хаагчдад иргэнийг төрийн албанд сонгон шалгаруулж томилох, чөлөөлөх, ажлын гүйцэтгэлийг нь үнэлэхдээ ажлын гүйцэтгэл, үйлчлүүлэгчийн үнэлгээ, ёс зүй, сахилга хариуцлагыг шалгуур болгож, ёс зүйн зөрчил гаргасан төрийн албан хаагчид хүлээлгэх хариуцлагыг чангатгах, шагнаж урамшуулахдаа хувь хүний мэдлэг, боловсрол, мэргэжил, мэргэшил, ур чадвар, туршлага, ажлын үр дүнд тулгуурлах зарчмыг хэрэгжүүлэн ажиллаж байгаа байдалд мэргэжил арга зүйн удирдлагаар тогтмол ханган ажиллаж байна. 2022 онд аймгийн захиргааны байгууллагуудын хүний нөөцийн бодлогын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ үнэлгээ хийж, мэргэжил арга зүйн зөвлөмжөөр хангах ажлыг зохион байгуулж, дүнг аймгийн Засаг даргын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлж, хуралдаанаас гарсан дүгнэлт, зөвлөмжийг байгууллага тус бүрээр бэлтгэн төрийн байгууллагуудад хүргүүлээ. Төрийн албаны стандартын хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж төрийн жинхэнэ албан тушаалд Төрийн албаны тухай хууль, Төрийн албаны зөвлөлийн 2019 оны 14 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн албаны тусгай шалгалт өгөх болзол, журам"-ыг чанд баримтлан, сонгон шалгаруулан нэр дэвшүүлэн томилох, Монгол Улсын ЗГХЭГ-ын дарга, Төрийн албаны зөвлөлийн	100%

												даргын хамтарсан 2019 оны 34/31 дүгээр хамтарсан тушаалын 1.5 дахь заалтыг мөрдөн төрийн жинхэнэ албан хаагчийг адил ангилал, төрлийн албан тушаалд шилжүүлэн ажиллуулж байх зөвлөмжийг хүргүүлсэн болно.	
227	8.2.2.Төрийн албаны хүний нөөцийн мэдээллийн санг цалингийн нэгдсэн системтэй холбож, орон тоо, цалин хөлсний зардлын төлөвлөлт, хэрэгжилт, хяналтыг сайжруулна.	Хүний нөөцийн программыг цалингийн нэгдсэн системтэй холбох ажлыг хийх	2020-2021	ТЗУХ СТСХ	-	Орон нутгийн төсөв	167.0	20%	-	-		Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн системийг нэвтрүүлэх сургагч багшаар бэлтгэгдсэн 5 багш баталсан төлөвлөгөөний дагуу аймгийн төвийн болон Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын нийт 96 байгууллагын хүний нөөцийн мэдээллийн нэгдсэн санг хянан явцын засвар өөрчлөлтийг байгууллага, албан хаагч бүрээр хийж өгч, ажилтан, алба хаагчдын үндсэн болон нэмэгдэл цалин хөлсний шинэчлэлтийг бүрэн хийлгэж гүйцэтгэсэн Төрийн цэргийн болон хууль сахиулах байгууллагуудын цалингийн нэгдсэн систем нь нууцын зэрэглэлд байдаг тул тус системд хамрагдаагүй болно. Сургалтыг төлөвлөгөөний дагуу байгууллагын цалингийн загвар үүсгэх, цалингийн загварт багануудын үзүүлэлтийг зөөвөрлөн байршуулж хадгалах, ур чадварын нэмэгдлийг тооцож оруулах, амралтын цалин бодох, цалингийн түүх оруулах, цалингийн суутгал тохируулж хийх, кодын блок үүсгэх, Хүний нөөцийн нэгдсэн сангийн системд цалингийн сүлжээний зэрэглэл, шатлал өөрчлөх, алба хаагчийн цалингийн мэдээллийн өөрчлөлтийг татах, цалингийн загварт шинээр нэмэгдэл болон суутгал нэмж оруулах, ээлжийн амралт хэрхэн тооцох, загвар файл хэрхэн үүсгэх, зэрэг зааврыг өгч ажиллаж байна. Төрийн албаны цалингийн нэгдсэн систем болон Хүний нөөцийн удирдлагын системийг Орхон аймгийн төсвийн байгууллагын хэмжээнд 100 хувь хамруулж ажилласан.	100%
228	8.2.3.Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, сургалт, нийгмийн асуудлыг холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэн дэмжиж ажиллана.	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн асуудлыг тухайн байгууллагуудын жил бүрийн төлөвлөгөөнд тусган шийдвэрлүүлэх ажлыг зохион байгуулах	2020-2024	ТЗУХ	Төрийн байгууллагууд	Улсын болон орон нутгийн төсөв	-	20%	50%	-	Улсын болон орон нутгийн төсөв 1812,3	Төрийн байгууллага бүр албан хаагчдыг дэмжих нийгмийн хамгааллын боон сургалтын хөтөлбөрийг боловсруулан хэрэгжүүлэн ажиллаж байна. Төрийн албан хаагчдын нийгмийн баталгааг хангах, хөтөлбөрийн дагуу судалгааг хагас бүтэн жилээр нарийвчлан гаргаж, хэрэгжилтэнд хяналт тавьж, мэргэжил арга зүйн удирдлагаар тогтмол ханган ажиллаж байна. Төрийн байгууллагууд албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, боломжийг сайжруулан, ажлын байранд ариутгал халдваргүйтгэл хийж, ажлын хэвийн горимыг уян хатан байдлаар тогтоож ажиллаж байна.	70%

											Аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/126 дугаар захирамжаар "Төрийн албан хаагчийн хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх Ажлын хэсгийг 7 хүний бүрэлдэхүүнтэй байгуулан, 2023 онд хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг батлуулсан. 2023 онд хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө нь 3 зорилтын хүрээнд 29 хэрэгжүүлэх арга хэмжээ төлөвлөсөн. 2023 онд "Төрийн албан хаагчийн хөгжлийн хөтөлбөр"-ийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд орон нутгийн төсвөөс 300.0 сая төгрөг төсөвлөгдсөн бөгөөд эрхтэн шилжүүлэхн суулгасан 1 төрийн албан хаагчид 20.0 сая төгрөгний дэмжлэг үзүүлээ.	
229		Төрийн албан хаагчдыг богино, зорилтот, дунд хугацааны болон мэргэшүүлэх сургалтуудад үе шаттайгаар төрөл бүрийн хэлбэрээр хамруулах	2020-2024	ТЗУХ	Төрийн албаны салбар зөвлөл	Улсын болон орон нутгийн төсөв	145.0	10.0	80%	35.0	Удирдлагын академийн Төрийн удирдлагын сургуультай хамтран Хөгжлийн бодлогыг хэрэгжүүлэхэд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх нь "богино хугацааны сургалтын Сургагч багш бэлтгэх сургалтад 2 байгууллагын 3, нутгийн захиргааны байгууллагад ажиллаж байгаа анх томилогдсон төрийн албан хаагчийг чиглүүлэх зайн сургалтад 3 байгууллагын 5, дунд хугацааны мэргэшүүлэх зайн сургалтад 11 байгууллагын 11 төрийн албан хаагч, цаашид ажиллах ахлах түшмэлийн мэргэшүүлэх багц зайн сургалтад 4 байгууллагын 7 төрийн албан хаагч үүнээс тухайн байгууллагын захиалгаар 4 төрийн албан хаагч, эрхэлсэн түшмэлийн мэргэшүүлэх багц зайн сургалтад 1 төрийн албан хаагч тус тус хамруулсан. Монгол Улсын хөгжлийн бодлого төлөвлөлт, хэрэгжилт, үнэлгээ "Алсын хараа 2050" сэдэвт богино хугацааны танхимын ажлын байран дахь сургалтыг Ерөнхий сайдын зөвлөх, ЗГХЭГ, Удирдлагын академийн багш нартай хамтран зохион байгуулж тус сургалтад 40 байгууллагын 212 төрийн албан хаагч хамруулан суралцах явцад хяналт тавин ажилласан. Мөн Алсын хараа 2050, Шинэ сэргэлтийн бодлогыг хэрэгжүүлэх цахим сургалтыг 2 удаа зохион байгуулан 82 төрийн байгууллагын 2178 төрийн албан хаагчид хамрагдан гэрчилгээгээ авсан. Төрийн албаны зөвлөл, "Мерит" төслөөс хамтран "Хувь хүний хөгжил"-ийн чиглэлээр 7 хоног бүрийн Пүрэв гаригт цахим сургалт 20 удаа цахимаар зохион байгуулагдан давхардсан тоогоор нийт 980 гаруй төрийн албан хаагчид хамрагдсан.	100%
230	8.2.4.Нийгмийн зөвшилцөлд үндэслэсэн түншлэлийн хүрээнд шийдвэр	Аймгийн хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт хэлэлцээрийг байгуулан ажиллах	2021-2024	ХШҮХ НБХ АОЭХ ОАҮЭ Х	ХХҮГ МХГ	Үйл ажиллагааны чиглэлээр	-	2019-2020 оны хамтын хэлэлцээрийн	Хэлэлцээрийн хэрэгжилт 90%-тай байна.	-	Аймгийн Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт 2023-2025 оны хамтын хэлэлцээрт 7 бүлгийн 13 зүйл заалтын 84 арга хэмжээг тусган батлуулан ажиллаж байна. 2023 оны эхний хагас жилийн эцсийн байдлаар Хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн	88%

	гаргах бүх шатанд төр, иргэний нийгмийн байгууллага, мэргэжлийн холбоод, хувийн хэвшил зөвлөлдөх, санал авах, гаргасан шийдвэрийн биелэлтэд хяналт тавихад оролцоог нэмэгдүүлнэ.							хэрэгжилт 92.6%-тай байна.				гурван талт хамтын хэлэлцээрийн биелэлт урьдчилсан байдлаар 80,1 хувьтай хэрэгжиж байна.	
231		Төрийн зарим чиг үүргийг Төрийн бус байгууллагуудтай гэрээ байгуулан хамтран ажиллах	2021-2024	ХБТХ ОХ	Аймгийн ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	2020 онд 28 ТББ 87.0 сая төгрөгийн гэрээ байгуулсан	14 чиг үүрэгт хамаарах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 32,9	2023 онд аймгийн Засаг даргын Тамгын газраас ТББ-уудтай гэрээ байгуулахад 80.0 сая төгрөг зарцуулахаар батлагдсаны дагуу хэлтэс, нэгжээр хуваарь батлуулан гэрээ байгуулан ажиллаж байна. 2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар нийт 13 ТББ-тай гэрээ байгуулж 32.9 сая төгрөг зарцуулаад байна. Чиг үүргийн хувьд хэрэглэгчийн эрх ашгийн төлөө, хоршоо хөгжүүлэх, байгаль экологийн, хүнсний аюулгүй байдал, сургалт мэдээлэл, нийгмийн оролцоо, хөгжил, хууль эрх зүйн мэдлэг, үнийн асуудал зэрэг 9 чиг үүргийн хүрээнд хамтран ажиллаж байна.	90%
АМАР ТАЙВАН, АЮУЛГҮЙ ХОТ													
8.3.Иргэдийн аюулгүй, амар тайван байдлыг хангана.													
232	8.3.1.Дэвшилтэт технологи бүхий камержуулалтын системийг нэвтрүүлж, Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах	Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах	2021-2024	ХЭЗХ	МШУТ	Орон нутгийн төсөв	361.5	-	Шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	100.0	Орон нутгийн төсөв 90,0	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 90 сая төгрөгийн үнэ бүхий камерын засвар үйлчилгээ хийхэд шаардлагатай тусгай зориулалтын автовишкатай автомашиныг худалдан авч Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үндсэн хөрөнгөд бүртгэж авсан. Автовишкын тусламжтайгаар гэмтэлтэй байгаа камеруудыг засварлах ажлын хүрээнд 88 ширхэг камерыг, дагалдах хэрэгслийн хамт бүрэн шинэчилж засварласан. Тайлант хугацаанд аймгийн хэмжээнд нийт бүртгэлтэй 516 ширхэг камер байна.	90%
233	Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвийн үйл ажиллагааг сайжруулж, гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Хотын гудамж, зам талбайн камержуулалтыг үе шаттайгаар нэмэгдүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	МШУТ ЦГ	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Ажиллаж буй камерын тоо 183	Камерын тоог нэмэгдүүлсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 338.4	Баян-өндөр сумын багуудын Засаг дарга, ажлын алба, хэсгийн байцаагч, иргэдийн төлөөлөл нартай уулзалт зохион байгуулж гэмт хэрэг ихээр гардаг хар цэгийн судалгаа дээр үндэслэн камер суурилуулах байршил, цэгийг 26 багаар нарийвчлан гаргасан. Судалгааны дагуу: 2023 онд орон нутгийн төсвөөр теле хяналтын камержуулалт хийгдэхээр Уурхайчин багт 95,0 сая, Булаг багт 174,7 сая, Эрдэнэ багт 220,0 сая, Цагаанчулуут багт 78,0 сая, Зэст багт 42,0 сая нийт 609,7 сая төгрөг батлагдан тендер сонгон шалгаруулалт зарлагдаж гэрээ байгуулах шатандаа явж байна. Дэвшилтэд технологид боловсруулсан өгөдлийг ашиглан хяналтын камеруудыг үр ашигтай, эдийн засгийн үр өгөөжтэй ашиглаж хиймэл оюун ухаанд суурилсан системийг нэвтрүүлэх туршилтыг амжилттай хийсэн. Уг систем нь энгийн камераар авто машины дугаар илрүүлэх, хүний биометрик	70%

											мэдээлэл, царай төрхөөр олж илрүүлэх боломжтой. Аймгийн хэмжээнд нийт бүртгэлтэй 516 ширхэг камер хэвийн ажиллаж байна.	
234	8.3.2.Эмэгтэйчүүд, хүүхэд, ахмад настан, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрхийг хангах түр хамгаалах байр байгуулж, хуульд заасны дагуу мэдээллээр хангана.	Түр хамгаалах байрыг байгуулах	2021	ХЭЗХ ХБТХ ОХ	ГБХЗ ХГ ЦГ ЭМГ	Улсын болон орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	-	-	Түр хамгаалах байр ажиллуулах, хохирогчид хуульд заасан үйлчилгээ үзүүлэхэд шаардагдах зардал /30,0 сая төгрөг/-ыг 2023 оны орон нутгийн төсөвт тусган, түр хамгаалах байрыг Гэр бүл, хүүхэд залуучуудын хөгжлийн газартай хамтран ажиллуулж, хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр байрлуулах, эмнэлгийн анхан шатны үйлчилгээ үзүүлэх, сэтгэл зүйн болон хууль зүйн туслалцаа зөвлөгөө мэдээлэл өгөх үйлчилгээг үзүүлж ирлээ. Тайлант хугацаанд нийт 32 иргэн /үүнээс 28 хүүхэд/-ийг түр хугацаагаар хамгаалалтад авч, эрүүл мэндийн тусламж, аюулгүй байдлын хамгаалалт, сэтгэл зүй, хууль зүйн үйлчилгээ, асрамжлах үйлчилгээ зэрэг давхардсан тоогоор 93 удаагийн үйлчилгээг үзүүлсэн байна. Шинээр стандартад нийцсэн хамгаалах байрны төсөл боловсруулан газрын асуудлыг шийдвэрлэж, зураг төсвийг боловсруулан улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар барилгын ажлын гүйцэтгэл 75,0 хувьтай явагдаж байна.	90%
235	8.3.3.Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын эргэлтэд хяналт тавих, түүнтэй тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.	Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, хяналт тавих ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	Урьдчилан сэргийлэх ажлын хамралтын хувь нэмэгдсэн байна.	8.0	Улсын хэмжээнд явагдсан "Анзаар" нэгдсэн арга хэмжээ болон аймгийн хэмжээнд "Мансуурал" хэсэгчилсэн арга хэмжээг зохион байгуулж 4101 хүнд мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг хууль бусаар ашиглах, хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх мэдээлэл өгч, цахим орчинд 83 мэдээлэл сэрэмжлүүлгийг байршуулж 47061 иргэнд сэрэмжлүүлэг хүргэж ажилласан. Нэгдсэн арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд Орхон аймагт үйл ажиллагаа явуулдаг Мансууруулах, сэтгэцэд нөлөөт эм худалдан борлуулах зөвшөөрөлтэй 9 байгууллагын эм, тариурын хадгалалт, хамгаалалт, орлого, зарлагын тайланд хяналт шалгалтыг явуулж зөвлөгөө, мэдээлэл хүргүүлж ажилласан. Ерөнхий боловсролын болон Их дээд сургуулийн оюутан, сурагчдад энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 2 удаагийн сургалтыг зохион байгуулсан. Урьдчилан сэргийлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулж ажилласнаар тайлант хугацаанд мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэргийн гаралт өсөөгүй, урьд оны мөн үетэй ижил түвшинд байна.	90%

236		Мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисыг хууль бусаар ашиглах гэмт хэрэг зөрчлийг илрүүлэх зорилгоор зориулалтын шаардлага хангасан тестийг үйл ажиллагаандаа ашиглах	2022-2024	ХЭЗХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	9.0	-	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийг ахиулсан байна.	3.0	-	2023 оны эхний хагас жилийн байдлаар мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын хууль бус эргэлтийн эсрэг Монгол улсын Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 20.7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасан гэмт хэрэгт 7 холбогдогчтой 3 гэмт хэрэг, Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хуулийн 5.1 дүгээр зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан 6 холбогдогчтой 3 зөрчилд болон тус цагдаагийн газарт бүртгэгдсэн онц хүнд, хүнд 17 хэрэгт 38 этгээдэд, согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 55 зөрчилд холбогдсон 55 этгээд, нийт 106 иргэнд "Multi drug screen cup" тестэрийг ашигласан байна. Мөрдөн байцаах тасгаас Эрүүгийн хуулийн тусгай ангийн 20.7 дугаар зүйлд зааснаар эрүүгийн хэрэг үүсгэсэн 3 хэргийг шүүхэд шилжүүлэх саналтай шийдвэрлүүлж, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр мөрдөгчийн мэдэгдлийг хүргүүлэн биелэлт үр дүнг тооцон ажиллалаа. Ерөнхий боловсрол болон Их дээд сургуулийн оюутан, сурагчдад энэ төрлийн гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр 2 удаагийн сургалтыг орсон байна.	100%
237		Мансууруулах төрлийн ургамлыг устгах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	-	Орон нутгийн төсөв	31.0	-	Ургамлын тархцын хэмжээ багассан байна.	8.0	Орон нутгийн төсөв 18.0	Орон нутгийн төсвөөс 18 сая төгрөгийн санхүүжилтийг шийдвэрлүүлж, "Устгал-2023" нэгдсэн арга хэмжээг зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөг гаргаж аймгийн нутаг дэвсгэрт ургаж буй мансууруулах, донтуулах үйлчилгээ бүхий ургамлыг 205 орчим га талбайд устгах тооцоо гаргаж, техник хэрэгсэл, хүн хүчний нөөцийг судалж, мансууруулах эм, сэтгэцэд нөлөөт бодисын төрлийн ургамлыг устгах ажлыг зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг бүрэн хангасан. Мөн Орхон аймгийн Жаргалант сумын нутаг дэвсгэрт газар, тариалангийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг аж ахуй нэгж байгууллагын захирлуудад ногооны талбайн ойр орчимд ургасан мансууруулах төрлийн ургамлын тархцын талаар тайлбарлан ойлгуулж, устгах талаар албан мэдэгдэл өгч, нууцлал аюулгүй байдлын баталгаа авсан.	90%
238	8.3.4.Ял эдэлж буй иргэдийг хөдөлмөрлөх нөхцөлөөр хангах замаар гэмт хэргийн улмаас учирсан хохирлыг барагдуулах	ШШГГ-ын үйлдвэрлэлийн хэсэгт шаардлагатай техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах, үйлдвэрлэлийг	2021, 2024	ХЭЗХ ШШГГ	-	Орон нутгийн төсөв	75.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 60.0	Хоригдлыг ажлын байраар хангах чиглэлээр оёдлын цехэд шаардлагатай оёдлын тоног төхөөрөмжийг худалдан авахад зориулж орон нутгийн төсвөөс 60,0 сая төгрөгийг шийдвэрлэсэн. Худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулж, ялагчаар шалгарсан "Амжилтын нар" ХХК-тай бараа нийлүүлэх гэрээ байгуулж, гэрээний дагуу нэг бүр нь 2,9 сая төгрөгийн үнэ бүхий 20 ширхэг	100%

	нөхцөл боломжийг хангана.	өргөжүүлэх замаар хөдөлмөрт хамрагдах боломжийг нэмэгдүүлэх									оёдлын машиныг нийт 59,8 сая төгрөгөөр нийлүүлсэн. Нийлүүлэгдсэн бараа, бүтээгдэхүүнийг хүлээн авч, байгууллагын хөрөнгөд бүртгэж авсан. 20 хоригдлыг ажлын байраар хангахаар мэргэжлийн чиг баримжаа олгох сургалтад хамруулж байна	
239	8.3.5.Үндэсний санах ой болох архивын баримтын хадгалалт хамгаалалтын нөхцөлийг сайжруулж, иргэдэд архивын баримтын лавлагаа мэдээллээр шуурхай үйлчлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Төрийн архивын баримтын хадгалалт хамгаалалт, ажилтнуудын ажиллах нөхцөлийг сайжруулах, техник тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх	2022-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 51,9	90%
240		Архивын баримтыг цахимжуулах ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Цахимжуулалтын хувь 20%	Цахимжуулалтын хувь 40%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	100%

												нэгжийн 30564 хуудасны 54763 хүний нэр, 715 байгууллагын нэр, 22442 газар зүйн нэр, 48222 заалтыг архивын E-DOC программд шивж цахим холболт хийн мэдээллийн сан үүсгэн лавлагаанд ашигласнаар иргэдэд чирэгдэлгүй түргэн шуурхай үйлчилж байна.	
241		Архивд хадгалагдаж буй баримтыг сэргээн засварлах лаборатори байгуулах	2022	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	5.0	-	-	-	Орон нутгийн төсөв 5.0	Архивын баримтыг сэргээн засварлах лаборатори байгуулахад зориулж 5,0 сая төгрөгийг 2022 оны орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, зориулалтын ширээ, багаж хэрэгслээр хангагдсан. Архивын сан хөмрөгт хадгалагдаж байгаа байнга хадгалах баримтын 1360 хадгаламжийн нэгжийн 86015 хуудас баримтад нягтлан шалгалт хийж, сэлбэн засч, хавтас, хамгаалалтын хайрцгийг шинэчилсэн.	100%
242		Архивын байр барих асуудлыг үе шаттайгаар шийдвэрлэх	2021-2024	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Улсын төсөв	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	-	Байрыг барих хөрөнгийг шийдвэрлүүлсэн байна.	Батлагдсан төсвийн хүрээнд		Архивын байр бариулах газрын асуудлыг шийдвэрлүүлсэн. Стандартад нийцсэн зураг төсвийг боловсруулах ажил хийгдэж байна.	0%
243		Архивын баримтын бүртгэлийн UF TAG систем, соронзон кодын бүртгэл, баримтын цахим ухаалаг тоолох систем нэвтрүүлэх	2022	ХЭЗХ	Архивын тасаг	Орон нутгийн төсөв	30.0	-	-	-	-	Архивын сан хөмрөгт хадгалагдаж байгаа байнга хадгалах баримтыг тоолох ажиллагаанд автоматжуулалт нэвтрүүлэх, баримтын хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулах зорилгоор 2021 онд орон нутгийн төсвөөс 21,0 сая төгрөгөөр зайнаас унших андройд үйлдлийн системтэй тооллогын төхөөрөмжийг худалдан авч /RFID tag/ одоогийн байдлаар нийт 14900 хадгаламжийн нэгжийг кодлон тооллогын программд холбосон.	100%
244	8.3.6.Зам тээврийн осол, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангаж, зам тээврийн осол түүнээс үүдэх хор уршгийг бууруулах ажлыг хэрэгжүүлнэ.	“Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх дэд хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	БШУГ ГБХЗ ХГ	Орон нутгийн төсөв	1.003.0	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хувь 80%	Батлагдсан төсвийн хүрээнд	Орон нутгийн төсөв 10,0	Аймгийн хэмжээнд 2021-2024 онд хэрэгжүүлэх 3 зорилт 24 арга хэмжээ бүхий “Замын хөдөлгөөний аюулгүй байдлыг хангах, зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэх хөтөлбөр”-ийг аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлуулан, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх зардалд 10,0 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс батлуулж, хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. Согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодох зөрчлөөс урьдчилан сэргийлж Гэрээт цагдаагийн хэлтсийн Замын цагдаагийн хэсгийн алба хаагчидтай хамтран “Уусан бол бүү жолоод” нэгдсэн хяналт шалгалтыг 2 удаа зохион байгуулж, хяналт шалгалтаар согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 10 жолоочийг, өдөр тутмын хяналт шалгалтаар согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодсон 94 жолоочид хуульд заасан хариуцлага	90%

											ногдуулж, гарч болзошгүй зам тээврийн осол хэргээс урьдчилан сэргийлж ажилласан. Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагуудын дунд "Замын хөдөлгөөний цагаан толгой" тэмцээнийг зохион байгуулж, эцэг эхийн зөвлөлтэй хамтран анги болгонд замын хөдөлгөөний дүрмийг сурталчилсан булантай болох, бага насны хүүхдийг автомашинд зөв тээвэрлэх /хамгаалалтын суудлыг сурталчлах/, бие дааж замын хөдөлгөөнд оролцохдоо зөв дадал суулгах мэдлэгийг олгох, хүүхдийн аюулгүй байдлын тээвэрлэлт болон явган зорчигчоор хүүхдийг авч хөдөлгөөнд оролцохдоо анхаарах зөвлөмж, гарын авлага постер тараах материал бэлтгэн сурталчилж ажилласан. Аймгийн хэмжээнд өглөө 07.00-08.30 цаг, өдөр 12.00-14.00 цаг, оройн 17.00-18.30 цагийн хооронд хөдөлгөөний ачаалал их үүсгэдэг Захиргааны 4 замын уулзвар, Чандмань төвийн уулзвар, Холбооны уулзваруудад биет зохицуулалтыг хийж, мөн гэр хорооллын замд осол хэргээс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр хяналт шалгалтаар ажиллах алба хаагчдыг томилон ажиллаж байна. Тайлант хугацаанд согтуугаар тээврийн хэрэгсэл жолоодон замын хөдөлгөөнд оролцож байсан 465 зөрчлийг илрүүлэн зөрчил гаргасан 374 жолоочийн эрхийг хасаж торгосон, 91 иргэнийг баривчилж шийдвэрлэсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 43.5 хувиар буурсан байна.		
245	8.3.7.Архидан согтуурахтай тэмцэх, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлж, архинд донтох эмгэгтэй хүнд үзүүлэх эмчилгээг үйлчилгээг сайжруулна.	Архидан согтуурахтай тэмцэх, хяналт тавих, урьдчилан сэргийлэх ажлыг эрчимжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	27.0	Гэмт хэргийн тоо 197	Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэргийн бууралтын хувь 5%	7.0	-	2023 оны 05 дугаар сарын байдлаар гэмт хэрэг, зөрчил үйлдэгдэхээс урьдчилан сэргийлж 20 төрлийн мэдэгдлийг давхардсан тоогоор 15 аж ахуй нэгж, байгууллагад хүргүүлэн ажилласан. Согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр "Шаг", "Ахуйн хүрээний архидалт", "Хяналт" гэх зэрэг 30 тусгай арга хэмжээнүүдийг аймгийн хэмжээнд зохион байгуулан үр дүнг тооцож ажилласан. Нийтийн хэв журам хамгаалах тасгаас хүйтний эрч чангарч байгаатай холбогдуулан архи согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэсэн иргэд осгож амь нас, эрүүл мэндээрээ хохирохоос урьдчилан сэргийлэх, согтууруулах ундааны эргэлтэд хяналт тавих, архидан согтуурахтай тэмцэх тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Орхон аймгийн Баян-Өндөр сумын нутаг дэвсгэр гудамж талбайд эргүүл шалгалтыг зохион байгуулан ажилласан. Эргүүл шалгалтын хүрээнд 25 багийн архи согтууруулах ундаа худалдан борлуулдаг.	100%

											үйлчилдэг 254 хүнсний дэлгүүр, 39 бар, ресторан, караоке, паб нийт 293 аж ахуйн нэгж, байгууллагад Цагдаагийн газрын Нийтийн хэв журам хамгаалах тасгийн даргын №15 дугаартай мэдэгдлийг тараан өгч гарын үсэг зуруулан авч биелэлт, үр дүнг тооцож ажилласан. Олон улсын эмэгтэйчүүдийн эрхийг хамгаалах өдрийг угтан согтуугаар үйлдэгдэх гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр Цагдаагийн газрын даргын №32 дугаартай мэдэгдлийг согтууруулах ундаагаар үйлчилдэг 75 аж ахуйн нэгжид хүргүүлэн биелэлт үр дүнг тооцон ажилласан. Согтуугаар үйлдэгдсэн гэмт хэрэг өмнөх оны мөн үеэс 11 хэргээр буюу 9.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.		
246		Архинд донтох эмгэгтэй хүнд үзүүлэх эмчилгээ үйлчилгээг сайжруулах, албадан эмчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулах	2021-2024	ХЭЗХ ЦГ	ЭМГ Сумдын ЗДТГ	Орон нутгийн төсөв	15.0	Хамрагдсан хүний тоо 20	Шаардлагатай иргэдийг эмчилгээнд хамруулах	5.0	Орон нутгийн төсөв 6,0	Орон гэргүй тэнэмэл байдлаар амьдардаг, гудамж талбай, ахуйн хүрээнд байнга архидан согтуурч зөрчил үйлддэг 44 иргэний судалгааг гарган гэмт хэрэг, зөрчилд холбогдох, өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр зөвлөмж өгч, хэсгийн байцаагч нар хяналт тавин ажиллаж байна. Архинд донтох эмгэгтэй, архины архаг хэрэглээтэй иргэдийг албадан эмчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулахад 6,0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг орон нутгийн төсөвт тусган батлуулж, албадан эмчилгээнд хамруулах ажлын судалгаа хийгдэж, эмчийн үзлэгт хамруулж байна. "Хамтдаа тэмүүлэх, гэрэлт ирээдүй" ТББ-тай гэрээ байгуулж 2023.01.01-2023.02.15-ныг хүртэл хугацаанд орон гэргүй тэнэмэл 30 иргэнийг нийгэмшүүлэх үйлчилгээнд хамруулсан. Үйлчилгээнд хамрагдах үед ХХҮГ-аас өрхийн амьжиргааны түвшин тогтоох судалгаанд хамруулснаар эрүүл мэндийн даатгал төлөгдөж эрүүл мэндийн байгууллагын эмчилгээ үйлчилгээнд хамрагдах боломж бүрдсэн. Үйлчилгээнд хамрагдсан 30 иргэдээс архины хамаарлаас бүрэн татгалзсан 1 иргэнийг харуул хамгаалалтын ажилд зуучилж, 2 иргэнийг бүлэг болгон мод бут үржүүлэх төсөл хэрэгжүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлж 2,0 сая төгрөгийн санхүүжилт олгон хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжсэн. 2023 оны 11 сард үргэлжлүүлэн үйлчилгээнд хамруулах ажлыг зохион байгуулна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нийгэмшүүлэх үйлчилгээнд хамрагдсан иргэд 11 иргэнээр буюу 26.8 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.	90%

247	8.3.8.Хууль сахиулах байгууллагуудын хүний нөөц, техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулах замаар иргэдэд чирэгдэлгүй шуурхай үйлчлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Хуулийн байгууллагуудын хүний нөөц, техник тоног төхөөрөмжийг сайжруулах ажлыг дэс дараатай хэрэгжүүлэх	2021-2024	ХЭЗХ	ЦГ ШШГГ ШША УБХ МШУТ	Орон нутгийн төсөв	1.864.0	-	Шаардлагатай техник тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	500.0	Орон нутгийн төсөв 829,3	Хуулийн байгууллагуудын хүний нөөцийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх чиглэлээр орон нутгийн төсвөөс нийт 516.1 сая төгрөгийн санхүүжилтээр Цагдаагийн газарт 40 олон нийтийн цагдаа, Улсын бүртгэлийн хэлтэст 4, Архивын тасагт 2 гэрээт ажилтан тус тус ажиллуулж байна. Техник, тоног төхөөрөмжийг сайжруулах чиглэлээр Мэдээлэл шуурхай удирдлагын төвд тусгай зориулалтын автовишка худалдан авахад 90.0 сая, Прокурорын газарт тоног төхөөрөмж худалдан авахад 50.0 сая, Цагдаагийн газарт замын хяналт хэрэгжүүлэхэд шаардагдах пүү худалдаж авахад 45,0 сая, ШШГГ-ын үйлдвэрийн хэсэгт тоног төхөөрөмж авахад 60,0 сая, тоног төхөөрөмж 5,2 сая, Улсын бүртгэлийн хэлтэст киоск машин худалдаж авахад 28,0 сая, Архивын тасагт байнга хадгалах баримтыг сэргээн засварлахад 5,0 сая төгрөгийг тусган нийт 799,3 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын ажлууд хийгдэж байна. Мөн хүчирхийлэлд өртсөн иргэдийг түр хамгаалах, хуульд заасан үйлчилгээ үзүүлэхэд 30.0 сая төгрөгийг зарцуулан ажиллахаар төсөв батлуулсан.	100%
БАТЛАН ХАМГААЛАХ, ГАМШГААС ХАМГААЛАХ													
248	8.4.Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлэх, Батлан хамгаалах чадавхийг дээшлүүлнэ.	Орон нутгийн хамгаалалтын сургалтын тогтолцоог, бэхжүүлж, томилгоот нэгжийн бэлтгэлжилтийг хангах, нөөцийг үе шаттайгаар бүрдүүлэх	2021-2024	Цэргийн штаб	Сумдын ЗДТГ Хүчний байгууллагууд	Орон нутгийн төсөв	16.2	Томилгоот бүрэлдэхүүний 0%	Томилгоот бүрэлдэхүүний 25%	5.5	-	Батлан хамгаалахын Сайдын 2020 оны 06 дугаар сарын 16-ны өдрийн а/133 дугаар тушаал, аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын Цэргийн штабын сургалтын нэгдсэн төлөвлөгөөний дагуу орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бүрэлдэхүүний сургалтыг III улиралд зохион явуулхаар бэлтгэл ажлыг хангаад байна. Баян-Өндөр сумын томилгоот нэгжийн томилгоот бие бүрэлдэхүүнийг үүрэн телефон утсаар тодотгох ажлыг зохион байгуулсан. Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын байрлалд Орон нутгийн хамгаалалтын нөөцийг бүрдүүлэх тусгай байрыг шинээр тохижуулах, нөөц бүрдүүлэх ажлыг үе шаттайгаар зохион байгуулж байна.	70%
249		Эх оронч үзэл хүмүүжлийн үндэс байх, бодлогыг хэрэгжүүлж иргэн цэргийн харилцааг бэхжүүлж иргэдэд цэргийн боловсрол олгох	2021-2024	Цэргийн штаб БШУГ	БШУГ аймагдахь МЦНХ-ны салбар	Орон нутгийн төсөв	186.0	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 5%	Үндэсний хөтөлбөрийн хэрэгжилт 20%	38.0	-	Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөр, Монгол Улсын Засгийн газраас баталсан “Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөр”, Их эзэн Чингис хаан мэндэлсний 860 жилийн ойн хүрээнд хүүхэд, залуучуудад тусгаар тогтнол, үндэсний эрх, эрх чөлөөний үнэ цэнийг ойлгуулах, эх орноороо болон Монгол хүн болж төрснөөрөө бахархах, эх байгаль, түүх соёлоо хайрлан хамгаалах ухамсартай, эх оронч иргэнийг төлөвшүүлэх	90%

											зорилго бүхий “Бидний бахархал” төслийн хүрээнд “Олон улсын энхийг сахиулагчдын өдөр буюу 2023 оны 05 дугаар сарын 29-ны өдөр аймгийн төв талбай болох Монгол Улсын Ерөнхий сайд асан Агданбуугийн Амарын талбайд “Монгол цэрэг-энхийн төлөө” нээлттэй хаалганы өдөрлөгийг Зэвсэгт хүчний 110, 186 дугаар ангийг оролцуулан өргөн хүрээнд зохион явуулсан. “Хүүхэд, залуучуудад эх оронч үзэл төлөвшүүлэх үндэсний хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Зэвсэгт хүчний 110, 186 дугаар ангиуд, Орхон аймаг дахь Монгол цэргийн нэгдсэн холбоотой хамтран Ш.Отгонбилэгийн нэрэмжит “Эрдэнэт цогцолбор сургууль”, Орхон аймгийн мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төв, Хөдөө аж ахуйн мэргэжил сургалт үйлдвэрлэлийн төв, Ерөнхий боловсролын сургуулиудын төлөөлөл болгон нийт 200 гаруй оюутан, сурагчдад “Бидний бахархал” сэдэвт лекц зохион байгуулсан.		
250	8.5.Дайчилгааны төлөвлөгөөг боловсронгуй болгон, дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бие бүрэлдэхүүний тоо чанарыг нэмэгдүүлнэ.	Дайчилгааны төлөвлөгөөг өнөөгийн нийгэмд эдийн засгийн нөхцөлд тулгуурлан шинэчлэн дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүний тоо сургалтын тогтолцоог боловсронгуй болгох, бие бүрэлдэхүүний тоо, чанар материаллаг баазыг сайжруулах	2021-2024	ЗХЖ Ш, Цэргийн штаб	Аймгийн ЗДТГ Цэргийн штаб Зэвсэгт хүчний 186 дугаар анги	Улсын болон орон нутгийн төсөв	86.6	Дайчилгааны бэлтгэл нөөц 20%	Дайчилгааны бэлтгэл нөөц 20%	25.8	-	“Баян-Өндөр, Жаргалант сумдын дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөгөөнд тодотгол хийж, Цэргийн штаб, сум багийн удирдлагатай харилцан ажиллах дараалалыг тогтоож, зарлан мэдээлэх холбоо зохион байгуулалтыг журмыг харилцан тодотголоо. Дайчилгааны даалгавартай Зэвсэгт хүчний 110, 186 дугаар ангиудтай тогтоосон хугацаанд Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, ангийг бие бүрэлдэхүүн, техникээр нөхөн хангах төлөвлөгөөнд тодотгол хийсэн. Цэргийн штабын сургалт бэлтгэлийн төлөвлөгөөний дагуу дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнтэй төлөвлөгөөт сургалт бэлтгэлийн үе шаттай зохион байгуулан ажиллаж байна	90%
251	8.6.Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг чадавхжуулах, орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	Орон нутгийн хэмжээнд тохиолдож болох гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх чиглэлээр Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн бие бүрэлдэхүүнийг	2021-2024	ОБГ	Аймгийн Онцгой комиссын бүрэлдэхүүн	Орон нутгийн төсөв	100.0	Гамшиг осолд ажиллах хүн хүч техник хэрэгслийн бэлтгэл бэлэн байдал хангах	Аймгийн гамшгаас хамгаалах алба мэргэжлийн ангийн бүрэлдэхүүний иж бүрэн шалгалт зохион байгуулах	15.0	Орон нутгийн төсөв 48,0	Орхон аймгийн Засаг даргын 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдрийн А/14 тоот захирамжаар Гамшгаас хамгаалах алба-12, мэргэжлийн анги-22 шинэчлэн баталсан. Эдгээр гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн алба хаагчдын бэлэн байдлыг хангах, хүн хүч, техник хэрэгслийн судалгааг үнэн бодитой тодотгох, болзошгүй гамшиг ослын үед хариу арга хэмжээг цаг алдалгүй хурдан шуурхай зохион байгуулах танхимын болон дадлага сургуулийг Онцгой байдлын газрын офицер бүрэлдэхүүн хариуцсан гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангид зохион	100%

		чадавхжуулах зорилгоор үе шаттайгаар сургалтуудыг зохион явуулах, шаардлагатай хүн хүч техникийн нөөц бүрдүүлэх									байгуулан ажилласан. Мөн Гамшгаас хамгаалах Команд штабын сургуулийг 3 дугаар сарын 30-ны өдөр зохион байгуулж Барилга, хот байгуулалтын алба, Хот байгуулалтын мэргэжлийн анги, Нүүлгэн шилжүүлэх мэргэжлийн анги, Тохижилт үйлчилгээний мэргэжлийн анги, Хорогдох байрны мэргэжлийн ангийн удирдлага, нийт 34 ажилтан, алба хаагч хамрагдсан. Монгол улсын Засгийн газрын 2011 оны 339 дүгээр тогтоол "Гамшгийн аюулын тухай зарлан мэдээллийн дохио дамжуулах журам", 340 дүгээр тогтоол "Гамшгийн үед нүүлгэн шилжүүлэх журам" 2017 оны 67 дугаар тогтоол "Газар хөдлөлтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, таниулах өдөртэй болох тухай", Монгол Улсын Шадар сайдын 2023 оны "Газар хөдлөлтийн гамшгаас урьдчилан сэргийлэх, таниулах өдөр"-ийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх арга хэмжээний удирдамж, 2023 оны "Стратегийн команд штабын сургууль" зохион байгуулах тухай тушаалын хэрэгжилтийг хангаж Орхон аймгийн хэмжээнд Гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангийн 34, 91 аж ахуй нэгж байгууллагын 32037 иргэд Засаг даргын 2022 оны А/174 захирамжаар баталсан Гамшгийн үед түр цуглах 20 цэгийн байршил болон өөрт ойр байрлах багийн цуглах цэгт очин аюулгүй байдлыг хангах мэдээлэл авч багийн ажилтан болон Онцгой байдлын газарт утсаар бүртгэлийг хийлгэж идэвхитэй хамрагдлаа.	
	Нийт дүн											82.4%

ОРХОН АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗАР
--oOo--